

૨૦૫૬

હિંદુસ્તાની ગાયન સંગ્રહ

ભાગ ત્રીજો.

જમાં

જલસો — તીલસમે બેહરા — ફરેબે ફીતના — નવી ઈદર સભા —
નવો છેવળટાઉ મોહેના રાની તથા સચ્ચેકુસ મુલેમાન મલી

બાણીતી વીકટોરીયા નાટક મંડલીના

પાંચ આખા ઉરદુ આપેરા તથા એક જલસો
હાખલ કીધો છે,

તથા

દીક્ષીત્રા શાહનશાહ જફરની ઉમદા ગમલો તથા નામીયા શાહેરા
નજર-કલનદર-વક્ષી-મંદમદ-શોક-અમાનત તથા રસ્તમ
ઈરાનીની ગજલો સાથે નામીયા લાવણીઓ-હોડીઓ
કુંમરીઓ-કા

૨૦૫૬

ખાસ ખબર.

હીંદુસ્તાની ગાયન સંગ્રહ

લાગ પેહેલો—બીજી તથા ત્રીજી

સને ૧૯૪૭ ના ૨૦ માં તથા ૧૯૪૭ ના ૨૫ માં ધારા પ્રમાણે રેજિસ્ટર કરાવેલા છે અને તેમાના એપેરાએ નવા ગાયનો માટે તેના બનાવનારા તથા માલિકો પાસેથી હકકો વેચાતા હાવ. છે, માટે એ અથવા એમાનો કોઈ પણ લાગ કોઈએ છાપવો અથવા છપાવવો નહીં. જો કોઈ છાપશે અથવા છપાવશે તેને ધારા મુજબ પુછવામાં આવશે.

નહાંગીર બેનગલ કલેંબી,

તથા

૨૫.

શાંકલ્યું

૨૦૬૬

યજ્ઞાંકી મુનાજાત.

ય

૨હે દમ, દમ દમ નમ નામ બનામ દેખા જેહાંન કોન ! ... ૧

જલસચ્ચે દીલપસંદ.

અ

ઓ લછમી ખ્યારી, તોરે ખીના નાહીં રુડુ ... ૬

ક

કયા કયા મજેસે આતા હચ્ચે હમકો ફરાર રાત બર ... ૩

ધ

ધાનીસા રેનીસ મરેગ મરેગસા... ૨

ન

નહીં પાતે હચ્ચે ઐસી હમ એક રાત ... ૩

નેકી જઈશી હો ચુકી, અચતો બદી જવાંન હચ્ચે ... ૪

ફ

ફાંની આલમ, સાની આલમ જાન ... ૨

બ

બાગ્યાંન, બાગ્યાંન, નખલે નેકીકો હરા ... ૪

મ

મારે પીતમ નાહીં મારી પીત છોડોરે... ૫

ર

રઝખો અપની પરે દોલત, બરે દોલત ... ૬

વ

વસ્લમે શાદાં, હીજમે ગીર્યાં, હસ્નાં, રેનાં, સખ વાહીયાત ... ૪

હ

હોં એક દીલ જો નોકો બદ, તો હો ખરાખી સાચી રહ ... ૫

ગઝલોરતાન.

અ

આજ હસ ગમમે મીલાવે કોઈ મેરી મઆશુક ૧૫

ઈ

ઈશકે દરી આપી મોતે દેખ કર મએ બહે ગયા ... ૧૩

ઈરાદા હએ નો તેરે કુતલકા પુએ કાતેલ ૧૦

ઈશકને જીસ દમ દયારે દીલમે આહુકા દીઆ ૧૧

ઈનાયત કીઈ મઆશુકને આજ નોખન બહાર ૧૬

ઉ

કીઆ કહું કયું તેરે કુએમે હો કર આયા ૧૨

કીસી પરદેનશીકા હએ શાકુલકા કોઈ તરેહ અખ ... ૧૩

કોન બેદર્દકા હએ માલુમ જુકાએ ઈશકકા અહેવાલ ... ૧૮

કીસ જા હુંડુ તેરી તસવીર, સનમ તેરી તસવીર દીલરઆ ... ૧૮

કુલાલે ગરદુ અગર નેહાંમે નો ખાક મેલીકો બનમ કરતા ... ૨૩

ખ

ખુદાને જખકે પુએ મેદજીમીન બનાયા થા ૧૨

ગ

ગુલસ્તાંમે દેખો જખ ખુલખુલ રાતી ૨૦

ચ

ચાંદસી મુખ ગોલ પુમારેમે ખીજલી ચમકતી હએ ... ૧૬

જ

જૂરકી મહોખખત જૂરકે તક, બેજૂર તો જગમે ખાર હએ ... ૧૩

જલાતી મશકુસે યાદે મઆશુક આવન થી ૨૦

નો ખીલી હએ ગુલ અનદલીખસે સો ખીલા મહે મેરા ... ૨૦

ઢ

દીલસે અખ દીલદારીકી હરીઆલી બતી હએ ૧૯

દરદો ગમ તેરી નવાખી એક ચમન હએ ૨૨

દેખ દશતારે બશતી શાકીએ શરસારકી ૨૪

ન

ન રફીયાંસે પુ લીપટ કર બએઠ ૭

નજૂર કીસ વાસતે પુ અપતી આ કાતેલ ચોરાતા હએ ... ૮

નરગેશ તેરી નાહીદે અખતર અજબ દમ હએ ૨૧

નાગ જેહેરીને હમે કાઠકે શારા ગીજદા ... ૨૩

૫

પરવા ગમે બિલકતમે જુર કુચ્છ નહીં અપની ૭

૬

ફલકજીર બાજાર ચમનમે કલીયોંકા ૨૨

બ

ખાતમે નીગાહ રખીયો જુઆંસે શમશીર ચક્તી હમે ... ૧૬

બાગમે તરકતા હમે બુલબુલ ગુલ મીલાના મુશકેલ ... ૧૭

બેનશીખીપે અમે દીલ તુ અબસ રાતા હમે ... ૨૪

ભ

બુલતી દીલસે નહીં યાદ રે જાંતી તેરી ૨૪

મ

મેરા દુશમન અગરચે જમાના રહે ૮

મેરે દીલકા હકીકત ચશમે નમ કુચ્છ ઝોર કહેતી હમે ... ૯

મીઝગાંકી હમે બલા તેરી કાશીર ઉલટ પુલટ ... ૯

મહોબ્બતકો નખેચીર ગુલ અબલ દેખા ૧૮

ય

યહે રંગીલા મેરે દર્દકા દોવાન બનેગા ૧૫

યા શાફી લા દે પવમાના શરાબકા ૨૧

વ

બહો ન આમે યાર લામે યું ન થા તો યું હુવા ૧૦

બહો જાતી હમે સો કોન રશકે કુમર હમે ? ૧૫

વાઅદા કયું કરતા હમે મેરા જી નીકલ જાતા ૧૯

શ

શબ જો દેખી તેરી તશવીર હમામકે ખીચ ૧૭

શાફી શાગેર પીલા મુઝે નહીં ચમેન અબી ૧૯

શબ હસતાં દેખા કર મઆશુકને આશક મસ્તાના કીયા ... ૨૨

સ

સોતીયી ગીરયાં ભરી પરી જવાંન ચમનમે ૨૨

હ

હમ રામે અપેસા જો તુને હમકો રાલા દીઆ ૧૧

હમે જુલ્લવમે તંનમે —દરે દીવાર બશંવી ૧૪

કબીર પદ.

અ

અખ હમ આનંદકો ધર પાયો	૨૫
આપે ખેલ ખેલદા દુલા આપઘ ખુદરત ખેતારી રે ...	૨૭
આજકા લાહવા લીજીએ, કલ કીનને દેખી... ..	૨૮
એનીએ આજ રંગ હે, રંગ હે, રંગ હે	૨૯
આસા એક અલેકસે લાગે	૩૦
અરે મન જુઠે હે સખ યાર	૩૪
એસે તેરે મોહલમે આયોરી લાલ	૩૪
આયોરી ગોરી મહેશ્વન કૈતનકો મન મેજ્યાન	૩૬
અલપ સંધસો કોઈ લાવેરુંદે ઉધો પીયાકો સંધસો	૩૮
એકતો લાલન લાડની લડાઈ દુલે નોખત આવરી ...	૪૨
અખ તુમ કીશ કરો—કીશ કરો જજમાન	૪૩
ઓ મારજી દોલા, ઓ ગુણવંતારે દોલા	૪૫

ઈ

હંસ તન ધનકી કોઈ અડાઈ, દેખત ન એનોનં મીટી મીલાઈ ...	૩૨
---	----

ક

કાયા ચલતે પ્રાણ કેસે રાયે રે	૨૫
કોઈ કયા જાણે પરાય મનકી	૩૦
કોઈ મન મત જુલો હમ અરે... ..	૪૪

ખ

ખેલ ગુમાયો બાલાપણમે, તૃણપણમે રહી સોયે	૨૬
--	----

ગ

ગાશીલ મત રહેના ખેટા, સીર પર જમ મારે સોટા ...	૩૩
--	----

ચ

ચીતૈ રાધા રતી નાગર વોર	૪૦
-------------------------------	----

જ

જખ જખ તેરી સુરતી કરત	૪૨
જુવરા વૃંધમે બસે રે, જુવરા વૃંધમે... ..	૩૫
જીન બાલમકી મુદ્દ પાયી, હોરી ખેલે સો નારી... ..	૪૧

ત

તુંઈ ખીન મેરા સાહીબ, તુંઈ ખીન મેરા ન કોઈ...	...	32
તું ગરીબનવાંજ, અપને બંદે પર કરમ કર આજ રે	...	33
તું કહે ના બરસત પાની રે યુમાની મેહા	34
તુમકો કમલ નયન કમી ગળત	41
તુમ ન્યાય કહાવત કમળ નૈન	41
તુંહી પીય ભાવતી નાહીન આન	41
તેરેરી નયન સુહાવત હો નેક ન ભાવત ન્યારેરી	42
તુજ વીન મોરી કોણુ ખબર લે, ગોવરધન ગીરધારી રે	...	43

દ

દીપક ખીના મંદીર અંધારે	24
દામકો યુલામ ગીદી તુ કેયા જાણે બંદગી	24
દમ પર દમ હર દમ પર દમ કર પાદ ખુલકી...	...	34
દરશ ખીના તરશન મોરી અંખીઆં	34
દેખેસે અનદેખી ભરી, દેખે દુખ દે ચલીરે આલી	...	44

ન

નીરધનકો ધન રામ, હમારે, નીરધનકો ધન રામ	30
નાહક ચેત લગાયો બાલમ ભેદ જો હું નહી પાપોરે	...	34
નવળ સુની નવળ પીય નવ કુંઝ હેરી...	...	34

પ

પીયા ખીન લગત ખુદ કરારી	36
પીયા પ્રીય નાહીં મનાયો માને	43

ફ

ફુલવા ખીને મોરે શાહકી બારી	31
ફુલીનકો મહન ફુલીનકી સજ્યા ફુલે કુંજ ખીહારી	40

બ

બરસ હમારે દેશ, બાદલીઆં તુ બરસ હમારે દેશ	37
બીઆહાને આવે રામ જનક પુર—દશરથજીકે લાલારે	...	39
બાપ કહે મેરો પુત શપુત આદર દેવે મોજાવે મધઆં	...	39
બીગરી કોણુ સુધારે નાથ બીન બીગરી કોણુ સુધારે રે	...	34
બાશુરી બજાઈ બાજ રંગસે મોરાસી...	...	34

મ

મલીસી ગોદરીઆં બાપુ ધાવ કાજી નહ જાણી રે ...	૨૬
માથે ડર હએ રે ઊસ દનકા	૨૭
મનરે તુ રામ ખીના દુખ પાવેગો પરતાવેગો	૩૧
મએ ગુલામ, મએ ગુલામ, મએ ગુલામ તેરા	૩૨
મલુક સંધેસા લાયા વે, તાથે મેરા તાલબ યાર સીધારવે ...	૩૩
મારી પીયા હો ન જાણત વીર, મેં ધરંગી કેસે મન ધીરવે ...	૩૫
મૈ જાની જહાં રતી માની	૪૦
માની મનાયો મોન રહી... ..	૪૨

ર

રામ ભરશે રાખીએ હરદમે મનમાંધ... ..	૨૭
રામ રાય મનકી આસા પાજી	૨૯
રામ સમર, રામ સમર એહી તેરા કાજ હે	૩૩
રામ ભજ રામ ભજ ભજ મન બાવરે	૩૫
રામજી અન્નેધીઆ બારેરે, શરદાર હમારે... ..	૩૭
રૈનીકે રીઝેકી બાત કહો	૪૦
રહીમી માનીની માનુ ન કીજૈ	૪૩
રાધા સંગ ગીરીધર જુગત, રાધા સંગ	૪૪

લ

લખો દોન માટે જાકો આંક પરે	૨૯
----------------------------------	----

વ

વાગ્વા સાંધ મેરા જી સચા ખેલ તુમારાજી	૩૧
---	----

શ

શ્યામા તુ અતી શ્યામહી બાવે... ..	૪૧
----------------------------------	----

સ

સાધુ દીત ભરનેકુ આએ... ..	૨૮
સાધો એ મુરદોદો ગાંમ	૨૯
સુતીએજુ હરી હજરત બંદેકી અરજી હે	૪૪

ભેરવી.

અ

એ જતી નએના સમાલ, ચીવત નદુરા ન માર... ... ૪૬
અપને પીયાકે કારણ નીકસી મે હુલું નાગર વેલ... ... ૪૮

ક

કપતીકી પ્રીત જુરી, અરે લોકો હો—કપતીકી પ્રીત જુરી ... ૪૭

ગ

ગફલત હે એ જાંદગી, મનવા, ગફલત હે એ જાંદગી ... ૪૬

ત

તુમકો શરન આપે એખીલાજ ૪૮
તુમ આવો મારે ઘેર તોરે કારણ પૂજ, પણ સેજ બનાવુ... ૪૯

દ

દમ બ દમ મેહા બરસત... ... ૪૯

ન

નર બાંકે ગયે રે, ઝંઝમઝ ઝંઝમઝ ચાંદની ઝંઝરે ૪૬
નીત દરપે તેરે આના, શીર શીરકે મન લે જના ૪૭

પ

પ્રીતકે નામ મત લે, અરે એ બેદરદી બાલમાં ૪૬
પ્રીત જોરેકી લાજ રજોરે શેયાં,—પ્રીત જોરેકી ૪૮

ર

કુલખીનમે મારે શાહકી બારી ૪૬

મ

મોરી ડાંખેબાંખે બોલે કાગ, સીરપર ગગરયાં ૪૮
મીટુવા મોવતુ તુરત મીલે, હે મા, કેસે કરગજી ૪૮
મોંત્ર કહે મરે મોંત્ર ધમાની ૪૯

ર

શત સહઆં સંગ સોહ નહી ૪૭
રખને બનાવા તુઝકો એઆદતકે બાસતે ૪૭

શ

શયાં નૈણા લાગી રે, બાર ગયલી શયાં અજામન આપે ... ૪૬
શાયનકે બદલોંમે નેન જલ કીસ તરે ભરે ૪૮

૬

હરદમ તેરો આધાર, મૂળે ઓ દાતાર ૪૭

હોરી.

ચ

ચોસર કથું ન બેલે પીયાકે સંગ એરી નાર ૫૦

પ

પીયા નહી આપે દુઃખ હોલી આઈ ૪૯

લાવની.

અ

અજાન બના તન આજ શોકત મેં કીયા કહું ઉતકી ... ૫૪

૪

છાંદગી હોગી થોરી બાંદગી કરો શાષ્ટ શંતો... .. ૫૩

ન

નગરેસે બજાઈ કરતે નહી બુરાઈ નદ્યાને ૫૨

નગર પુમારા રઓ મુશાફર ચલે વતન અપણે ૫૪

નીરયુત પોરકા દરજી કીયા તન બમા તેઆરે ૫૫

બારા માસી.

સુતીઓ સભી રે સૈયાં મુજ દરદકી બાતાં... .. ૫૬

એ માગસર મહીના શીર દુસરા હએ બારી... .. ૫૭

દો માસ ગએ ગુજર કર વીસરા યે પોસ બેઠા... .. ૫૭

એ માહ મહીના ચોથા, ખીલી હે ફુલવારી... .. ૫૮

ફાગન એ પાંચવેકી, ધુપાં ઓર હે ગરમી... .. ૫૮

એતર છોકરી અમ રે, મુજકુ હએ જખમ કારી... .. ૫૮

વૈસાખ સાતવેંકી ગરમીસેં ઝાડ સુમે... .. ૫૯

એ નેઠ આઠવેંકી, મુજપર પરી રે સખતી... .. ૫૯

તવેં અસાર કેરે, બાદલ હવે હએ કાલે... .. ૫૯

દસવેં અવનકી લાગી મુજે ઝરી રે... .. ૫૯

બાદુ અગીઆર વેંકી, આ કર ઘટા બની રે... .. ૬૦

આસુ એ બારવેંકી, મુજકુ બરીરે આસા ૬૦

હીંદુસ્તાની આપેરાઓ.

ઈન્દર સભા—

અ—આ

આઈ હું સભામે છાંડકે ધર	૫
આતી નએ આંદાજસે આપ સખજ પરી હએ ...	૮
એસી બાતોંકા જાયાં પર નહીં લાના અરહા ...	૧૩
અરે દેવ તુ હએ ચહે કયા બક રહા?... ..	૧૬
અરે કૌન હએ તુ, તેરા કયા હએ નામ?... ..	૧૭
અરી યો પરી સખજ યો બેહુવા	૧૮
અરે દેવ કર કુંદ બેદાદકા	૧૯
અરી જોગન આપ દીનમે હો અપને શાદ... ..	૨૨
અરી જોગન અએ દર્દકી મુખવીલા	૨૩
અરે લાલ દેવ હસ તરફ જહદ આ	૨૫

તીલસ્મે જોહરા—

આયા હએ અએ નાંમદાર, દર પર	૩
અએ સરતાજ હએરાંન હએ સબકે સબ	૧૧
એકતો આતસે ઇસ્કસે જહું	૧૫
અબતોબી આંદસા મુંહ અપના દીખા દો જના ...	૨૧
અએ પીયારી ચહે તેરા હમતેહાં ફરતેથે હમ	૨૫
આહા ! કીતની ખુશલી મરે દીલરયા	૨૫
અએ દાસ્તો ચહે ઇસ્ક હએ જાતીમ ખુરી બજા ...	૨૭

છેલખટાઉ મોહુનારાની—

ઓ પ્યારી મીરીને ચહે નારા કેસા મારા રે... ..	૪
અએ યો ચર્ખ કજ રફતાર, મુઝે તુ બે અજલ મારા ...	૫
અપસે છાંડ દીયા મએને તખ્ત યોર ચહે તાજ ...	૬
અરે ખાના ખરાબ છાંડ દે બડાઈ હસ દેસકી તુ ...	૭
અરે વાહરે જએસીંગ રાજ, તુઝે મએ જના ...	૭
અબતો ઉસ દીલદારકે, દર તક બટકતા જહુંગા ...	૯
અપના નહીં હએ હમસર કોઈ... ..	૧૦
આયા થાનુ ખાબમે મરે તો ગુલઆમ પેહી... ..	૧૭

આવો અમે મારે પ્યારે, ગરવા લાગો	૧૮
આવો જાતી આવો પ્યારે, આવો સૈયાં આવો	૧૯
અમે યુવે યુલગન હમે રાજ સંગ તેરે આનેકો...	૧૯
અરે રાજ એ કયા કરત હો, કષ્ટ હરસે ડરત હો ?...	૨૧
અમે રાંતીજ મેરી એ છે ઇતેજા હમે... ..	૨૩
આ મોહન લાગ છાતીયાં	૨૪
ઓ દેવી કયા એ તુ ન માનેરી	૩૦
આજ ગમ મમે આવુંરે, ઉલકતો મોહખતકી	૩૦

સચ્ચેકુસ સુલેમાન—

અમે શાહોકે બાહુ મેરે વાલી, હં યુલામ મમે તેરા...	૭
ઓ ખાલેક! તુ ફાવીન્દ! ખોદાયા! ખોદાયા!	૮
અમે ગમ તુ જીસ જામે નહીં	૯
અમન હો મેરી તુમે અમન હો મેરી	૧૬
ઝોર ધોટું ભંગ મમે મજેદાર	૨૩
અંદરે બાહીર તુહી તુહી હમે... ..	૨૫
અદમકો છોડ કર હરતી તલક કરતે ધુંગા અમે	૩૦

કુરેએ શ્રીતા—

આવો ખેલ બાજુ દુસરી હજારકી	૪
અમે મેરી પ્યારી તેરી નસીહત તો વાઢેઈ એ	૫
અમે ખુદપસન્દ અખબી ઇસકો તુ કુશ્વત કર	૧૦
અમે દીલદારે મન... ..	૧૧
અરે ઊસકો છેડે હો કયું જાનકે	૧૭
આપો આતથ, દોનુ સરકથકે એ જંગમે નીકલા ખેલ ..	૧૯
અમે શ્રીતા હુતી મેરી દીલદાર રખસન	૨૩
અજબ શ્રીતા ગર હમે તુ અમે શ્રીતા પ્યારી	૨૩
આજકા દીન જો રહે તુ તો તેરે સાથ ચલું	૨૭
અમે વાલી હમારે, મેરી યહાં, સાફ કર તુ મકાં	૨૮
આઈ તેહારી જાન-હો મમે વારી આઈ તેહારી	૩૨
અમે ખુદા, એ દોઆ, હમે સદા, ખરમજા... ..	૩૬

ઈન્દર સલા—

ઈ

બનસાંક કામ હુસ્તપે મેરે તમામ હમે ૭

તીલસ્મે જોહરા—

ધરકમે જોહરા તેરે આપ મરતે હયે હમ	૨૫
ધમને આદમ કયા કીયા દીલમે બલા તુને ખીઆલ ...	૨૫
ધરકમે હમદમે એક જુકા ન તુમ ધ્યાન કરે ...	૨૮

સચ્ચેકુસ મુલેમાન—

ધસકા હું મયે આપ, હાએ ! ધસકા હું મયે આપ...	૧૯
ધધર પૈસા, ધધર પૈસા, યાંહાં પૈસા, વાંહાં પૈસા ...	૩૪
ધતને દીન નાદાન રહા, આપ કાએદા હો કર ...	૪૧

તીલસ્મે જોહરા—

ઉ

ઉસસે બહુકે ઓર આફત દુસરી પીપાટ હયે ...	૧૭
ઉસ પરીજાદેલી આપ જો ફરખા હુયે	૨૧

સચ્ચેકુસ મુલેમાન—

ઉસેહી સોંપા તુઝકો હયે વોહી તેરા સદા હાશીજ ...	૩૮
---	----

ફરેયે ફીતના—

ઉસકો વોહી જાનતા હયે જીસકી જીસકો આહા હો	૧૪
ઉસે માહુકમાને યાર બનાધ અફસોસ !	૨૬

ધન્દર સભા—

ઠ

કાંહાનાકો સમજાવત ન કોઈ	૭
કાઠી રાત મજેહમે સારી, બએઠ મેરે પહેલુમે ખ્યારી	૮
કૌમકા હંગી મયે પરી, સમઝ ન તું હમવાંત ...	૧૧
કીસ તરફ ચલને પ તૈયાર મેરી જાન હું મયે !	૧૪
કહું કયા ફલકકા સતાયા હું મયે	૧૭
કામ નહીં તેરા હયે યાંહાં પ્રાન	૨૦
કાંહાં ગયો શાહજાદા જાની ખ્યારા, દીન તડપેરે હમારા	૨૪
કહર યા હીજ્ઝ કયામતથી જુદાઈ તેરી... ..	૨૫

તીલસ્મે જોહરા—

કીયા હયે સાનએને દંગ હમકો	૬
કીસકે શમએ રૂખ પ હયે પરવાનેસા તુ જાનીસાર	૯
કાંહાંસે આનાં હુવા તુમારા	૨૦
કયા બોલું ગરદેશકા મારા હું મયે	૨૦
કૈસા યહે દીલરખા હયે	૨૩
કરે હુરેકો/કીસ તરફ તું પસંદ ?	૨૪

છલખટાઉં મોહિતારાંતી—

કયાહી ગુલ ખેલત ખેલત રંગકો જમાવે, દીલ ચહાવે	૩
કીયા ખુશ હમને તમાશા અજબ	૪
કયા દેસ અજબ ગુલજાર, હજ્યે ફેહલી	૭
કૈસી ખતીયાં પેહ તુને સુનાઇ	૧૧
કાંખી દાહાશન મઝ્યેં ન ખાવુંરે પરીયાં	૧૧
કાહેરી જીંદ તુ કરે આદમસે	૧૯
કૈસી મઝેહ હુઘ દેખા તુને ચાર ઇસ દમ વાહી વાહી વાહી	૨૦
કાહેરી રસીઆ દુખ પાઝેરે, ચામ સદરા બુસાર દે	૨૪
કૈસા ગજબ હમ હાઝ્યે ! હુલા હાઝ્યે... ..	૨૮

સઝેકુસ સુલેમાન—

કયા હાઝ્યે ચામ, બોલ મેરેસે	૬
કર તુ રહે પઝેમાંન, માને હુકુમો જો ઈનસાંન ...	૮
કહત હો કહું અઝ્યે બાવરેં આપનાં, આપનાં ...	૧૮
કમાલ મેહેર તુને સુખદાંન	૨૫
કોન હાઝ્યે રહે યા રખ મુઝકો બચા	૩૩
કૈસાં પકડ કર, મઝ્યેંને જકડ કર, બાયા સાહેબ દેખો શીકાર	૩૫
કરો કરો સદા નેકલી કાંમ—ચલો ચલો રાહે હુકુમ મુદામ	૪૮

ફરેએ ફીરના—

કૈસી ઝમક, જુઝું બકે ચમક, માહુબુલા હમારી આઝ્યે હાઝ્યે	૪
કરેં નસીહત કયા તુમકો સાહેબ	૫
કૈસી આઝેં, કૈસેં લખ, કયા જુલુફ તેરી પેચદાર ...	૮
ફુરુશ તો તેરાબી સાજ હાઝ્યે	૧૧
કહો કહો કાં સાહેબ નેકમીન હાઝ્યે	૧૧
કાસકા મારર હાઝ્યે બેઠો ફેહલા, તું જળાકો થામ લે	૧૫
કાજી સાહેબ લીખો એસા માહુજર	૧૫
કયા મતલબ હસે માલો જરસે હાઝ્યે સાહેબ... ..	૧૬
કાહેં યાહાં બહિના જાન, આવન હારે બેઠો	૧૮
કહે દે સુસરીર આયા હાઝ્યે ઇસ જા કહાંસે તુ ? ...	૨૬
કયા હાલ સુનાવે જાઅલી તુમહે બેચસકા	૨૬

ઈન્દર સભા—

ખ

ખુશ ગીઝાયા નાયકે ગાકે, પહેલુમે મેરે બચેક ...	૬
ખીલવતમે મઝ્યેં રહેતા હું, ઝૌર અઝેશ હાઝ્યે ...	૧૧
ખુદા રાજાજીકો રખે શાદમાંન	૨૧

સમ્યેકુસ સુલેમાન—

ખાક ડાલેને ક્યું જીગર પર ૧૨

ફરેમે ફીતના—

પુશામદસે નાહકુકો ગર હકુ કરો ૧૬

પુદપસન્દકો દેખા મયેને રેલપર જાતા હુવા ... ૧૮

ખચેરખવા જાનસે મર ગધ ૩૪

ખતાવાર તેરી અયે સરદાર હું મયે ૩૬

ઈન્દર સભા—

ગ

ગાતી હું મયે ઝોર નાય સદા મંમ હયે મેરા ... ૫

છેલખટાઉ મોહનારાની—

ગજબ ! ગજબ ! ગજબ ! રહે કેસા હયે ગજબ ... ૨૫

સમ્યેકુસ સુલેમાન—

ગો મયે હુમુક હું મગર મેરા ખરીદાર ઝોર હયે... ૩૬

ઈન્દર સભા—

ધ

ધરમે રાજકે હયે તુ પરીયોંકી સરદાર ૧૦

ધરસે ઘાં કોન પુદાકે લીયે લાયા મુઝકો ૧૦

ધરકે છુટનેકા હયે ગમ આહો ફેગાં કરના હું ... ૧૨

તીલસ્મે જોહરા—

ચ

ચલાવો હોકે તુમ બહમ, હુવા અપને પર તો ... ૨૨

છેલખટાઉ મોહનારાની—

ચર્ખ બેમેહેરને ગરદેશ રહે દીખા મુઝકો ૩૧

ઈન્દર સભા—

છ

છત્રા હમારા રહે યાદ રખના ૩

છેલખટાઉ મોહનારાની—

છાંડ મોહે બદકાર, કોહે પકડત હયે મારી બૈયાં ... ૩૪

ઈન્દર સભા—

જ

જા તુ સંગલ દીપસે અખતર નગરમે હાં ?... .. ૧૦

જીન્દગીકા હયે મજા ઝેસી મુલાકાતોમે ૧૨

જકાઓ સીતમકી સજવાર હું ૧૮

જોગત માતી હયે પરી બનકે પરસ્તાંકે ખીચ ... ૧૯

તીલસ્મે જોહરા—

જીસકે ગલેકા ધરકુ હુવા હાર બેખખર	૧૩
જખાંસે કુચ્છ તો કહેો દીલરખા, સુનોતો સહી	૧૭
જલાયા જલાયા અરે બેશકર	૨૪

છલખટાઉ મોહનારાની—

જાવું કુવનકો આજરે સાસ નીર બરનકો	૧૩
જખસે શયેદા બહો યુલ હુવે તેરે	૧૪

સચ્ચેકુસ સુલેમાન—

જો ધસ મેરી બેગીકો લીલાહ પાલે	૧૧
જકા જને નહીં તલક, જો દીલખર હો તો ઐસા હો... ..	૧૮
જખતો મચ્ચેબી મેરે ખ્યારે, સંગ ચલું વુમારે	૨૧
જખસે જુદા મેરેસે જો બહો નુરે અચ્ચેન હચ્ચે	૮૩

ફરેમે ફીતના—

જુનું જુચ્ચે યુલ ચમનમે. નસીમે ચમન હચ્ચે હમ	૧૪
જા બેગી ઉસકો જુલા લા, પાસ મેરે મના લા	૧૭

તીલસ્મે જોહરા—

ત

તેરે માનીન્દ અગર માહે મુનવર હો તો મચ્ચે જાવું... ..	૧૨
તેરી જોહરા અચ્ચે ખ્યારે જાન વુઝે	૨૪

છલખટાઉ મોહનારાની—

તોસે દયાન લગા મારા આઠ પહર	૧૫
તમામ આલમકે યુલીસ્તાંમે બજા યુલેતર વુહી	૨૨
વુ મારા મુન ફાહ્યા ન હો, લાજકો અપને સમ્માલ... ..	૨૪
વુઝ ખીન જાંતી ન ચચ્ચેન જીયા પાચ્ચેરે	૨૫
વુઝકો નીરંજન પાચારે, તો દર પ તેરે હું આયા રે... ..	૨૬

સચ્ચેકુસ સુલેમાન—

વુમડી બર દેરે મેરી વુમડી બરદે	૧૫
વુમને રાના નહીરી, વુમને રાના નહી	૪૧

ફરેમે ફીતના—

તોહે રાખું લગાચ્ચે મારી છતીયાં રે	૫
વુ કચું ધરસે મીલનેકી ખાયા ફસમ	૮
તોડ હમસે ન વુ આશનાઈ રે	૧૨
વુમ્હે ઐસે મોકુ પ હચ્ચે જાના લાજમ	૧૫

તેરા ખુદપસન્દ નહીં હયે બેકાર હક	૧૬
તેરે પર હમ હુવે કુરખાન જાનાં... ..	૨૧
તુમ હાર બનો યા ખાર રે, હુવે સખખ મેરે જરદાર રે...	૩૦
તેરી બાહ મયેં ફરમાંબરદાર હું	૩૫

ઈન્દર સભા—

૬

દીખા ચુકી તુ કરતખ સારે, પહેલુમે અખ... ..	૭
દેખો તુમ મેરી તરફ ધરકા લો મત નામ	૧૧
દીલ હરએક શખસકા ફેદમે ફસાવી હયે તુ	૧૩

તીલસ્મે જોહરા—

દુન્યાંમે ઔરતોંસા કોહબી બદકાર નહીં	૪
---	---

છલખટાઉ મોહેનારાની—

દેખા દેખા હુવા કયા તમાશા રે... ..	૫
દેખ લીયા તોરા કરતખ સારા, હો સકે કયા તુઝસે...	૧૨

સએકુસ મુલેમાન—

દુનીયાંમે દુકે વારતે કયા કાંમ કરતેં હયેં	૧૪
દે દો ઇસે ઝટપટ, દેખો દે દો ઇસે ઝટપટ	૧૯
દેતા હું મયેં જાન, અપની દેતા હું મયેં જાન	૨૦
દીલસે તાખએદારી તેરી કરતે આયે હમ હરદમ	૨૧
દુર ડરન લાગા મેરા જીરા રે	૩૧

ફરેમે ફીતના—

દુર કરતા હયે અખસ અપનેંસે નાદાંન મુઝે... ..	૬
દે રજા મુઝકો હમશીર પ્યારી	૯
દેખો જુવા જોરા જોરી રે, મોરી બેયાં મરોરી રે ...	૧૦
દહન પર યે બીન્કે યુમાં કેસે કેસે	૧૭
દીખાદો બહેન હયે કહાં મેરા બાહ ?... ..	૧૮
દોલત તેરી હયે, માલ તેરા ઔર હમ તેરે... ..	૩૧
દેખા તુઝે કીસ બદખીને, તુ કેસા નજરાયા... ..	૩૨

તીલસ્મે જોહરા—

૬—૫

દુંડને ઉસ ગુલેરાઅનાકો કાંહાં જાવું મયેં	૧૬
--	----

છલખટાઉ મોહેનારાની—

ધડક રહી જીવીયાં રે, ધડક રહી છવીયાં રે	૪
--	---

ઈન્દર સભા—

ન

ન કર લાલ દેવ ઈસ તરાહકે કલાંમ	૧૬
ન કર દેર અએ દેવ બહરે ખુદા	૨૧

તીલસ્મે જોહરા—

નાલોંસે જખ તક ન રહે અર્પે કોહન હીલ જખેગા...	૧૦
નહીં પરવા તુએ અસ્લા હએ મેરી હાલતકી...	૧૮
ન જખ તક મીલે મુઝકો જોહરા પરી...	૨૪
ન સર તકરાનાં હમને તો ભલા અએ યાર કયા કરના...	૩૦

છેલખટાઉ મોહોનારાની—

નેક બલકતકી હું, નામ મેરા હજહાર હએ ...	૩૧
---------------------------------------	----

સએકુસ મુલેમાન—

ન અખ યુઝરી બાતોંકા અફસોસ કર તુ	૨
નેક રે એસી નહીં કામ દેખી...	૧૯
ન જુવાદા તુ અએ અર્પે મુઝકો સતા	૨૪
નામ કયું નીકલા સુતએમાંકા દહનસે તેરે	૨૪
નહીં મુઝસે કરે તુ જો યારી	૩૬

ફરેમે ફીતના—

ન બુલેસેલી મએ તો હું ઈસકા નામ	૪
ન ઉસકા ભેદ યારીસે ન એયારીસે હાથ આયા ...	૧૩
નહીં જખ કરતા દીલે મુખતેલા પર	૧૫
નહીં હમકો માહજર રહે હરગીઝ ફુલુજ	૧૬
નાંમાબર દે તુ યારકા કાગજ	૨૧
નીત નએ રન્જો અલમ હમપે હએ આતે જાતે ...	૩૧

ઈન્દર સભા—

પ

પા લાયું કર જોરી, રયાંમ માસે ખેલા ન હોરી ...	૬
--	---

તીલસ્મે જોહરા—

પોશીદા ભેદ શાહા ખોલા હએ કીતાબમે	૧૯
--	----

છેલખટાઉ મોહોનારાની—

ખાશીરે નાદાન, મોહોના રાની હએ	૩
પનહારન પાંતી દીવારી, ખાસ મોરી ખુબરી ...	૧૫

સમ્યેકુસ સુલેમાન—

ધ્યારી હમારી માઅસુમાકો કયું દીએ વુમને જાન... ૨૧

ફરેએ ફીત્તા—

પહેલે હરએક બાતકે અન્દેશા કરના ચાહીએ ... ૨૯

સમ્યેકુસ સુલેમાન—

ફ

ફનાં જોહાં ફનાં, મકી મકાં ફનાં, હએ બાકી તેરી ... ૨૬

ફજલે ખુદા વુમ દોનો પર રહે અરે હરઆન ... ૩૧

ઈન્દર સભા—

બ

બએદીથી મએં કાકમે જોડા પહેને લાલ ... ૮

બાત હરગેજ રહે જ્યાંસે ન નીકાલે સાહેબ ... ૧૩

બહેકી બાતેં ન કરે હોશમે આપી બાતી ... ૧૪

બશર હએ, કે છન હએ, કે સાયા હએ વુ ? ... ૧૬

તીલરમે જોહરા—

બાહાર આંધ હએ શાએ યુલ પ હો બુલ બુલકા કાશાના ૩૨

છેલબરાઉ મોહોનારાની—

બેકલ મનવા મએં ફેલ કયા નીભાવુંરે ... ૧૨

બદનવા મારા શાદીસે કયા ફૂલ જાપેરે ... ૧૪

બાહેર આપે પુનમકા આનરે, હો જાવે જગ રોશન સારા ૧૬

બરાઉ તોરે મદદકો આંધરે, રહે સગરો બેલ કીનો પરીને ૧૮

બુલ બુલેશએલ હું મએં, ઓર વુ હએ મોહોન યુલ ઓજાર ૨૯

બરાઉ કયું બાતા હએ વુ દેદી યમ ... ૩૧

સમ્યેકુસ સુલેમાન—

બેગ કયું હએ પરશાં વુ, હએ શીકમે ફેસી હએરાં વુ? ૯

બાવા સાહબ વુમકી બરો, વુમકી બરો ... ૧૨

બેટી હમારી, બેટી હમારી, બેટી હમારી બાવો ... ૧૯

બચા મુઝે બચા, રહે મદ પુર જક્કા હએ ... ૩૯

ફરેએ ફીત્તા—

બુલબુલ હું સાહેને બાગસે દુર ઓર શીકસ્તા પર ... ૯

બેહેનકા મેરી જી લે લીયા, બેહ્યા, વુને રહે કયા કીયા ૩૪

બહેન વુઝસે હએ મેરી રહે હતેમન ... ૩૫

બહેનકો મેરી હએ વુ ભાઈ કુબુલ ? ... ૩૫

ફરેએ ફીતના—

ભ

બૈયા ચલો મીલકે કોઈ બાજુ એવરે... ..	૩
બેદ અમે જાગ્યેલી મુઝસે બોલ ?	૧૯

ઈન્દર સભા—

મ

મોરે બાંકે સાંવરીયા, ઝો સૈયાં મોરા... ..	૩
માહરીલે રાજમે પુખરાજ પરી આતી હયે	૫
મયેં ચેરી સરકારકી, ઝૌર તુમ રાજોંકે રાજ	૭
મોરે જોગનમે હયે લાલ જડે... ..	૮
મઆમુર હું શોખીસે શરાતસે ભરી હું	૮
મુઝે કોન ધરસે નીચાં યાંહાં બતાવો ચહે કીસકા	૧૧
મયેં ન માનુગા, ન માનુંગા, કભી બાત તેરી	૧૩
મુફતકી યાર ખરાબ અપની જવાંતી તુને	૧૪
મોરી અપ્પીયાં ફરકન લાગી કાંહાં ગયો યાર... ..	૧૫
માહારાજકો હક રમે શાદ કાંમ... ..	૧૫
મયેં તો શાહજાદેકો હુંડન ચલીયાં	૨૦
મરતા હું તેરે હીજમે અમે યાર ખખર લે... ..	૨૦
મહારાજ કીજે ધધર અબ નીગાહ	૨૩
મહારાજ પુછો ન જોગનકા હાલ	૨૩

તીલસમે જોહરા—

મયેં ઉલફત ન કીધ હો જીસને નૌશ... ..	૮
મુસબ્બર તેરા કાંમ કર તુ શયેતાબ	૧૧
મયેં તુમસે કહું કયા કે હયે કયા મોહબબત	૧૬

છેલખટાહ મોહનારાની—

મોહે અપ્પરીયાંસે, આ કાહુ માર ગયો રે	૪
મોરા હાલ નાંહીં પુછો તગ જીનેસે હું ભાઈ	૬
મુઝે રાજ અફશા ચહે કરેા બનજરે	૮
મયેં તો આઈ હું કરને ચહે કાંમ	૮
મોસે દેરી કરત હયે બડાઈ રે	૧૭
મોહનારાની મફ તહારા જાનુરી મયેં સારા... ..	૨૫
મયેં તો તોરી પ્રીત કરે રે નહીં... ..	૨૯
મદદ ખાલેકકી બંદે પર હુધ ખીસીયાર ધન રૂઝો... ..	૩૨

સચ્ચેકુસ મુલેમાન—

મહેર કર હમ પર ચો ગાફીર, બંદે તેરે લાચાર...	૧૫
માઝસુમાં કહાં હમે મુઝે અમે હુર દીપ્પા દે ...	૧૮
મેરા હમે યહે માલ, બેશક મેરા હમે યહે માલ ...	૨૦
મેરી સુરતકો દેખો ઝોર, જમાલે પારકો દેખો ...	૨૨
મુઝકો ન કરકે જુબહુ બહો ફાતીલ ચલા ગયા ...	૨૨
મએને ચોરાંકા સુના શોરો ગુલ	૩૩

ફરેમે ફીતના—

મતલબી હમે તુ તેરી, હો ગમ પહેછાન મુઝે ...	૬
મુઝે પુછો સાહેબ કે કયું યહે ખફા હમે	૭
મુઝકો હમે અબતો પાર ન અર્ગીવારકી તલબ ...	૧૩
મએ લોંડી તુમ મેરે સરદાર હમે સાહેબ	૨૭
મર ગમે પર ગાથમે અમનો અમાં મીલતા નહીં...	૨૮

ઈન્દર સભા—

ય

યેહી શાહજાદા હમે મેરા યહે હમે મેરી બાન ...	૧૦
યેં બાતેં ન લાનાં જ્યાંપર કબી	૨૨

તીલસ્મે જોહરા—

યહે કયા વફત આનેકા, હુષ નીમ શમ	૪
યહે દોઆ હફસે હમે કે તેરા રહે નાંમ કહીં ...	૪
યહે મરજી હમે તો શાહ લાચાર હું મએ... ..	૫

છેલખટાઉ મોહેનારાની—

યેહી હમે મોહેનારાની મેરી, યહે હમે જાને મન ...	૧૬
---	----

સચ્ચેકુસ મુલેમાન—

યહે કયા કીયા હમે તુમને કાર, કયું જોયા હમે મેરા ફરાર ...	૨૬
યહે સ્વાંગ છોડ નાખકાર, વર્ન આવેગા તુ માર ...	૨૬
યહેતો તોરા સજન હમે, અમી દીવાની	૩૧

ફરેમે ફીતના—

યુંહી કરનીયી તુઝકો બેવફાઈ	૭
યહે કયા મસ્તી તુઝકો અમે મસ્તાન હમે	૧૨
યહે કયા હકામ તેરે હમે અમે બદ નજર	૨૨

ઈન્દર સભા—

૨

રાજા હું મળેં કૌમકા ઐર ઈન્દર મેરા નામ ...	૪
રાજા ઈન્દર દેસમે રહે ધિાધ શાદ	૫
રેત આધ અસંત આજખ બહાર... ..	૫
રાજાજી તો સો ગયે દીવા ન કુછ ધનઆમ... ..	૯
રાજાજી ન કરે જીવન રહે, ખતા હુની બેશક બડી રહે	૧૮
રહ બદનમે હમે તપાં, જોકો હમે કલસે બેકલી ...	૨૨
રાજાજી મોહે હારકી ગરજ નાહીરે	૨૪

તીલસ્મે જોહુરા—

રખા હું રાહેજી કુદમ, જો હોની હો સો હો	૧૪
---------------------------------------	----

ફરેમે ફીતના—

શાશન હમે શમએ હુસ્નપર પરવાનેકા નશાં નહીં...	૨૦
રહમ દીલ મુઝકા મીલા કોઇ ન દીલખર અફસોસ...	૨૪
રાહમ અપની જવાની પ આ વુ	૨૪

ઈન્દર સભા—

૯

લાજ રખ લે સ્યાંમ હમારી, મએ ચેરી હું તેહારી	૮
લાયા શાહજાદે કો મએ જા કર હીદુસ્તાન	૧૦

તીલસ્મે જોહુરા—

લો ઉડાતા ખાક રહે દીવાના આયા આપકા	૩૧
---	----

સએકુસ મુલેમાન—

લીયા વુમને કયા ખ્યારા નામે ખુદા	૧૬
--	----

ઈન્દર સભા—

૫

વસ્ત્રકી તેરી કુસમ ધરમે હમે ખાંનાં મુઝકો ...	૧૨
--	----

ફરેમે ફીતના—

વાસ્તે મેરે યહાં તક વુ અએ હમદમ પહોંચા ...	૨૮
---	----

ઈન્દર સભા—

શી—સી

સભામે દોસ્તો ઈન્દરકી આમદ આમદ હમે... ..	૪
સભામે આમદે તીલમ પરી હમે... ..	૬

સભામે લાલ પરીકી સવારી આતી હ્યે	૭
સુનરે કાલે દેવરે તુ મેરી એક બાત	૯
સરપે આંખોપે કલેતે પ બીકાવું તુઝકો	૧૨
સભામે બુલવાકે મુઝે આપ કીયા આરાંમ	૧૫
શાદીએ બુલવએ યુનકાંમ મુખારક હોવે	૨૬

તીલસ્મે જોહરા—

સદા ગમ ખોદાયા હો ગમકે સર પર	૩
સુખહોકો ગાહેતી કુછ જુકરે ખુદ કરતી હો તુમ?... ..	૧૨
શોરને ધસકે સતાયા મેરા જી જાનતા હ્યે	૧૮
સતાયા હવા હું ન મુઝકો સતા... ..	૨૪
શાએદ તુ પરસ્તાંસે ખખરદાર નહીં હ્યે	૨૭
શકુત ધસ મુશતાફકો જો આ દીખાઈ આપને	૩૧

છેલખટાઉ મોહુનારાની—

શાગીર્દકા કયા જોર હ્યે ઊસ્તાદકે આગે	૧૧
સુન લો સાસ હમારી, 'નું આજ મએં પનહારી... ..	૧૩
સમજ મારી બીટીયાં તુરે હોલી	૧૩
સુનો માહારાજાં, સુનો માહારાજા	૨૧
સુનરી યો મારી મેરી તુ મુઝસે	૨૩
સતી હ્યે મારી રાની મેશક તુરે, જોરા તડતે	૨૯

સએકુસ સુલેમાન—

શએતાનકો જો તુને કીયા વાદ અએ બશર... ..	૭
સાદીક તુ ગુલામ અબ મેરા મેશક હ્યે વફાદાર	૨૮

ફરેએ ફીતના—

સીતમહી કરના, જફાઈ કરના, નીગાહે બિલકત	૫
સદ શુક્રકે ગઠ હ્યે ખીજાં સાહેને બાગસે	૨૨
સાહેબ રહે અર્જ સુનીયે જરા મુઝ ગરીબકી... ..	૩૫

ઈન્દર સભા—

ઉ

હુરાંકે હોશ ઉડતે હ્યે ઉડનેકી શાન પર	૬
હોતા હ્યે કોઈ આનમે અબ કામ હમારા	૨૪

તીલસમે જોહરા—

હો સમર જીસકો નહીં, જોહા હમ્મે શજર કીસ ...	૭
હુવા હુવા તેરા ધંરક જાનીરે, હુવા મજબુકે...	૮
હજારતે ધંરક આપકા આના મુબારક હો મુઝે ...	૯
હમનેતો તસવીર રહે લાએથે દીલ બહેજાનેકો ...	૧૩
હમ જીસે જાતે હમ્મે વલે તુઝકો ખબર નહીં ...	૧૫
ફૂલપર ફૂંખી તુમ ધતનાં ન હરઆંન કરો...	૨૮

છેલખટાઉ મોહનારાની—

હમ જાડીએ રહે હમેશાં કાંમ હમારા પેહી ...	૯
હીજરસે આપમેહુએ હાલ હમારા કેસા ...	૧૨
હટહી પકડી માંગત નહીં, ધરસે કેસી મએ... ...	૧૩

સએકુસ સુલેમાન—

હવસકો હમને જાના હમ્મે-ખુરાઈકા ખાજના હમ્મે ...	૩
હાએ ? મુકલીસ જો કોઇ તુટકે જરદાર બને...	૬
હમ્મે તુ બલા કયા તોહે નાહીં મએને જાનારે ...	૬
હરદમ તેરા ધ્યાન, કર તુ મુઝકો અબ કરમાન ...	૭
હથ તક માનુંગી અએ શખસ મએ એહસાન તેરા...	૨૪
હું મએતો પાગલખાં દાનારે, હું મએતો પાગલખાં...	૩૨
હાએ ! મુઝસે કયા રહે કાંમ હુવા ...	૩૩
હમ્મે રૂખ અરછે, હમ્મે આંખ અરછી, દહન અરછા...	૩૫
હું ફદમ બાસીકો હાજર ઇન્તેઝારી મત કરો ...	૩૮

સએકુસ સુલેમાન—

હાએ ! મીલતી મોહે તુ ઓ હુર નહીં ...	૩૯
------------------------------------	----

ફરેએ ફીતના—

હમને લાએ હમ્મે કયા જાની કરો ધ્યાન ધ્યાન ધ્યાન	૨૦
હાલ કયા તુને ખીરાદર રહે બનાયા આપકા...	૨૮
હમને સહી જહાંસે બલા કૌનસી નહીં ? ...	૨૯
હરએકસે હમ્મે ફૌલ આશનાઇકા ભુકા ...	૩૦
હાજર હુવા હું અએ પરી દીવાનેવાર મએ ...	૩૦

હિંદુસ્તાની ગાયન સંગ્રહ

ભાગ ત્રીજો.

ચળ્લાંકી મુનાબાત.

રહે હમ, હમ હમ નમ નામ બનામ દેખા જેહાં કોન !
મેજબાંન કોન, મેહમાન કોન, મકાંન કોન, ખનશાન કોન !
એ ખેલ, ખેલ ખેલ ડર ડર સમજ ઔર સમજાન કોન !
મેહતર કોન, બદતર કોન, ગનીમત કોન, શુમાન કોન !
જો આયા ખાકસે સુરત હો સો સુરત પપેખાન કોન !
તાજ કોન, અમલ કોન, તખ્ત કોન, તખ્તકે નીશાંન કોન !
ખીજસે બરધ હવે દરખત, દરખતસે આજ કદરદાંન કોન !
મેહરબાં કોન, હમેશાં કોન, જુબાં કોન, જુબાંકે રહેમાંન કોન !
ચોંરાસા ચમન ચશ્મે દેખા, ખોતસા ચમન મેદાંન કોન !
માહોર કોન, ફાલ કોન, ફુલ કોન, ફલકે આશમાંન કોન !
સરતાપા જેહાં હવે ખાબકે નકશ બકરાંર ફીર નુરાંન કોન !
સાબુત કોન, બાદલ કોન, છાંયી કોન, છાંયીદાંન કોન !
રહે 'ત્રીક્ષ રસ્તમમે જંગલ મન આશાંન કોન હેરાંન કોન !
બચે કોન, બુજોર્ગ કોન, જમ્દ કોન, જવાંન કોન !

જલસ એ દીલપસંદ.*

વાહુદાનીયતે બારે તચ્ચાલા.

શામ કહયાંન—તીલાનાં—ઓ દતન દેરના દીમ.—તર્જ.

સખ—ફાંની આલમ, સાતી આદમ, જનન,
જનની હમદમ, સુખફાંની દમ, માન.—ફાંની.
ગરીમાં સરેતજ, હચ્ચે છસ્કે મોહતાજ,
આગે આદમ, બિસ્કે સર ખમ, કર તુ હરદમ માન.—ફાંની.
વોહી હચ્ચે માચ્ચબુદ, વોહી હચ્ચે મોચ્ચુદ,
વોહી સુખફાં, વોહી યજ્જફાં, વોહી હચ્ચે રાહમાન.—ફાંની.
હમારા મોલા, હચ્ચે સખસે ઝોલા,
ગો નેહાં હચ્ચે, પર અયાં હચ્ચે, જનને જાં હચ્ચે જન.—ફાંની.
વોહી તો હચ્ચે ગુલ, વોહી હચ્ચે ખુતખુલ,
વોહી માલી, વોહી ડાલી, હરીયાલી વોહી શાન.—ફાંની.
બિસીકી રૈનફ, હચ્ચે સખમે ખગ્ગફ,
વોહી ખસ્તી વોહી હસ્તી બિસ ખીન કુલ વીરાંન.—ફાંની.

ભચ્ચેરવી.—સા રે ગ મ.—ખીનવી જો મોરી.—તર્જ.

ધાનીસા રેતીસા ગરેગ ગરેગશા, રેસાની ધપધ નીસાધ પમપ.—ધા.
ગરેગ ગરેસા ચારેમ ગરેસા, રેસાની ધપધ નીસાધ પમપ.—ધા.

વીસાલે હાંફીકો વ મજાજી.

ઝીન્ઝોટી—રાજલ.—આગે તુ હમસે ઈસ કદર.—તર્જ.

કયા કયા મજેસે આતા હયે હમકો ફરાંર રાત ભર,
સીના બ સીના, લખ બ લખ, રહેતા હયે ચાર રાત ભર.—કયા.
ફૂલોંકી સેજ પર હો ગુલ સોતા હયે મુઝકો લેકે સાથ,
અગ્યારાંકે દીલોપે કયું ન ખટકે ખાર રાત ભર?—કયા.
બે ગીન્ની બોસે લેતા હું, દેતા હયે હોબી શૌકસે,
હોતે હયે લખસે લખ જુદા ન એક બાર રાત ભર.—કયા.
મુદતકે બાઅદ શખ્કો આવા ધર મેરે હો ગુલ બદન,
હુટી હયે બાગે વરલકી મયેને બહાર રાત ભર.—કયા.

શીશકે હાંફીકી વ મજાજી.

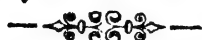

ભએરવી.—રાજલ.—નહીં ભાતે અબ મુઝકો.—તર્જ.

નહીં પાતે હયેં એસી હમ એક રાત,
કે સોવે લીપટ કર સનમ એક રાત.—નહીં.
રફીબો કરે અએશ કમ એક રાત,
કે મેરેસે હો હો બહમ એક રાત.—નહીં.
તડપતા હયે ખીમારે કુરકુત તેરા,
ખબર લે આ મુસીએ દમ એક રાત.—નહીં.
તેરે હીજ્મે ગએરતે મેહરે માહ,
ગજબ એક દીન હયે, સીતમ એક રાત.—નહીં.
કટીં ગએરંકે ધરમે રાતે હજાર,
હમી પર નહીં કયા કરમ એક રાત?—નહીં.
અસર હો મેરી આહામે દ ખુદા,
કે ખીઅ આએ કાશીર સનમ એક રાત.—નહીં.
હો દીન્કા હું મયે મુન્તજર અબ એ બુત,
કે રૌનકકા હો તુઝકો ગમ એક રાત.—નહીં.

મુજ્જમતે દારતી.

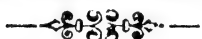
ઈચ્છેજી રાહા.—હમ કયા કરેગા શરૂપેન.—તર્જ.

સખ—

વસ્ત્રમે શાદાં, હીજ્જમે ગીર્ધાં, હસ્તા, રેનાં, સખ વાહીયાત,
છોડો ઉત્તરત, ખવાહીશે દોલત, રખ્ખો બાકી, અખ વાહીયાત.
કોઈ અપનાં, હો મ્હે સપના, આવે તુમકો કખ વાહીયાત?
અપના અપના, અખતો જપનાં, આલમમે હમે ટખ વાહીયાત.
એ મતબખી જેહાં, મે દોરત હમે કહાં, મગર હમે એક હાં, બહો દાવરેજીમાં,
હિસીકા રખ્ખો દ્યાં, કે વો જહાં તહાં, હમે સાધી બેચુમાં.
સખકા અખ વાહીયાત—વસ્ત્રમે.

હર બયાંને નેકી.

હુમરી.—સરવરા બાદે ખુશ.—તર્જ.

બાગબાંન, બાગબાંન, નખલે નેકીકો હરા, રખ્ખો જરા, ફુલ બરા,
તાકે, સખ પરા.—બાગબાંન.

બુતબુતોંકા હીજ્જ મીત, બએકે બન કર એક દીલ,
હોકે શદમાંન, હોકે શદમાંન.—બાગબાંન.
બાર હો બુતકી મીસાત, બુતસે હર શાખ હો નેહાલ,
સખકો અમાન, સખકો અમાન.—બાગબાંન.

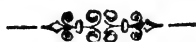
મુજ્જમતે બદી.

બીલાવલ.—ગજલ—દીલો જાનસે શીદા હું.—તર્જ.

નેકી જમ્જા હો ચુકી, અખતો બદી જવાંન હમે,
પુછે પુરાનીકો તો કૌન, સખકો નખકા દ્યાન હમે.—નેકી.
નેકીમે ગરચે હમે ખીસાત, લેકીન બદીમે હમે જમાલ,
મરગુમ ઉસ્કા હમે વીસાલ, જાહીરમે જુસ્કી શાંન હમે.—નેકી.
નેકીકો ખાસોંસે હમે કાંમ, ધર હમે બદીકે મજને આંમ,
સાહેમે અક્તકા બેહો ધર, રન્ડીકા રહે મકાન હમે.—નેકી.
નેકીકે મુંહ પર હમે નકાબ, ઝૈર હમે બદી તો બે હીજાબ,
જાહીર પ સખકો હમે વર્કી, બાલીન અખસ બયાંન હમે.—નેકી.

મુજમતે રાહો રસ્તમ.

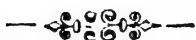
ધંચેજી રાહો.—સુન્તાં સુન્તાં બહુરાં કાન.—તર્જ.

સખ—

હોં એક ઘણ નો નેકો બદ, તો હો ખરાની સારી રદ,
 મુજાહ ખુદાકી હમે મદદ, ખુરાઈ સખકી હમે હસદ.
 જહાંકાં નીત હમે ઢંગ નયા, પુરાની આંખે રંગ નયા,
 મુધારે ચાલ એક, તો દસ ચલન બીગાડે નેક.—હોં.
 રાધયતે હીન્દસીતાંન, કરે વુમારા કયા બયાંન,
 હુનર વ ઇદમકાતો ધ્યાંન, હમે વુમે વાહમ યા યુમાન.
 કીયા કીસીને કોઈ હુનર, હુરોપકેલી ખીસલ અગર,
 તો બોલે ઉસ્કો દેખ કર, બીલાએતીસા હમે કીધર ?—જહાંકા.
 હુરોપ ચાહુ સખ ચડે, ન હમ વતન કોઈ બડે,
 યહે આજ કલકે તોછડે, ખીયાલ રખકે હમે પડે.
 કદીમકા નો માલો જર, ગયા હો બાપ છોડ કર,
 તો સદકે બહો હુરોપ પર, ન હીન્દકીતો કુછ ખયર.—જહાંકા.
 હસ્ટાર એક હન્ડીયા, ખીતાબ એનરેબલકા,
 માલો જરસે લે લીયા, તો ફેર ગરજ હુનરકી કયા.
 વુમારા ઇદમે મજહૂની, હુરોપ પડહતા હમે સભી,
 હો કીતને વુમ અરે ગની, જરાતો સમત્રા કુછ અભી—જહાંકા.
 નો ઇદમે દીં હો હસમે હાલ, ઐર ઇચેજીમેલી કમાલ,
 તો એસે કયું વુમ અમે જુહાલ, જમાનેમે હો પાએમાલ.
 ઇચેજી છોડો કરેર ફર, ઉન્હોકા સીખો વુમ હુનર,
 નો હીન્દ હોવે આહલે જર, તો રૌનક હો ઇધર ઉધર.—જહાંકા.

ઇશ-તીયાકે ઇદમ.

હાંરા.—મોરી જાન વુરકતાને.—તર્જ.

મોરે યીતમ નાહીં મોરી યીત છોડારે,
 યીત છોડો ના તો અપની યીત છોડારે.—મોરે.

ગનેશ્વર દેવા, કરં વુમરી શેવા,
સરસવતીસી નાહી મીત છોડો ર.—માર.
લક્ષ્મી સરેલી, હમારી હએ પહેલી,
દેખ વાકો હમરો નાહી ચીત છોડોર.—માર.

ઈશ-તીયાકે દાલત.

હું મરી.—પીવા ખીન પીરી બધ.—તર્જ.

ઓ લક્ષ્મી પ્યારી તોર ખીના નાંહી રહું,
સરસવતી તોરી, ચેરી હએ ગોરીર, વા પર સદકે ન હું.—ઓ.
માહે વુ પરસન, હો દેવી છન છન, દુખ સુખ તોસે કહું.—ઓ.

ઈન્કારે દાલત.

સારંગ.—લાવણી.—કયા હુમક આલ ચલતી.—તર્જ.

સખ—

રખ્યો અપતી પર દાલત, બરે દાલત,
નહીં હંમસે બેહેતર કોઈ જમાનેમે હએ અરે દાલત.—રખ્યો.
હએ હંમસેહી હસ્તી, સખ અસ્તી,
હો હંમ નહીં જીસ મુલકમે, ઉસ્કી હોતી હએ પસ્તી.
રહે ચીજેં બુનંદ દસ્તી, હએ સસ્તી,
હો ખરીદો વુમકો અખસ ચડી હએ દાલતકી મસ્તી.

જુલ.

વુમ્હે હંમસે હજારો શાન. રહો મત જાહીલ નાદાંન,
હએ જાહીલતો હએવાન, ગની છોડો શરે દાલત, બરે દાલત.—નહીં.

ગંજલેસ્તાન.

રાજલે જકર.

પરવા ગમે ઉલકતમે જકર કુછ નહીં અપની,
 રહે ખેખખરી હએ કે ખખર કુછ નહીં અપની.
 ખુખાને જેહામિસે ચુના હમને તુમહીકા,
 દેખો તો સહી કયુંકે નજર કુછ નહીં અપની.
 તદ્દીર તો કરતે હએ સદા વસલકી ઉસકે,
 ચલતી કભી તકદીરસે પર કુછ નહીં અપની.
 હીઅ બાગકી હમકુ જો કહા હએકે બહે બોલી,
 માલુમ હુવા ધરસે કુમર કુછ નહીં અપની.
 કયું ખાકમે રહે ચરમ મીલાઈ હએ દુરરે આશક,
 અફસોસ તુએ કુદરે ગોહર કુછ નહીં અપની.
 જો અરશસે તાકુરશ હએ સખ ઉસમે હએ લેકીત,
 આગાહ હકીકતસે બશર કુછ નહીં અપની.
 તાસીર ન કી દીલમે જકર સંગ દેલોકે,
 બસ દેખ ચુકે આહે જગર કુછ નહીં અપની.

રાજલે જકર

ન રકીયોંસે તું લીપક કર બએઠ,
 ઔર બએઠ તો હમસે હટ કર બએઠ.
 તેરે ગીરદાબે મશક દેલ ઔર હમ,
 ગયે દોનું બહમ ચીમટ કર બએઠ.
 કર ખજલ મેહકુ માહતાખી પર,
 મેહસે ધુંધટ જરા બલટ કર બએઠ.
 ન હુવા મેરે ગીરીએસે રહેભી,
 જાતે જો પાઞી બહે રકટ કર બએઠ.
 ગોશે આફીઆત ખોત હએ તંગ,
 ખેઠતા હએ અગર સીમહ કર બએઠ.
 સોચતા કે આહે મશકુષ રહે દીજ,
 જો હો કરના તુને સો ઝટ કર બએઠ.
 કસદ ઉઠ ભાગનેકા ન કર જકર,
 તું જો બહા ખેઠતા હએ ઠદ કર બએઠ.

ગજલે જૂર

નજર કીસ વાસતે તું અપની ઓ ફાતેલ ચોરાતા હ્યે,
 તેરો ખનજર તેરી કબ્ દમ તેરા ખીસમીન ચોગતા હ્યે.
 કબી જા બેઠતા હું પાસ મેં ઉસકે નો મેહરીનમ,
 તો ફીર કયા કયા બદલ વહે રૈનકે મેહરીન ચોરાતા હ્યે.
 મતાએ દીલકી ચોરી યું નહી કરતા તેરા ગમજા,
 મગર જીસ વખત પાતા હ્યે મુઝે ગાફીન ચોરાતા હ્યે.
 મુઝે દેલ ખાલ કર રૈને દો તુમ રોકો ન હમ અશમો,
 કે પાની આશુઓસે મેરા જખમે દીલ ચોરાતા હ્યે.
 બગા તેરો સીતમ તું શોકસે જાલેમ કે મરનેસે,
 બલા કબ જાના અપનો યહે તેરા માએલ ચોરાતા હ્યે.
 યહે કયા અધીર હ્યે નો દીન દીએ ખાસે બાજલેમ,
 મેરા દીલકો રહે રૈશનકા તેરે તેલ ચોગતા હ્યે.
 જૂર સબકો ખરાબર દેખતે હ્યે નો હ્યે રૈશન દીલ,
 કીસીસે આંખ અપની કબ વહે ફામેલ ચોરાતા હ્યે.

ગજલે જૂર

મેરા દુશમન અગરચે જમાના રહે,
 તેરા તોબી મએ દારૂત યગાના રહે.
 ન તો અપના રહે ન તો બેગાના રહે,
 નો રહાસો કીસીકા ફસાના રહે.
 મેરા સીનેઓદીલ મેરી જાનોજીગર,
 તેરી વીર નેધાકા નીશાના રહે.
 રહી કસરતે દારા બદલતે ગમ,
 મેરી પાસે હમીશાં ખાજના રહે.
 ગયા માહસમે ગરદસે સાગરે મે,
 ન વહે દાર રહા ન જમાના રહે.
 રહી ખાનેખરાબીયાં જીસકે લીએ,
 વહે રફીખકા રૈનેકે ખાતા રહે.
 જૂર બીસકી તો જીલ્દમે દેલકી મેરા,
 મેરે પાસ બલાસે રહા ના રહે.

ગજલે જુદર

મેરે દીલકી હકીકત ચશમે નમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે,
વણકીન આહ સોજાન દમખદમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.
અનખ અહેવાલ હયે મેરા કે જખ ખત ઉસકુ લીખતા હું,
તો દીલ કુચ્છ ઝૌર કેહતા હયે ફલમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.
ઉઠા દેતા હયે જો પરદા જરા તો રૂએ જેઆહસે,
આખી ખદકે ખુદા વુઝકુ સનમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.
અસર રહે અંદલીખે ઝાર કયા હો તેરે નાલિંકા,
કે ગોશે ગુલમે બાદ સુખહ દમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.
નહી ખુલતા મેરા હાલે પરશાં જુદરસે તેરે,
કે જો કાશીર તેરે સરકી ફસમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.
બચેંગી જાન કપુકર દેખીએ ફાતેનકે હાતોંસે,
કે ઉસકી આજ શમશીરે સેતમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.
ખતાતી ધંશકુમે હયે અફલ કોષ ખાત કબ દમકી,
જુદર જખ પુછતે હયે હસસે હમ કુચ્છ ઝૌર કેહતી હયે.

ગજલે જુદર

મીઝગાંકી હયે ખલા તેરી કાફીર ઉલટ પુલટ,
કર દે હયે પલમે એ સફે લશકર ઉલટ પુલટ.
કોશતેમે તેરે જાં કહાં હયે જો દમખદમ,
વું દેખના હયે ઉસકો સેતમગર ઉલટ પુલટ.
એક હરફ સર નવેશતસે પાયા ન ખેશો કમ,
દેખો હજાર અફલમે દફતર બીલટ પુલટ.
રહે ફાતેલ આખરશ દમે ખીસમીલ પહોંચ ગયા,
ફદમોંપે તેરે રહે દીલ મુજતર ઉલટ પુલટ.
સમજો ન કુચ્છ અનખ કે મેરી પેક આહસે,
હો જાએ નોહ સીપર અબીગર ઉલટ પુલટ.
નુસખા મરજે ગમકા કહાં હયે કેતાખમે,
ખખેઠા વરક તખીખ કયા કર ઉલટ પુલટ.
દુન્યાં નહી ફરાકી જાએ જુદર કે ધંઆં,
હયે ખનકલાખે દેહરસે અકસર ઉલટ પુલટ.

ગજલે જફર.

બહો ન આપ્ને પાર લોપ્ને પું ન થા તો પું હુવા,
 ઉસકા આન બેન બનાપ્ને પું ન થા તો પું હુવા.
 મલતમે કરતા થા નાલા તા ન હો અફશાય રાજ,
 ચશમને આસુન હાપ્ને પું ન થા તો પું હુવા.
 પું ન થા દીલદાર ઈસ્સે હો ગયા બિજાર દીન,
 કોન તુમકો રહે જતાપ્ને પું ન થા તો પું હુવા.
 વસ્ત જાહોર તો ન હોતા થા હમે ઊસકા નસીબ,
 આપમે બહો છુપકે આપ્ને પું ન થા તો પું હુવા.
 ઈશકકા હાંસન ન થા હમકો મજા બેજાપમે દીન,
 જાપમની લો હમેને આપ્ને પું ન થા તો પું હુવા.
 સખર ગર હોતા મુઝે હોતા ન મપ્ને રસવાપ્ને ખદક,
 કહતે હપ્ને અપની પરાઈ પું ન થા તો પું હુવા.
 દે કે ઊસ બેદરદકો દીલ હું જફર મેપ્ને દર્દમંદ પું,
 વાહ દુખ બેઠે બેઠાપ્ને પું ન થા તો પું હુવા.

ગજલે જફર.

ઈરાદા હપ્ને જો તેરે કલકા તુઝે કાતેલ,
 તો બેચ તેગકે મેનેબી હાં ખુશીસે કહા.
 કસમ ખુદાકી તુમકો સદા કે રહે પયગામ,
 કહા હપ્ને પારને યા તુને અપને જીસે કહા.
 ઊઠાપ્ને લાખો સેતમ તેરે, દેકે દીન હમને,
 ન આફરીનબી કહી તુને દેલ બેહાલીસે કહા.
 સદા નહી બહે ચરકનેકી યુનચપ્ને યુનને,
 લમોકો દેખકે કુચ્છ તેરી બેકલીસે કહા.
 હમેશા કરતે રહે ચપેરકી તરફદારી,
 કબી ન અપને પેક હરફે મુનસરીસે કહા.
 ભર આપ્ને ચશમે ખજાલમેબી વકાવક આસુ.
 તુમારે કુસતેને કુચ્છ અપેસા બેફામીસે કહા.
 જફર બહો દુશમને જાન હપ્ને ઉસે ન જાનીઓ દોસ્ત,
 તેરી હુનાને કુચ્છ હમને દોસ્તીસે કહા.

ગાજલે જકૂર.

હમ રાએ અપેસા તો પુને હમકો રાલા દીઆ,
પાનીમં એક દેખાએ ફૂલક બુલબુલા દીઆ.
ઊસે શાલેપુમે બજમે જેહાનમે લગાડે લો,
માનીદ શર્યા આપકો હમને ઘોલા દીઆ.
અપેસા ન હો કે ગપેરપે પુત્ર જાએ મુદ્યા,
કાસદને મેરે ખાત ઊસે જાકર ખોલા દીઆ.
સામ વાર કુચ કર ગામ મેરી ખુલી ન આંખ,
ગફલતને કીઆ કહું! મુઝે કયસા મુજા દીઆ!
પુમને કીઆ ન યાદ કબી બુતકર હમેં,
હમને પુમારી યાદમે સામ કુચ્છ બુલા દીઆ.
ખેંચ્યા તો નકશા દીનકે તસવીરસે યારકા,
નકાશે ચીનકુ હમને જકૂર અપેન બુલા દીઆ.

ગાજલે જકૂર.

પુદાને જાજકે પુઝે મિહજાચીન બનાયા થા,
તો ખાતસે રૂખ મેહ હાલેનશીન બનાયા થા.
દો ચાર કીઆ તેરે જુમકુસેહુએ શખ પરવીન,
ફલકને ઉસકા ઊતહી ખોશી ચીન બનાયા થા.
જલાયા આતથે હેજરાનસે કથું મુઝે યા રખ,
અગરથે શમે સામસ્તાન નહી બનાયા થા.
બહાર પુને ન દેખ કે હમને અથકુસે,
મીઝેકુ શાખે ગુલે યાસમન બનાયા થા.
બરંગે ગુનચે રહુ સર બ જોખમે કબ તક,
ઇલાહી કથું મુઝે એદાહગીન બનાયા થા.
જકૂર ન કથું કે હો દીલસે ગુલામે કુતબુદીન,
અજલસે માતકદે કપારે દીન બનાયા થા.

ગાજલે જકૂર.

ધ્રુશકને જીસ દમ દયારે દીલમે આહુકા દીઆ,
નાલએ સોળાનને સીનેમે મેરે રાકા દીઆ.
ડર નહી જલાદ કુચ્છ તેજો સીતમકા અબ તેરે,
ખમ દેખાહી ઉસને હમકો અપની અખબરકા દીઆ.

કયું ન હમ ફાસેદે મોહકી લેં બનાઈ દમબદમ,
 હસને લા પેગામ વસલ અબ હમકો મેહરકા દીઆ.
 સમેકી હજૂત નહીં ગોરે ચરીબાન પર દેલા,
 તુરબતે મજનુંપે બસ હયે અશમે આહુકા દીઆ.
 ફશકયે સીંદુર હયે યા કૃતજ કર આશક હુઆ,
 તુને માથે પર હયે ઠીકા ઉસકે લોહુકા દીઆ.
 તીરહ બખ્તોકો પરેશાની હુધ એક ઝૌર હયે,
 તાર બસને તોડ જોહી અપને ગેસુકા દીઆ.
 ધતબારે સખરૌ તાફત ખાકમેં રખું જફર,
 ફાજે હીંદુસ્તાનને કબ સાથ દીપુકા કીઆ.

રાજાણી જફર.

કોઆ કહું કયું કે તેરે કુચેમેં હો કર આયા,
 તુઝકો પાયા જો નહીં ખુબ મેં રો કર આયા.
 બરસે બાબી કબી ચોસરકી જો ખેલા કોઈ,
 માઈએ જાંદગી અપની સબી ખો કર આયા.
 આયા મીઝગાનસે મેરે જોબપે સો બાર સરશક,
 કર ગુબાર બસકે ન દીલસે કબી ધો કર આયા.
 જીસે તુને જુતે ખુનખાર લડાઈ આંખે,
 તેરો મીઝગાનસે બરસે અપની તુ દો કર આયા.
 પુછ ખામોશીકો મત મેરે તુ, અબ યુનચે દહન,
 દીલ મેરા જ્વનતા હયે મુઝસે જો તુ કર આયા.
 દીદએ તરકા મેરે નામ ન લે તુ, અબ દીલ,
 કામકો અપનેહી તુ આપ કુજી કર આયા.
 પેહનસે તેરે જુ આતી ખુશખુકો જફર,
 સાથ તુ કોનસે ગુલરકે હયે સુકર આયા.

ગાજલે જાફર

કીસી પરદેનશીકા હયે શોકે લકા કોઇ તરેહ અપ્પ એસી બતા દે મુજે,
 કે ઉઠાકે બહો પરદે શરમોહયા જુરા અપના જમાલ દીખા દે મુજે.
 તેરે દેખનેકે તો હયે સેંકડો ઢન નહી દેખતા મયે તો યેહી હયે સખખ,
 કે તજજલીએ હોસનસે બરફે ગજબ કહી અપેસા ન હો જલા દે મુજે.
 મુજે કલ કીઆ તો યેહ ઉસને કહા, કે તું રંજો આજબસે છુટ ગયા,
 તેરે સાથ યે મયેને સલુક કીઆ મેરે કોશતએ નાજ દોઆ દે મુજે.
 રહી ધતનભી તાકુતોતાબ નહી કે જમીમે અપ કોઠે યેહ આકનશી,
 તેરે કુચેકી સીમત બલાસે કહીં મેરા ગીરીએ શોકે બહા દે મુજે.
 કહીં જખમેતો આએ પર આજતલગ મીલી લેજતે મુશકે ન જુરે ફતક,
 મેરે જખમે જુગર છરકે નમકે મજા મુશકે વફાકા અપ્પા દે મુજે.
 લગે બાતકા મેરે ડોકાણા કહાં કે જબ એક સીપુનમે બહો સહરે બયાં,
 કમી અરશ બરીનપે ચરા દે મુજે, કમી ફરશ જમીપે ગીરા દે મુજે.
 નહો દામે આમયક જુશમ અગર કરે યુનશને કદસકી શયર જાફર,
 કોઇ અપેસા હો કામેલ પાકે નઝરો યેહ કપે હયે બરસે છોડા દે મુજે.

ગાજલે કીરાન.

જુરકી મહોબ્બત જુરકે તક, બેજુર તો જગમે ખાર રહે,
 જાબજા દેખ મયે આએ, જરસે મેરા પાર રહે.
 મયે હર તરેહસે સોચ દેખા, જગમે જરસે ઔર કુચ,
 કોઇ દેખા ન સુના મયે જરહી યહાં મુખત્યાર રહે.
 માશુકોંકી મીઠી બાતોંપર, ન દીનકો તુ લોભા,
 જરકી મહોબ્બત દીનમે બીનકે, જરહી બીનકા પાર રહે.
 જીનકે મુહસે દમખદમ, નીકલે શુખત અએ જાન તું,
 તુમકો નહી કરતી મીયાં, બહો જરકો કરતી પ્યાર રહે.
 યેહ દોસ્તો કેહતા હું તુમકો, જર શીવા યહાં નહી કરે,
 આહ હે દુ-યાદ જરકી કીશનકા કીરતાર હે,

ગાજલે કીરાન.

મુશકેકે દરીઆકી મોજે દેખ કર મયે બડે ગયા,
 પારકે મીલનેકા દીલમે થા સો દીલમે રહે ગયા,
 જીસકો દેખા ઈસ જોહાંમે હયે જો મારા મુશકકા,
 મુશક નહી એ બદબલા હયે જીસને દેખા કહે ગયા.

મને દેખા દોસતો હસ ધંશકુંકે સારે ફરેખ,
રાત દીન જગવા રહા, જીતેજી મર રહે ગયા.
મૌતકો કરના કુચ્છલ, ઝૌર જહર ખાના ખુબ હએ,
જો ફસા હસ ધંશકુંકે, બહો લાખોં દુખ શહે ગયા.
કીશનકી એ અરજ યારો, ધંશકુંકે માહુજ રહે,
બદ બલા હએ બદ બલા હએ, હર કીસીને કહે ગયા.

ગાજ્જે અમાનત.

હએ જુલુએ તંનશે—દરો દીવાર બશંતી,
પોશાક જો પેહેને હએ—મેરા યાર બશંતી.
કીઆ ફશલ બાહારી—ને શયુફે હએ ખીલાએ,
મગ્માશુકુંકે શીરતે શરે—ખાખાર બશંતી.
ગેદા હએ ખીજા ખાગમે—મેદાંનમે શરશ,
શહરા બહો બશંતી હએ—પહે ગુલખાર બશંતી.
મખમલકા નકી રતમે દીલા—જરદ નાહી નયા,
કહેને હએ ક્યા—યારકી તલવાર બશંતી.
હું ગમસે રહે મે જર્દ—જો તુ કૃતલ કરેગા,
ખુ નીકલેગા અએ—કાતલે ખુખાર બશંતી.
ઉસ રથકું મસીહાકા—જો બહો હો જાને ઈશારા,
આંખોસે બને—નરંગીશે ખીમાર બશંતી.
ગમ ખાકે મુવા હું મએ કીસી—જરદ ક્યાર,
હએ ક્યારકી આદર—મુઝે દરકાર બશંતી.
ગેદાકે દરખતોમે—નુમાઆ નહી ગેદા,
હર શાખકે સર પર હએ—દશતાર બશંતી.
મુંહ જરદ દુપેતેકે—ન અનઅલશે છુપાવો,
હો જાએ નરંગે—ગુલે રખશાર બશંતી.
રત ફીર ગર્હ આલમકી ચલી બાદ બાહારી,
મયેખાનેકું શજવાતે હએ—મયે ખાર બશંતી.
ખુખા એકતો થા મેરા—કીઆ જરદ ક્યાંને,
તર હુધ ઉથ પર તેરી—દશતાર બશંતી.
ખુલતી હએ મેરે શોખ પર—હર રંગકી પોશાક,
ઉડી અગર હએ—ચંપી હએ ગુલનાર બશંતી.
હએ હુતકું હશીંમોકે—દોરંગીકા અમાનત,
દો ચાર ગુલાખી હું તો દો ચાર બશંતી.

ગજલે શૌક.

એ રંગીલા મેરે હૃદય દીવાન બનેગા,
આલમે ગોયા રસ્કે ફીસ્તાન બનેગા.
હર ખેતમે તારીફ આવી હમે રૂઝે આંખોંકી,
એ શહેર મેરે મજનુસે હમેરાન બનેગા.
મઆલુમ હુવા શાખી આંખોંસે મેરે તહીં,
ગોયા રાજ દેખા કે વુકાન બનેગા.
એ જુદે સનમ શૌકસે ડાલી રે ગલેમ,
એ નકશ પંજમે તીર મીરજાન બનેગા.

ગજલે રસતમ ઇરાની

ઠહા જાતી હમે સો કૌન રસ્કે કુમર હમે ?
લોભાતી હમે સો કૌન માહે મુનબર હમે ?
આસમાંસે હમે ઉતરી યા જમીંસે હમે પયદા ?
બોલાતી હમે સો કૌન જુમે અતર હમે ?
દીલસે રાશન હમે યા અસ્મસે હમે લોટન ?
ધુમાતી હમે સો કૌન નુરે ફીસ્તર હમે ?
નાજસે નાજનીં હમે યા સાસે હમે સખજા ?
દીલ ભાતી હમે સો કૌન મુસ્કે અમબર હમે ?
ગુલશનકી ગુલ હમે યા હમે બહારે રસતમ ?
જલાતી હમે સો કૌન શીરીશકર હમે ?

ગજલે રસતમ ઇરાની

આજ હસ ગમમે મીનાવે કોઇ મેરી મઆશુક,
બસ દેખતેહમે ફરખાંન કરે દેરી મઆશુક.
એક હુસ્નસે મુન્તેબર હમે જોહાં સારી,
મએ ઠહા હુસ્નપે જલું નો અકેલી મઆશુક.
ઝાસરે મહેબબતપે ના કોઇ જીત પાયે,
બયેઠે સો હાર હટે શયેરી મઆશુક.
જાબજા હર શમાપે યાદ થી જીસકી,
હર રંગ બ રંગમે આહતે બતેરી મઆશુક.
સૌજસે રસતમ ગમકે બને હમે આતેશ,
કબ આસ્નાહ દીખાવે નવેરી મઆશુક.

ગજલે રૂસતમ ઈરાની

ઈનાયત કી મઆશુકને આજ જોખન બહાર,
 ઈસ્કકા ઈનામ દી બરસાયા રોશન બહાર.
 આમુદત ફીરાકમે ગીફતાર પુર હમ યે,
 નેકાબ ઊઠા સારે દીખલાયા હોશન બહાર.
 નેઝરે લગા લીધે સારા જાનજા લુટ,
 શેકારકે શેકાર હો ખીલવાયા લોખન બહાર.
 આશુકી દેખને આહો તો હમ્મે જુગર આયના,
 ચમનકી કીતાબમે સુનાયા શોખન બહાર,
 મત રૂસતમ હસ દે ગર ગમ પકર ઈન ઈનામસે,
 મંજૂલ લખી પડી હવે પહોંચાના ખોતન બહાર.

ગજલે રૂસતમ ઈરાની

આંદસી યુખ ગોલ તુમારમે ખીજલી ચમકતી હમ્મે,
 યુલસી રૂપ ક્લીમ અંગારમે ખીજલી ચમકતી હમ્મે.
 બાગ્યાં બહારકી ખુમારમે દોસ્તકો આહતે હમ્મે દોસ્ત,
 સરવસી બદન લતકન ઉઝલમે ખીજલી ચમકતી હમ્મે.
 દીલકો કંદસે મત ખંદ કર લે ખીવકાઈ લપેટકે,
 અનારસી પીરતાં જોખન હાલમે ખીજલી ચમકતી હમ્મે.
 જો આહેસો ચારસે લુટ લે અખ જમાના સારા,
 લાલસી લખાં ઈસ્ક કુચારમે ખીજલી ચમકતી હમ્મે.
 રૂસતમ મઆશુકકી ગોદમે જા બચઠના ઐર હમ્મે તાલે,
 નગીનાસી ચરમ નુર નેઝરમે ખીજલી ચમકતી હમ્મે.

ગજલે રૂસતમ ઈરાની

ખાતમે નીમાહ રખાયો જુઆંસે સમશીર ચલતી હમ્મે,
 બહારે ચમન યુલસે યુલયુલ દીલગીર ચલતી હમ્મે.
 કેહનાં સો મીયાં કહે અદાસે ફીર ખુબ અદાજસે,
 મ્હે મોશમે મ્હેખમત બહારસે જાની નગજૂર ચલતી હમ્મે.
 શુખ્ત રંગ બની હુરસે ન લરના મીયાં ડોફસેતી,
 પ્હે નાજ અદા કી મીયાં હસંતી જનજૂર ચલતી હમ્મે.
 તમાશા હમ્મે મીયાં દેખ લો અપની જુદગાનીકા,
 મ્હે મદારે મખલુકાત મીયાં લેખ કુલગીર ચલતી હમ્મે.

આદા નેજારસે મીયાં ડેર જા પાસ મેરી તું,
ન ગુજર ગઇ યાર રૂસતમ સતમ તસવીર ચઝવી હુએ.

ગજલે રૂસતમ ધરાની

આગમે તરકતા હુએ બ્રજબ્રજ ગુલ મીલાના મુશકેલ,
આગમે જલતા હુએ મેહબુબ જાન બચાના મુશકેલ.
મુખારક હુએ આતશે ધંસ્કુ આશકડો યા જલ્લાદ,
તલેસમ હુએ અજબ વહે યારીકા બહાં જી જાના મુશકેલ.
કદમ પોશીદે મુરબતસે આલે રેહતા હજુરે આપ,
ફલક બદલતા હુએ રંગ ચરમ છુપાના મુશકેલ.
આપકી મહેરબાનીઆં ખીદદાર હમ કુએ તેરે હાજર,
આશનાઈસે પલતા હુએ આશનાવ આજી બ્રજના મુશકેલ.
અબસ ફગાર નીકલ ગયા સતમ મુરબત મનગલસે,
જાનમે લગતા હુએ દાય બહો કું આ શીરાના મુશકેલ.
જગમે કેહેતી ચલતી પીવડાસે હરગેજ સોખત ન કીજીએ,
મહોબ્બત પાસ અફઝ ના ચીજ ડેરી સો ડેરાના મુશકેલ.
યા પરવાના દેખ તુ તેરા હમદમ પરવાને યાર,
તું પલકેમે જલતા હુએ અજબ બરખત નીલાના મુશકેલ.
તુઝસે આશક રૂસતમસે સેતમગર બના જીગર,
ચેરાગમે દેખતા હુએ તો હિશાબ સો સારા લીખાના મુશકેલ.

ગજલે રૂસતમ ધરાની

શમ તો દેખી તેડી તથીર હમામકે ખીચ,
નાતવાં હુઇ ચશમ મેરી નરગેશ શજામકે ખીચ.
ગમખાંનિમે બજ રહા થા સીતાર ગીરીઆંગીરસે,
આએ બ્રજબ્રજાં ગમ સુત આશક તમામકે ખીચ.
ધંસ્કુ દરમ્યાં હુએ બેતર બહો વડા જીરસે રહે નજ,
આતી હુએ માથુક મસ્ત હો મીજલસ મેકામકે ખીચ.
શકીને હસ હસ ચલાયા શરાબકા દોર જાબ,
બતગઈ તામેદાર બજમ બહો હીંગામકે ખીચ.
શીકલ હુઇ જાહોર શોલા ઉઠ રહે હુએ જીગર,
કયામતકી જંગ મચી તબ નામ બતામકે ખીચ.
રો રો કે મુતરબને પડકા હુએ કાનુન આપ,
રૂસતમ ગાતે થે જાબ દર્દ મરત કુજામકે ખીચ.

ગજલે રૂસતમ ઇરાની

મહેબ્બતકો નખચીર યુલ અબ્બલ દેખા,
ફીર વાર નખચીરે આબારે અજલ દેખા.
ફસા દીલ શીતનેસે કુચ્ચે મહેબ્બત,
ફીર બહો કુચ્ચે ખુ ખુન્ખાર અસલ દેખા.
ચરમ શીહા નુરે મસીહાસે મસ્ત,
ચરમ બહો લાલ ફગ્ગકશ શીકલ દેખા.
કમાને આસ્નેસે હુવા થા પયેકાન,
કમાનસે શીના કમાળ મજનુ નકલ દેખા.
શમ કીસુસે ના કહા, જા ધોરમે રહા,
બેકશાર રહાં તલગ રૂસતમ બગલ દેખા.

ગજલે રૂસતમ ઇરાની

કોન બેદદકો હમે માલુમ જુદાએ ઇસ્કકા અહેવાલ,
આજકે જમાનેમે માશુકકુ આશકુ હમે હલાલ.
બાદે હયાત જા કે બેચુ ઝો માશુકકે મકાં,
મસ્ત મહેબ્બત દરમ્યાસે ગીફતારકો નીકાલ.
જંજીરે કાકુલ તેરીમે ફસા હમે દેલ સરતાપા,
હમે કયા લુલ્લ તેરી આશનેમે રહે જંજલ.
દીલ છીનક તસવીર તેરી હમે નરવેશકે નકશ,
જલાતા નુરે ચરમ જયું પરવાના સમેપે લાલ.
રૂસતમ હમે જેહાં શીરી ફકત માશુકકે ખાતર,
બહો નાજીફીમ પાસે સારી જેહાં હમે જવાલ.

ગજલે રૂસતમ ઇરાની

કીસ જા હુંક તેરી તસવીર, શનમ તેરી તસવીર દેલરૂખા,
નવ બહાર ઇસ્કસે મહેબ્બત અજલુ ના હુઈ હમે ખુરબાં.
કલ જો ચુકે તેરી રાહ, શનમ તેરી યુલસ્તાંકી રાહ,
બહાં ચલ ગયે બેએખત્યાર આશકકી ધોરસ્તાં.
દેખા, બસ મજનું ગીરીયાંકી લૈલી બના બેડે હમે,
ફરહાદ અપેશ કે કોહકાફ હમે છોલે શીરી મસતાં.
જુલીખાં થી આતશ ખીચ શીલગી જયું જર : સમા,
લૈલી થી ખ્યાલો ખીચ જયું સરવ હમે ખીઆખાં.
શીરી થી ખંજરો ખીચ દીલબરકી લગી ફેરાકસે,
દેખતેહી રૂસતમ ચમકા મયખાને જયું મસ્ત શાકુયાં.

ગજલે રસતમ ધરાની

શાફી શાગેર પીલા મુન્ને નહીં અયેન અબી,
જલ ચલા જુગર સારા હુંડતેહી મઆશુક સખી.
અર્પે ગુલપે બુલબુલને મસ્તી કીયા શીર,
નુરકા પયેમાના મીલા ના અબતક જલતેહી.
ફીસમતકી જુઆની નજુમ નહી સુનાતે મુઝે,
મીલી હયે મઆશુક મસ્ત આરજુમંદકો હ્યાં કબી.
તેહફીક કરકે પ્હોંચાના જો હફીફત હયે મંજુર,
બાશતાંથી સો હયે ખેજાં ખાર બેવફાઇકી લગી.
હતેફાક યા સો તફદીર થી સો બને નકુશ,
રસતમ કહાં પ્હોંચે જો બહાં પ્હોંચે ના નખી.

ગજલે રસતમ ધરાની

વાયદા કયું કરતા હયે મેરા જ નીકલ જતા,
વહ્લા બોશતાંયે મઆશુક નાહક ફીસલ જતા.
મયે બહો નહી પકા આશુક ન શીલયું વાયદાસે,
આસને હયે આશાનગી નહી સો પીગલ જતા.
માજુદ હયે જો બને હયે આતશ સો જન ગતીમત,
અશલ મીલે સો મનકે સારા ન્યાગ અમલ જતા.
જસકી આરજુમે જલતા હયે રેનકો માહતાબ,
કોન હયે આશુક ખીશાત હુવે ફતલ જતા.
ગુમાનપે જન હેરાન રખકે પાર હો રસતમ,
વહેમપે જન હેરાન રખનેસે રંગ અશલ જતા.

ગજલે રસતમ ધરાની

દીલસે અબ દીલદારીકી હરીઆલી જતી હયે,
હો ગયે બદલ રંગ, મજેહ ચારી જતી હયે.
ચમકા હયે શીતારા બદ, બહારમે ખુશારા,
ખુશ બહારસે આરાંમે બહારી જતી હયે.
જના ન જો અવલમે સો આખેરમે જના,
કુચે મુકાને મોહબ્બત મહેશીત સારી જતી હયે.
જો બાવે સો બોલ ફીર શમાલ નખચીર,
સીને બહો નેગાહ નખચીર ફરાશી જતી હયે.
ખીજલી હરએક શાંમ જુગરમે જામર હોતી,
બહો ખીજલીસે રસતમ ખાકમે ખુમારી જતી હયે.

રાજલે રૂસતમ ઇરાની

જાભાતી મરફસે યાદે મઆશુક આવનથી,
 ખુન્દને અરફસે યાદે મઆશુક આવનથી.
 ધટા ખીલી હયે મેહબુબ ખુબ ધરફસે આજ,
 રૂપે મસ્ત હયે બાદે મઆશુક આવનથી.
 શીરફત હયે ફકત શેહોલે દીલ વહે યાર,
 ખુન્દ ભરે નુરફસે યાદે મઆશુક આવનથી.
 માલેગી રહે ખાક ખાકમે કોઈ દીન તેરીસે,
 હયે ખાક નફશયે વાવદે મઆશુક આવનથી.
 લગાયે કીનમે ચમનમે શીહે બુટે વહે માલી,
 રૂસ્તશ અજલસે ફરયાદે મઆશુક આવનથી.

રાજલે રૂસતમ ઇરાની

જો ખીલી હયે ગુલ અનદલીયસે સો ખીલા રહે મેરા જાન ના જાન હયે,
 ખીલી હયે જો બસંત બહાર સો ખીલા આશમાં ના આન હયે.
 બહાર દીલ બહાર હુષ, વહે બહાર દીલ ખાર હુષ,
 મુકામિલ દીલદારસે જો દમ, સો પરીશાન ના વૃક્ષાંન હયે.
 રહેલે ગમમે તન ગીર્ફતાર, અબ તલક હયે નાજ્ જુદમગાર,
 જો બાદલ ખારાં પવનસે, સો ખુબ પેકાન ના કુમાંન હયે.
 એક ચમક મુકાફાતકી ના કોઈ ખાબમે યારો દેખી,
 જો બાદ હર કુચે વહે યાદ સો જુબાંન ના જુબાંન હયે.
 દોસ્તો દરીન ખીઆખાંન મીઝાવો જુદકે જાનસે એક ખાર,
 જો હાથેલ જુદકેમેસે જાને નુર સો રૂસ્તમ આર બયાંન હયે.

રાજલે રૂસતમ ઇરાની.

ગુલસ્તાંમે દેખી જબ બુલબુલ રાતી,
 રાગસ્તાંમે રાગણી રંગમે સોતી.
 મજનુસે લેલી મહેલ તલગ ખાતેલ,
 મગર દો જુગરકો એકહો તલબ હોતી.
 કનાઆનમે યુમુક થા જબ બેખબાર,
 જુલીખાં ઇસીકે ધરફ ખીચ રહેાંતી.
 ખુબ ભાદરવા બાદલસે ખારાં ઝરી હયે,
 લાલનકે લોચનકો ખારાં હયે જુજોતી.
 જો માશુક એકદ્ર ગિસકે આશક રૂસ્તમ,
 બાદે શાંમ તલગ હયે તલસ્માત તોતી.

ગજલે રૂસતમ ઇરાની

યા શાકી લા દે પયમાના શરાબકા,
દીખા દે દર્દ ખુતખાના ચેરાગકા.
નામ મુખમે ધરતે ધરતેહી લરજના,
મળે હમે વલેકીન પરેશાના દેમાગકા.
હમે ઇશક મકતબ મીથલ આતશકદે,
હજાર તદબીરસે ફીર ના ફેરાગકા.
જો ખુદા હમે સા બંદા હમે સો આશક માથુક.
સમજા હમે જો ઇનશાંસા હે દાગકા.
દમ એક હમે જો હજાર દારમે ચકચૂર,
રૂસતમ ઇસી તરાંહ રંગ હમે વેરાગકા.

ગજલે રૂસતમ ઇરાની

નરગેશ તેરી નાહીદ અખતર અજબ દમ હમે,
આરજુએ આશક પાસ તેરી બસ બરહમ હમે.
ખુનરૈજ દરવાઝ દેખ ઊઠે હમે શમ ખાબમે,
જફા ગુજરી સો બસ કાતેલ શીતમ હમે.
જામે મુરાદ બેફારીસે હમે જબ કુરજે,
મ્હોખ્યતમે વાઃવા મજનું કયા ઊમદા કલમ હમે.
પોહિંચી દામન તેરી મ્હે માથુક મલાયક દસ્તોંમે,
ખ્યાબાંમે ઊર ગયે સદ હજાર કુદમ હે.
લા ઇલાજ આશક રૂસતમ હમે ફેરાકુંકે ખીચ,
બહાં શબરમે તુકાં હામીશાં કાયમ ભરમ હમે.

ગજલે રૂસતમ ઇરાની

દરદે ગમ તેરી નવાબી એક ચમન હમે,
બહાં મ્હોખ્યતમે જુગર અજબ રશન હે,
આશકકી ચરમ ગોષા હમે મકાં માથુકકા,
માથુક ખાતર સરા મ્હે ખુબ ગુલસન હમે.
માથુકકે જફા જુદમ નહી હમે અફશૈશ,
શીરી જબાં વહલા આશકકે કફન હમે.
ગુલસ્તાંમે હે અનદલીબ જો મસ્તાના,
હૌર હે ઇશકકી મન સો તનશીકન હમે.
ચારાંને બેવકાસે ખુમતર હમે ખ્યાબાં,
યા દરવાઝે આતશ રૂસતમ સારે બદન હમે.

રાજલે રૂસતમ ધરાની

સોનીથી ગોરવાં ભરી પરી જવાન ચમનમે,
 લગીથી ધંશકું ઝરી નુરી શાન ચમનમે.
 રાતીથી આશકુંકુ યાદ કરકે બીવફાઇકો,
 શીરયાદ બહો શીરયાદસે રેહી હેરાન ચમનમે.
 પીયા ના યા પયેમાના સો સજન યાદ કે,
 જાગી ઇસ જાગીસે બની મસ્તાન ચમનમે.
 મહોબ્બતકી શેલ સંગદેલોસે હુએ કતલ,
 શીરતે બેફાંમ જુલજુલાં કયા ઇનશાન ચમનમે.
 લાલા ના જાણુ જાનીકી મુલાકાત હુએ આશાન,
 રૂસતમ મુલાકાતે આરજુમંદ પરેશાન ચમનમે.

રાજલે રૂસતમ ધરાની

શમ હસનાં દેખાકર માથુકુંને આશકું મસ્તાના કીયા,
 મપે મહોબ્બત પીલા કર આશકુંકો સારે દીવાના કીયા.
 બાગ્યાં ગુલસનકી લહેજત મુએ ના આહીએ,
 ધંશકું મફતબમે રહે સારે તન હુએ કુરબાના કીયા.
 બહરે આશકુંમે ચલે હુએ આશકું મુરદોકે બાજ,
 બહો માથુકપે વફાદાર યારેને તન નીશાના કીયા.
 રહે શુબ જુન્નતમે કહાં હુએ કતલ હુએ આશકુંકો બેડે ?
 બહો નુરે ચેરાગપે મએને દેલ બસ પરવાના કીયા.
 સરા-સે-પંજમે કયા લગાઈ હુએ મુજામત રૂસતમ,
 સમજ લે ધંશારા બહાના આશકુંકો જલાના કીયા.

રાજલે રૂસતમ ધરાની

ફલકજુર બાજાર ચમનમે કલીયોંકા,
 બાજાર નહી આજાર ચમનમે હુરીયોંકા.

કલી ખીલી હુએ ચમનમે,

મીલે ના જાનીકો હેત,

જલે સો જલે અગનમે,

ન જલે નો ન જાણુત કેત.

રંગ સર બ સર યાર મલેકમે વલીઓંકા.—ફલકજુર.

બનાયા હયે બાગ માલીને,
બેઠી હયે માલન ધનતેગર,
ભભાયા હયે જીગર જાનીને,
બીવડા અબ હયે સંસાર.

માલે ન મલમે મહોબ્બત મશહુર દલીયોંકા.—ફલકજીર.
જાન લગી હયે જાની સંગ,
જુથું ફાજલ સારે અંબ્યાંસે,
તનમે બીન બહો જી અતંગ,
લે આજી બહો પિયા કહાંસે.
ચહેરું રંગ જુગ જુગ રસ્તમ જાલીયોંકા.—ફલકજીર.

રાજલે અજમત.

નાગ જોહેડીને હમે કાતકે શારા બિલટા,
મરે ફીશમતકે તરકીકા શેતારા બિલટા.
મરે મેહેબ્બતકી ખુશવકતી સુના જા મુઝકો,
લાકે કાશીદને ચહે પએગાંમ શીધારા બિલટા.
જોડે કરતે હયે તદ્દીર સો બન આતી નહી,
દાવ ચહોશરકા પરા હએગા હમારા ઉલટા.
કર દીઆ જખમસે બીમાર હમે અએ જાલેંમ,
કીઆ તેડી ચશમકી હએ શએફકા મારા ઉલટા.
અએસે શકતીકી ન કર બાત અજમત હંમશે,
તું જો બિલટાતો જમાના સારા ઉલટા.

રાજલે નજીર.

કુલાલે ગરદું અગર જોહાંમે જો ખાક મેલીકો જામ કરતા,
તો મએ શતંમકે લખોસે મીલકે અજબ ચહે અએસે મુદામ કરતા.
જો પાતા લહેજાત બશાને મસતાં મએ મહોબ્બતસે તેરે જાહેર,
તો સમયેસે નીકલકે અપને બહો મએફદેમે મુકામ કરતા.
બહો અજમ અપનીબી મએફશીકી વ શેર હો જાતી મશતોં બેખુદ,
જો શેખજી બહાંસે બચકે આતે તો મએ નેહુરકર શતંમ કરતા.
જો જુદકે મુખડપે બોલ દેતા શનમ હમારા તો ફેર ચહે ગરદું,
ન દીત દેખતા ન શખ બતાતા ન શુબેહ લાતા ન શાંમ કરતા.
“નજીર” આખરકો હાર કર મએ ગલીમે ઉસકે ગયાથા બીકને,
તમાશા હોના જો મુઝકો લેક બહો શેખ અપના ગુલાંમ કરતા.

ગજલે કલનદર.

બેનશી પીપે અએ દીલ તું અઅશ રાતા હએ,
 નો લીખા ફાતેયે કુદરતને બોહાહી હોતા હએ.
 શકરે મુલકે અદમ તુજકુ હએ આખેર દરપેશ,
 ખામે ગફલતસે તું બેદાર હો કયા સોતા હએ.
 નહીં મુમઝીન કે મુગીલાંસે શમર હો પપેદા,
 ફક્તબી ખાતા હએ બોહાહી નો કોઈ કુછ ખોતા હએ.
 કર લે કુછ કાંમ ગનીમત હએ રહે ઝય્યામે હયાત,
 બાજુએ લાખમે કીયું ઊમર અઅશ ખોતા હએ.
 ગમઝી પેચેશમે કલનદર તું ન કર દીલકો તંગ,
 ઇસ્કકા દામ ભલા અપેસાહી કુછ હોતા હએ.

ગજલે મહમદ.

બુઝતી દીલસે નહીં યાદ રે જાંતી તેરી,
 શકૂન બતનાવે ખુદા ઇયુશુકે શાની તેરી.
 ગંપેરોંકી બાતોંસે હોતા હએ નહી દેલકો ફરાર,
 હમકો તો યાદ પરી શીરી જબાંતી તેરી.
 લોક તો પુજતે હએ અપને બુતોં કો હરદમ,
 અઅ તો હમકોબી પરી શકૂન બનાતી તેરી.
 રહે બુદાઈ નો જોહાં ખીચ ન હોતી પપેદા,
 અએ ખુદા ખાલી ન રેહતી રહે ખુદાઈ તેરી.
 અએ મહમદ તેરા ઘર છોડ કાંહાં જાએ ગરીબ,
 પાદશાહીસે રહે બેહતર હએ ગદાઈ તેરી.

ગજલે વલી.

દેખ દશતારે ખસંતી શાકીએ શરશારકી,
 ખુદ ગાઇ હએ આજ આંખે નીરગીસે ખીમાર કી.
 બાત રેહ જાવેગી ફાશદ વખત રેહનેકા નહી,
 દીલ તરફતા હએ સેતાખી લા ખમર દીલદારકી.
 બાત કેહને કા કબી નો વખત પાતા હએ ગરીબ,
 બુઝ સઅ જાતા હએ બોહા કુછ દેખ સુરત ચારકી.
 મારકે મએ ઇસ્ક કે હર બુઝહવશ કયા કાંમ કીયા,
 દેખ કયા હાલત હુરી શનશુરસે શરદાર કી.
 અએ વલી હશ મેવકા કી મેહરબાંતી પર ન બુઝ,
 દીલ કા દુશમન હએ વલે કરતા હએ બાતેં ખ્યારકી.

કચીર—પદ.

મેહાગ—પદ.

- અપ હમ આનંદકો ધર પાયો—ટેક.
જળસે સમજ પરી મન સત ગુરૂકી,
જીવી નગારો બળપો.— અપ હમ. ૧
કામ કરોધકી પાપાણુ ધાધર દુઠી
મન મરમ પરપાયો.— અપ હમ. ૨
પાંચોઘ તનકી યા તન ગોદરી,
મુરત તોપ બતાયો.— અપ હમ. ૩
અપ ધર છોર પેદ ધર આશન,
ગગન મંદલ રચાયો.— અપ હમ. ૪
જીહાં આંદ સુરજ દીવરા નહી રજની,
તીહાં મેં લાડ લડાયો.— અપ હમ. ૫
કહેત કચીર સીરપે સાહેબ,
મેં ઉતકુ સીસ નમાયો.— અપ હમ. ૬

મેહાગ—પદ.

- કાયા ચલતે પ્રાણુ કેસે રાયે રે.—ટેક.
આલીરી મેં તેરે સંગ ઐત મુખ પાયે,
નચ ઉઠ ચલ ચલ ધોયે,
અપ તમ હસ મીઝ ગવન સીધારે,
જીગમે મડી બગોયેરે.— કાયા ચલતે પ્રાણુ. ૧
હંસકે મુનો બોહારી કાયા,
તેરે મેરે સંગ ન હોયે,
અંસી માતકો હોટક બાંડે,
આલી સંગ ન ચલે કોયેરે.— કાયા ચલતે પ્રાણુ. ૨
પાપ પુન દોને જનમ સંઘાવી,
ઐર ન ચલે સંગ કોયે,
કહેત કચીર માતીસો માતી,
એ હોતી થી સો હોયે રે.— કાયા ચલતે પ્રાણુ. ૩
૩

બેહાગ—૫૬.

દીપક ખીના મંદીર અંધારા.—ટેક.

- ઊઠ ચલા બનીઆં, દુકાન બજરીઆં,
લે ગયો કીધી, દે ગયો તાલો.— દીપક ખીના. ૧
જલ ગઈ ઢોઢરી, ભથમ ભઈ ધતાં,
જીયું માતી ખીચ મીલ ગયો ગાલો.—દીપક ખીના. ૨
એ બાલુકી ભીત જૈસો દર મનવા,
કીહાંઈ ગયો રે ઘત બોલનહારો.—દીપક ખીના. ૩
એ સંસાર સખ રેતીરો મનપ્રો,
કેહ ગયો કપીર ખીચારો.— દીપક ખીના. ૪

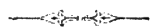

બેહાગ—૫૬.

બેલ ગુમાયો બાલાપણમે,

તૂણપણમે રહી સોયે.—ટેક.

- અબમે કયા મુખ દેખલાઈ, પીવાકુ.
મેં બેકી જોખન જોયે.— બેલ ગુમાયો. ૧
તન મન સખ વૃદ્ધ ભયે,
મેં બેકી વહાંઈ સોયે.— બેલ ગુમાયો. ૨
રૂપ રંગ કુછ રહ્યો નહી તન,
જીયું કુરમખો ગદ્યો થોયે.— બેલ ગુમાયો. ૩
જૂંદેત કપીર તૂણતામેં ભજ સાહેબ,
શીર એસી ચટક ના હોયે.— બેલ ગુમાયો. ૪

રાગ શ્રી—૫૬.

મેલીસી ગોદરીઆં બાજુ થોવ કીઉં નઈ જાણીરે.—ટેક.

- તન કરં તખતા, મન કરં પાણી રે,
ચંતકુ સાજુ લગાઉં થોવે ગુર ગયાની.—મેલીસી. ૧
ઢોરીસી ઘઘરીઆં, થંડાસા પાણીરે,
આવજો મેરો રસીઆ, બાંધી ગોડરી પુરાનીરે.—મેલીસી. ૨
જમનપ્રો નીરતીર વાંઢો નીરમલ પાણીરે,
કહેત કપીર લે સત ધાધર અધર તાનીરે.—મેલીસી. ૩

બેહાગ—૫૬.

માપે ડર હે રે ઊસ દનકા.—ટેક.	
એક દીન સાહેબ તુલે પકર મંગાવે,	
લેખા મ.ગે દન દનકા.—	માપે ડર હે. ૧
ધરી ધરીકો હેસબ લો માંગે.	
અબ દે ના સક્ર એક પલકા,—	માપે ડર હે. ૨
ઝોકા લાગે ગીરધ પડે,	
જૈસે તનમેસે તનખા.—	માપે ડર હે. ૩
જીવના થોરા આસ ધનેરી,	
જીયું પાળી ખીચ દનકા.—	માપે ડર હે. ૪
કહેન કપ્પીર દો દીન દીવાની,	
જોઇ જપે સોઇ તનકા.—	માપે ડર હે. ૫

રાગ શ્રી—૫૬.

આપે ખેત ખેતંદા દુજા આપઈ ખુદરત ખેતારી રે.—ટેક.
 આશમાન કે તંબુ તાને, જમીન ગલીયા દારી રે,
 ચાન સુરજ દો સમે ચનાપે, ખસ્તી આલમ જારી રે.—આપે ખેત. ૧
 નરસ સરસ દો પાસે ડાલે, ખામુ ખીકત કરારીરે,
 જીનકી ગોટ પકી ધર આવે, ઝોઇ કપ્પીર ખેતારીરે.—આપે ખેલ. ૨

ખીસાવર—૫૬.

રામ ભરશો રાખીએ હરદમ મનમાંધ,
 સુખમે સુખે આનંદમે કછું ખીગારે નાધ.—ટેક.
 તા દન ગાડો હતા, જા દન ગરબ બસેરા,
 માયા તાકુ આન મીલી, મુરખ ચેત સવેરા.—રામ ભરશો. ૧
 અગમ તાલ પાખર કુવા વામે ભર રહેતે પાણી,
 ખાલી કચુ ના નીકસી જાકી અકલ શયાણી.—રામ ભરશો. ૨
 જલ ચત્ર જીવ જેતે તેતે પસુ પંખી પતંગા,
 વાકુ હર ભોજન દેત હે સખ સુટીકે સંગ.—રામ ભરશો. ૩
 કપ્પીર ખેડા નાવમે મનતો પેલી પાર,
 ખેલનહારા રામ હે, કુખે જીન સર ભાર.—રામ ભરશો. ૪

રાગ બીલાવલ.—પદ.

આજકા લાહવા લીજીએ, કલ કીનને દેખી,
એક પલ કેહને ન પાવસી, જખ ઉતરેગી ચીઠી.—ટેક.

સોંગી પીઠ બજાર, સખ કોઠ સોદેકુ આપે,
સેઠને બોલાયા લાભકુ ઇલાંતો મુદલ ગુમાયે.—આજકા. ૧
સાચા સોદા જીને ક્રીયા સો નર લાભ લે છુટે,
કુરા સોદા જીને ક્રીયા વો નર આડમે ગુટે—આજકા. ૨
કહેત કમ્પીર મેને બનજ ક્રીયા તામે યા ખુદ પાઠ,
રાહમે મોલા સત ગુર ઉતને દરધા બતાઈ.—આજકા. ૩

રાગ શ્રી—પદ.

દામકો ગુલામ ગીતી તું કેયા જાણે બંદગી,
માયાકો ગુલામ ગમાર તું કેયા જાણે બંદગી.—ટેક.

એ મકરકી માલા કેરાય જુઠકુદો કામરે.
સાંઈકુ ખીસાર ડાલો, બુલ ગયો કામરે,
કામકે લોભાય ગમાર, બુલગયો બંદગી.—દામકો ગુલામ. ૧
નીંદીઆકો ટીકો કીનો, માયાકીરે પોથી,
પેહેની કાંસી સીરે માલા, કમર બાંધ લંગાટી,
આંમકો અમાર ગોઠી લે શીગત કંદગી.—દામકો ગુલામ. ૨
ભવકો નીશો બનાય, સંસારકો મીથાસરે,
રંગકો કુસ્મળો ગોરાય, મીસ્તાંનકો હો દાસરે,
ગખરોસે ધામધુમ, ગરીબોસે લંદગી.—દામકો ગુલામ. ૩
કેહત કમ્પીર શ્રી રાગ, છાંડ દે ખીગની આસ,
ધ્યાન ધરત જપ જંગલ, શાહેબ શાહેબ સાસ,
શાહેબ નામ લીયત મીતે, સખ સંસાર જંદગી.—દામકો ગુલામ. ૪

પદ—રાગ તોરી.

સાધુ દીન ભરનેકુ આપે,

આવનકુ કોન રાજી પે અપની ખુશીસે પઠાયે.—ટેક.

એટા ખેટી જોર લડકે સોખી હે લોક પરાયે.—સાધુ દીન. ૧
એ જાનુ કછુ સુખ ઉપજોગો, વા પુજી મુદલ ગુમાયે.—સાધુ દીન. ૨
કહેતે કમ્પીર દીન ભર જપ લે સો સાહેબસે સુખ પાપે.—સાધુ દીન. ૩

પદ—રાગ ધનાસરી.

લેખા દોન મીટે જાશે આંક પડે.—ટેક.

કોટી ઉપાય કરત ના મીતે, દુખ સુખ જાહે કરમમે લીએ—લેખા દોન. ૧
મેં અમલ કહું ન ચેતીએ, જીન દીપે માતી સાગર ભરે—લેખા દોન. ૨
ગાંઠા આંધે મરમ ન જુલે, દોન જાણે જોટે ખરે—લેખા દોન. ૩
કહેત કપીર સંસાર સખ લાલચ, જીવને લગે સખ કામ જીગરે—લે. ૪

પદ—રાગ ધનાસરી.

સાધો એ મુરદોંકો ગાંમ,
એ જીવને કાંઈ રહા ના રેહસી, જપ લે રામ કી નામ.—ટેક.
એક જોત સરપ કર રહી રચી હે જીને સુખી ધાંમ.—સાધો. ૧
જાહે ચરન મુર નમે હે અંદ તારે ગચન જીયામ.—સાધો. ૨
કહેત કપીર જીને રચી એ સુંદર માયા તમામ.—સાધો. ૩

પદ—રાગ અસાવરી.

રામ રામ મનકી આસા પાણી,
કાયા નગરી ફેર અસાળી.
ઉજર જેરા ફેર અસાળી —ટેક.

પરમે રાજ કરત હે, નીસ દોન શીરતી દુલાલ,
કામ ક્રોધ દોનો ગરદન મારે, એસી અદલ આદશાલ.—રામ રામ. ૧
સોલે બાંહી દસ દરવાજે, આવત જાને કંચુરા,
તીનસો સાઠ ઉસે ચીરા જો, જાગે દોન બતા ચો ફેરા.—રામ રામ. ૨
પાંચો પરવાન કરે અસ અપને, તો પ્રજા દુખી ન હોય,
જૈતન પુરૂષ જાકી કરે કોતવાલી તો નગર ન હોય.—રામ રામ. ૩
ગયાન બંદાર ભરે ભરપૂરી, ન કુછ અરચો ન ખાચો,
કહેત કપીર અઢે ગઢ ઉપર, જીતી નગાર અજાયો.—રામ રામ. ૪

રાગ કલ્યાન.

એતીએ આજ રંગ હે રંગ હે રંગ હે —ટેક.

તમસી મુરત મોખે અછી લગત હે, જપુ આદલ ધન અંદહે. ૧
જનમજનમ કો સખ દુખ ગયે મીટે મનકુ ભાવનતા દીલ સંધહે. ૨
કહેત કપીર આપઇ આપ ખુદરતમે, મરમ ધરમ મન જંગહે. ૩

આસાવરી—પદ.

આસા એક અલેકસે લાગે,
 તાથે માયા હૃદ ભાગે—આસા એક અલેકસે.—ટેક.
 જુહીરે માધ જુહારે બાવા, જુહાઇ કટમ સંસારા,
 સાચારે બાવા હમારો નીરજન મીલા સો ભાયગ જાગે.—આસા. ૧
 અનુઅદ સીંધી બહુરંગ ખીદી ગગન મંદલ ખીચ ગાજ,
 રંગ મોહનમે નટવા નાચે જીવું બાલક નરવાની નાંગે.—આસા. ૨
 પાંચોઇ તતખી ભતીઆં ચુઆઈ રામ રસોયા પાકા,
 કહેત કપીર સુનો મેરે સાધો જયું સોનેમે મીલા સોહાગે.—આસા. ૩

પદ—આસાવરી રાગ.

કોઇ કેવો જાણે પરાય મનકી,
 જીત સર રહેંટ પરી નીરધનકી.—ટેક.
 હીરેકી પરખ જો અવેરી જાણે, વૈધ પરખે દરદી તનકી.—કોઇ કેયા. ૧
 ખુલા મુર્ગ રાગયે આવે, લાગત બાન ન ખચર તનકી.—કોઇ કેયા. ૨
 શાહરે હોંક મુખ છુપાવે, મુરાપત રાખે મુર રનકી.—કોઇ કેયા. ૩
 કહેત કપીર સુન નર શયાણે, જો અપે સો અપને તનકી.—કોઇ કેયા. ૪

રાગ સારંગ—પદ.

નીરધનકો ધન રામ, હમારે, નીરધનકો ધન રામ.—ટેક.
 ચોર ન લેવે, ધનહુ ના જાવે. બાર પર આવે કામ; હમારે, નીરધનકો.
 સોવત મેઠત ઉકત જાગત, નીસ દન જપુ હર નામ. „ „
 દન દન હોતે સવાયે સવાયે રે ખુટત નહી કછુ દામ. „ „
 ઠાકર ચને નગર કુઆરે, પાસ નહી ખોટી બદામ, „ „
 કહેત કપીર સુન બાઈ સાધુ, જહાં પારસકો નહી કામ. „ „

બરસ હમારે દેશ, બાદલીઆં તુ બરસ હમારે દેશ,
 હું બીજું મારે આગને રે, મારો પીયા ભીંજે પરદેશ.—ટેક.
 કાચ ગોરી અનમતી રે, મેઝા તારા છે કેસ.—બરસ. ૧
 કાલે પીલે બાદલે રે, ઝર મર બરશે મહેશ.—બરસ. ૨
 કહેત કપીર રત બરખા, હંદર સવારી નરેશ.—બરસ. ૩

રાગ પુરબી.

કુલવા ખીને મારે શાહકી ખારી.—ટેક.

આવેગો માલી, સીચેગો કીઆરી,

ચુન ગયો કલીઆં, સમરેગો ડાલી.—કુલવા. ૧

સુનેકા કલસા રૂપેકી આરી,

આવેગો માલી રસ લેગારે ખેઆલી.—કુલવા. ૨

એકધ પુનઘત પાંચ પતીઆરી,

પાંચાઇ સીચત મારે સાહકી ખારી.—કુલવા. ૩

શાહ મેરા મોઘરા, મં કુલખારી,

હસત ખેલત કપીરા ચુન ગયો માલી.—કુલવા. ૪

રાગ ગારી.

મનરે તું રામ ખીના દુખ પાવેગો પસ્તાવેગો.—ટેક.

એ રાજકે ઘર કરના રે હોસી મન દસ ભાર લઢાવેગો,

ઉપર સરવાન ચઢ કર ખેડે લાકી માર તે દપકાવેગો.—મનરે. ૧

એ ધાંચાંકિ ઘર બનદા હોસી આંખોઈ આમ બંધાવેગો,

જીતી જીતી આર લગાય કર(વારી)હરણીસી ચાલ ચલાવેગો.—મનરે. ૨

એ બાજુકે ઘર બંદરા હોસી નાચ છતીસ નચાવેગો,

જાયે તીચે હાથ કીચે સર ડોલે ધરધર ભીખ મંગાવેગો.—મનરે. ૩

એ સાંધકે ઘર ગૌઆં હોસી, દેતીએક આસ ધરાવેગો,

કહેત કપીર સુનો ભાઇ સાધા, જમરો જીવ લે જાવેગો.—મનરે. ૪

કપીર પદ.

વા:વા સાંધ મેરા જી સચા ખેલ તુમારાજી.—ટેક.

ગગન લેકર બાજ ઉડાવે, કવા તીર ચકાવે,

જદ બખરીને બાધ પછાડા, ઉનકુ કોન છુડાવે—વા:વા.

જદ ચુવેને બીલી પકરી, મુરગી ઘર ઘર રાવે,

બંદરકે ઘર ધુમ મચી હૈ, ઉંત બીસન પદ ગાવે—વા:વા.

ચુંગા બહીરા બાત ચલાવે, અંધા કુરાન બાચે,

જદ કુંઠેને ઢોલ બજાયા, લંગડા કયા ખુબ નાચે—વા:વા.

કહત કપીરા ઉભતી બાતી, બીરલા કોઇ પેક સમજે,

સદ ચુર ધરકા પુરા હોયગા, ઓઈ બાત પ્રહીચે—વા:વા.

મહાર.

તુંધ ખીન મેરા સાહીબ, તુંધ ખીન મેરા ન કોઇ.—ટેક.
એક ખીન હુંડુ સીકલ ખીન હુંડુ ખન ખન હુંડત,
મેં જો ગયે જંગલ ખીઆખાન સખજ હાથીઆરી રોઈ.—તુંધ. ૧
કહત કપીર મુને મેરે લેયા, સાહીબ કરે સોઇ હોઈ.—તુંધ. ૨

કપીર પદ.

મયેં ગુલામ, મયેં ગુલામ, મયેં ગુલામ તેરા, તુ સાહેબ મેરા.—ટેક.
એક ગાઠી, દે લંગોઠી, દ્વાર તેરા પાઈ,
કામ કોઈ છાંડ કરે, નામ મુન ગાઈ.—મયેં ગુલામ.
રૂપ નહીં, રંગ નહીં, બર્ન તેરા ધ્યાયા,
નીરંજન નીગમર, તુઝી ગુર રાયા.—મયેં ગુલામ.
મહેરબાન, મહેરબાન, મહેર હોના તેરી,
દાસ કપીર, મરનખડા, લાજ રખે મેરી.—મયેં ગુલામ.

કપીર પદ.

ઈસ તન બનકી કોત બગલ, દેખત તમેલોં મી નીલામ.—ટેક.
પુત્ર કલત રૂપા મુના, આખીર છોડ મીટાને જના.—ઈસ.
આપન આતર મહેલ બનાયા, આપકી વંદે જંગલ સોયા.—ઈસ.
હાડ જલે જોસી લકડેકી માલી, બાલ જલે જોસી ઘાંસકી પોલી.—ઈસ.
કહત કપીરા મુને મેરે મુનીયા, આપ મુને પીછે કુપ ગઈદુન્યાં —ઈસ.

કપીર પદ.

ગાશીલ મન રહેના બેઠા, સીરપર જમ મારે સોઠા.—ટેક.
લાખ ચોરયાસી ખીરકી આને, અવગિત તરતનુ પાયા,
ચાર દીન ગયે સરપટરમે, ફેર ચોરાસી આયા.—ગાશીલ.
ચાર પહરકા લેના દેના, ચાર નીન્દાએ કાઠા,
આઠ પહર પું ઘુસર ગયે તપ, આયા મુદતમે તોટા.—ગાશીલ.
કવરી કવરી માયા જોરી, લાખ કરોરા મોટા,
જન ગઈ તપ ઝહા ન દેખત, સાત નહીં લંગોટા.—ગાશીલ.
કહત કપીરા તરતનુ યારે, બાર બાર નહી આયે,
હલકા સૌદા કર લે બાબુ, જરત મરન મીટ જાયે.—ગાશીલ.

રાગ ગારી.

મહુક સંધેસા લાયા વે, તાથે મેરા તાજ્ય વાર સીધરા વે.—ટેક.
એ કાલાવે હરના, જંગલ ચરના, કીને તેરા સીંગ સહરાયાવે,
જીનકા લે તેને એવ ઉજ્જડા, તજ્ય ઉમદા આયાવે. ૧
પેલે રે પાર મેરા પીતમ કારા, મેં કીઉં પાઉં બીચ પાનીવે,
સુરત સુનેકી નાવ બનાઈ, તન કરેં સખ ખુરઆનીવે. ૨
આવા મેરે ઘોલના, આછો નીકો ઘોલના, કીન બરમીને બરમાયાવે,
કીની વે ભેજ કાગજ ફેરી ચુંદીયાં, કીનસે મનચંત લાયાવે. ૩
એ હંસ ઉરે બગ જુરન લાગે, કાયાકો અંત ન પાયાવે,
દમો સખી એક અજ્ય જનાવર, ગિર ગયા બહોરન આવાવે. ૪
એ સાવન માસ મેરા અસાદ આયા, પીતમ હજુ અની આયાવે,
કહેત કપીર સુનો ભાઈ સાધો, ભયરી દીવાનો પીયા બીછોવે મુખ
પાયાવે. ૫

રાગ જેઝેવંતી.

રામ સમર, રામ સમર એહી તેરે કાજ હે—રામ સમર. ૧
કાયપે કરત માન યુમાન, સ્વપ્ન જુધું ધન પીછાનરે,
એ આરદકી બીત જૈસો તેરે એ ભવરાજ હે.—રામ સમર. ૨
એ માયાકો તું સંગ ત્યાગ, પ્રભુજીકે ચરન લાગ,
જુગતસુ માનો સખી મીઠ્યા જુડો સખ સાજ હે.—રામ સમર. ૩
કહેત કપીર એ સચી બાત, બુજનેરી તેરી હે ધાત,
છન છન આવત તેરે કાલ, ઉડાય લીજય કલ આજ હે.—રામ સમર. ૪

રૂસ્તમકે-પદ.

રાગ કંદયાન.

તું ગરીબનવાજ,

અપને બંદે પર કરમ કર આજરે.—ટેક.

તું'ં ભાયગવંત, તું'ં પૃથ્વીકો પાલરે, તું'ં ગરીબનવાજ. ૧
કીરપા કરી માયા કીન્નો મુપે સરે મેરે કાજરે. „ ૨
કહેત રૂસ્તમ ખુદાદસારી તું'ં આપ નીરાધારરે. „ ૩

૫૬—મેહાગ.

અરે મન જુડે હે સખ યાર.—અરે મન જુડે.
 જુડે સગી નેન સચ્ચે ઓઈ સુખારેન—હર પલ ઓઈ આધાર—અરે.
 જુડે ઓર કષતકે ભરે,
 પરાય સોઈ પરાય,
 બગલ રહેવે ઓર કરે,
 મતલબસે અંકાય.
 ખીન કનચન ના કામીની કાયા રસ,
 કનચસે સખ ધરબાર—અરે મન જુડે હે સખ યાર.
 જાલમ જાંજલ યારી એ,
 હે નીભાના મુશકીલ,
 લવત રૂસ્તમ હજારોસે,
 ન જગત એકસે દીલ.
 પટકે દીલ કચું ના નીભે ના નીભે
 જુડ સારો સંસાર.—અરે મન જુડે હે સખ યાર.

રાગ કલ્યાણ.

ઐસે તેરે મોહલમે આપોરી લાલ, ઉઠ ઉઠ દેતી ઉદરસ માન. ઐસે.—ટેક.
 કાહેકું કરતી રાડ, બાવરી, ભયી ગમાર,
 ઐસે બાલમ પર કરે ખુરબાન મલુક ઓર માલ માલ માલ. ૧
 તન કરે મદુકા, મન કરે ખેઆલ,
 નેના તેરે રસ ભરે, સીર સુનેરી બાલ બાલ બાલ.—ઐસે તેરે. ૨
 જૈસે તેરે ખીરબાજ, વૈસે તમે જોખના,
 સાહે જોહાંતીર કરે કામીની નેહાલ નેહાલ નેહાલ.—ઐસે તેરે. ૩

રાગ કલ્યાણ.

દમ પર દમ હર દમ પર દમ કર યાદ ખુદાકી.—યારો દમ પર દમ.—ટેક.
 રેતીકે સ્વપનેમે હું કર દેખું, કોઈ દુગર બોલત મોર,
 કોઈ સોવે રંગ મોહોલમે, કોઈ રહે અધારી ઘોર. ૧
 આસમાન યુંદીઆં ઉરાવતીરે મેરે મનકી કરતી દોર,
 ઝાંક લગે પ્રેમકે રે વારી કયાઈ યુંદી કયાઈ દોર. ૨

રાગ નાયકી.

જીયરા તુંઘમે બસેરે, જીયરા તુંઘમે.—ટેક.

જલ પર કમલ, કમલપે મધુકર, મધુકર ચુંઝ હે

પીયા પીત કથું નીકસેરે.—જીયરા.

૧

જથું નેનમે સોઈ પ્રાનમે જથું ઘટમે સોઈ જીઆનમે

મન પલ પલ તરસેરે.—જીયરા.

૨

જથું દીનમે સોઈ દોસ્તીમે જથું જીનનમે સોઈ સરસ્વતીમે

ધ્યાન સરસર દરસેરે.—જીયરા.

૩

મુલકદાસકે—પદ.

રાગ શ્રી—પદ.

રામ ભજ રામ ભજ ભજ મન બાવરે,

જોખન જીગને જય જોહા જસો નાવરે.—ટેક.

જીને તોકુ દેહ દીતી, વાકી તેં સેવા ના કીતી,

એ આવસર ચુકા સો મનું સખ ખોહો દાવરે.—રામ ભજ. ૧

સ્વપનેમે રાજ પાપો, ભયો સુખ ચેતરે,

જગત બીખારી ભયો, ખોલ ગયો નાવરે.—રામ ભજ. ૨

જપનકુ જ્યાં દીતી, સુનનકુ કાનરે,

દેખનકુ જોચન દીતી, ચલનેકુ પાંવરે.—રામ ભજ. ૩

કેહત હે મલુકદાસ, છાંડ દે ખીરાની આસ,

ગગન મંદલ ખીચ, તું હરી યુગ પાંવરે.—રામ ભજ. ૪

પદ.

મારી પીવા હો ન જાણત વીર, મેં ઘરંગી કેસે મન ધીરવે.—મારી.

પીરંમ પીર વારી, કરત પોકારવે, દ્રશન વીના દીલગીરવે.—મારી.

તોરે કારણ હુંદતી શીર મેં જીરે જલ વીના મીનવે.—મારી.

શખદોકી વારી કીર્તી કર જીવું, જીએ કલજવામે તીરવે.—મારી.

મુકતાનંદ શવાના, મગન હોત હે, શખનંદસ ધીરવે.—મારી.

શરીરકે પદ.

રાગ પુરબી.

આયોરી ગોરી મેહમાન, તનકો મન મેજ્યાન.—ટેક.

તનકીસો તન જાણે, મનકીસો મન બુજે,

આપહ આપ દેવાન.—આયોરી. ૧

મોલાવે પીયા પ્રાણુ, મન માની પકર મંગાવ,

મીર મગોલ મુલતાન.—આયોરી. ૨

કહેત શરીર સુનો પ્યારે પીયા પ્રાણુ એ જુગ જન

અજન આયેરી મેહમાન, તનકો મન મેજ્યાન.—આયોરી. ૩

તુલસીદાસકે પદ.

પદ—તુલસીદાસ.

નાહક ચેત લગાયો બાલમ ભેદ જો હું નહીં પાપો રે—(મે વાર)

જોગી બનકે શય જગ હુંકપો (મે વાર) ઘરઘર અત્રપ જગાયો,
મંગા જમના ઓર ગોમતી ધાટ ધાટ શય નાહ્યો રે.

ભેદ જો હું નહીં પાપો રે—

૧

અત્રપ નીરંજન અપને રામમેં રામરામમેં જાયો—

માયા ભીલોભ બથે તન દુતી તાયછ નજર ન આપો રે.

ભેદ જો હું નહીં પાપો રે—

૨

બદરીનાથ દુઆરીકા આપો જગનનાથ કર આપો—

મેં જાંણુ કંછુ પાપ કટેગો બિલટો દાગ લાયો રે.

ભેદ જો હું નહીં પાપો રે—

૩

શ્રી હાકોરકી શેવા કીની હાય લે ઘંટ બજાયો—

તુલસીદાસ ધરે મથતક પર હાય માંયે તીલક ચહડાયો રે.

ભેદ જો હું પાપો રે—નાહક ચેત લગાયો—

૪

૫૬—તુલસીદાસ.

- બીઆહાને આવે રામ જનક પુર—દશરથજીકે લાલાયે,
રાજ જનકકી કનીઆ કુમારી—ચારે દેશ પત્ર પઠાયોયે,
દેશ દેશકે ભુપત આવે—કોને ચાંપ ચઢાયોયે,
બીઆહાને આવે રામ— ૧
- કાંમ ઘેનુકો ગોખર મંગાયો—ઢીંગ ઢીંગ અંગન લીપાયોયે,
ગજ માતીઅનેકે ચોકે પુરાઅ—શોનેરી કલશ ભરાયોયે,
બીઆહાને આવે રામ— ૨
- ભાત ભાતકે મંડપ રચાઅ—રતનકે દીપક ધરાયોયે,
બાઈકે બરહાંમન બેઠ પઢત રે—મુતી નારદ બીન બળાયોયે,
બીઆહાને આવે રામ— ૩
- રામઅંદર જાળ બીઆહાને આવે—રથ જાળ તુરંગ શવારીયે,
માતીઅન થાલ ભરી લાઠી સુંદરી—શખીઅન મંગલ ગાયોયે,
બીઆહાને આવે રામ— ૪
- રૂશીને જાળ આઝા દીની—રામે ચાપ ચઢાયોયે,
કમલ નઅન જાળ ચાપ ચઢાયો—શંતનકે મન ભાયોયે,
બીઆહાને આવે રામ— ૫
- તોઢયો ધનુશબાન એક છીનમે—સુરનર શખ હરખાયોયે,
તુલસીદાશ આશ રઘુવરકી—દેવસુમન બરખાયોયે,
બીઆહાને આવે રામ— ૬

કબીત—તુલસીદાસ.

- બાપ કહે મેરો પુત શપુત આદર દેવે બોલાવે મહાઆં (મે વાર)
કાકો કેહ મેરો નેક ભતીજો (મે વાર) ભેન કહે કદ આવેગો ભહઆ
તીરીઆ કેહ ધર આવેગો બાલમ તો ગરહુ લગા કર લેજીગી બલહઆં
તુલસીદાશ એતે ગુણ ગાઠઅ કે જીશકે ગાંઠ રૂપહઆ રૂપહઆં
બાપ કહે મારો પુત શપુત— ૧

૫૬—તુલસીદાસ.

- રામજી અન્નોધીઆ બારોયે, શરદાર હમારો.—ટેક.
દશરથ સુત કોશલઆ નંદન, સીતારો ભરથારોયે, શરદાર—૧
રામ લક્ષ્મણ બરત શત્રુધન, દશરથ રાજ દુલારોયે, શરદાર—૨
ફિટ કુંડલ છતર બીરાજે, ધનુશ બાન કર ધારોયે, શરદાર—૩
તુલસીદાશ પરબુ તુમેરે ચરનપર, ઓધારો અધીકારોયે, શરદાર—૪

સુરદાસકે પદ.

મહાર-

અલપ સધેસો કોઈ લાવેરી, ઉધો પીવાકો સંધસો કોઈ લાવે.—ટેક.
કાય કરે કેયે ભઉં મોરી સજની, સવામાજી મીલે સુખ પાવેરી. ૧
દાદર મોર પોપૈઆરી બાલે, રે કોયલ સખદ સુનાવેરી. ૨
જીતી જીતી ખુદન પરત હેરી મેહા, લીખ લીખ પતીયાં બેનવેરી. ૩
સુરકે પ્રભુકુ કહીઓ ભ થું રાધા સવામી મીલે સુખ પાવેરી. ૪

મહાર.

તું કહે ના બરસત પાની રે ગુમાની મેહા.—ટેક.
સુકે સરોવર, સુકેરી નાલેં, બનસપતી કમલાનીરે—ગુમાની મેહા. ૧
જીવ જીવજંત પમુ પંખી પ્યાસે, બેવટીઆં કમલાનીરે—ગુમાની મેહા. ૨
જો રે તું બરશે તો સખ મન હરખે, માયા કરોતી તું સવામીરે.—૩

મહાર.

પીયા ખીન લગત ખુદ કરાગી.—ટેક.
જીતકે પીયા પરદેશ સીધારે, વે કથું જીવે બીગારી.—સો પીયા ખીન. ૧
આખકે ડાલી કોયલ બોલે, પોપૈઆ બોલત કરી.—સો પીયા ખીન. ૨

બીગરી કોણ સુધારે નાથ ખીન બીગરી કોણ સુધારે રે,
બગી બગીકા શય કોઈ શાધી નહીં બગીકા કોઈ નહી રે,—ટેક.
ભરી શબાનેં લજબ રાખે હીનાનાથ શબાઈ રે,
રામહી બીગરા લક્ષ્મણ બીગરા, બીગરી શીતા મામ રે, બીગરી—૧
અંજ બજેદા થોં કર બીગડા શીર ગમ રામ શતાગી રે,
રાવન મારા બીબક્ષણ થાપા મેહલીમેકુ કોધારી રે, બીગરી—૨
ઈંદરજીતકા શીર ઊરાવા પત્રમેં લંકા જલાઈ રે,
લાખા દ્વારેમેં પાંડવ પરવેશ ગુપતકી આગ લગાઈ રે, બીગરી—૩
અકકર મારકે ધરની પાડે ગાગતકી રાહ બતાઈ રે,
માજરા બીગરી કરમા બીગરી બીગરા શજન કશાઈ રે, બીગરી—૪
સુરદાશ પરજુ થોં કર બીગરા હરીકે ચરણ બલ ભાઈ રે,
બીગરી કોણ સુધારે નાથ ખીન બીગરી કોણ સુધારે રે.

દરશ બીના તરશત મારી અંખીઆં,
 તુમહી બીઆ માએ છાંડ શીધારે, ફરકરન લાગી છતીઆંરે, દર—૧
 અશતી છાણુ એ બિજડ કીનો, વીઆકુલ ભઈ શય શખીઆંરે, દર—૨
 સુરદાશ કહે પરબુ તુમારે મીલનકુ, જીએ જલતી મુખ બતીઆં,
 દરશ બીનાં તરશત મારી અંખીઆં રે— ૩

૫૬.

આશુરી બળઈ આજ રંગસે મારારી.—ટેક.
 આંશુરીકી ધુન શુન, શંકરકી છુટી તારી,
 એદ પઠત મુલ ગયે, પ્રભ પ્રભાચારી.—આશુરી.
 જલ રથલ જીવજંતુ, મોહી પંખી સાગી,
 ગોકુલકી ગુલાન મોહી, મોહી પ્રીજનારી.—આશુરી.
 જગતન સખ મોહી લીએ, એરી લગત પ્યારી,
 શુરદાસ મદન મોહન, તીન લોક ન્યારી.—આશુરી.

કથ્યાન.

નવળ સુતી નવળ પીય નવ કુંઝ હેરી.—ટેક.
 ભાવતે લાલ સેં ભાવતી ફેલી કરી ભાવતી ભાવ તો રસીક રસ લેરી.
 ત્યાગ અભીમાન યુવરૂપ સૌભાગ્ય રતી માતીની મનુહારી મૈન સુખ દેરી.
 એક વ્રજબાસ આવત જાત દેખીયત આવતી જતી પતી પેંડેલા ઘેરી.
 લલીત ઉદાર હીતરીત કરી કીર મતી ધીર તનુ મેટી મન મથન ઢાં ઘેરી.
 કળા ચૌસાહી સંગીત શંગાર રસ કોક પીધી બન્દ પ્રગટ બિદ સેરી.
 સુરત સાગર સાજ શ્રીખન જશ રસ લાજ અંગ અનકુળ રતી રાજ રન જેરી.
 કામ સર કનક કુચ પ્રગટ ભૂંગી ચીહન દાગી મેં લે કન્ત આપનોં દેરી.
 જસુ આલાપ સુતી દાસે પદ્મએ પહુપ મધુ ધાર ફર ભાર ભર નેરી.
 સુરલીકા ગાન તુવ નામ મધુરાધુની સુધા યુન સીન્ધુ નહી ગનત નીચુ મેરી.
 હીન જલ મીન જ્યોં દરસ પીનુ કળ મલે પ્રાન પ્રીતમ નહી ધીરજુ ધરેરી.
 પ્રીતીકી રીતી ગત હોતી હેરી હરપી નીરખી રત્ન કરી ચીશ્રક અસની દેરી.
 તુવ કામ કેળી બતી અકામીની વૃન્દ ચન્દ ચકોર ચાતીક સ્વાતી તેરી.
 સુર સુતી શ્રવન તજી ભવન કરી ગવન મન રવન તનુ તવહી કળ હંસ.
 ગતી ગેરી.

ટાડી.

કુલીનકો મહન કુલીનકી સજ્યા કુલે કુંજ ખીહારી કુલી રાધા ખ્યારી.
કુલે વે દમ્પતી નવળ મગન કુલે કુલે કરે કેલી ન્યારી.
કુલી જતા બેલી ખીવીધી સુમન ગન કુલે આનન દોઉ હેં સુખકારી.
સુરદાસ પ્રભુ ખ્યાર પર ખ્યારત કુલે કુલ ચમ્પક બેલી નેવારી.

ધનાશ્રી.

ચીતે રાધા રતી નાગર વોર.—ટેક.
નયન વદન છાંયો ઉપજત મનોશશી અનુરાગ ચકોર.
સારસ રસ ચચ મનકો માનો તૃષીત મધુપ જ્યુર જોર.
પાન કરત કહું રૂતપ્રી ન માનત પળકની દેત અકોર.
લીએ મનોરથ માની પરસ્પર રજની ગર્જ બયો ભોર.
સૂર શ્યામ શ્યામા આપુસમે કરત રહત ચીત ચોર.

લલીત.

મેં જાની જહાં રતી માની.—ટેક.
ગુમ આયે હો જલના જળ ચરિયા ચુહ ચુહાની.
મુખકી ખાત કહા કહોં ઠાની ખાતનીહી પહીચાની.
છતે પર અંખીયાં રસ મસાની અર પગીયાં લટપટાની.
ભાલ જાવક રંગ બનાયે અધર અનજન પ્રગટ જાની.
ખીન યુન બની માલ સખ અંગ અંગ ઉલટી નીશાની.
સુરદાસ પ્રભુ યુન નીધાની અનંતર ગતકી જાની.
ધની ત્રીયા ગુમકો જો મુખ દીની સંગ જાગત રૈની ખીહાની.

કાફી.

રૈનીકે ચીમેકી ખાત કહો.—ટેક.
કહેકુ સકુઅત મન મોહન ઠાટે કયોં ન રહો.
ખીતાઅર કહ બયો ગુમહારો કીયોં લીયો ગહો.
નીલાઅર પહીરાવત પાછ સનમુખ કયોં ન ચહો.
તખ હંસી ચૂલી શ્યામ મન્દીર તન કછુ છય લાજ ગહો.
સૂર શ્યામ બહાઈ અખ રહીએ અતી પુનીત ગુમ હો.

જો રી.

તુમકો કમલ નયન કમી ગળત.—ટેક.

વદન કમળ ઉપમા યહ સાંચી તા ગુનકો પ્રગટાવત.
સુન્દર કર કમલનકી શોભા ચરન કમળ કહાવત.
ઔર અંગ કહી કહા બખાનૈ હતનેહીકો ગુન ગાવત.
શ્યામ નામ અભડત યહ બાની અનન સુનત સુખ પાવત.
સુરદાસ પ્રભુ ગ્વાળ સંઘાતી જાની જાતી જનાવત.

બી જા વર.

તુમ ન્યાય કહાવત કમળ નૈન.—ટેક.

કમળ ચરનકર કમળ બદન છપી અરજી સુનાવત મંધુરે બૈન.
ગાત પ્રગટ રતી રમીહી જનાવત હુલસત આવત હૈ અંગ દૈન.
નીસી દ્વાર કપાટે સદળ બંધુ મંધુપતી પીવત પ્રેમ ચૈન.
મીચેહુ માંઝ ઉદાસ અનત ચીત બસત સદા જલ એક ઐન.
સુર કપટ ફલ તમહી પાય હૈ અપતી અરપ જમ દૈ હૈ મૈન.

રામ કલી.

તુંહી પીય બાવતી નાહીન આન.—ટેક.

નીસી દીન મન મન કરત મનોરથ રસ બસ દેલી નીદાન.
શ્યામ બીલાસ દરસ સંભ્રમ મીલી માનત માનીતી માન.
અનુનય કરત પીયસ બોલત હૈ દૈ પરી રંબન દાન.
પ્રથમ સમાગમ તે નાના પીધી ચરીત તીહારે ગાન.
સુર શ્યામ કુંહવર અંતર સુજી સુજસ આપને કાન.

સો રંગ.

શ્યામા તુ અતી શ્યામહી ભાવે.—ટેક.

બેઠત ઉકત ચલત ગઉ ચારત તેરી એ લીલા ગાવૈ.
પીતૈ પીત બસન ભુષન સજી પીન ધાત અંગ લાવૈ.
અન્દ્રાનની સુની માર અંદ્રીકા માથે સુકુટ બનાવૈ.
અતી અનુરાગ સૈન સંભ્રમ મીલી સંગ પરમ સુખ પાવૈ.
બીધુરત તોહી બ્રાસી રાધા કહી કુંજ કુંજ પ્રતી ધાવૈ.
તેરી ચરીત લેખે અર નીરખે બાસર ખીરહુ ગંવાવૈ.
સુરદાસ રસ રાસ રસીક સો અંતર કુંઝ કર આવૈ.

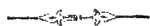
કે દારો.

તેરેરી નયન સુહાવન હો નેક ન ભાવ ન્યારેરી.—ટેક.

પળક પોટ પ્રાન જાતનરેરી વ્યાન ચક્રેર ચંદ વર્તન ચીત બનીપરચેરેરી—

કમળ કુરંગન મધુપ ઉપમાનહી આયે ચંચલ રહત ચીતેરેરી.

સુરદાસ પ્રજુકી પુછી જીવની કવત્રી કરતી ત્રીપ જોરેરી.

સારંગ.

જગ જગ તેરી સુરતી ધરત.—ટેક.

તપ તપ ડપ ડપાય દોહુ લોચન ઉમંગી ભરત.

જેસે મીન કમળ દલ હો ચણે અધીક અરત.

પળક કપાકેન હોત તણહી તે નીકસી પરત.

આંસુ પરત ઢરી ઢરી ઉર ઉપર મુકતા મનહુ ઝરત.

સહજ ગીરા જોડત ન બનત હીત હેરી હરત.

રાધા નયન ચક્રેર ખીના મુખ ચંદ જરત.

સુર શ્યામ પુરહરે દરશન ખીનુ નાહી ધીર ધરત.

નં ૮.

એકતો લાલન લાડની લગાઈ દુનું જોયન બાવરી.—ટેક.

ઉતકે ગરવ જાની ભુલી રહેરી સાંચ કરી,

લીને મુખ અનેક દીન દીન ચારી હાત અધીક ચાવરી.

મેરો દહો પુ માનરી માઇ સખ ત્રીયાનીકો યહે સુખાવરી.

મેં જી કહતી કરી સુર શ્યામ સોં હીલી મીલી રહીયે ઉકત વૈસકો યહે દાવરી.

ધના સ્ત્રી.

માત્રી મનાયો માન રહી.—ટેક.

સદ્ગુણ સમેત ચલી ઊઠી આતુર બનકી ગૈલ ગલી.

ખીંચુમુખ નીરખી ખીમુખ કરી લોચન પુની ખીંચવદન ચહી.

દસ પરસ તદ રૂપ આજી નીજી ભુવ નખ લેખી કહી.

પ્રહુપ સુરંગ સારંગ રીપુ પોહ દીખાવત ચતુર લહી.

પાનીસુ પરસત શીસ પરસ્પર મુસકાને તપહી.

તૂણુ ગેચો ગુન જા તજી તે ગુન કાટકી રૂપ મહી.

સુર શ્યામ જાહુચો મીલી ખીલસહુ જાતી અવધી અબહી.

ગન કા ર.

ખીયા પ્રીય નાહીં ચનાયો માને.—ટેક.

શ્રી મુખ્ય બચન મધુર મૃદુ સાદક કહીન કુસીસ તેં બને.
શીલીત રાહીત સુગંધ સ્વામ કચ કર કમોળ ઉર બને.
માનહુ મેધત ગ્રસ્થોં કળા નીયા તજત નહીં પાન દાને.
બાળ ભાવ અનુસરતી બરતી દુઃખ અથ તાપુકત આને.
જનુ અંજલીટ જુગળ જઠરાતુર લેત સુગમ અકુળાને.
નેન નીકટ તાટકે ગણડ મણડા પર કવીન બખાને.
જનુ અદ્યોત ચમકી અલી રાકત ન નીસી મતી તીયર હીરાને.
યહ સુનીકે અકુલાય અમે હણી કૃત અપરાધ ક્ષમાને.
ચુરદાસ પ્રભુ મીરો પરસ્પર માનીની મીલી ચુચુકને.

કા નહુ રો.

રહીસી માનીની માનુ ન કીજો.—ટેક.
એ જોખન આંહુરો જલ હમે તો ગોપાલ માંગે તો દીજો.
હીનુ હીનુ ઘટતી બટતી નહીં રમતી જ્યોં જ્યોં કળા ચંદ્રકી છીજો.
પુરન પુન્ય શુક્રીત ફલ તેરો કાહિ ન રૂપ નેન બરી પીજો.
સોંહ કરતી તેરે પાવનકા એરે જીવતો દીણો દાન જીજો.
મુર મુજી બની મુકળ જગતોરો બેરી બાંધી બીબસ કરી લીજો.

મીરાંબાઈકે પદ.

મીરાંબાઈકે પદ.

અય પુમ કીશ કરો—કીશ કરો જજમાંન,
બકી તીરત મેદ બખાનત—શાખી દેત પુરાંન, અય પુમ—૧
મોર મુકુટ પીતાંબર શોહત—કુંડલ જલકેત કાંન, અય પુમ—૨
મીરાંકે પરભુ ગીરધર નાગર—દે દરશનકો દાન, અય પુમ—૩

પુજ ચીન મોરી કોણુ ખખર લે, ગોવરધન ગીરધારી રે,—ટેક.
મોર મુકુટ પીતાંમબર શોહત, કુનડલકી હય નેઆરી રે, પુજ—૧
બરી શભામે ધુરપદી ઠારી, રાખી લાજ હમારી રે, પુજ—૨
મીરાંકે પરભુ ગીરધર નાગર ચરન કમલ બલહારી રે, પુજ—૩

રાધા સંગ ગીરીધર જીલત, રાધા સંગ.—ટેક.

અખીર ગુલાલકી ધુમ મચાઈ—ડારત પીચકાચી રંગ, ગીરીધર—૧
લાલ ભચ્ચો વનદરાવન જમુનાં—શર સુવાત રંગ, ગીરીધર—૨
નાચત તાલ આધાર સુર ભર, ધીમ ધીમ બાળે મુદંગ, ગીરીધર—૩
મીરાંકે પરભુ ગીરીધર નાગર, ચરન કમલ કુર્ગંગ, ગીરીધર—૪

મેં તો હરી ગુણ ગાવત નાંચુંગી— (૨, ૩ વાર)
અપને મેહલ બેઠ બેઠ કરે (ગીતા ભાગવત વાંચુંગી) (બે વાર)
હરી ગુણ ગાવત નાંચુંગી— ૧
ગેઆન વિઆનકી ગઠી બાંધ કરે (રૂદય મન મે શાદુંગી) (બે વાર)
હરી ગુણ ગાવત નાંચુંગી— ૨
મીરાંકે કહે પ્રભુગોરધર નૌગર (બે વાર) સદા પ્રેમ રસ આપુંગી (બે વાર)
હરી ગુણ ગાવત નાંચુંગી— ૩

ગોપાલદાસજીકે પદ.

કોઈ મન મત બુજો હમ બરે (બે વાર) એક ગીટીઆકે શય ધરે,
કોઈ મન— ૧
કીઆ જાય, કીઆ નીચ, કીઆ ઓતમ, કીઆ મધમ,
એકહી ચાંમકે શય મહરે,—કોઈ મન— ૨
દુખ શુખ આવન જતવન શયકુ કીઆ ગુમાંત કરે શીર ચહરે, કોઈ—૩
દાશ ગોપાલ કહે શુનો નર મુની મર મર જમીમે ગરે, કોઈ—૪

દત્તેઆરામજીકે પદ.

સુનીએજી હરી હજરત બંદેકી અરજી હે;
બેદીલ હોઈ શય શાહી, શાહેબકી કીઆ મરજી હે.—ટેક.
જશ કામકું ભેળ યા, શો કુછબી નહી કીઆ,
મેં કીઆ કરે એકેલા, કીશીને ન તંન દીઆ, સુનીએજી—૧
માના નહી કીસીને એક હુકમ હમારા,
દગાબાજ હુવી ફોજ કીયા કામ નાકારા, સુનીએજી—૨
મનાજી સુબેદાર સો દુશમનકુ જા મીલા,
બિમરાવ દશો યે સો બિસીકી સંગત ચલા, સુનીએજી—૩

જોરા મેવાસીકા હએ, કહોગે જુ ના કહા,
 છુટે જાત હએ વધશાન, તોશાખાનમે રહા, સુનીએજુ—૪
 કહે મુજ બદામને દરબાર જાએગા,
 ધુનેગારીમેં ગુલામ બહોત માર આએગા, સુનીએજુ—૫
 દો બાત રૂક લીખકે, મનાજી શીરાના,
 નહીં તો હુજુર કદમ દઆકુ ખોલાના. સુનીએજુ—૬

દએસે અનદેખી બરી, દએ દુખ દે ચલીરે આલી.—ટેક.
 મુખ તેરો અનાર દાને, નેનો તેરે અંધ કલી,
 ગુલામ જેસે ગાલ તેરે, સુખોકુ દેખી ચલી.—દએસે અનદેખી. ૧
 પહેનીથી કોસંબા સારી, અલમેલી પીયા ખ્યારી,
 મીઠા જેસે દ્રગ તેરે ખ્યારી સુખોકુ રીજા ચલી.—દએસે અનદેખી. ૨
 એ આવીથી રંગીલી ખ્યારી, અંગધ અંગ દે મલી,
 નેનોકી સાનન માનન મારી, કાનમે કહુ કેહ ચલી.—દએસે અનદેખી. ૩

રાગ મહાર.

ઓ મારજી દોલા, ઓ ગુણવંતારે દોલા, એધ રતે ગવન ન કીજીએ.—ટેક.
 એ રત આધ સખ બન ખીલે, ખીલે ખીલે સખ બન ખારા,
 એધ રતે સાગર પુર ખેહે, તમ ધર રહો મેરે દોલા.—ઓ મારજી. ૧
 એ કાલે રે બાદલ છાયાં, રેન ધન મોએ ઉરાવે,
 કોધ સુવે ધર અપને, પીઉ નેહ એ બંધાવે.—ઓ મારજી. ૨
 મે રાતી મેરે પીયાકી, ઓર પીયા મેરે સંગ રાતા,
 રાતી સો જંગલકી યુંચી, પીયું મધકા મતવાલા.—ઓ મારજી. ૩
 રાતી સો જંગલકી યુમચી, ઓર રાતા મેરે તનકા ચોલા.
 રાતી પીયાજીકી સેજરી ઓર રાતા યુનવંતા દોલા.—ઓ મારજી. ૪
 એ રત આધ આનંદકી સેજપે પીઉજી રે ભાવે,
 ઉરાવન રેન પીયા ખ્યારે પાસ ખીલગ ખીલગ નેહા સમજાવે. ૫

જીન બાલમકી સુદ પાપી, હોરી ખેલે સો નારી.—ટેક.
 આંગુલીમે કાટુ કલમ તરાશાં, નેનોંદી કરં સીહાધ,
 છતીઆં ફાર કર પતીઆં લીખ ભેજુ, આવ કાશદ લેજા ભાધ. ૧
 તીરથ ખીરથ બોહતેરી કીને, ગંગા જમના નાહીં,
 હરકો સ્મરન પાદ ન કીનો, જનમ અકારત પું ગુમાધ. ૨
 તેલ દુલેલ હમે સખ રંગ તજપો, અંગ બહુત રંગાધ.
 કેશર ઘોલ ઝટા છટકાધ માંગ સમારન પું ખાધ. ૩
 ઊડ ઊડ કાગા ભમર રંગ કારે, ઓર પીયા પર જાધ.
 જો પીયા આવત સ્વપ્નેમે દેખું, મેરા મન રાખું સમજાધ. ૪

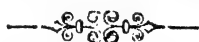
ભેરવી.

ભેરવી—કુંભરી.

એ જતી નએના સમાલ,

ચીત્રવન બહુરા ન માર.—ટેક.

નએના પુહારે, બરછી દીનોકો ચીત લગે ઉતપાર.—એ જતી.

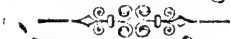

ખમંચ—કુંભરી.

કુલખીનમે મોરે શાહકી ખારી.—કુલખીન.

આવેંગે માલી, શીષેંગે પાની,

તોડેંગે કુલ, શમારેંગે ડાલી.—કુલખીનરે.

બેહાગ—કુંભરી.

શયાં નૈણા લાગી રે.—ટેક.

બાર ગયલી શયાં અહમ્મન ખાચે,

આરજ કરત પુમારી શયાં.—શયાં નૈણા.

ભેરવી—કુંભરી.

નર બાંકે ગયે રે.—ટેક.

ઝલમલ ઝલમલ આંદની ઝલકે,

શેઠ બાંકાઈ સુતી રહે.—નર બાંકે—

ભેરવી.

પ્રીતકે નામ મત લે, અરે આ બેરવી બાલમાં.—

પ્રીત કરે પાછો શીરે. પાપી કહીએ સો એ,

પીયા પ્રીત ન છીરીએ, હોતી હોય સો હોએ.—પ્રીતકે.

એ પ્રીત પ્રીત સખકો કહે, કઠણુ પ્રીતકી રીત,

જો જાણે હસ પ્રીતકો સો ગયે જગતમે જીત.—પ્રીતકે.

ભેરવી.

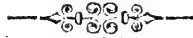
ગફલત હે એ જાંદગી, મનવા, ગફલત હે એ જાંદગી,

નેનકી શરમ રખ શરખત શીર અખ,

પલ હે સંસાર દંખ.—મનવા ગફલત હે.

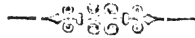
ભેરવી

રાત સઘઆં સંગ સોઈ નહી,
 દુખ પુછત હમારા કોઈ નહી.—ટેક.
 અપને બીગાને રાખ કોઈ બેઠે,
 બકો ચાહત આઈ નહી.—રાત.

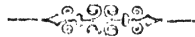
ભેરવી

કપતીકી પ્રીત છુરી, અરે લોકો હો—કપતીકી પ્રીત છુરી,
 મીઠી મીઠી બાતે મુખમે કહત હે. દીલમે કપતકી છુરી.—ટેક.
 કપતી મીત્ર ન કીજીએ, પાસ બેઠે બુધ લેત,
 આગે ઠાઓ બરાબરે પાછે ગાંધ દેત,
 ડેરી પુમારે હાતમે હમબી પુમારે હે,
 સારા ભરોશા પુમમે મેરા, પુમ હમારે હે.

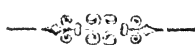
ભેરવી.

હરદમ તેરે આધાર, મૂજે આ દાતાર,
 ચીત ભમતં નેન રમતં,
 હેશાંત ઇસ્કં શીરતં,
 ચંદ્ર ખીલતં, રેન હસંતં,
 રાજ શંશાર રસ્તં.—મૂજે.

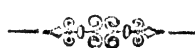
ભેરવી—ખાસ.

નીત દરપે તેરે આના, શીર શીરકે મન લે બના,
 ઇતનાખી પુને હમકુ અપના નો કર પચાના.—નીત—
 તુ હએ લયલી મએ મજબુ, તુ શીરી મએ ફરહાદ,
 તુ હએ યુલ મએ યુલજલ, તુ શમઆ મએ પરવાના.—નીત—

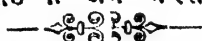
ખાસાંચ—૫૬.

રખને બનાવા તુઝકો એઆદતકે ખાસતે.—રખને.
 બુઝકો ખીલાવ ખાના,ખાસેકુ ખીલાવ પાની,
 નંગોકો ચદર ઠાંક દે કેઆમતકે ખાસતે.—રખને.

અમાય—ખ્યાલ.

શાવનકે બદલોંમે નેન જલ કીસ તરે ભરે,
 નેનાકી ખુમારીસે જંગલ હરે હરે.
 શુરા જે ખેલે રનમે અપની ઊઝદસે,
 જા જા જે શીપાઇઆં દીલ તરેસે લગે.—શાવનકે.

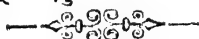
અમાયની દીપચંદી તાલનો ખ્યાલ.

અપને પીયાકે કારણુ નીકસી મે હુદું નાગર વેલ,
 હારે હારે જાની હુદું નાગર વેલ.—ટેક.
 પાન જોશી પાટલી ઐર કંથર જોશી રંગ,
 કેલ જોશી કામરુઠી ઐર જુદુંકે ભુંકે ડાલે અંગ.—અપને.

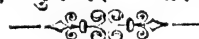
અ મા ચ.

પ્રીત જોરેકી લાજ રખોરે શૈયાં,—પ્રીત જોરેકી.—ટેક.
 પરદેશવા મત જાઓ રંગમેં,
 વીનંતી કરે પડું તોરે પૈયાં.—પ્રીત જોરેકી.

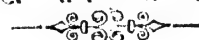
અ મા ચ.

મારી ડાંખેયાંએ ખાલે કાગ, સીરપર ગગરયાં.—ટેક.
 હેજી મેરા શૈયાંને બાગ લગાયા,
 છોતા દેવરાકે ગુલજાર.—સીર પર.

અ મા ચ.

મીટુવા મોયકુ વૂરત મીલે, હે મા, કેસે કર જાઈ,
 પનઘટવા પાણીઆં ભરનેકુ—મીટુવા.—ટેક.
 અગર દગરકે લોક સખ જાણે,
 મેહરબાન નહી માને—ઓ મા.—કેસે કર જાઈ.

એ હા ગ.

તુમકો શરન આયે એખીલાજ.—ટેક.
 કામી ક્રોધી પતીત ઉધારે,
 તુમતો ગરીબનવાજ.—તુમકો.
 દીનનાથ અનાઈકે શહેબ,
 ભગત વતસલ માહરાજ.—તુમકો.

કામોદ કલ્યાણની સેવાસી—૨૬

તુમ આવો મારે ઘેર તોરે કારણુ ધૂન, વણુ સેજા બનાવુ. —૨૬
અનેક ભાંતનકી ચૂંદરી રંગા દે, —૨૬
અન હો બલમા આછી ત્રીકી મંગલ ગાવુ. —તોરે કારણુ.

—૨૬—

ધનાસરી કળીત

મીંત્ર કહે મેરે મીંત્ર ધમાની,
પારોસી કહે દેશ દેશ શરેયાં,
તીરીઆ કહે મેરા સુગર સ્વામી,
વેપાર બનઝો જોબન, સેલેયાં.
બાધ કહે મેરી બાજુકો મોહરો,
બાન કહે હીરદેકી દલેયાં.
બાપ કહે મેરો કુલ દીપાવન,
મૈયાં કહે મેરે નેન દલેયાં.
રસતમ સખી એ સોહાંગકી માયા,
જીસ ગાઠ ગરબ રૂપેયા રૂપેયા.

—૨૬—

મ લા ર.

દમ બ દમ મેહા બરસત,
સો જ મેરો પીત્રા તરસત,
ચંદી જાંખી બીચ બાલદ ચમકત,
સો જ મેરો જુદાઇ બીચ તનખત.

હોરી.

હોરી.

પીયા નહી આપે દુજ હોલી આઈ—૨૭.
પીયા ખીન ડહ બાળે સો દુખ લાગે, ગરુડાંગ સખ આગ લગાઇ. ૧
આંખો મોહરોયો કેશર ખીલી, ફાગળકો રૂઝ સખ ભગ આપડો. ૨
લીપ લીપ પતીઆં પીયા પર મેજ, આંચત મેનાં તીર હોડાઇ. ૩

—૨૭—

કાફી—અછજો દીનકી ચોસર હોરીકી.

ચોસર કથું ન ખેલે પીયાકે સંગ એરી નાર,
હસ અવસરકી નીકત સાર જાણા. એ દીન હએ તીન ચાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૧

જો જતે સો પીયાકુ જતે, જો હારે સો રહે પીયા લાર,
તેરી તો સબી તરાંહ જતહી જત હએ. મન કર સોંચ ખીચાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૨

સાત પાંચકી કચ્ચી પકાં ખાતોંસે હોવત હાર,
દાવ રખે સુરંગ હએ વહાંકો, એ જતે સો ખાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૩

અખતો અરીયા પેંદ ચલે હો, કર રહે ધાંધલ રહાર,
જગ છકો છુટ જાવેગે તેરે, તમ કયા કરેંગી ખેલાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૪

આઠ જામ જીનકી સુદર્ષ રાજો, એ જો ખોલે દસ દ્વાર,
નવ નીન્દ ખારા સીદ્ધ હોવે, તમહી વુ જીનકુ સમાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૫

શ્રીમ્મ રતમે ખ્યાસ બુજાવો, દસકુ લગાવો ખાર,
તેરા બલા હસીમે હએ ખ્યારી. કામકી લે નરદ માર,
ચોસર કથું ન ખેલે.—૬

દસ હએ દ્વારે પાંચ તીત હએ, ધન પંદ્રોકુ નેહાર,
ચોદા જાવત તમહી ખોલે વુઝકો, જો વુ તને અહેંકાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૭

અખતો દોરંગસે એક રંગ હો જા. ઝોર ન કર તકરાર,
જાકો સત્રે સોલે પીયાકો ઝોર કરે પીયા ખ્યાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૮

ખારા હએ ખાટ અઠારે હએ પેંડે, ઝોર ચાલે હએ હજાર.
વુ ચલે ચુરકી ખતાઇ ચાલે, હયાંહી તે જીતરેંગી ખાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૯

થકી થકી પલ પલ છીન છીન નીસ દીન તીરી પીરી પોકાર,
ખાલ હસીયુ જો મીના ચાહે, સાંમ મુરત ચોર ધાર.
ચોસર કથું ન ખેલે.—૧૦

સખ કુછ પાસોંમે પાસેં હાયમે, ફેંકનકે મુખત્યાર,
આલીયે કહ્યુ ઐર આવે કહ્યુ, ઐર હયાંહી તે જાચાર.

ચોસર કથું ન ખેલે—૧૧

હિમરવાલેકો બહોત મુઝત હએ, ઉસકા કહા મત ધાર,
મુગ મુગ જીયો અજીઝોદીત કેં પર બિઠતા એક પાર.

ચોસર કથું ન ખેલે—૧૨

લાવની.

લાવની.

નયુરેસે બજાઇ કરતે નહી ખુગઇ નદયાને, આપર હવા દુશમને.

સુનો હકીકત કહું મેં યારો આગ લગીવી જંગલમે,

એક શાપ જલતા ઉશમે,

એક ઓહ્યા મઝદ બુતોરગ ચક્રુ જલેતેયે રસતેમે,

પરા શપકી નજરમે.

શાંપને દેખ પુકારો ઉનકું—આગ બહાર તમ કાહરો મુજકું.

મેં નહી કાટુગા તમકું,

આઇ મહેર જદ કાહરા શાંપકું—રખાજી અરવી દરમ્યાને,

અચાઇ બિનકી જને.—નયુરેસે.—૧

આપ નીકાત કર ચલેજી બહાંયે અગત ચલતી રહી દુરે,

કહ્યા શાંપકું જાવ દેહરે,

આપ કહે મેં નહી નીકલુંગા લોહી આમે ખીગરે,

પરી જી દીલમે શીરે.

દેહવે ઓહ્યા શુનરે બાઇ, મેં તેરેસે કયા કી ખુરાઇ,

શાપ કહે તુને કીઈ બજાઇ,

બજાઈ પીછે હોએગી ખુરાઈ—ચલા જી હથિ દુન્યા મ્યાને,

અપના ઇનશાફ ચુકાવને.—નયુરેસે.—૨

ખીયાબાનમે ઇન્શાફ લેકર ગયે જી દોનો જને,

બહાં નહી યા કોઇ ઇન્શાને,

ખેશ ચરતી દેખી ઉનોને બર જંગલકે દરમ્યાને,

ગયે જી ઉનકે કનેને,

જા, ખેશયે દોનો ખોલે, શરી હકીકત કહી ખોલે,

હમારા ઇન્શાફ કરો અદલે,

કહ્યા ખેશને દીલમે તોલે—જાગી જી ઇન્શાફ ચુકાવને,

મેરી હકીકત લેઓ શુનને.—નયુરેસે.—૩

ભેંશ કેહવે શુનરે બાધ મં થી આવનકે ધરકુ,
 દુધ પીઝાતી થી શયકુ,
 જીવાન થી જદ બરચે જનકર ન્યાલ કર દીયા ઉનકુ.
 જદ લગમાન થા મુજકુ.
 દુધ બુધ્ધી જદ તીકાલ દી, મેરી ખયર કીશીને ના લી.
 બુખ ખાશથે હેરાંન હુધ,
 બલાધ કર મં બુગાધ પાધ—એશી જાતે હે ઇન્શાને.
 મત છોરો કાતે ખીને.—નયુરેસે.—૪
 એક શાહેદ મીલા આગે તીન શાહેદ બાકી રહે,
 ફેર ઓ બરકે પાસ ગયે,
 દોનો જનને બકર હજી ઓ દરખત નીચે ખરે રહે,
 અપના હાલ શય સુનાયે.
 સુનો હકીકત બરને કહ્યા, બેઠા મુશાફર મેરી છાયાં.
 મેરી છાંયીમેં આરામ પાયા,
 તાર પાંત ઓ રમુજે શતાયા, એશી ઇન્શાફ કીયા ઉનને,
 નહી છોરો કાટે ખીને.—નયુરેસે.—૫
 દો શાહેદ જદ બાકી રહે હોકમ હુવા થા ખુદરતસે,
 ભેજે શીરસ્તે જલડીસે,
 આદમીકા શરૂપ લેકર જા મીલો તમ બીનાસે,
 નયાવ સુકાના હુકમતસે
 ગીર ઓ શીરસ્તે મીલે આકર, શાદી હકીકત થુની જાલ કર.
 ખીના દેખે હમ માને કયું કર,
 નજરાં દેખી હમ માને લગે શીરસ્તે પું કેહને.—નયુરેસે.
 કેહવે શીરસ્તે સુનરે ઓદ્યા બાત હમારી સુન લેતા.
 શાંપજહાં થા બહાં રખતા,
 હમારી નજરાં હજુર હથે પું અગત બહાર તીકાલતા,
 એશી ઉનોને કીયા બહાના.
 ફેર ઓ રહારો ચલે બહાંથે જલતી અગત ગયેપાસે,
 શાંપમીકલા અસ્તીનમેથે,
 અગતમે ગયા જલડીસે, જલતા શાંપકા બદને,
 બગે શીરસ્તે દેખને.—નયુરેસે.—૭

ભગી આગ જદ પૂરી શાંપની મુશ્કે ઉશ ઓલ્યાકુ,
આગ બહાર કાઢે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
કેલવે શીરસ્તે મુશ્કે ઓલ્યા નિત્ય બાજે આગને મુશ્કે
જલને દેખો મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
મયા યા મયા હો મુશ્કે, મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
દગા કર મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
મારના જદશે કુરમાયા, મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
કરે ગાના સખ આંખલો મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે

—૦૦૦૦૦૦—

લાવની.

જાંઘી હોગી ચોરી બદલી કરે શાંપ શતો,
દુન્યા હે દો દીનકી, મત મેન મેન મેન મેન
કેર કેર એ વખત નહી પાપેગે આંકેલ તમ ચેતો,
કરે જકર શાંપની મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
છોર દેખો બુરો કામ દીલમે બાધે કામ ચેતો,
નેકી બદલી લગી હે આજી શમરતે કુશલો,
કુશળી દીલમે હોશવાર હો શેલો સ્ત્રીચક્રે પુતો,
દુન્યા હે દો દીનકી.

ગર શમરતે મરક હા રેહો શાંપની બગતો,
જદ ઉતરોગે પાર તમકુ કેલતા હુ મે તો,
પરી ગફલત જાંજલ નહી કુછ શમરતે તમતો,
વીના બદલી નહી છુતોગેરે મદનકે માતો,
પર માર જદ મરતા બુરોગે દુન્યાકે મરતો,
દુન્યા હે દો દીનકી.

ગરરી મત કર ગ્યાની ક્યાની શાંપ શમરતે,
ગરર હોગા ખોતા શુનો રે રશી-મુની મ તો,
આધીન હો રેહવો રે મુશ્કે મુશ્કે મુશ્કે
મશીમે હે તમા અગર તમ દીલમે શમરતો,
નેકી હમેશાં કરે બદી તમ છોરે બદલ્યો,
દુન્યા હે દો દીનકી.

શાહલી જીવન કેલવે શુનો તમા મુશ્કે પુતો,
હોંગ બનુરા કર કર મત તમ દુન્યાકુ પુતો,
બેદરશકી શુનો બરાલુ શેતને બુતો,
કાલાબાદ કેલવે શુનો તોરકે કમીતો,
મશી તરકે છંદ કહો નહી જા અરકા કાલો,
દુન્યા હે દો દીનકી.

લાવની.

નગર તુમારી રજો મુશકર ચલે વતન અપણે,
 બોલા ચાલા માફ માલિંગે શીર કબુ સપને.
 હમ પરદેશી પંચી મુશકર આપે શેલાની,
 રહે તુમારી બરતી જબ લગ યા દાના પાની,
 યાદ કરે કોઈ દીન તુમારી હે ખીચ છંદગાની,
 બલે યે યા બુરે રખ્યો માયા મેરબાની.
 જુદાગીકે સખબ હમારા લગા જીવ તપને,
 બોલા ચાલા માફ.—૧

અંદ રોજ હયાં ફજર ઉઠ હમતો ચલનેકે,
 વતન હમાગ દુર ફેર પીછે નહી વલનેકે,
 ખીલ મુરજાયા શીર શો ફેર નહી ખીલનેકે,
 અખી મીલે હે યારે શીર નહી મીલનેકે.
 નહી કીસકા અખાતાર જો કુછ બના કીયા રખને,
 બોલા ચાલા માફ.—૨

પરદેશી પ્રીત શખીરી નહી કચુ કામખી,
 મેં તો કર પરતાઈ તુજે હે કશમ રામકી,
 પીત લગા કર મેરે તહી મે આરામકી,
 યાદગારી દે ગયા કુછ દોવા શજામકી.
 લગી દુન્યાકી માયા કલપના લગી જશુ કલપને.
 બોલા ચાલા માફ.—૩

ઈશ દુન્યા દરમ્યાન વતનદાર નહી કોઈ રેવાશી,
 આજ ચલે કોઈ કલ મુશકર હે શબ પરદેશી,
 શુન બદે બેશઅર હમાન શામેત વીશવાશી,
 સાહલી જીવન કેહવે દીલ મત કરના ઉદાશી.
 મીરત લોકમે જો આપા શો શબ મર અપને,
 બોલા ચાલા માફ.—૪

લાવની.

અજબ બના તન ઝાજ શીફત મેં કીયા કહું ઉનખી,
 હો જાવેગા ફના હીકમત ના પાવે રખખી.—૨૬.
 નીરઝુન પહાગ્યા આપા પઠાંણુ ડાલા મજબુતે,
 વીનશો સહાય તખ્તે જરે વીન તુતક શાબુતે,
 કબુશા કબતવા કે શબ દવા મીલ કર ઉઠાવતે,
 વીન ડોલ વીન યુન લગે નવ મહીને ઉસે બનતે.
 નવ નારી નવ લરા બાવન કપી દસ ખીરકી,
 હો જાવેગા ફના.—૧

જીવાળ નખાઇ આજમે ઉસકા અમલે,
કરમ કરાણી મન માલમ દેખો કેઆશ અકબે.
હક નામકા ઉકા રેહતા ઉસકી આગલે,
પાંચ પચીશ ખત્રાશી કામ કરતે તંડેલે.
કીશમત રાજ બંડાર ખીજમત દાના પાણીકી,
હો જાએગા ફના.—૨

જમાન હે શુકાન બકરા પકરતા હયીકે,
મોશ દામન શમાલ કર દર રખ દો હાલિકે.
સુરત પાજરી બેકા નજર ઓ ચોતરફ દેખે,
ચીત કુંગરી ખરા લેતાં પાણીકા ડાગે,
હીમત હાંજાં મત છોર ચારી મારી શાયબકી,
હો જાએગા ફના.—૩

અમર વુજ બહાણુ ચોરી યા મીલે શહેતાની,
આન ધ્યાનકી માર તોપાં કર દે બુલખાંની,
ખોદા નામકા વાવતા તું હકાર શુલતાની,
ચલા જા લાશકશે વુજકુ અમનો અમાની.
બારેકી શહી કર શલામી લે તું બંદરકી,
હો જાએગા ફના.—૪

ફુન્યાકે દરયાવમે આજ હે ખેશુમારે,
જીશકુ બંદર હાય લગા કર આપા શફરે,
જા કર કોઇ ગરક હુએ જીવતાત અંદરે,
મેરે આજકુ પાર ઉતારે પરવરદેગારે.
શાલી જીવન કેહ કાલા આજમે બરે માલ નેકી,
હો જાએગા ફના.—૫

—❦❦❦❦—
લાવની.

નીરચુન પોરકા દરજી કીયા તન જામા નેઆરે,
જીવ કરે ચતરાઈ કાટ જાએગા આખરે.—૬૬.
કપરા લાયા બર કર ઉને ઓઠ હાય પૂરા,
દરજી ઓર દરજન દોનો મીલ કર વેતરા,
મજા એર કતરણીકા સખ સુમાર હે શારા,
આન કેરી શુષ પીગેવા શોહનકા દોરા.
દોરા બઝ્યા દેખો છશો ગજ એકરીશ હજારે,
જીવ કરે ચતરાઈ.—૭

બારા માસી.

કમરકા શુમાર ફરતી ચોવીશ તથુકી,
 ચોલી ઉનકી લાંબી પુરી એકવીશ તથુકી,
 ખાકી કપરા દામંત મ્યાને હેકમતો દરજીકી,
 તથ બંદ ખુચ લગે શુક્રતમે કયા કહુ ઉનકી.
 બના ઘેરદાર બના પચરંગ અજબ મુલખરે,

ખુચ કરે ચતરાઇ.—૨

તત બનેકે તહીં પરપચ મગજી શંબમે,
 બના બના તૈઆર લગાઇ માયા કીજે બે,
 અરે જોખના ભૂરે કે જોરા ખાશા ગયા બે,
 પેરણુવજા બનાકા કોઈ અંચલ અજબે,
 તરેહ વજેસે રેહતા કીસે નહી આતા નજરે,

ખુચ કરે ચતરાઇ.—૩

બાંને કે તહીં તાંકે જાગે તીનશો મહાધે,
 બના ગીરદાર બના ગીલે હે ચોદા પાડે.
 ચીવતે લગે તથ મહીને બનાયા ઉચી વખતે,
 ચાહેલી જીવન કેહવે આ તો બાવેગા ફરે,
 કાજાભાઇ કેહવે ધન ધન તું કીરતારે,

ખુચ કરે ચતરાઇ.—૪

બારા માસી.

કારતક.

મુનીઓ સબી રે સૈયાં મુજ દરદકી ખાતાં,
 દીતમને મરે સીર કયા કયા કીયા રે ખાતાં.
 મુઝકો યું હે દીજાસા સાજન સફર ગયેરે,
 પરદેશ બંદે બખેઠે, મુજકો ખીસર ગયેરે.
 ઠરાવ થા મીલનકા અગ્વલ મહીને અંદર,
 આશા મેં રખકે બૈઠી સાજન મીલેગે આ કર.

અબલ મહીના આયા ફર કારતક કહેલાવે.
સાજન મુઝે મીલે નહીં રેના મેરા ન જાવે.
અફસીસ ઝીર નીસાસે બરતી શીરં અઢેલી.
સાજન પીના રે સૈયાં ગમતી નહીં હવેલી.
લાલી મુઝે લગાડે લાજન કીધર ગયા રે,
કીતી મુઝે દેવાની કીસ મુઝક જા બસા રે.
કાગજ લીપ્પું પીયા પર જાને ન ડોષ પાવે.
દુઃખ દરદી રે જાતાં પીતંમકો કૌન સુતાવે.
એ કારતક મહીના દીલ પીચતે ગયાયા.
સાજનને છોડ મુઝકો કીસ સંગુ દીલ લગાયા.

મા ગસર.

એ માગસર મહીના શીર દુસરા હએ બારી,
સાજન પીના કટે હએ દીવ ગત નખેન જારી.
ધુધું ખરી ઠંડું મેં હવતા બુલમ સો કીયારે.
મએં મુતીજર દરસકી કડીયો કરમ પીયા રે.
દુખજા બદન હએ મેરા કયું કર વે ઠંડ સહુંગી,
સાજન પીના અઢેલી કીસકો વે દુખ કહુંગી.

પોસ.

દો માસ ગએ ચુગ્ગર કર તીસરા વે પોસ પેડા.
સાજન દરસ દીખાવો દીવકો કરં મએં હેડા.
વે પોસકી રે ઠંડી કહેા કીસ તરેહ નીકાલું.
જોખન જવાની પીયા પીન મેં કીયું સંબાલું.
માનન્દ કડીળ તેરે, ચલીયાસો પુછ ન મેરા,
મેં દરસકી દીવાની, દેખું મેં દરસ તેરા.
દીન હો ગયારે છોટા, લંબી રેન ન જાવે.
અખ્યાં મેં મીચ દેખું, સ્વપને પીયા ન આવે.
એ પોસ મહીના, જલતા મેરા જીઆ રે,
સમજ રખું મેં દીલકુ માદમે મીસંગે પીયા રે.

માહ.

એ માહ મહીના ચૌથા, ખીલી હે ધુલવારી,
 સાજન ખીના કીસીકી કરવી ન ધન્ટેજારી.
 નરગેસ ને ખેલ-મરવા ચંપા ઝોગ ચમખેલી,
 પીવા ખીનસે ખુશ ન આવે, રાતી શીરં અકેલી.
 યુલદાવરી ઝોર લાલા, એ જોગરા હજારા,
 સારા બગીચા જુકા, પીતમસે હૈ જુદારા.
 દરસન દેખારે સાજન, કીતના મૈં દુખ કહુંરે,
 દીન રાત મૈં તરપતી, દુક નીંદ સો રહુંરે.
 યે ઠંડ સખ યુજર ગઇ, સી આજ્ઞા હુવા હૈ પુરા,
 ચૌથા મહીના યુજરા, દીખતાવો અખ જૈકુરા.

ફાગન.

ફાગન એ પાંચવેકી. ધુપાં ઝોર હૈ ગરમી,
 સાજન કપત નીકાલો, દીનપર રખો સો નરમી.
 સખીઆં સખી અપસમે, ખેલેં પીયાસે હોલી,
 અત્તર દીગર યુજાખાં, સનદલ બરી હૈ ચોલી.
 ખસ રામેમે પીવા ખીન, રાતી સો મૈં ખરી રે,
 લાગી અગન બદનમે મુંપર સો ગીર પરી રે.

ચૈતર.

ચૈતર છોકી અખ રે, મુજકુ હૈઅ જખમ કારી,
 દેખું દરસ સહુના પીયા પર મૈં જાજી વારી.
 ઠંડક કીદર ન પાજી, દેખું અગન બરસવી,
 સાજન ખીના રે સૈયાં, મર જાજીગી તરસવી.
 સાજન એ સાચ ખોલો, કીસ જાગે તુમકું પાજી,
 કુરખાન હો કર દીનસે, કદમોપે સીર નખાજી.
 સૈયાં મરે બદનમે, જી અખસો નહી કહા રે,
 અકસોસમે પીયાકે, આધા બરસ મયા રે.

વૈસાખ.

વૈસાખ સાતવેંકી ગરમીસેં જાડ સુજે,
 પૂપાં પરે ગઝપકી, પાતી ખીના હએ હુએ.
 પતે હરે સો જડ ગયે. જાડ હુવે હે ખાલી,
 થડ હો ગયે ધંધુલે, રેહ ગયી બકાત ડાલી.
 સુખા જંગલકુ દેખા, હએ બદ સો મને ખામ,
 તાકત નહી મુજે રે, અગ દેખા કહં ઇલાહી.
 નીલા જંગલકુ દેખા, ફેર ફર રખી મેં આસા,
 વૈસાખ મહીના યુજરા, સીધા પરેગાં પાસા.

જેઠ.

એ જેઠ આઠવેંકી, મુજ પર પરી રે સખતી.
 પીતમને પર હોદરે, એસી મેં દેયા નખખતી.
 જંગલકે આર સખ પર, કાયત ઐર માર ભાવે,
 પીયુછકા નામ મીઠાં, લીખાં શકરસેં વીળે.
 સખીયાં સતી કહં મેં, કીસને ન બેદ પાયા.
 બાકે મેં પુઝું સખકું, સાજન કીને છુપાયા.

આસાર.

નવેં અસાર ફેરે, બાદલ હુવે હએ કાલે,
 રાતાં મીલી અધીરી, સખને સો ઘર સંભાલે.
 મેદક ઐર પપૈયાં દાદાર સો ભામ લાયા,
 ખીજલી કરે ઝૂકે, મળવા અસાર આયા.
 બાદલીઓ કર કરે, જીજ બાજતી હએ નૌખત,
 પુજું ખરી ઠંડુ મેં સાજન કરે મોહાખત,

શ્રાવન.

દસવેં શ્રાવનકી, લાગી મુજે ઝરી રે,
 પીયુછકે નામ ઉપર, સમરન સર કરી રે.
 બાદર પેદર ખીરાદર, ફરજન સગે સખી રે,
 મેરા દીલ લગા પીયાસે, સારોંકું મએ તજી રે.
 નદીઆં તલાવ નાળે, સખમેં બરા હે પાતી,
 કડકે ગળન ધમકસે, મએ હો રહી દેવાતી.

બારા માસી.

ભાદર વા.

ભાદું અગીઆર વેંકી, આ કર ઘટા બની રે,
હુકું કીસી ઘટામે, કહાં હએ મેરા ધની રે.
અએ નાએ ફજલે પરજો આર થે તવાઇ,
સાજન મેરે ન આપે, કીતી અજબ નવાઇ.
પાકે સખી અનાંજાં, જેતુમે પાએમાલે,
તોતીઆકે હાએસે, લગતે જગરમે ભાલે.

આ સો.

આસુ એ બારવેંકી, મુજકુ બરીરે આસા,
સાજન સતી મીલનકા, મુજકુ હુવા દીલાસા.
મુજ દીલમે હુઇ પુશાલી. પીતં મકુ અખ મેં પાઈ,
સાજનકી હુઇ બધાઇ, બૈકી મએ ગીત ગાઈ.
કપરે સો સખ જરીકે, તનકે ઉપર કીએ રે,
પીયુજકે નામ ઉપર, ખેરાત કર દાએ રે.
પેની જો સખ જરીના, જરકા યુલાખ તન પર,
મીલલી સો હુઇ અગ રે, ભાઈ પીયાકે મન પર.
હુરાં વ પરીઆં, સખસે બની મે આલા.
સાજનકી દુક નજરસે, હએ તાજકી વ લાલા.
મુજરે મહીને બારે, તખ તક એહ દુખ સહા રે.
સાજનને પીઆર કીતા, દુખ દર્દ સખ ગવા રે.
મુજકુ મીલા દીયા રે, વૈસા મીલાવે સખકો.
પુરી હુઇ રે આસા, હકસે ઉમેદ રખો.
પરદેસ જો ગયા રે, ઉમેદ તુમબી રખો.
ઉમેદ હએ મીલનકી, સખતીકુ તુમ ન ચાખો.
હકને ઉમેદ કલકી, કીતી હે પુરી સારી,
સૈયાં એ સાચ માનો, ખાવીંદ હએ હજુરી.
હક હકી સાચા, જો કોઈ કરે સો ગાજી,
દુનીઆંમે મત લોભાના, ખેડાવદા મીલજી.
કીત્ત હે શખ દીનને, આખર કલામ પુરા,
કરીએ કરમ કરીમા, દીલ હો ગયા હે ચુરા.
પરવરદગાર મેરા, નેકી ઈમાં દીને,
ઉમેદ હએ મુજે ઈં જીનત નસીબ કીને.

ધન્દર સભા

ઊર્ફે

ગુલશં મો સબ્બ પરી.

નાટક દો બાબકા.

મુસન્નીશ કીયા,
આગા હસન મુતબદલુસ ય અમાનત
ઝોર

છાપકે ઈબ્રહીમ કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે,
માલેકાંને

ગીરોહ વીકટોરીયા નાટકકે હુકમસે
નેહાંગીર ખેજનજી કરાંણી ઝોર કાવશજી પેશતનજી શરાફને
જાયાંને ઊરદુ ય હુર્ જે ગુનજાતી.

બ એ ત.

અંદર જમીકે હુસ્ક હએ હુસ્ક આસમાનમે,
કુછ હુસ્કકે સીવા નહી કોનો મકાંનમે.

ALL RIGHTS RESERVED.

સખ દાઅવા માહફુજ કીયા હએ.

મુન્બઈ,

અલાયન્સ પ્રીટીંગ પ્રેસ, નાં ૭ મચીન સ્ટ્રીટ,
કાવશજી પેશતનજી ને છાપા હએ.

ઈં ૦ સં ૧૮૮૩ ઈસ્રેજી.

કાલાદેવ.....૬૦૬રકે અપ્પાડેકા ખીજમતગાર
લાલદેવ.....૬૦૬રકે અપ્પાડેકા દુસરા ખી-
જમતગાર.

नीलमपरी.....,, ,,

દેવો—પરીયાં—વગાઝેશ.

પરસ્તાન—સંગલહીપ—અખતર નગર.

યહે નાટક સને ૧૮૪૭ કે 'બીસવે' કાએદેકે ઔર સને ૧૮૬૭ કે
 પચ્ચીસવે' કાએદેકે મુતાબીકે દાખીલે' રજીસ્ટર હુવા હએ. ઔર
 ઈસકે તમામ હુકુક ગીરોહે વીક્ટોરીયા નાટકકે માલેકાને' અપને
 કબજે'મે' રખએ હએ. મુસ્તમા દાદાબાઈ રતનજી કુંઠી, પુરશેદજી
 મેહેરવાનજી બાલીવાલા, ધનજીભાઈ પુરશેદજી ઘડીયાલી, ડોસાબાઈ
 ફરીદુનજી મુગલ બે ઇબજત માલેકાને મજકુરકે ઈસ કીસેકા
 શેષબી હીસ્સા કીસીને' કરકે દાખલાના નહીં. ઔર ઇસ કીતાબકે
 છાપકર મુશતહર કરને'કા તમામ હુકુક જેહાંગીર બેજનજી કરાતી
 ઔર કાવશજી પેશતનજી સરાફને માલેકાને મૌસુફસે ખરીદ લીયે
 હએ, ઇસ લીયે ઈન્દોકી ઇબજતકે સીવા કીસીને' છાપના નહીં.

ધન્દર સભા

ઉર્ફિ

ગુલકાંમો સખ્તપરી.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

બા મ.

[આરામ ફરમાએ હુવે નજર આના શાહજાદે
ગુલકાંમકા બાંમ પર, આના સખ્તપરીકા
બરાએ સચેર આદમજાદોંકે મુલકમે, ઝોર
આશકે હોના શાહજાદે ગુલકાંમ પર.]

પીલુ—કુમરી.

સખ્તપરી—--મારે બાંકે સાંપરીયા ઝો સૈયાં મારા,
તુને મારા મન હર લીનો.—મારે.
ચાંદસા મુખડા, મીર્ગે જૈસી અંખીયાં,
લાગી મારી નજરીયાં, ઝો સૈયાં મારા.—મારે.
બલ બલ જનવું, ઉઠવા મંગવાવું,
જનવું તોરી કદરીયાં, ઝો સૈયાં મારા.—મારે.

[સખ્તપરીકા વાસ્તે નીશાનકે અપના છલા
નીકાલ કરે ગુલકાંમકો પહેતાના.]

કહ્યાંન—કુમરી.

છલા હમારા યે યાદ રખના,
યે યાદ રખના, યે પાસ રખનાં.—છલા.
ચુન ચુન કલીયાં, મએ સેજ ખીછાવું,
ઝો સોનેવાલે, સો જાનેવાલે, મગ્ન લેનેવાલે,
યે યાદ રખનાં.—

છલા.

[રવાંના હોના સખ્તપરીકા ગુલકાંમકે હાતોંકે
ચુમ કરે.]

ભાળ પહેલા—પરદા દુસરા.

જંગલ.

[આંના ઇન્દરકા બરાએ સચેર.]

કહ્યાં ન.

ધંદર—રાજ હું મચે કૌમકા ઐર ઇન્દર મેરા નામ,
ખીન પરીયોંકે દીદે નહીં મુઝે આરામ.
મુનોરે મેરે દેવરે દીલકે નહીં ફેરા,
[દાખેલ હોના લાલ દેવ ઐર કાલે દેવકા.]
જહી મેરે વાસ્તે સભા કરે તૈયાર.
તખ્ત ખીલાવા ઝગમગા જહીસે ઇસ આંન,
મુઝકે શય ભર ખચેકતા માહીલકે દરમ્યાંન.
મેરા સંગલદીપમે મુલકોં મુલકોં રાજ,
જી મેરા હચે આહતા જલસા દેખું આજ.
લાવો પરીયોંકા મેરી જહી જા કર હાં,
ખારી ખારી આન કર મુજરા કરે વહાં.
[હોના રવાંના ઇન્દરકા મચ્ચ દેવકે.]

ભાળ પહેલા—પરદા ત્રીસરા.

દરબાર.

[ચોખદારે વ દેવ દરબારીયોંકા દસ્ત ખસ્તા ખડે
રહેના, સખકા ઇન્દરકા આમદ ગાંના.]

ઝીન્ઝોટી—રાજલ.

જુલવા જો હસને દીખાયા.—તર્જ.

સખ—સભામે દોસ્તો ઇન્દરકા આમદ આમદ હચે,
પરી જમાલિકે આકસરકા આમદ આમદ હચે.—સભામે,
ખુશીસે રહેં રહેં લાજમ હચે સુરતે જુલજુલ,
અખ ઇસ ચમનગે ગુલેતરકા આમદ આમદ હચે.—સભામે.
ફેરોંકે હસ્તસે આંખોંકા અખ કરે રૌશન,
જમાપે મહેરે મુનવરકા આમદ આમદ હચે.—સભામે.
ગજબકા ગાના હચે, ઐર નાચ હચે ક્યાંમતકા,
ખાહારે શીતનચે મહેશરકા આમદ આમદ હચે.—સભામે.
[આના રાજ ઇન્દરકા, ઐર તખ્તપર રૌનક
આફરોજ હોના, સખકા બ દસ્તુર મઆમુલકે
પુખરાજપરીકા આમદ આમદ.]

હંદર સભા.

કાફી—રાજલ.

સખ—માહરીલે રાજમે પુખરાજ પરી આતી હયે,
સારે માચશુકોંકી સરતાજ પરી આતી હયે.—માહરીલે.
જસકા સાયા ન કબી ખાખમે દેખા હોગા,
આદમીજાદમે વો આજ પરી આતી હયે.—માહરીલે.
દોલતે હુસ્નસે હો જાએગા આલમ મઆમુર,
કરને હસ બજમમે અખ રાજ પરી આતી હયે.—માહરીલે.
[આના પુખરાજપરીકા સુરોદો રકસ કરતે હુવે.]

જીલા પીલુ—રાજલ.

પુખરાજ પરી—

ગાતી હું મએ ઝૌર નાચ સદા કાંમ હયે મેરા,
આકાફમે પુખરાજપરી નાંમ હયે મેરા.—ગાતી.
ફંદસે મેરે ડોહ નીકલતે નહીં પાતા,
હસિ યુવચને આલમમે ખીજા દાંમ હયે મેરા.—ગાતી.
મએ લાખકી દો લાખકી પરવા નહીં રખતી,
કારંકા ખળતા અજી હનઆમ હયે મેરા.—ગાતી.
કહેતે હયે જોહાંમે જસે હનસાં યુલો સુખ્યલ,
વો રખ હયે, વો ગેસુએ સીઆહ કાંમ હયે મેરા.—ગાતી.
બદમસ્ત મુઝે દેખકે હોતી હયે ખુદાઈ,
મઆમુર મએ હુસ્નસે કયા જાંમ હયે મેરા.—ગાતી.

[નંદરકા પુખરાજ પરીકો નજદીકા
જીલા કરમશાખાશી દેના.]

જીલા—પીલુ.

રાજ હંદર દેસમે રહેં મલાહી શાદ,
જો મુજસી નાચોજકો કાયા સભામે યાદ.
કાયા સભામે યાદ મુઝે રાજજીને આજ,
દોલત માલ ખળાનેકી કબ હું મએ મોહતાજ?

જીલા—હુંમરી.

આહ હું સભામે છાંડકે ધર, કાહુકી નાંહીં મોહે આજ ખખર—આહ.
ચેરી હું તોરી મએ રાજ હંદર, રખતા દીન રએન દયાકી નજર—આહ.

જીલા—હુંમરી.

રત આહ બસંત અજબ બહાર, ખાલે જઈ કંલ બરેકે ડાર.—રત.
ચીટકો કુસુમ્યા કંલે લાગી સરસુ, પ્રેકત ચલત ચુકે બહાર.—રત.
હરકે દવારે મનાકી છોડા, ગરવા ડારત ગેંદનકે હાર.—રત.

પરજ કાલીંગડા—હોરી.

પા લાગું કર જોરી, સ્યાંમ માસે એલા ન હોરી.—પા.
 ગળે ચરાવન મએં નીકસી હું, સાસ નનન્દકી ચોરી,
 સગરી કુંદરીયાં ન રંગમે ભીગાવો, ઇતની સુતો બાત મોરી.—સ્યાંમ.
 છીન ઝપટ મોરી હાતસે ગાગર, જોરસે બેયાં મરોરી.
 દીલ ધડકત હએ, સાંસ ચડત હએ, દેહ કમ્પત ગોરી ગોરી.—સ્યાંમ.

[પુખ્તગત પરીકા રકુસ કીયેકે બચ્ચાદ તખ્તકે
 નજરીકે જા કર આદાબ બજા જાના, રાજ
 ધંદરકા ખુશ હો જાના.]

પરજ કાલીંગડા—ડુંમરી.

ધંદર—

ખુશ મીઠાયા નાચે ગાદે, પહેલુમે મેરે બમેઠ તુ આદે—ખુશ.
 ખુશ હુવી તુઝસે માહરીજ સામી, અબ હએ નીલમ પરીકી બારી—ખુશ.

જીલા—ગજલ.

સબ—સભામે આમદે નીલમપરી હએ,
 સરાસર વો નજકતમે ભરી હએ.—સભામે.
 સીતારાંકી ઝપક જાતી હએ આંખેં,
 વો ઉસકે બરમે મતલબસે જરી હએ.—સભામે.
 ગજબ ગાંતાં હએ ઝોર ઉસકા ચમકના,
 કબી જોહરા કબી વો મુશવતી હએ.—સભામે.
 તમામ ઉસકે હએ આબ શેઝલએ નુર,
 શરાવત કુદ કર ઉસમે ભરી હએ.—સભામે.

[આતા નીલમપરીકા સુરોદો રકુસ કરતે હવે.]

જીલા પીલુ—ગજલ.

નીલમપરી—

હુરોંકે હોશ ઉડતે હએ બીડનેકી શાન પર,
 નીલમ પરી હએ નામ મેરા આસમાન પર.—હુરોંકે.
 અહલાહાદે કરમસે જમાનેમે હએ ઊરજ,
 ઝુકતા હએ સર ફલકકા મેરે આસ્તાંત પર.—હુરોંકે.
 ઇનસાંકી કયા હએ અરબ, કે પુતલા હએ ખાકકા,
 જન એલ જાતે હએ મેરી ઉલકતમે જાન પર.—હુરોંકે.
 નીલમકો ચુમ ચાટકે આખોંપે રખતે હએ,
 શોહરા હએ મેરા જોહરીયોંકી દુકાન પર.—હુરોંકે.

જીલા—પીલુ.

મએં ચેરી સરકારકી, ઓર તુમ રાનોંકે રાજ,
ગાનાં મુજ મઆશુકકા સુનો ગૌરસે આજ.
સુનો ગૌરસે આજ મેરા રાજજી ગાનાં,
નાંચકી છલખલ દેખ કર દેખો બનજાના.

કાફી—હૌરી.

કાંહનાંકો સમજાવત ન કોઈ,
અંગીયાં રંગમે ભીગોઈ, મોરી ખીજમે પત જોઈ.—કાંહનાંકો.
આજ સખી હમ ધરમા જાંકે, પ્રીતકી જાનકો રોઈ,
અખીર ગુલાલ છીડાવત ખાતર, મોહ આંસુવેંસે ઘોઈ,
બદન માઠીમે મીલોઈ—

કાંહનાંકો.

[નીચમપરીકા દસ્તાવજતા ખડી રહેતા, ઇંદરકા
ઉસકે નાચો ગાનેપર મરહૂમા કહેતા]

જીલા—હુંમરી.

ઈંદર—

દીખા ચુકી તુ કરતબ સારે, પહેલુમે અખ બએક હમારે.—દીખા
કીયા સભામે તુને નામ, અખ હએ લાલ પરીકા કામ.—દીખા
હેસ—રાજલ.

સખ—

સભામે લાલ પરીકી સવાગી આતી હએ,
જમાને રંગ અખ ઇંદરકી ખ્યારી આતી હએ.—સભામે.
શકુમે આએગા જુરમટ નજર સીતારાંકા,
પહેનકે સુખ વો પોશાક ભારી આતી હએ.—સભામે.

[આના લાલપરીકા નાજો આંદાજસે.]

જીલા પીલુ—રાજલ.

લાલપરી—

ઇનસાંકા કામ હુસ્નપે મેરે તમામ હએ,
જોડા હએ સુખ લાલ પરી મેરા નામ હએ.—ઇનસાંકા.
યાકુત જરમરીદ હએ સરકારકા મેરે,
નોકર અફીકે લાઅલ બદખશાં ગુલામ હએ.—ઇનસાંકા.
આશકો કલ કરતી હું અખરકી તેગસે,
દીત રાત મુજકો ખુન બહાનેસે કામ હએ.—ઇનસાંકા.
પોશાક મેરી સુખ હએ, મુખડા હએ આંદસા,
દેખો શકુમે રાતકો માહે તમામ હએ.—ઇનસાંકા.

જીલા પીલું—હું મરી.

બએહીથી મએ કાફમે જોડા પહેને લાલ,
યાંહાં જુલા કર આપને બડહા દીયા એકબાલ.
બડહા દીયા એકબાલ કે યાંહાં મુજકો જુલવાયા,
સમા સભાકા આજ બહોત દીન બચ્ચાદ લેખલાયા.

હેસ—હું મરી.

મારે જોખનમે હએ લાલ જડે, બહોત ખરે એ માહારાજ.—મારે.
કાહુ મુંગા કાહુ ચુતી કહત હએ, પરખનવાલોં પર ગાજ પડે,
બહોત ખરે એ માહારાજ.—

મારે.

કાફી—હોરી.

લાજ રખ લે રયાંમ હમારી, મએ ચેરી હું તેહારી,
જરા દે સમજ કર ગારી—લાજ.
અમીરે યુલાલ ન મુખ પર ડારે, ના મારે પીચકારી,
આધી દેહ સખ દેખ પડેગી, સારી ભીંગાવે ન સારી,
કહે ગે સોગ મતવારી.—લાજ.

[ધ્રુવ હોરીથી સુત કર રાજ ઈંદરકા ખુશ હો
કર મરહુબા કહેના.]

પીલું—હું મરી.

ઈંદર—

કાફી રાત મજેહમે સારી, બએક મેરે પહેલુમે પ્યારી.—કાફી.
બહોત લડાઈ વુને જાન, અખ હએ સખજ પરીકા ધ્યાન.—કાફી.

બેહુગ—રાજલ.

સખ—

આતી નએ અંદાજસે અખ સખજ પરી હએ,
લખ મુખ હએ, પર સખજ હએ, પોશાક હરી હએ.—આતી.
ફએરેજા ઉસે દેખકે ખા જતા હએ હીરા,
ચેહરેમે જમરદસે સીતા ગુલવગરી હએ.—આતી.
હંસતા હએ જમરદપ સદા ધાંતી દુપટા,
કયા દુસ્તકે એકબાલસે સખજેકો ચરી હએ.—આતી.

[આંતા સખજ પરીકા નાજો અંદાજસે રફસકરતે હવે.]

જીલા—રાજલ.

સખજ પરી—

મચ્ચામુર હું શાખીસે શરારતસે બરી હું,
ધાંતી મેરી પોશાક હએ, મએ સખજ પરી—હું.—મચ્ચામુર.

કયા અરુલ હયે સખજેકી મેરે હુસ્નકે આગે ?
 ફયેરોજેસી ખુશ રંગ, જમરદસે ખરી હું.—મઆમુર.
 છે લેતી હું દીલ, આંખ ફરીસ્તોસે મીલા કર,
 ઈનસાં હયે બલા કયા ? મયે નહીં જીતસે ડરી હું.—મઆમુર.
 શાઅલા હયે, ભજુકા હયે, ગજબ હયે મેરા ગુસ્સા,
 જલ જાયે પરીબદ જો મયે ગર્મ જરી હું.—મઆમુર.
 જીન્દા ન રખેગા મુઝે સુત લેગા જો રાજ,
 શહેબદયે ગુલકાંમકી સુરત પ મરી હું.—મઆમુર.
 વો શમ્મ મયે, પરવાનાં હું, વો સર્વ, મયે ફુઝી,
 વો ગુલ હયે જહાંમે, મયે નસીમે સહૂરી હું.—મઆમુર.

[સખજપરીકે ગાનેકી ધુનસે રાજ ધંદરપર
 નીન્દકા ગલવા હોના.]

જીલા—પીલુ.

રાજજી તો સો ગયે દીવા ન કુછ ઇનઆમ,
 ભતી હું મયે આગમે યાંહાં મેરા કયા કાંમ?

[જાના સખજપરીકા કાલે દેવકો હશારેસે ખુશ કર.]

બાબ ચહેલા—પરદા ચોઠા.

રાસ્તા.

[વારીદ હોના સખજપરીકા મઅ કાલે દેવકે.]

જીલા—પીલુ.

સખજપરી—સુનરે કાલે દેવરે તુ મેરી એક ખાત,
 આતીથી રાજકે ઘર આજકી મયે રાત.
 શહેબદા એક ખાંમ પર સોતાયા નાંદાંન,
 જોખન ઉસકા દેખ કર નીકલી મેરી જાત.
 ઉતરી અપને તખ્તસે તીર કલેજે ખાએ,
 સોતાયા વો મેખઅર હાત પાંતુ ફયેલાએ.
 સુરત ઉસકી દેખકર દીલસે ગયા ફરાર,
 મુંહ પર મુંહ મયેને રખા, કીયા ખુગસા ખ્યાર.
 દીલ મેરા લગતા નહી માહરીતક દરમ્યાંન,
 ફાલેખ મેરા હયે યાંહાં, વહાં હયે મેરી જાંન.
 ઉસકો ગર તુ લાએ ઉકાકર જલ્દી યાર,
 મેરી મયે હો જલુંગી તેરી મે તક્રાર.

કાલા દેવ—ધરમે રાજકે હચ્ચે તુ પરીયોંકી સરદાર,
તુજસે કર સકતા નહીં હરગેજ મચ્ચેં ધનકાર.
તેરી ખાતીર હચ્ચે મુજે સખસે વાંહાં સીવા,
પતા બતા મચ્ચાશુકકા લાવું અબી ઉઠા.

સખજપરી—જા તુ સંગલદીપસે આખતર નગરમે હાં ?
સોતા હચ્ચે એક માહર લાલ મહેલ પર વહાં.
છલ્લા મચ્ચેં દે આપ હું અપના ઉસે નીશાંત,
સખજ નયુંકી આપસે તુ ઊસકો પચ્ચેછાંત.

[આદાબ બજા કર કાલેદેવકા જાના, ચૌર
શીલકૌર શાહજાદે ગુલકાંમકો છપરખટકે
સાત સોયા હુવા લે આના.]

કાલા દેવ—લાયા શાહજાદેકો મચ્ચેં જા કર હીંદુસ્તાંત,
તુ અપને મચ્ચાશુકકો અચ્ચે સખજપરી પચ્ચેછાંત.

[જાના કાલે દેવકા.]

સખજપરી—યેહી શાહજાદા હચ્ચે મેરા યે હચ્ચે મેરી જાત,
યેહી મેરા દીલદાર હચ્ચે હસ પર મચ્ચે ફરખાંત.
સોતે હો કયા ખેખખર છોડકે ધરખાર ?
આંખેં જોલો લાડલે નીન્દસે હો હુશીયાર.

[સખજપરીકા શાહજાદે ગુલકાંમકો જગા કર
છુપ જાના, શાહજાદે ગુલકાંમકા અપનેકો
ગચ્ચેર જગેમે પાનેસે હચ્ચેરતમે આના.]

ભચ્ચેરવી—ગજલ.

ગુલકાંમ.—ધરસે યહાં કૌન ખુદાકે લીયે લાયા મુઝકો !
કીસ સીતમગારને સોતેસે જગાયા મુઝકો ?
હકુને કયા ખવાખે પરેશાં યે દેખાયા મુઝકો !
નજર આતા હચ્ચે ન અપના, ન પરાયા મુઝકો !
બસમે જાલીમકે મુજે છોડ દીયા હાચ્ચે ! ગજબ,
હુંડને કોઇ પરસ્તાંમે ન આયા મુઝકો ?
હચ્ચેક ! સદહચ્ચેક ! કીસીને ન ખખર લી મેરી !
કયા અજુજોને મેરે દીલસે બુલાયા મુઝકો ?
નીન્દસે આંખ કીસીકી ન ખુલી કોઠે પર,
ઉઠકે મુજકે ન સુંગલસે ~~ખે~~યા મુઝકો.

તા દમે મર્ગે અપ્પ ઉમ્મેદ રેહાઈતી નહીં,
ક્રીસ બલામે મેરે અલાહા ફૂસાયા મુઝકો ?
મુખલસીકી કોઈ તદખીર બતાવો ઉસ્તાદ,
હયે બહોત ગરદીશી ક્રીસમતને સતાયા મુઝકો.

[યુલકાંમકા ગચ્છેર મકાનકો દેખ્ય ઔરબી
ધબરાંના.]

બેહાગ—ફૂંમરી.

મુઝે કોન ધરમે લાયા યાહાં, બતાવો યે ક્રીસકા હયેગા મકાં?—મુઝે.
સખ્ય ખીછડે કોઈ સંગ ન સાથી, અગુજોંકો અપને પાવું કહાં?—બતાવો.
દીલકા ક્રીસકો હાલ સુનાઈ, સર પર મેરે આપ ન માં.—બતાવો.
ધર જનનેકી આસ નહીં હયે, પડી ક્રીસ મુસીયતમે મેરી જાં.—બતાવો.
ફૂસ ગયે હમ જાતીમકે ફૂંદે, કોઈ ઉસતાદસે કહીયો હાં?—બતાવો.

[સખ્ખપરીકા બાહેર આના, યુલકાંમકા ધબરાંના.]

અ માં ચ.

સખ્ખપરી—દેઓ તુમ મેરી તરફ ધરકા જો મત નાંમ,
લેંકી મુઝકો જન કર કરો યાહાં આરામ.
જો હોના થા સો હો ચુકા જનને દો બસ ખચ્છેર,
અજો, ફૂંરો, આવ, પીવો, કરો બારકી સચ્છેર.
બતલાવ અપના હરમો નસખ ઔર તુમ અપના નામ,
રહેતે હો ક્રીસ કાંમમે, હયેગા કહાં મુકામ ?

જીલા—પીલુ

યુલકાંમ—ખીલવતમે મયે રહેતા હું, ઔર અચ્છેશ હયે મેરા કામ,
શાહજાદા હું હીન્કા, નામ મેરા યુલકાંમ.
તુ ઔરત હયે ક્રીસ ફૂંમકી, અપના નામ બતા?
દોનો શાંનો પર તેરે નીકલા હયે યે કયા ?

સખ્ખપરી—ફૂંમકી હુંગી મયે પરી, સમઝ ન તું હયેવાંન,
યે દોનો પર હયે મેરે અચ્છે મુરખ નાદાંન.
રહેતી હું મયે ફૂંકમે, સખ્ખપરી હયે નામ,
રાજા હન્દરકે વહાં નાચ મેરા હયે કાંમ.

યુલકાંમ—જદી યે બતલા મુઝે દીલકો હયે વસવાસ,
મેરા આના ક્રીસ તરફ હુવા હયે તેરે પાસ ?

સખ્ખપરી—તુઝપર મયે આશક હુંતી ચલતે ચલતે રાહ,
ઉકા મંગાવાયા યાહાં તુઝે બિજકે દેવ સીઆહ.

[દેવકા નામ સુત કર યુલકાંમકા ધબરાંના,
સખ્ખપરીકા મનાના.]

ભચ્ચેરવી—મસનવી.

સરપે આંખોપે કલેન્પે ખીઠાવું તુઝકો,
આ મેરે પાસ ગલેસે મચ્ચે લગાવું તુઝકો.
દીલો જાંસે મુઝે ભાતી હચ્ચે અદાચ્ચે તેરી,
પાસ લા આંદસા મુંહ લું મચ્ચે બલાચ્ચે તેરી.
લેટ પહેલુમે મેરે ધરકો મચ્ચે આપાદ કરે,
તુઝકો લીપટાકે ગલે વસ્લસે દીલ શાદ કરે.

ગુલકાંમ—વસ્લકી તેરી કુસમ ધરમે હચ્ચે ખાંતા મુઝકો,
ન ખાવરદાર અબી હાવ લગાના મુઝકો.
મુઝકે, નાંદાં ન સમઝ, દુર હો, દાંતાં હું મચ્ચે,
કાંમકી તુ નો પરી હચ્ચે તો સીયાંતાં હું મચ્ચે,
મેસવા તુઝસી જામાંનેમે ન હોગી જીવહાર,
આપ બદનામ હુવી, મુઝસે છોડાયા ધર ખાગ,
ભિજ કર દેવ મુઝે ખીંચ જુનાયા તુને,
આદમોગદકો ફંદેમે ફસાયા તુને.

કાફી—મસનવી.

સખખપરી—જીન્દગીકા હચ્ચે મજા ઐસી મુઝાકાતોંમે,
ચોંચલે મુઝસે બધારો ન જરી ખાતોંમે.
શુક અદલાહાકા કર લડ ગઇ ફીસમત તેરી,
યક બ યક મુઝસી પરીકો હુવી ઉલફત તેરી.
તુઝકો દીવાંને નહીં શર્મે જરી આતી હચ્ચે,
ખવાબમેબી કબી ધનસાંકે પરી આતી હચ્ચે ?
દેખ પચતાચ્ચેગા મેરા નો જુરા દીલ હોગા,
વસ્લ તુઝકો ન પરીકા કબી હાસીલ હોગા.

ગુલકાંમ—ધરકે છુટનેકા હચ્ચે ગમ આહો ફેઆં કરતા હું,
વસ્લકા વાચ્ચદા મચ્ચે ઇસ શર્તસે હાં, કરતા હું.
સુતી બંદરકી સભા મચ્ચેને કહાંનીમે હચ્ચે,
ઉસકા અરમાન મુઝે નોશે જવાંનીમે હચ્ચે.
ઐર જલસેકાતો હાં, હીંદમેબી ચરચા હચ્ચે,
નાંચ પરીયોંકા કબી મચ્ચેને નહીં દેખા હચ્ચે.
સાત અપને મુઝે લે ચલકે વો જલસા દીખના,
રાજા બંદરકે અખાડેકા તુમુશા દીખના.

સમ્રે મએ તેરે સખખ વહાંકી જો એક બાર કરે
હતેજે દેર ન કબી વરલકા હનકાર કરે.
હિસ ભર પાસસે તેરે ન કહીં જનવું મએ,
જો કહે વુ ઉસે આંખાંસે બખ લાવું મએ.

જીભા—પીલું.

સખજપરી——એસી આતોંકા જખાંપર નહીં લાના અચ્છા,
જનત આકતમે નહીં મુકત ફસાના અચ્છા.
દેતા હનદરકે અખાડેપ અખસ જનન હએ વુ,
સખત એ અકલ હએ. દીવાંતાં હએ, નાદાંત હએ વુ.
એસી જ સએરકો હનસાંત નહીં ચલતે હએ,
વહાં મેરી જનત પરીખદકે જોર જલતે હએ.
આકત આ જએગી વુઝપર અરે એક આંતકે ખીચ,
આદમીજાદકા કયા કામ પરતનકે ખીચ?
કેહ રાખકો ખાખર જનકે લગા દેવેગા,
કેક દેગા વો મુજે, વુઝે જલ્લા દેવેગા.
ન જલાએગા તો આકતમે ફસાએગા વુઝે,
કુએદ કુએ વો કુવે ખીચ જુકાએગા વુઝે.

ગુલશાંમ——મએ ન માનુંગા, ન માનુંગા, કબી ખાત તેરી.
કામ ખીસ રાજકે આએગી મુજાફાત તેરી?
ખાત જો અરજ થી, મએ અકલકે પએછાંત ગયા.
આએસા હનકારકા જાલી મેરા દીજ જનત ગયા.
વુ કીસી દેવકી ખીદમતમે વહાં આવી હએ,
હસ લીયે મુઝકો સભામે નહીં લે જાવી હએ.

સખજપરી——ખાત હરગેજ એ જખાંસે ન નીકાલો સાહેબ,
હોશમે આતો, જરા મુંહકો સમ્મલો સાહેબ,
દેવસે મુઝકો જુશ કામ જો કરતા હોતા,
આદમીજાદ પ કીસ વાસ્તે મરના હોતા?
મએ પરી હોકે, ઐસે પ શીદ જનત કરે.
એકી ચોરી પ મુવે દેવકો કુરખાત કરે.

ગુલશાંમ——દીજ હરએક સખસકા કુદમે ફસાવી હએ વુ,
અએ પરી કધું મુજે આતોંમે ઉડાવી હએ વુ?

સુખે હોતી હએ મેરી જન કોઈ આનકે ખીચ,
બએરવી મુઝકો સુના ચલકે પરસ્તાનકે ખીચ.
વહાં ન લે જએગી તો જીસે ગુજર જવુંગા,
આપ મએં અપના ગલા કાટકે મર જવુંગા.

સખ્તપરી—સુકત કી ચાર ખરાબ અપની જવાંની તુને,
હએ અકસોસ ! મેરી ખાત ન માની તુને ?
અબ મીલેગા ન અજીજોંસે ન મા આપસે તુ.
શરકે મુંહમે મેરી જન ચલા આપસે તુ.
થક ગએ હોંટ, કહાં તક અરે સમઝાવું મએં,
ચલ અખાડા તુઝે ઈંદરકા દીખા લાવું મએં.

ગુલશંમ—કીસ તરફ ચલને પ તૈયાર મેરી જનં હું મએં ?
તુ પરીજાદ હએ ચાલાક, ઔર ઈનસાન હું મએં.
ઊડકે તું જએગી એક પલમે પરસ્તાનકે ખીચ,
હાત ફૂએલાકે મએં રહે જવુંગા અરમાનકે ખીચ.
કોઈ ઊડ ચલનેકી તદ્દીર બતાદે મુઝકો,
પર કીસી દેવકે તુ નાચકે લાદે મુઝકો.

સખ્તપરી—બહેકો ખાતેં ન કરો હાથમે આવો જની,
ન પરીજાદકો એપરકે ઉડાવો જની.
[સખ્તપરીકા એક તાલી બજાનેસે મહેલકા
જંગલ હો જના, ઔર એક હવાઈ
તખ્તકા નજર આનાં.]

થાંમ લો પાયા મેરે તખ્તકા અબ હાથસે તુમ,
છુટ જાંના ન કહીં રાહમે પર ચાથસે તુમ.
મુઝસે વહાં જાકે કોઈ ખાત ન કહેના સાહેબ,
પીછે પીછે મેરે તુમ નાચમે રહેના સાહેબ.
ગાદે ઔર નાચકે બુત સપકો બનાં દુંગી મએં,
તુમકો લે જાકે દરખ્તોંમે છીપા દુંગી મએં.
કીસી આફતમે એકાએક અગર આના જની,
યાદ રખના કે મુઝે બુલ ન જનાં જની.

[સખ્તપરીકા તખ્તપર બએઠના, ગુલશંમકા
તખ્તકાપએર પકડ કર લટકના, તખ્તકા
આસમાનપર ઊડના.]

તમામ હુવા બાબ પહેલા.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

દરબાર.

[ઈન્દરકા મઝ દરબારીયોંકે તખ્ત પર બઝેડે હુવે નજર આંના, સબ્જપરીકા આન કર ગુલકાંમકો છીપાના.]

જીલા—કુંમરી.

સબ્જ પરી—

સભામે જુલવાકે મુઝે આપ કીયા આરાંમ,
આઈ હું મઝેં પ્રેર યાંહાં કરને અપના કાંમ.—સભામે.
કરને અપનાં કામ યાંહાં પ્રેર મઝેં હું આઈ,
કુંઝી, છંદ, ગજલકી જીમે પુત હઝે સમુદ.—સભામે.

પરજ—કુંમરી.

મારી અંખીયાં ફરકન લાગી, કાંહાં ગયો યાર, કીધર ગઈ સખીયાં.
અંખીયાં.
દેહ ફંકત હઝે, જીયા તરપત હઝે, પીત લગાકે મજા હમ અંખીયાં.
અંખીયાં.
નઝેંનનમે દીલદાર બસત હઝે, યે અંખીયાં અલમાંસપ રખીયાં.
અંખીયાં.

[લાલ દેવકા આતશે ગુરસેસે મુંહસે ભજુકા
છોડતે હુવે ગુલકાંમકો આમદકી શીકાવત
કરતે હુવે આના.]

મસનવી.

લાલ દેવ—માહારાજકો હક રખે શાદ કાંમ,
નહ અર્જ હઝે આજ કરના ગુલાંમ.
મઝેં ખાતાયા ઇસ દમ ચમનકી હવા,
હકીકત વો દેખીકે હોશ ઊડ ગયા.
શજર હઝે પુરાંના જો શમશાદકા,
ગુજર હઝે વહાં આદમીઝદકા.
નહીં કરતી અરુલા મેરી અકુલ કાંમ,
વો ઈનસાન હઝે, યાકે માહે તમામ.
ઊસે કૌન લાયા યાંહાં અપને સાત,
ઇસી શીકમે કબસે મલતા હું હાત.

[સબ્જપરીકા લાલ દેવકો બાજુ લે જા કર સમઝાના.]

અહુન્સે—મસનવી.

સખજખરી—ન કર લાલ દેવ ઇસ તરહકે કજામ,
અરે બેમુરબત જ્યાં અપની થામ.
ખુદકે ગજબસે જરા દીનમે કાંપ,
ચુરાલખોરકે મુંહકો ડરતે હએ સાંપ.
પરીકી તરફ દેખ આહમકે ન બન,
ખુરાઇસે બાજ આ બ ફાલે હસન.
કાસીકી બદી તુ ન કર અએબ હએ,
કે ઉસકા ખુદા આલેમુલ ગએબ હએ.
દીલે આશકે ઇસ બાતસે હીલ ગયા,
તુઝે ફાએ ! કમબખત કયા મીલ ગયા ?

[ધંદરકા પરીયાસે ચુકતચુ કર કર લાલ દેવસે
હાલ દરીયાફત કરના.]

આસાવરી—મસનવી.

ધંદર—અરે દેવ તુ હએ યે કયા બક રહા ?
ગરે બાયમે કામ ઇનસાંકા કયા ?
હુવા કીસ તરહ યાહાં બશરકા ચુજર,
પરીન્દોકે દાહાશતસે જલતે હએ પંર.
કુદમ રખ સકે જીનકી કયા જીન હએ ?
ફરીસ્તાંકી યાહાં અકુલ હએરાન હએ.
કાસી દેવસે આશનાઇ ન હો,
પરી કોઈ સાથ ઉસકે લાઇ ન હો.
બસે ખીંચ લા પાસ મરે શીતાબ,
કે શુરસેસે હએ હાલ મેરા ખરાબ.

[લાલ દેવકા આદાબ બખત કર જીના, ઝંદર
ચુતકાંમકો એક કોનેમ છુપા હુવા પાના.]

મસનવી.

લાલ દેવ—બશર હએ, કે જીન હએ, કે સાયા હએ તુ ?
પરસ્તાનમે કયું કર આયા હએ તુ ?
ઉકા આંખ, કર જલદ મુઝસે બયાં,
ખીકાયા તુઝે કીસને લા કર આં ?
અમનકા કોઇ ચુતકે ખુશ હએ તુ ?
સીતારા વ યા બનકે તુઝા હએ તુ ?

પરી પર જો શ્યેદા તેરા દીલ હવા,
અપ્પાડમે ઇન્દરકે દાખીલ હવા ?
મેરે સાત ચલ જહદ અએ બેશકર,
જુલાયા હએ રાગને અપની હાથર.

[લાલ દેવકા ગુજરાંમકો ઘસીટકે લે જતા,
તમામ માહશીજકા હએરતમે આના.]

હાથરીમે હાથર હએ પે શાકરે ખુ,
માહારાજ સહેબ નીગાહ રખર.
બળ અપકા હુકમ લાયા ગુજાંમ,
ચમનમે પોહચકર કીયા અપનાં કાંમ.
શજરકે તલેસે ઊઠાયા, ઇસે,
સભાકી તરફ ખીચ લાયા ઇસે.
ડરા મએ ન કુછ ઇસકી ફરીવાદસે,
ઊઠા લાયા કુમરીકો ચમચાદ સે.
સીતમ કીજીયે જો સગતવાર હએ,
ખડા દસ્ત ખસ્તા ગુનાહગાર હએ.

આસાવરી—મસનવી.

ઈન્દર—અરે કોન હએ તુ, તેરા કયા હએ નામ ?
રાખા મેરી કીમ તુને બરહમ તમાંમ.
તુજે લાયા યાંહાં કોન અએ બદસીક્ત,
ખાં મુઝસે કર જહદ પે વારેદત.
કીયા ફરદ તુને પરસ્તાંનકા ?
ન બેલક આયા અપની તુજે જાનકા ?
મેરી સારી માહશીજકી લીમ આબર,
યાંહાં છુરને આયા પરીયોડિ તુ ?
ખતા હાલ આનેકા અએ દદનાક,
જલા કર અભી વર્ના કર દુંગા ખાક.

પીલુ—મસનવી.

ગુલકાંમે—કહું કયા ફલકકા સતાયા હું મએ,
યાંહાં ખેલ કર જીયે આયા હું મએ.—કહું.
પરી સખજ જો હએ અપ્પાડમે યાંહાં,
ઊસીકા હું દીવાનાં મએ નીમજાં.—કહું.

સભાકી સદા ધુ'મ સુનતાયા મએ,
 હસી શીકમે સરકો ધુનતાયા મએ.—કહું.
 વો આને લગી આજકી શય જો યાંહાં,
 લટક કર હુવા તખ્તસે મએ રવાં.—કહું.
 બલામે પડા યાંહાં ગીરફતાર હું મએ,
 જો આહો સજા દો યુનાહગાર હું મએ.—કહું.

[હંદરકા સખજપરી પર તએશ કરનાં.]

બેહાગ—મસનવી.

હંદર—આરી ઓ પરી સખજ ઓ બેહવા,
 મેરે સામને જલદ આ બેસવા.
 થુડી હએ તેરી જાતો બુનીયાદ પર,
 કે આશક હુવી આદગીજાદ પર?
 બનાયા આરી તુને હનસાંકો યાર?
 બ કૌલે હસન સુન તુ અએ નાબકાર,
 તેરા રંગ અએરતસે ઉડતા નહીં,
 તુએ કયા પરીજાદ જુડતા નહીં?
 સભામે લગા લાઇ હનસાંકો સાય,
 તેરા અય ગીરેબાં હએ ઐર મેરા હાથ.

[હંદરકા સખજપરીકો મારને ચહાના, સખકા
 બા અદબ અટકાના.]

માંડ—હું મરી.

સખ—

રાગજી ન કરો જુલમ યે, ખતા હુવી બેશક બડી યે.—રાગજી.
 મોહબ્બતકે મારે, હુવા કુસુર, ખતા બખ્શો, રહેમ કરો જી માહરાજ.
 ખતા.

[મચ્છાશી ચહાનાં સખજપરીકા, ઐર યુલકાંમકો
 મલામત કરનાં.]

જીલા—મસનવી.

સખજપરી—જકાએ સીતમકી સજવાર હું,
 હકીકતમે તેરી યુનાહગાર હું.
 અરે કયું મએ વહાં તુજસે કહેતીથી કયા ?
 ન માના મેરા હાએ ! તુને કહા.
 બલામે પડા આપબી બેખતા.
 સુએબી અપ્પાડેમે રસવા કીયા.

[ખુદસે] { કહાં જૈંકે અબ દેખું રાજા તુએ,
ખુદકો મેરી જાન સોંપા તુએ.
જો જીતે હવે તો જરૂરી મીલ જાએગે,
નહીં તો કીયેકી સજા પાએગે.

અહુનસ—મસનવી.

ઈન્દર—અરે દેવ કર કુસદ બેદાદકા,
પકડ હાથ ધસ આદમીઝદકા.
કુવા વો જો હવે ફાફમે પુર ખતર,
અબી ઊસમે જા કર ધસે કુએદ કર.
પરી સખજ હવે જો વો વાંહપે ખડી,
ખતા કીધ હવે ઉસ બેસવાને ખડી.
સો તુ નોંચ કર ઊસકે પર ઔરે બાલ,
અખાડેસે મેરે અબી દે તીકાલ.
ઉડાતી ફીરે ખાક પે કુ બ કુ,
ન આએ હમારે કબી રે બ રે.

[લાલ દેવકા યુજક્ષંમકો ગીરફતાર કરના.]

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

જ' ગલ.

અહુનસ—રાજાલ.

અમને કુચએ જાનાંસે.—તર્જ.

ગએબી આવાજ—

જોગન આતી હવે પરી બનકે પરસ્તાનકે ખીચ,
સુમરન હવે હાથોંમે, મુંદ્રે પડે હવે કાનકે ખીચ.—જોગન.
સીર પ એડવા હવે રખી. મુંહપ રમાઈ હવે ભખુત,
સએલીયાં ડાલી હવે ગરદનમે ગીરેઆનકે ખીચ.—જોગન.
ચાલ મતવાલી હવે, આંખેં હવેં મએ ધરકુસે લાલ,
મસ્ત શાહજાદએ યુજક્ષંમકે હવે દયાંનકે ખીચ.—જોગન.
કહીં યુજક્ષંમકા કોસોં નહીં મીજતા હવે પતા,
ખાક ઉડાતી હુવી ફીરતી હવે બયાઆનકે ખીચ.—જોગન.

[આના સખજપરીકા ફફીરાના લીબાસમે, યાદમે યુજક્ષંમકે.]

ભચ્ચેરવી—કુંભરી.

સપ્તપરી—

મચ્ચેતો શાહજાદેકો હુંડન ચલીયાં,
 આંગ ભમુત જોગન બન મલીયાં, છાંન ફીરી સમ ગલીયાં.—મચ્ચેતો.
 છ જાવત હચ્ચે, ડગર નહીં આવત, હમ મહેલોંકી પલીયાં.—મચ્ચેતો.
 લટ છટકાકે ભિસ બનાકે, દેસ બ દેસ નીકલીયાં.—મચ્ચેતો.
 સીસ પીક્કસ ગયો, પાંતું બુલસ ગયો, ધુપમે બન બન જલીયાં.—મચ્ચેતો.
 તન કુમજા ગયો, મુખ મુરઝા ગયો, જેસે ગુલાબકી કલીયાંરે.—મચ્ચેતો.
 [જાના જોગનકા ઘરફકી મસ્તીમે મસ્ત હો કર.]

બાબ હુસારા—પરદા તીસરા.

જે હુસારા જાગલ.

[એક કુવેમેસે ગુલકાંમકી ગીરીયા વ જાગીરી
 આવાજકા આતા.]

ભચ્ચેરવી—રાજલ.

ગુલકાંમ—મરતા હું તેરે હીજમે અચ્ચે વાર ખાવર લે,
 અબ જાનસે જાતા હચ્ચે જે પીમાર ખાવર લે.—મરતા હું.
 બાજારે વફા ગર્મે હચ્ચે અચ્ચે યુસુફે સાતી,
 દીલ ખેચતા હચ્ચે તેરા ખાગીદાર ખાવર લે.—મરતા હું.
 આખે હચ્ચે લગી દરસે, દીખા સુકલ ખુદારા,
 સર ફોડ રહા હું પસે દીવાર ખાવર લે.—મરતા હું.

બાબ હુસારા—પરદા ચોથા.

જાગલ.

[આતા સપ્તપરીકા શીગફે વારમે સર પટકતે હુરી.]

પીલુ—લાવની.

સપ્તપરી—

કામ નહીં તેરા હચ્ચે યાંહાં પ્રાન, ચલ નીકલ છોડ મકાન યાંહાંસે,
 નીકસરે તુ જાન.—કાંમ.
 બડકત શોચલે પ્રેમકે, રાખ હુવા બદલ, તન મન સારા જલ ઝુકા,
 નચ્ચેન પડન અચ્ચેન,
 હસકે પહેલુમે અચ્ચે મરી જાન.— ચલ નીકલ.

કાઢું ચોંચ પપૈયરા, તા પર છીડકું નોન, પી ગેરા, મગ્ગે પીવકી,
તુ પી કહેસો કાન?

ગઈ કુચ્છ તેરી હયા એ શાંન.— ચત્ર નીકલ.

[કાલે દેવકા આનાં, એર જોગનકા ગાના ચુના
કર રાજા ધંદરકો ખાખર કરનેકો જના.]

જુલ ગમે હમે હમ ધરમ, જુલ ગમે ધમાંત,
પૂજન હમે વો મુરતકો હમ ભવા જીનકે કમાંત,
તડપ રહી આ મીલ અમે મરી જના.—ચત્ર નીકલ.

ગમમે રાંમકે તડપ રહી, ગમમે હવી બેધ્યાંત,
ગમમે ગિસ ગુજકાંમકેહી ગહેતી હું હરઆંત,
ખાખર નહીં લેતા હમે મરી જના.—ચત્ર નીકલ.

આખે દુરાસા—પરદા પાંચવા.

દરબાર.

[કાલે દેવકા આન કર સખજમરીકે ગાને વ
નાચનેકી ખાખર કરતા.]

આસાવરી—મસનવી.

કાલેદિય—જુલ રાજાજીકો રમે શાદમાંત.
જો હો જના બખશી તો ખોલું જ્યાંત.
પરવાંતમે જોગન એક આઈ હમે,
ખાલાયકું સખ ગિસકી તમકાઈ હમે.
વો હમે નાચતી ગાતી ધસ આનરો,
કે જીન સદકે હોતે હમે સો જનારો.
ગજગ લગેરીકી હરમેક તાન હમે,
ખુમહકા દીલ ગિસપ દુરઆન હમે.
મલી હમે ભખુત એર ચક્રાં ચુતી,
ન દેખી હમે જોગન ન એસી સુતી.

ધંદર—ન કર દેર અમે દેવ બહરે ખુદા,
અખાડેમે મેરે ગિસે જલદ લા.
મગ્ગે દેખું વો જોગન હમે કીસ શાનકી,
પરી હમે વો, વા કીરમ ધનસાનકી.
કીસી દેવ જીનકી સવાઈ ન હો,
મેરે પાસ ફરીયાદ લાઈ ન હો.

[કાલે દેવકા આદામ બજ કર જના.]

બાબ હુસરા—પરદા ઘટ્ટા.

જંગલ.

[હાલે પરશાનીએ અંગે સખજપરીકા.]

જીલા પીલુ—ગજલ.

સખજપરી—

રહ બદનમે હયે તપાં, જીકો હયે કલસે બેકલી,
જલ્દ ખમર લો હમદમો જાન હયે શીરાકુમે ચલી.—૩૬.
બાદે સમાજોજો સુખ્કો દમ બાગમે નાજસે ચલી,
નખ્ત નેહાલ હો ગયે કુંત ગઈ કલી કલી.—૩૬.
સાપેકી તરહ ખત બડા, ચેહરા પે સાફ ઉતર ગયા,
આયા જવાન વાર પર, હુસ્નકી દો પહર ઢલી.—૩૬.
મયેને શમે શીરાકુમે કીઈ જો એક આહો આતશી,
શમ્સાકા જીસ્મ કુંક ગયા, કહેને લગી જલી જલી.—૩૬.
તેરી બવોંમે બત પડા, ફતલ હુરી મયે તેગસે,
તેરી ઉધર પલક હીલી, મુજપે ઈધર છુરી ચલી.—૩૬.

[આના કાલે દેવકા સખજપરીકો જુનાનેકે ભીપે.]

આસાવરી—મસનવી.

કાલાદેવ—અરી નોગન અબ દીલમે હો અપને શાદ,
કીયા હયે તુઝે રાજા હન્દરને યાદ.
કીસીસે તેરા સુન લીયા હયે જો હાલ,
મુઝાકાતકા શોક ઉસે હયે કમાલ.
મેરા દેર કરના ઉસે શાક હયે,
તેરે નાચ ગાનેકા મુશ્તક હયે.
મુરાદ અબ તેરે દીલકી બર આએગી,
જો માગેગી વો ચોજ માલ નાએગી.
ન પ્રેર ઉત્ર ભર તું કરેગી સવાલ,
વો એકદમમે કર દેગા તુઝકો નેહાલ.

સખજપરી—પં બાતેં ન લાંતાં જબાં પર કબી,
ફકીરોંસે અમ્મી નહીં દીલગી.
બડા વો મેરા દેનેવાલા હુવા,
પુશામદસે મુંહ તેરા કાલા હુવા.

ફકીરોંકા દૌલતકી પરવા નહીં,
યાંહાં હરકે અંગલસે કયા નહીં ?
જો ગાનેકા રાજ તલમુગાર હયે,
તો યાંહાં કીસકો ચલનેમે ઇન્કાર હયે.
તખીઆત મુખાલીખ અગર પાવુંગી,
જો આતા હયે મુઝકો સુના આવુંગી.

[જનના સખજપરીકા મય કાલે દેવકે.]

બાબ દુસરા—પરદા રાતવા.

દર બા ૨.

[દાખેલ હોના કાલે દેવકા સખજપરીકા લે કર.]

આસાવરી—મસનવી.

કાલદિવ—મહારાજ કીજે ઇધર અખ નીગાહ,
યે જોગન હયે હાજર ખ હાલે તઆહ.
મીલા કીસ ખરાબીસે ઇસકા નીશાં,
હુવા મયેં પરસ્તાંમે હર સુ રવાં.
ખહોત જદ ખીદમતમે આયા હું મયેં,
અખાડેમે જોગનકો લાયા હું મયેં.
અજબ ખુશ ગુલુ હયે યે જોહરા જખી,
ઊડાતી હયે જંગલમે કયા ભયેરવી.
હરએક તાનપર લોટ જતા હયે જી,
સુના હોગા ગાંનાં ન ઐસા કર્બી.

બ્રહ્મન્સ—મસનવી.

ઈંદર—અરી જોગન અયે દર્દી મુગલીલા ?
ફકીરોંકા કયું ભિસ વુને લીયા ?
શીદ કીસ પ હયે, કીસ પશયેદા હયે વુ ?
કોઈ આદમી હયે, પરી યા હયે વુ ?
કાંહાંસે યાંહાં તેરા આના હુવા ?
કે મુસ્તાફ સારા જમાના હુવા,
કીસે હુંડતી ફીરતી હયે કું ખ કું ?
ઊડાતી હયે કયું ખાક જંગલકી વુ ?

સખજપરી—મહારાજ પુછો ન જોગનકા હાલ,
ફકીરોંકા દીલ દર્દસે હયે નીલાવ.

મેરા મુઝસે મઆશુક હએ છુટ ગયા,
મેરા રાજ હસ દેસમે છુટ ગયા.
યાંહાં હુંડને કસકો આઈ હું મએ,
પીગેગેત હું ચમકી સતાઈ હું મએ.
સુનાવી હું ગાના તો હએ મુઝકો વાદ,
અજાન કયા તો સાલ જનએ વાલકી મુરાદ.
અગર ગયસે અગર હો દીતકા દાત,
ન તોગવત રદ કી પેગા સવાત.

ભએરવી—હુ મરી.

કાંહાં ગયો શાહજાન જાની પ્યારા, દીત તડપેરે હમારા.—કાંહાં.
વાકા પતા કહીં લાયત નાંહી, હુંડ પેરી જન સારા.—કાંહાં.
પીત જાંતકે દન નએનનમે, રએત દાત અંધીયારા.—કાંહાં.
હુઝયાંમે કંઈસે સુખ મછગયાં. તખત હોગા પીયારા.—કાંહાં.

[સખ્તપરીકા પૂરો ગાના સુત કર હંદરકા અપને
ગલેકા હાર દેના, સખ્તપરીકા નામનશુર કરના.]

હોતા પીલુ—હુ મરી

રાજજી માંહે હારકી ચરજ નાહીરે,
જગે લીધે ન તોગવત હુરી, સતાવો તુમ કહિ હમારા જી.—રાજજી.
યુઝર ગઈ ઘડી ઘડી, યુઝરે દીત એર સાત,
અમ તક મુરાદ આઈ ન વાર, જીરસે હુતા પે દાત.—હારકી.

[રાજ જાંતકા સખ્તપરીકો કૌત દેના, સખ્તપરીકા
પ્રુથ હો કર તોગીકા ગેસ નીકાલ કર રાજ
પીતહાંતી કહેના, આહલે માહરીતકા દંગ હો જના.]

ભએરવી—રાજસ.

હોતા હએ કોઈ આનમે અમ કાંમ હમારા,
દનઆમમે દીતે હમે યુઝકાંમ હમારા.—હોતા.
અમ આહાસે યુઝકો નીકજવાયો હમારે,
ધુટતા હએ અંધેરમે દીતઆરામ હમારા.—હોતા.
આશકને તેરે માગ લીયા રાજસે તુઝકો,
દે આએ કોઈ ઉસકો પે પએગામ હમારા.—હોતા.
આ જાએ અગર ચારતો છાતીસે લગા હું,
સીનેમે તપાં હએ દીલે નાકામ હમારા.—હોતા.

અપ વસ્ત્રકા લુટેંગે મળા ખદકુંમે બે ખોડ,
આગાજસે બહેતર હુવા અંજામ હમારા.—હોતા.
મંગવાધયે શાહજાદેકો અપ દેર ન કીજીયે,
નામ આપકા હો ખદકુંમે ઔર કામ હમારા.—હોતા.

[રાજા ઈન્દરકા ખુશ હો જાના, ઔર ગુલકાંમકો
કુએસે રહા કરનેકો લાલદેવકો ફરમાનાં.]

આસાવરી—મસનવી.

ઈન્દર—અરે લાલ દેવ ઇસ તરફ જદદ આ,
બડા મુઝકો જોગનને ધાંકા દીયા.
બનાવટકી થી સારી જદુગરી,
નહીં આદમી સખજ હએ યે પરી.
ઇસે જરકી ખવાહીશ ન યાંહાં લાઇથી,
છુડાને ગીરફતારકો આઇથી.
નીકાલ અપ કુવેસે તુ ગુલકાંમકો,
હવાલે કર ઇસ નેક અંજામકો.

[લાલ દેવકા જાના, ઔર શીલકૌર ગુલકાંમકો
લે આના, ગુલકાંમકા સખજપરીકો દેખ
કર ધખરાંનાં.]

ભએરવી—રાજાલ.

સખજપરી—

ફહર થા હીજ કયામત થી જુદાઈ તેરી,
મેરે ખાલેકને મુઝે શકલ દીખજાઈ તેરી.—ફહર.

ગુલકાંમ—

ખાક હએ મુંહપે મલી, બાલ હએ સરકે બીખરે,
આહ ! ઇસ ઇસ્કને કયા શકલ બનાઇ તેરી.—ફહર.

સખજપરી—

મુઝપ હોનાથા જો કુમ્હ હો ગયા ઊસકા નહીં રામ,
હો ગઈ કુએદે મુસીબતસે રહાઇ તેરી.—ફહર.

ગુલકાંમ—

મએ તેરે હાથ લગા તુ મેરે ફંદેને ફસી,
મેરા મતલબ હવા, ઉમેદ બર આઇ તેરી.—ફહર.

સખજપરી—

હમે તમન્ના યે મરે દીલમે કે અખ હથ તલક,
ફજલે ઉસતાદસે રેખુ' ન જુદાઈ તેરી.—ફહર.

[ધંદરકા ગુલફાંમિ સખજપરીકા હાથ મીલાના, આદ
માફીલકા મુબારકબાદીકા ગાંના ગાંના.]

ભચ્ચેરવી—ગજલ.

સખ—

શાદીએ જુલવએ ગુલફાંમ મુબારક હોવે,
અએશો અશરતકા સરનજાંમ મુબારક હોવે.—શાદીએ.
ખાઅદ મુદતકે હસીનેકો નસીયા જગા,
ફરે રાહતપે અખ આરાંમ મુબારક હોવે.
પી ચુકે ખુને જગર હીજમે જ ભર ભરકે,
શરખતે વરલકા અખ જાંમ મુબારક હોવે.—શાદીએ
તખતપર હમકો મુબારક હો જહાંમે ફીરનાં,
ગચ્ચેરકો ગરદીશે ઐયામ મુબારક હોવે.—શાદીએ.
ફર જન્નતકો મુબારક હો, ફલલકકો, તારે,
ખાગકો ગુલ, હમે ગુલફાંમ મુબારક હોવે.—શાદીએ.

તીલ સ્મે જો હરા,

ઊર્ફ

રજ્જકા ખદલા ગજ્જ.

નાટક તીન બાબકા.

વાસ્તે ગીરોહુ વીકટોરીયા નાટકકે,
તસ્નીફ કીયા,

મુનશી માહમુદ મીયાં મુતખલ્લુસ બ રૌનકને.

ઐર

છાપકે ઈજહાર કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે,
માલિકાંને

ગીરોહુ વીકટોરીયા નાટકકે હુકમસે

જેહાંગીર બેજનજી કરાંહી ઐર કાવશજી પેશતનજી શરાફને

બાબાંને ઊરદુ બ હુર્ફ ગુજરાતી.

ALL RIGHTS RESERVED.

સખ દાઅવા માહફુજ કીયા હુએ.

મુન્બઈ,

અલાયન્સ પ્રીટીંગ પ્રેસ, નાં ૭ મરીન સ્ટ્રીટ,

કાવશજી પેશતનજી ને છાપા હુએ.

ઈં સં ૧૮૮૩ ઈસેજી.

તખ્તએ નાટક.

કૈમુસશાહ.....સુલતાને કોહકાફ.
મેહેરતીલઅત.....શાહજાદએ મુદકે બદખ્શાં.
પીર મદ્દ.....રાહબર.
વજીર.....મેહેરતીલઅતકા.
મુનજીમ.....કૈમુસશાહકા.

જોહરા પરી.....ફખતરે કૈમુસશાહ.
દેવી.....બલાએ જીનસ્તાંન.

મુસન્વર—ખીદમતગાર—દરબારી—સહેલીયાં—વઝાએરા.

મુકાંમ

કોહકાફ, બદખ્શાં.

એ નાટક સને ૧૮૪૭ કે ખીસવેં ફાએદેકે ઐર સને ૧૮૬૭ કે પચ્ચીસવેં ફાએદેકે મુતાખીકું દાખીલેં રજીસ્ટર હુવા હએ. ઐર ઈસકે તમામ હુકુંક ગીરાહ વીકટોરીયા નાટકકે માલિકાનેં અપને કબજેંમેં રખએ હએ. મુસ્મમા દાદાબાઈ રતનજી હુંડી, પુરશેજી મેહેરવાનજી ખાલીવાલા, ધનજીભાઈ પુરશેજી ધડીયાલી, કોસાબાઈ ફરીદુનજી મુગલ એ ઇબજત માલિકાને મજકુરકે ઈસ ફીસ્સેકા કોઇલી હીસ્સા કીસીનેં કરકે દીખલાના નહીં. ઐર ઈસ કીતાબકો છાપકર મુશતહર કરનેંકા તમામ હુકુંક નેહાંગીર બેજનજી કરીતી ઐર કાવજી પેશતનજી સરાફને માલિકાને મૌસુફસે ખરીદ લીયે હએ, ઈસ લીયે ઈન્હોકી ઇબજતકે સીવા કીસીનેં છાપના નહીં.

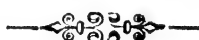

તીલ સમે જો હરા,

૭૩

રજ્જકા બદલા ગજ્જ.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

દીવા ન આના.

[મેહરતીલચત્રકા અપની સેજ પર શબ્દ બ
ખચેરકી, જનામે બારીમે દોઆએ મહાનાં.]

જોગીયા આસાવરી—હોરી.

સમજ મન દમલી દમકા મેલા.—તર્જ.

મેહરતીલચત્રકા—સદા ગમ ખોદાયા હો ગમકે સર પર,
તેજે શાદી રખ ઉસકે જગર પર.—સદા.
આવે આકત કોઈ ન ધરમે,
નીચેહવાં ખુશી હોવે દર પર,
દીનકો ખુશ હો, ફૂલ જોસે ખાએ,
દેખું હું શબકે શજર પર.—સદા.

[ખીદમતગારકા દાખેલ હોના.]

કાફી—હોરી.

ફામનકે દીન ચાર.—તર્જ.

ખીદમતગારકા—આયા હએ અએ નાંમદાર, દર પર,
અપના વજર, ઉસકો શાયદ હએ કાર.—આયા.
હો ફૂકમ તો ઉસકો લે આવું અંદર,
મરજીએ આલી વેકાર.—દર પર.

પાહાડી ઝીન્ઝોટી—રાજલ.

માહારાજ પુછો ન જોગનકા હાલ.—તર્જ.

મેહરતીલચત—યે કયા વકત આનેકા, હુધ નીમ સખ,
મગર કુચ જુરરી હમે ઉસકા સખખ.—યે.
બુલા લે તુ અંદર ન કર દેર જા,
હમે ધસ વકત પર આનાં ઉસકા અજખ.—યે.

[પ્રીદમતગારકા જા કર વજરકો બુલા લાનાં,
વજરકા આન કર આદખ બજનાં.]

કડયાંત—રાજલ.

તરકા ઐસાબી હોતા હમે.—તર્જ.

વજર—

યે દોઆ હકસે હમે કે તેરા રહે નાંમ કહીં,
હમેરે આલમમે કીસી બુતકા હો તુ રાંમ કહીં.—યે.
સાકી અપના તુ કીસી નાજતીનકો કર અમે શાહ,
હાથસે ઉસકે મમે વસ્લકા પી જાંમ કહીં.—યે.
રાએગા અપની કચું ખોતા હમે જવાંતી અકસોસ!
દાહાશત હમે મુઝકો કે હોવે ન તુ યુમ નામ કહીં.—યે.
યેહી અંદેશા શખે રાજ મુઝે રહેતા હમે,
ખાગમે શાદીકે તુ કંલે અમે યુલકાંમ કહીં.—યે.
મદકે વાસતે દુનીયાંમે જુરર હમે આગત,
ઉસકે જુજ દુનીયાંમે ચલતા હમે બલા કાંમ કહીં.—યે.

ભએરવી—રાજલ.

નામ જાનેકા ન લે.—તર્જ.

મેહરતીલચત—દુન્યાંમે ઐરતોંસા કોઇબી બદકાર નહીં,
હાલસે મંદકે બલા કયા તુ ખખરદાર નહીં?—દુન્યાંમે.
મીલનેસે ઐરતોંકે સરહી કરાના બહેતર,
ખુદકા ઉનસે છુટા કહેદે કયા યુલજાર નહીં?—દુન્યાંમે,
અ ખી યા ત.

વજર—

ન સારે મદહી હમે નેક, ન સારી ઐરતેં બદકાર,
ન એકસા પાંચો અંગોશત હમે, ન હરએક કંલમે હમે ખાર.
ન ગૌહર હર સદ્દમે હમે, ન હીરા રખમે હમે હર સંગ,
નીરાલી હમે હર એકકી તર્જ, નીરાલા હમે હર એકકા રંગ.

હયે અકસર ઝોરતેં બદ, લેકે ઉનમે બહોતસી હયે નેક,
તેર ખાતેર મયેં નેકોમિસેલી ચુન્કે નીકાલું એક.

મેહરતીલઅત—

ગુલોકિ પહેલુમે અકસર અયે આકીલ ખાર સોતે હયેં,
અગર કોઇ દેયે તો ઉસકો નહીં માઅલુમ હોતે હયેં.
હયે રંજ કે બાદ ગંજ, એહ ખાત તો ફતીયાંમે હયે મથહૂર,
વલે હયે જીસમે રંજ, મુઝકો નહીં વોહ ગંજ હયે મન્ગુર.

જીલા—રાજલ.

કીસી મસ્તકે આનેકી આરજી હયે—તર્જ.

વજીર—યે મરજી હયે તો શાહા લાચાર હું મયેં,
તુ હાકેમ, તેરા ફરમાબરદાર હું મયેં.—યે.
પસીનાં ગીરેગા તેરા જીસ જગા પર,
બહાંને વાંહાં ખુન તૈયાર હું મયેં.—યે.
તુઝે રાતકો આકે દીધ હયે જો તફલીફ,
તો કર મોઆફ મુઝકો ગુનાહગાર હું મયેં.—યે.
સો આરામસે તુ ખોદા તેરા હાફેજ,
રજા લેકે જાતા અયે સરકાર હું મયેં.—યે.

[વજીરકા આદાબ બજા કર જાનાં, શાહજા-
દેકા આરાંમ ફરમાનાં, ઝોર ખાબમે
અપનેકો એક જંગલમે પાનાં. ઉસ
જંગલમે એક મદે ઝોર ઝોરતકા તાકીદસે
અસબામે સફરી લે કર જાતે હુવે નજર
આનાં, એક દુસરી ઝોરતકા પીછે પીછે
આન કર એક દરખતકે નીચે અપનેકો
છુપાનાં. એક ચોરકા આન કર મુસાફરકો
મારને ચહાના, પીછેકી ઝોરતકા આનકર
ચોરકા હાથ યાંમ કર મુસાફરકો બચાનાં,
મુસાફરકે સાતરી ઝોરતકા હોના રવાનાં,
ખવાબસે બેદાર હોના શાહજાદે નેકજાતકા,
ગુમ હોના દેખાવ અજબેખાતકા.]

અ ખી યા ત.

મેહુરતીલિઅત—યે કયા ખવાખ આયા હએ મુઝકો નજર!
અજખ હું નહીં હોવી હએ કુછ ખખર.
હં! શખકો જો આયાયા મરા વજર,
કીયા ઉસ્સે તકરીર મએને કસીર,
ઉસીકા મરે મજમે હએ ખીયાલ,
વ લેકીન યાંહાં એક ખુલતી હએ ફાલ.

શાયદે મર્દ ઐર ઐરત જો દોનો સાથ ભાગ રહેયે,
વોહ પીછલી ઐરતકો બગએર જાહેર કીયે છોડકે જાંને આહા-
તેયે; લેકીન ઉનકે ગુનાહકી સજા દેનેકે લીયે વોહ ચોર આન
પોંહયા. મગર વોહ દરખતકે નીચેકી ઐરત જો અપને ખાલીદકી
ખાસ જાં નેસારથી, જીસને ખુદકે શાહરકી જાંન ખમાઇ, ઐર વોહ
સાથકી ખેવકા ઐરત મુશકીલકે વફતમે ખુદકે ચારકો છોડકે ભાગ
ગર્હ. વજરકા કહેના રાસ્ત હએ કે દુનીયાંમે સખ એક તરાહકે
નહીં.

શી અ ર

કીસીકો ગુલ, કીસીકો ખાર પાયા,

ન એક રંગી જમાના ચાર પાયા.

કહ્યાંન—ગજલ.

છધર મએ દેખું ઉધર નજરમે.—તર્જ.

મેહુરતીલિઅત—

કીયા હએ સાનએને દંગ હમકો, કયા અપની સીનાઅત લીખા લીખાકે,
કભીતો દીન હએ, કભીતો શખ હએ, બતાતા રંગ હએ ફીરા ફીરાકે.
કીયા.

કીસે ખુશી તો કીસે ગમી હએ, કોઇ હએ મુશ્લીસ કોઇ તવંગર,
અજલસે સખ આએ સુએ હસ્તી, નસીબ અપનાં લીખા લીખાકે.
કીયા.

ગુરર મઝકો નહીં હએ કોઇ, વલે તકબ્બુર યે બાતકે હએ,
ન કોઇ ઐરતકા હુંગા માઇલ, ગો આએ સુરત બતા બતાકે.
કીયા.

દારંગી દેખો જાનંત્રી પે, જગા જગાડે થકાયા ઘનને,
અબ આપ શબ, તો કરેગી ગાશીલ, તાઅસ્તુબ હો હમકો સોલા સોલાડે.
કીયા.

[શાહજાદેકો ઘેર દુબારા આરામ ફરમાના,
ખવાબમે પરસ્તાનકા નજર આનાં. મુઅ-
લ્લક એક હીંડોલેપર સોઈ હુવી નજર આના
પરી જોહરા ગુલરખસારકા, ખીદમતમે
ખડી રહેના દસ્ત-બસ્તા પરસ્તારકા.
પરસ્તાનમે એકાએક નુરકા છા જનાં,
જોહરા પરીકા મઅ અપની ખવાસોડે
બેદાર હો કર સીજદ જનામે બારીમે
બજા લાનાં. મફુદ હોના ઉસ દેખાવ
ઘીલવીજરકા, ગાએબાના શાહજાદેકો
બસારત કરનાં દસ્તગીરકા.]

બરવા—ગજલ.

યાર થા ગુલજારથા.—તર્જ.

ગાએબી આવાજ—

હો સમર જસકો નહીં, વો હમે શજર કીસ કાંમકા?
બે પીસરકાતો પીદર ધનસાંન હમે ગુમ નાંમકા.—હો.
નામ જર દુન્યાંમે રખ્યા ચાહે અપનાં અમે બશર?
હો તલબગાર ધરકુકી દરગાહામે ધનઆંમકા.—હો.
ખવાબમે તેરે નજર આઈ હમે જો જોહરા પરી,
ખવાહાં ઉસકો બાદમે ઊલફતકા હો વુ નામકા.—હો.

[એક આપના ફટ કર ઊસમેસે પીર મદકા
નમુદ હોના.]

અબી યા ત.

પીર મદ—તેરી કાયમ રહેગી ઉસસે આલાદ,
વુ જા ઉસકે જાનેબ અબ હોકે ઘીલ શાદ.
જો રાહામે આવેંગે લાખો વીલસ્ત્રાત,
તો પે શીશા કરેગા દુર આફાત.
[શીશા ફેકનાં.]

હયે ધસસે ચાર દાંતે રેંકનાં સુદ,
વીલરમે હોવેગા બસ ઉસ વકત નાંબુદ.

[વીરમદેકા ગાયેબ હોના.]

જીલા—ઝીન્ઝોટી—હુમરી.

પાયા પાયા ફતાહ શયેતાંન.—તર્જ.

ગાયેબી આવાજ—

હુવા હુવા તેરા ધરકે જાનીરે, હુવા મજનુકે તુ અબ સાની.
હુવા.

હથ તલક નાંમ ઉસકા હયે ફાયેમ, જો હુવા હયે ધરકે કાનીરે.
હુવા.

ગાય પહેલા—પરદા દુસરા.

—❦❦❦❦❦—

દી વાં ન ખા ના .

—❦❦❦❦❦—

[પરેશાનીમે દાખેલ હોના શાહજાદે નેક
અતવારકા, ઊસકો દેખ કર હયેરાન હોના
સબ આહલેકારકા. વજરકા શાહજાદેકો
મનાના, રામીશગરેંકા મોહબ્બતો ઊલકતકે
બાબમે ગાંનાં ગાનાં.]

કાફી—મસનવી.

અયે જફર આમદે બાહારે બ જોશ.—તર્જ.

રામશામર—મયે ઉલકત ન કીહ હો જસને નૌશ,
કયું ખુદી છોડકે વોહ હો મદહોશ.
આહીયે આપકા યાંહાં જોશો ખારોશ,
હજરતે ધરકે કયું હુવે ખામોશ?
યે તો માહફીલ તુમારે લાયકે હયે,
સાદા હો એક તુમારા શાયકે હયે

જીતને ખુબાં હયે ઉતકે હો સરતાજ,
કીશ્વરે હુસ્નમે હયે આપકા રાજ.
એક શહે હુસ્નકો બહોત હયે મીઝાજ,
હજરતે ધંસ્કુ લીજો ઉસ્સે ખેગજ.
એસા સરકશ બુધકે અપના સર,
બા અદબ તુમકો બોલે બા અફસર,
આપકા ઉસકે દીલમે ગર હો મુકાંમ,
તા કુયામત રહેગા ઉસકા નામ.
લાવો તશરીફ તુમ અયે આલી મુકાંમ,
દેખકે તા કરે વોહ તુમકો સલાંમ.
જીસકી માહશીલકે આપ સાફી હો,
હોશ ઉસકા કાંહાંસે બાફી હો?

[રામીશગરૌંકા ગાના સુન કર શાહજાદેકા
ઐરબી બેકુરાર હોના, ઐર ધંસ્કુકી
તલબમે બેકલ હો કર કલકો ખોના.]

કાફી—ગજલ.

ખારે હસરત કુબ તક—તર્જ.

મેહરતીલઅત—

હજરતે ધંસ્કુ આપકા આના મુબારક હો મુઝે,
તૌર મેરા મીસલે દીવાના મુબારક હો મુઝે.—હજરતે.
ચાક કરતા હું ગીરેબાં, હો ગયા હું મજનું મયે,
કાંમ કયા બસતીસે, વીરાંનાં મુબારક હો મુઝે.—હજરતે.
આપકે હાતોંસે મયેને બાદયે ઉલફત પીયા,
તા કુયામત અબ વેહ પયેમાનાં મુબારક હો મુઝે.—હજરતે.
જોહરા મેરી શમઅશ, પરવાના તેરા મયે હુવા,
અબ તેરી દુરકુતમે જલ જના મુબારક હો મુઝે.—હજરતે.
હો મુબારક અહેલકરો તુમકો મેરા તખ્તો તાજ,
ઐર તલાશિ યારમે જના મુબારક હો મુઝે.—હજરતે.

ભઅરવી—ગજલ.

બુલ બુલે શઅદાને પુષા.—તર્જ.

વજર—

કીસકે શમઅે રૂખ પ હયે પરવાનેસા તુ જાં નીસાર,
આગ કીસકે ધંસ્કુકી બડકી હયે કહું હયે બેકુરાર?—કીસકે.

ନାମ ଉକ୍ତ ଲେଖକ କରନ୍ତା ହୁଁ ଶ୍ରୀମତୀ ମଧ୍ୟେ ଯାହା,
 ଯେକି ଲେଖକୀ ନିଶାହାରୀ ହୋଇ ପୁଣି ଧନ୍ତେଶ୍ୱରୀ—କ୍ରୀଷକେ.
 ସମୟ ହେଉଛି ଯେ ଧର୍ମ ଧର୍ମରେ ଆରାଧନା ଦୁନିଆଁ ହୁଏ,
 ଗର ନ ହୋଇଥାଏ ଧର୍ମରେ ହୋଇଥାଏ ନାହିଁ କୁହ ଆଶଙ୍କାର—କ୍ରୀଷକେ.
 ଅଥଚ ଧର୍ମ କ୍ରୀଷକେ କ୍ରୀଷକେ ଆସା ହେଉଛି ଦିବ୍ୟ ଆପଣା?
 ଯୁକ୍ତକ୍ରୀ ସମ ନାମକ୍ରୀ ନେ ପୁଣି ପ ହେଉଛି ଦିବ୍ୟ ନିଶାହାର—କ୍ରୀଷକେ.

କାଳୀଗଡ଼ା—ଗୋପାଳ.

ଦିବ୍ୟ ଯେନ ଯେକିମ ତହେ ଯେନ କୋହନ.—ତହେ.

କେତୁରୀକ୍ଷିତ—

ନାମକ୍ରୀ ଧର୍ମ ତକ ନିଶାହାର କୋହନ ଦିବ୍ୟ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 ତଥା ତକ କ୍ରୀଷକେ ନାହିଁ ଧର୍ମ ସମୟ ମିଳି ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ—ନାମକ୍ରୀ.
 ଆପଣେ ଆ ଗୋପାଳେ ଯୁକ୍ତକ୍ରୀ ଦିବ୍ୟା କର ଦିବ୍ୟ,
 ବାହା ମିଳିତା ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ମଧ୍ୟେ ଧର୍ମ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ—ନାମକ୍ରୀ.
 ଅଥଚ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ପଡ଼ିତା ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ତକ କ୍ରୀଷକେ ମଧ୍ୟେ,
 ମଧ୍ୟେ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ତା ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ—ନାମକ୍ରୀ.
 ପାଞ୍ଚ ହେଉଛି ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ତା ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ହେଉଛି ଧର୍ମ,
 ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ—ନାମକ୍ରୀ.
 ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ—ନାମକ୍ରୀ.
 ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ—ନାମକ୍ରୀ.

[ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ
 ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ]

ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ.

ଦିବ୍ୟ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 କ୍ରୀଷକେ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ.
 ଅଥଚ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 ବାହା ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 ହାଥ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 ପାଞ୍ଚ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ,
 ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ ଧର୍ମେଶ୍ୱରୀ.

દીલ પ મીજગાંને તસંવરકે લગાએ સૌ વીર,
જાદુએ ચરમને આફતકી દીપ્પાઇ તાસીર,
ઉસકી રફતારને કીઇ સર પ કુયામત બરપા,
નાજો, અંદજો અદાસે હુવી આફત બરપા.
આહ! કયા અપની તખીઅત થી એકબાર,
દીલકે દેનેમે કીયા માહારખોસે ઇન્કાર.
આહાદો પએમાંન થે યે, દીલસે યેહી થા એકરાર,
ઉત્ત ભર નામ ન ઔરતકા મએ લવુંગા જીનહાર.
દીલમે સમજાયા મએને જોયે ખીયાળાં બીનકો,
મએ તસંવર ન કબી કરતા થા ઇનસાં ઉતકો.

[ખીદમતગારકા આન કરૂ આદાબ બખ લાના.]

આસાવરી—મસનવી.

ખુદ રાજાજીકો રખે શાદમાં.—તર્જ.

ખીદમતગાર—અએ સરતાજ હએરાંન હએ સબકે સબ,
હુઈ તસવીર યુમ અપકી હએ અજબ.
ફલકસે એહાર ઔરતે આઇથી,
યો તસવીર હજરતકા લકે હકી.
અજબ હમ પ યુજરા હએ યેહ માજરા,
ન દેખા કબી, ઔર ન એસા મુના.

મજકુર તર્જ.

મેહરતીલઅત—મુસંવર તેરા કાંમ કર વુ શએતાબ,
મેરી ખીંચ તસવીર અબ લા જવાબ.
સરે મુ ન ફર્ક આવે જીસમે જરા,
હુનર વુઝમે જીતના હો બસ અબ બતા.

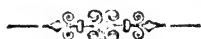
[મુસંવરકા તસવીર ખેંચના.]

મુ સ દદ સ.

મેહરતીલઅત—અએ દોસ્તો બયાં કરે કયા દાસતાંને દીલ,
મંજુર મએ પીરકો હએ ઇમતેહાંને દીલ.
વીરાં મીસાલે દસ્ત પડા હએ મકાંને દીલ,
પહેલુમે સબસે મુઝકો નહીં હએ યુમાંને દીલ,

હસ ખાનુમા ખરાબ પુર અરમાંકો કયા હુવા,
 નહીં જનતા હું મએ મરે નાદાંકો કયા હુવા?
 [માયુસ હો કર જનનાં શાહજાદે બેકારારકા,
 ઉસકે પીછે રવાનાં હોના સબ આહલેકા-
 રકા.]

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

પરસ્તાં ન .

[જોહરા પરીકા મઝ પરસ્તારેકે દાખેત્ર હોના.]

કાલીંગડા—ગજલ.

દુરસે આએયે સાકી.—તર્જ.

જોહરા—

સુખ્લેકો ગાહિબી કુછ જકરે ખુદ કરતી હો તુમ?
 કયા હ મેશાં ગફલતો સુસ્તીમેહો મરતો હો તુમ?—સુખ્લેકો.
 રાતો દીન સએરો તમાચસેહી તુમકો કાંમ હએ,
 કુછ ખુદસેબી બજા દીલમે જરા ડરતી હો તુમ?—સુખ્લેકો.
 કીસકી તુમને લાઈ હો તસવીર દેખુતો સહી,
 હસ તરાહસે જસકી ખુશીકા જો દમ ભરતી હો તુમ.—સુખ્લેકો.

[એક પરીકા શાહજાદે મેહરતીલઅતકે મકાંન
 મેસે ગુપચુપ ઊઠા લાઈ હુવી તસવીર
 જોહરા પરીકો દેના, ઉસકા ઉસ તસવીર
 કો દેખકર તાઅજાજુમ ઐર હએરાંન
 રહેનાં.]

ભયેરવી—ગજલ.

તેરે સાની અગર કાઈ.—તર્જ.

જોહરા—

તેરે માનીન્દ અગર માહે મુનવર હો તો મએ જાનું,
 મુનવર માહા કયા, ખુરશીદે અનવર હો તો મએ જાનું.—તેરે.

શાઆએ રૂપસે આધના જો દીલકા પારા પારા હએ,
દીગર કયા હસકા સાજીન્દા, સીકન્દર હો તો મએ જાનું.—તેર.
બ મીસલે કાહ, પુઝકો કહેરોઆ હો ખીંચકે લાવે,
અસર ધતનાં યે આહો! નાલેમે ગર હો તો મએ જાનું.—તેર.
અરે યો શુખ દીદા, દીલ તો મએ પુઝકો દેતી હું; પર,
કુબુલ અબ યે નજર પુઝકો સીતમગર હો તો મએ જાનું.—તેર.

[પરસ્તારકો કહેના.]

અરે પરીયાં કહે યે કાન હએ, ક્રીસ બારકા યે ગુલ?
પુમારી સઆમિ મેરા યે દીલબર હો તો મએ જાનું.—તેર.

બરવા—રાજલ.

ક્રીસ તરહ બાવર કરે.—તર્જ.

પરીયાં—

હમનેતો તસવીર યે લાએથે દીલ બહેલાનેકો,
પુમતો બસ તૈયાર હસ પર હો ગએ મર જાનેકો.—હમનેતો.
શહેર એક ગુલબર હએ, યે શાહ હએ ઉસ મુલકા,
મેહરવીલઅત કહેતે હએ, વાહાં સારે ક્રીસ દીવાનેકો.—હમનેતો.
ઉસકે દામે ધરકમે મત આયો, માનો પાત યે
માહાજ ખીંચી હએ મુસબરને તો યે બહેકાનેકો.—હમનેતો.
અએ મલેકા દુન્યામે હએ આશકોંકી યે ગેમ,
ખુને દીલ બીનેકો, તાસપર રંજ આર ગમ ખાનેકો.—હમનેતો.
હસ લીયે પુમ ધરકમે ફૂંદમે મત હરગેજ ફૂસો,
દરપે હમતો રાજો શમ હાંગે તેરે સમજાનેકો.—હમનેતો.

બેહાગ—રાજલ.

ગએરત ન આહ પુઝકો કુચ.—તર્જ.

જોડરા—

જીસકે ગલેકા ધરક હવા હાર બે ખબર,
વોર આજ તક છુટા નહીં જીનહાર બેખબર.—જીસકે.
લએલી આર મજનુકી લીઈ ધરકનેહી જાન,
હસસે નહીં હો કયારી ખબરદાર બેખબર !—જીસકે.

મરી દવા મસીદાસેભી હોવે કીસ તરાહી?
 મુઝકો હુવા હયે ધંરકકા આજાર બેખબર.—જસકે.
 અબર ન ગર વોહ ચારકી મુઝકો દીખાવગી,
 રખ લુગી અપને હલક પર તક્વાર બેખબર.—જસકે.
 ઇસ પંદસે તુમારે રેહા હોવે દીલ મેરા,
 એસા નહીં હુવા યે ગીરકતાર બેખબર?—જસકે.

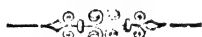
[ઇન્કાર કર કર જના જોહરા દીલશીગારકા,
 ઉસકે પીછે રવાના હોના સખ પરસ્તારકા.]

તમામ હુવા બાબ પહેલા.

બાબ દુસરા—ફરદા પહેલા.

જંગલ.

[મેહરતીલઅતકા તાલાશે ચારમે ભટકતે
 આના.]

પીયુ—ગજલ.

જેહાંદારૈ કના ચારો બકા—તર્જ.

મેહરતીલઅત—

રખા હું રહિ બિલકતમે કદમ, જો હોની હો સો હો,
 લીયા હું સરપ યે બારે અલમ, જો હોની હો સો હો.—રખા.
 મદદગાર ધંરક હયે મેરા, પેહી પોંચાહેગા વહાં તક,
 મુઝે ઇસકીભી હીમત હયે ન કમ, જો હોની હો સો હો.—રખા.
 અગરયે તેગ ફરકતકી હયે ઉરીઆં પર, નહીં હયે ડર,
 બહોત તો તનસે હોગા સર કલમ, જો હોની હો સો હો.—રખા.
 હયે એક તો રંજ ફરકતકા, વ તીસપર રાહકી તકલીફ,
 હુઈ હયે આફતે દોનો બહમ, જો હોની હો સો હો.—રખા.

[રવાનાં હોના મેહરતીલઅતકા.]

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

—❧❧❧❧—
તીલસ્મે આગ.

—❧❧❧❧—

[મેહરતીલઅતકા તીલસ્મે આગત્રી ગરમીસે
ધખરાના.]

કં ત આ.

મેહરતીલઅત—

એકતો આતશે ધરકુશે જલું, તીસ પ ચર્પસે આગ બરસે હએ,
તીસનગીતો હએ આમે વસ્ત્રત્રી, ઔર દીલંબી પાંતીકો તરસે હએ.
આફત એસી હએ તોભી કયા અલમ, જલે આગસે દસ્તમેહી હમ,
પર સાહારેકો દેએ કબ મકાં, કાંમ હમકો તેજ ગિસકે દરસે હએ.

[તીલસ્મે આગમેસે એક પીરમદકા નમુંદ
હોનાં, ઔર મેહરતીઅલતકો તીલસ્મે
આગમે દાનાં છીડક કર બે શીક દાખીલ
હોનેકા હશારા કરનાં.]

બ એ ત.

પીર મદ—કબુ ધખરા રહા હએ અર બે ખખર,
છીડક દાને ન હો તુ બુ બે સખર.

[મેહરતીલઅતકા દાનાં છીડક કર પીરમદકે
સાત તીલસ્મે આગમે જનાં.]

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

—❧❧❧❧—

મ હે લ.

—❧❧❧❧—

[શીરાકે ચારમે બેકરાત્રી કરતે હુવે આના
જોહરા પરીકા.]

મુ સ્તે જાદ.

સોતા હએ ગલે લગકે.—તર્જ.

જોહરા—

હમ એસે જાતે હએ વલે તુઝકો ખખર નહીં, અએ બેવકા સનમ,
કયા મેરે આહકા તેરે દીલપર અસર નહીં? જાલીમ ન કર સીતમ.
હમ.

કબ તક તેરે શીરાકુંકે, સદમે સહા કરે, અએ યાર લે ખબર?
કયા મેરે મરનેકાબી પુએ ગમ મગર નહીં, અલતાફ કયું હએ કમ?
હમ.

તેગે શીરાકુંસે યે દીલ; અફગાર હએ મેરા, મરહમ વીલાસકા,
પાવું ન ગર તો અઝા હો; જખમે જીગર નહીં, કર બાહરે હફ કરમ.
હમ.

સુદસ.

સહેલી——બેવફા અકસર યે સખ સાહેબ જમાલ હોતેહી હએ,
શાહાજાદી મુશ્કમે રંજો મલાલ હોતેહી હએ.
ગુનસે દીલબી હસ ચમનમે પાએમાલ હોતેહી હએ,
અપને માઆશુકુંકે આશુકુંકે ખીઆલ હોતેહી હએ,
પર નહીં સમે તાહામુલ આપસા એ દેતે હએ,
હતનીસી આફતહીમે બસ આપ રા રા દેતે હએ?

જીલા—રાજલ.

ખુદીકી પરસ્તીશ.—તર્જ.

જોહરા—

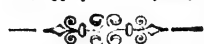
મએ પુમસે કહું કયા કે હએ કયા મોહબ્બત,
ગજબ હએ, સીતમ હએ, બલા હએ મોહબ્બત.—મએ.
કહાં જખમે બલફત હએ, મરહમકે કાખીલ,
નહીં તેગે, તેગે કળા હએ મોહબ્બત.—મએ.
મસીહાનેબી કરકે તશખીસ બોલા,
મોહબ્બતકી તો બસ દવા હએ મોહબ્બત.—મએ.
નશીહતકો છોડો, ન દીલ મેરા તોડો,
બસે લાવો જીરસે રવા હએ મોહબ્બત.—મએ.

[જોહરાકા મઅ ખવાસોંકે હોના રવાનાં.]

બાબ દુસરા—પરદા ઝોથા.

તીલસ્મે ય ખ.

મેહરતીલચતકા બરફકે ખામીશ વ જાડેકે
સખખસે થરરાતે વ કાંપતે હુવે આના.]

સોહેની—ગજલ.

કલસે તુ બેકલ હો યાર.—તર્જ.

મેહરતીલચત—

ઉસસે બડકે ઝૌર આફત દુસરી તૈયાર હયે,
મેહરતીલચત સર પ તેરે અબ અજલ અસવાર હયે.—ઉસે.
સતસનાયા હયે બદન, અકડે હયે મેરે હાથ પાવું,
એક ફદમ આગે સરકનાભી મુઝે દુશવાર હયે.—ઉસે.
લે ઝો કાફર મરતા હું, આ કર મસીહાઈ તુ કર,
કાશ્વર ડોકર લગાનેકા તો નહીં ઇન્કાર હયે.—ઉસે.

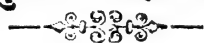
બ અત,

ગઝેબી આવાજ—હુવા કીસ લીયે ફેર તુ નાસીપાસ,

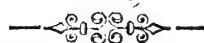
છીડક દાંને ઝૌર રખ ખુદસે તુ આસ.

[દાંનાં છીડકનેકે સખખસે બરફકા મોકુફ
હોનાં, મેહરતીલચતકા શુક્રે ધલાહી બખનાં.]

બાબ દુસરા—પરદા પાંચવા.

બાગ.

[જોહરા પરીકા મઝ સહેલીયોં કે હાતમે
મેહરતીલચતકાં તસવીર લીયે હુવે દાખલ
હોના, ઝૌર દીવાનેકી તરફ તસવીરસે
બાતે કરનાં.]

જીલા—ગજલ.

સમ્બાલો તેગ અદાકો જરા.—તર્જ.

જોહરા—જાણસે કુછતો કહો દીલરબા, મુનો તો સહી?

ખામીશબચેડો ન બહરે ખુદા, મુનો તો સહી?—જાણસે.

આ શહે હુરન કરે. એક બોસા તો ખચ્ચેરાત?
 તુમારે હકમે કરે'ગે દોઆ સુનો તો સહી?-જબાંસે.
 યે આશનાકી ન લો આબર કીનારા કર,
 આ બાહારે ખુમી બરાએ ખુદા સુનોતો સહી?-જબાંસે.
 ન આપ ધરમે મેરે આતે હો તો મુઝે સાહેબ,
 તુમારે ધરકા પતા દો બતા સુનો તો સહી?-જબાંસે.
 તુમારે કુદમોંકી સૌગંદ પંજરે કુરકુત,
 હમારા ઘોટ રહી હમે ગલા સુનો તો સહી?-જબાંસે.
 [જોહરાકા તસવીરકો તકતે રહેના, શહે જી-
 નકા એક મુનજીમકો લા કર સખ હાલ
 કહેતા.]

ઝીંજોતી—રાજલ.

જલવા જો ઉસને દીખાયા.—તર્જ.

શાહા—શારને ઇસકે સતાયા મેરા જી જનતા હમે,
 સારા ધર સર પ ઉઠાયા મેરા જી જનતા હમે.-શારને.
 કોઈ પરીજાદસે તો આંખ નહીં ઇસકી લડી,
 શાયદકે જીનકા હમે સાયા, મેરા જી જનતા હમે.-શારને.
 કોનસા યુસુફ હમે કે જીસકી યુલેખાં યે હુવી,
 બેદ કુચ ઉસકા ન પાયા, મેરા જી જનતા હમે.-શારને.
 ખર્કકી તર્જસે મેતાખીયાં કરકે ઇસને,
 ખીમિને દીલકો જલાયા, મેરા જી જનતા હમે.-શારને.
 [મુનજીમકા કીતાબમે હાલ દરીયાકત
 કરના, જોહરાકા તસવીરકો દેખ કર આ-
 હકા દમ બરના.]

અ ખી યા ત.

જોહરા—નહીં પરવા તુઝે અસ્લા હમે મેરી હાલતકી?
 ખુદ ગરજ હમે તુ, તુઝે કુદર નહીં ઉલકતકી.
 મેખુદી તેરે લીયે આંકો પહર રહેતી હમે,
 દો દો દીન તલક ન સરો પાકી ખબર રહેતી હમે.
 યાદમે ખનજરે અબરકે કલેજ શક હમે,
 સદમે જખત હમે, લખ ખુસ્ક હમે, ચહેરા ફક હમે.
 [મુનજીમકા શહે જીનકો જોહરાકે હાલસે
 આગાહ કરના.]

તાહતુલ લકૃજી ગજલ.

નુજુમી—પાશીદ બેદ શાહા ખોલા હયે કીતાબમે,
જાહેર નુજુમકે યે હુવા હયે હીસાબમે.
એક શાહાજાદા હયે બની આદમમે માહર,
ઉસકેસા હુસન હોગા નહીં આફતાબમે.
ઉસકેહી જુદે પેચાંમે હયે શાહાજાદી કુમ્બેદ,
ઝાર વાહબી ઇસકે ઇશકકે હયે પેચોતાબમે;
ચોડેહી અરસેમે યાંહાં પોંહાંચેગા આકે વાહ,
જો સમ થા અર્જ મએને કોયા હું જનાબમે.

[જોહરાકા દીવાંનોકી તરફ ચાલે કરતા.]

કહયાંન—ગજલ.

તરકા એસાબી હોતા હયે.—તર્જ.

જોહરા—

હુંડને ઊસ ગુલિરાંઅનાકો કાંહાં જાવું મએ,
અબતો બસ અપના ગલા કાટકે મર જાવું મએ.—હુંડને.
વાહતો ગુજરા ન ઇધર, જીસે ગુજર જાવું મએ,
ઇશક બાજોમે બલા નામ તો કર જાવું મએ.—હુંડને.

અબી યા ન .

શમઝો ગુલ ગોર પ શાએદ વાહ ચડહાને આએ,
પીટને રોને જનાજોકો ઉકાને આએ.
ઘોતકા સામના હએ, હો ગઇ જુસ્ત હરામ,
ઇશક ખુંખાર કર ચુકા હએ મેરા કામ તમામ.
કુસદ કરતી હએ નીકલ જાનેકા જાને ના કાંમ,
પેશતર વીદ જાયાં રહેના હએ બસ પેહી કલાંમ,
અએ નસીમે સહર હએ વો જુતે ઝૈયાર કાંહાં,
જી કાંહાં, જાંન કાંહાં, દીલ કાંહાં, દીલદાર કાંહાં.

[રવાંના હોનાં દીવાંનોકી તરફ.]

મુસદ્દસ.

શાહા—ઇશક વાહ આતશ સોજાં હએ સમંદર જલ જાએ,
સુરતે કાહા પડે ઇસમે તો પથર જલ જાએ.

ભડકે યે આગ નો ગુલશનમે ગુલેતર જલ જાએ,
એક સાચતમે તરો, ખુશ્ક બરાબર જલ જાએ,
સદ હાએ આતશે ગુલ, ઇસકી શરર ખારીસે,
આગ પાંતીમે લગે હાએ ઇસી ચીન્ગારીસે.
યે વોહ બે મેહર હાએ, બદ ખલક મજાહ ઇસમે નહીં,
જીસકો કહેતે હાએ મુરબત, વોહ જરા ઇસમે નહીં.
દુશમને જાં હાએ મહોબ્બત બ ખુદા ઇસમે નહીં,
આહો! રંજો ગમેા, ઇજ્જતે સીવા ઇસમે નહીં,
ફાલ યે અપના હાએ, મર જાએ મહોબ્બત ન કરે,
દફન હો જીનદાહી, લેખીન કપી ઉલફત ન કરે.

[શાહે જીનકા રવાનાં હોના મચ્ચ મુતજજમે
આહલેકારકે.]

બાબ દુસરા—પેરદા છટ્ટા.

—❦—

દાહુશતનાક ગુફા.

—❦—

[મેહરતીલચતકા ગુફેમે દાખીલ હોને ચહાતા,
એક દેવીકા આન કર હસકો મનાતા.]

જીલા—હું મરી.

દીખા ચુકી તુ કરતખ.—તર્જ.

જૂની—

કાંહાંસે આનાં હુવા તુમારા, કયું યે ગમ કાચે તુમને ગવારા?
કાંહાંસે.

દેવ હાએ હમ, ખચેર ખવાએ ઇનસાંન, દેંગે સાહેબ તુમકો સહારા.
કાંહાંસે.

પીલુ—હું મરી.

કહું ક્યા ફલકકા સતાયા હું મચ્ચે.—તર્જ.

મેહરતીલચત-કયા બોલું ગરદેશગ મારા હું મચ્ચે,
આસુદગીમે દુખીયારા હું મચ્ચે.—કયા.

પરી જોહરાકે ઇશ્કમે હું દીવાના,
વતન છોડ અપના સીધારા હું મચ્ચે.—પી.

કાફી—રાજલ.

ઉમ સખ મુક્તમે ખોયા કીયે.—તર્જ.

દેવી—————ઉસ પરીજાદપેહી આપ જો કુરખાન હુવે,
તો પેહી સમજાકે તુમ ઉસકે સુજએમાન હુવે.—ઉસ.
ગર ખખર હોતી, તો ધર બએહી મીજાતી તુમસે,
કીસ લીયે ધતને બલા આપતો હએરાંન હુવે?—ઉસ.
કલ પરસતાંકે તરફ તુમકો લે જાવુંગી મએ,
આજતો આપ યે બંદીકેહી મહેમાન હુવે.—ઉસ.

ઠએરીયે આપકે વાસતે મએ બહોતસા મજેહદાર પકવાંન
લા હાજર કરતી હું.

[દેવીકા જાના.]

જીલા—રાજલ.

દીલરખા મેરાબી દીલ.—તર્જ.

મેહરતીલખત—

અયતોબી આંદસા મુહ અપનાં દીખાદો જાનાં,
મરતા હું કરકે મસીહાઈ જીજાદો જાના.—અયતોબી.
ગરચે બરબાદીહી મતજુર તુમે હએ મેરી,
ખાકમે હાથોસે અપનેહી મીજાદો જાના.—અયતોબી.
રશકે ખુરશીદ હો, અએ જોહરા યે બંદે પજરા,
જાલકે અકસે રખ, માહતાબ જાના દો જાનાં.—અયતોબી.
બોસએ અબર નહીં દેતે હો અછજા મત દો,
તેમ તો હલક પ આ મેરે ફીરા દો જાનાં.—અયતોબી.

[દેવીકા એક ઘડા ભર કર પાતી, ઔર સાત
એક કાબમે કુત્તે વ ખીલ્લી જુતી હુવી
લે આના.]

અ ખી યા ત.

મેહરતીલખત—અસતગશીરઉલ્લા તોખાહ આ મુરદાર બે અદબ,
ચુહા ઔર ખીલ્લી ખાંનકો લાઇ, યે કયા મજબ!

ધસ ધસકુંને તો હંતના દીખાયા કંમાલ હએ,
 પર જોહરા વુઝેં મેરા નહીં કુચ ખીયાલ હએ!
 જલતા હું સોજે ધસકુંસે, હએ ખુસ્ક મેરે લખ,
 [પાનીકે ઘડેકો દેખના.]

શાયદ યે પાંતી હએ, કરં મએં નોશ થોડા અખ.

[ખેખુદીકી શએકા પાની પીનેકે સખખસે
 મેહરતીલઅતકા ગશ ખાનાં.]

ધસ પાંતીમે નીશાંકી ડોઘ શએ મીલાઇ હએ,
 સર ફીર રહા હએ, ખાકસે અખ જખ હસાઇ હએ.
 ખેશક દગા હુવા હએ, અફસોસ મએં મુવા,
 એ જોહરા હાલ તેરી મોહબ્બતમે યે હુવા.

[મેહરતીલઅતકા ગશ ખા કર જમીન પર
 ગીગનાં, દેવાં દેવીકા આન કર મેહરતીલ-
 અતકો કાટ કર ખાને ચાહનાં.]

ભોપાલી—ગજલ.

મુત્રમે ખુશ નવા ખગો.—તર્જ.

સખ ઢેવો—

ચલાવો હેકેતુમ ખહમ; હુવા અપને પર તો અખ કરમ,
 વાહ! કયા મજાહ શેકાર હએ, હએ ગોસ્તબી નરમ નરમ.—ચલાવો.

૧ ઢેવ—મએં ખાવું ધસકા કાટ સર,

૨ „—મએં બુન ખાવુંગા જગર,

૩ „—મેરાતો ધ્યાંત હએ સીને પર,

દેવી—લો ખાંટ તુમ ફીસમ ફીસમ.—ચલાવો.

૧ દેવ—હથીવાર જલ્દ લો ઊઠા,

૨ „—હએ લુકુંમા યે લજ્જ કયા?

૩ „—હએ હમ પ મેહરખાં ખુદા,

દેવી—કરો શુક આજ દમ ખ દમ.—ચલાવો.

[સખ દેવાંકા એક એક કે પીછે મેરતીલઅ-
 તપર વાર ચલાને ચહાના, મજમતી
 દાનેકે જમીયેસે સખકા હાથ અડડ જના.]

૧ દેવ—ક્યું હાથ ગએ મેરે અકડ !

૨ „—અરે બાઈ મુઝે લે પકડ,

૩ „—ઈસકે બદુને લીયા જકડ,

દેવી—ચુમેા ઇસકે તુમ કુદમ કુદમ.

[સખા મેહરતીલઅતકે પચ્ચેરકો ચુમનાં.]

અ યા યા ત..

દેવી—હુવા દેવજાદો પે મુઝપર અયાં,

સુલેમાનકા પીયારાં હએ પે જવાં.

અગર તનસે સર ઇસકા કરતે જુદા,

તો આ જાતા અપને પર કહેરે ખુદા.

અરે દેવ જાવ ઇસકો તુમ છોડ દો,

અલો ઇસકે ખાનેસે મુહ મોડ દો.

[સખ દેવકા જાનાં, દેવીકા મેહરતીલઅતકો

ખુશસુરત દેખકર ફરફતા હોનાં.]

હોરી—કાફી.

પા લાયું કર જોરી.—તર્ફ.

દેવી—કૈસા પેહ દીલરૂમા હએ,

મેરા દીલ તો ઇસપર શીત હએ.—કૈસા.

રાત્ર પે રૌશન, મએ રાત અંધેરી,

જોડા જરાખર મીલા હએ,

દેવોમે મએ હુસ્નમે હું લાસાની,

આદમમે પે માહાલકા હએ.—મેરા.

ખચી જાન ઇસકી મગર કીસ તરહસે,

એસાતો પાસ ઇસકે કયા હએ?

[દેવીકા તાલાશ કરકે મેહરતીલઅતકે જોખસે

એક શીશા નીકાલનાં. મેહરતીલઅતકો

હોશમે આનાં.]

હુવાં ખુબ પે પાસ આયા મેરે અખ,

ઇસકી મએ ઝૌર પે મેરા હએ.—મેરા.

[દેવીકા મેહરતીલઅતકા હાથ પચ્ચેર ખાંચ કર,

હોશ આનેકા ફતરા મેહરતીલઅતકે કાનમે

ડાલનાં.]

શ્રીચર.

મેહરતીલચ્ચન-જોહરા મચ્ચે જા'નો દીલસે તેરે પર નીસાર હું,
કર મેહર કીતનાં જા'નેજાં મચ્ચે ખેડાર હું.

આસાવરી—મસનવી.

અરે કોન હચ્ચે તુ.—તર્જ.

દેવી ————— તેરી જોહરા અચ્ચે પ્યારે જા'ન તુએ,
મચ્ચે આંખોમે અપની રખુંગી તુએ.
ચલ આ અચ્ચેશો અશરત મેરે સાથ કર,
મચ્ચે તુએપર શીદા, તુ શીદા મેરે પર.
મેરે કંલસે દેખા રખસાર તુ,
યકીં હચ્ચે કરેગા ન ઇનકાર તુ.

મજકુર તર્જ.

મેહરતીલચ્ચન-ન જાચ તક મીલે સુઝકો જોહરા પરી,
હું દુનીયાંકી મચ્ચે ન્યાંમતોસે બરી;
નહીં હુરકોબી કરે મચ્ચે કુબુજ,
તેરા કીસ તરાહ હોગા મકુસદ હુસુજ.

મજકુર તર્જ.

દેવી ————— કરે હુરકો કીસ તરાહ તુ પસંદ?
હું મચ્ચે હુરનો ખુબીમે બીનસે દુઅંદ;
મચ્ચે પચ્છેહાંતી તુએકો, હચ્ચે દમખાજ તુ,
કરે હચ્ચે મેરે સાથ યે નાજ તુ.

મજકુર તર્જ.

મેહરતીલચ્ચન-સતાયા હવા હું ન સુઝકો સતા,
તેરી શકલ કર દુર આ બેસવા.
મેરી તોડ બેડી સુએ કર રેહા,
વગર ન અબી દુંગા તુએકો જલા.

મજકુર તર્જ.

દેવી ————— જલાયા જલાયા અરે બે શહર,
તુ કરતા હચ્ચે શાએદ કે ઇસપર ગુર?

[શ્રીશ બતાનાં]

મએ આતી હું કર ખુબ તુ અબ ખીયાલ,
વગર ન કરેંગી તુએ આ હલાલ.

[દેવીકા જાના.]

ભગોરવી—રાજાલ.

ધરકમે તેર કોહે ગમ.—તર્જ.

મિહરતીલઅત—

ધરકમે જોહરા તેર અબ મરતે હએ હમ, જો હો સો હો,
મુશકીલ પે કાંમ હએ, વલે કરતે હએ હમ, જો હો સો હો.—ધરકમે.
હીજમે તેર જાનેજાં, હું નીમજાંન મેયુમાં,
દીલમે હએ દર્દ, આહ સર્દ, બરતે હએ હમ, જો હો સો હો.—ધરકમે.
કર દેવીસે કરેખ જખ, હો રેહાઇ અપની પાંહાંસે તખ,
છોડ જાકરકો ખાંસ અબ, મરતે હએ હમ, જો હો સો હો.—ધરકમે.

[દાખેન હોના દેવીકા.]

કાફી—મસનવી.

જંન્દગીકા હએ મજાહ—તર્જ.

દેવી—-----ધખને આદમ કયા કીયા દીલમે બલા તુને ખીયાલ,
મેરા મન્જુર તુએ હએ યા નહીં કહે દે વીસાલ ?

[મિહરતીલઅતકા મફસે હંસ કર દેવીકો ગલે
લગાને ચહાના.]

મજદુર તર્જ.

મિહરતીલઅત—અએ પીયારી પે તેરા હમતેહાં કરતે થે હમ,
વર્ન હએ દીલસે શીદા તુઝપ તેર સરકે કુસમ.
અલો અબ કરકે નેકાહ અએશ કરે મીતકે બહમ,
મએ પુજારી હું તેરા ઝોર હએ તુ મેરી સગમ.

આસાવરી—મસનવી.

અરે લાલ દેવ ઇસ તરફ જહદ આ— તર્જ.

દેવી—-----આહા ! કીતની ખુશાલી મરે દીલરખા,
તેરા હુકમ અબી ભાતી હું મએ ખબ.

[દેવીકા ઇશારેસે દેવકો ખોલાના, સખ દેવોંકા
આના.]

અરે દેવો મએ શાદી કરતી હું અબ્બ,
કરો જલ્દ તૈયાર અસબાબ સબ.
દો સો ચુવે ઝૌર દો સદ પીલીયાં,
વ આર હાથી જલ્દી પકડ લાવો મહાં.
મસાંનસે આદમકે લો મુરદે દસ,
વે અસબાબ ખાનિકો હએ અપને બસ.

[દેવોંકા જના.]

પ્રુશીમે વુઝે એક દેતી હું ચીજ,
જો મુઝકો મરી જાંનસે હએ અજીજ.

[દેવીકા મહેરતીલઅતકો એક શીશા સુલએ-
માની આબકા હવાલે કરનાં.]

હએ ધસમે વે પાંની સુલએમાનકા,
વે દુશમન હએ સબ દેવોંકા જનાકા.
ખડે લાખ દેવો હો જીસ જા અગર,
જહાં છીડકે તો જાવે જાસી વફત મર.

અ ખી યા ત.

એહરતીલઅત-કયા પરી જોહરા તેર સાંમને કુચ્છ હુર હએ માલ?
ખા કુસમ કહેંતા હું મએ મુઝકો નહીં કીસકા ખીયાલ.
દેવી—તેરાબી શીશા હો અએ ખ્યારે મુખારક વુઝકો,
આજ પ્રુશહાલ નેહાયતહી બનાયા મુઝકો.

[દાનેકા શીશા દેના.]

અબ્બ મેર ખવેશો અકબાકો ખોલાતી હું મએ,
શાદી કર ખ્યારે ગલે વુઝકો લગાતી હું મએ.

[દેવીકા ધશારેસે સબ દેવોંકા બુલાના, સબ
દેવોંકા આન કર નાચો રંગ મચાના,
મૌકા દેખ કર એહરતીલઅતકા સબ દેવોં
પર સુલએમાની પાનીકા છીડકના, સબકા
મર જના.]

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

તીલસ્મી કીલ્ખા.

[એક દેવકા કીલ્ખેકી નીગાહબાની કરના,
મેહરતીલસ્મીતકા દાખીલ હો કર કીલ્ખેમે
દાખીલ હોનેકો કુદમ બરના.]

તાહતુલ લક્ષ્ય

દેવ—શાએ વુ પરતાંસે ખપ્પરદાર નહીં હએ,
યાંહાં વુઝકો કુદમ રખના સજાવાર નહીં હએ.
જોહરા પરી શાહાજાદી હુવી હએ જો દીવાની,
આરામસે એક પલબી ઉસે કાર નહીં હએ.
દીલ ઉસકાહી બહેલાનેકો યાંહાં બરતી સબા હએ,
જંગલ હએ પ બાગ હોના દુશવાર નહીં હએ.
વોહ ઘંટા હીલા તો અબી યાંહાં આવેગી પરીયાં,
ચલ જા પે તેરે સમ્મેરકા ગુલજાર નહીં હએ.
કથું જતા હએ ચલ મએંહી વુઝે ખા લેતા હું આ,
ખાંનાં કોઇ તેરેસા મજેહદાર નહીં હએ.

[દેવકા મેહરતીલસ્મીતપર હમલા કરનાં, મેહર-
તીલસ્મીતકા શીશીમેસે દાંનાં છીડકનાં.
કીલ્ખેકા નાખુદ હો કર દેવકા ફરાર હોના,
મેહરતીલસ્મીતકા અપનેકો પરસ્તાનમે પા
કર બરફરાર હોના, સહેલીયોંકા આના,,
મેહરતીલસ્મીતકા છુપ જાના.]

બરહન્સ—રા જ લ.

ગર હમને દીલ સનમકો દીયા.—તર્જ.

પરીયાં—

અએ દોસ્તો પે ઇસ્ક હએ જામીમ ખુરી બલા,
ફેસે ઇસકે બચતે રહેા દુનીયાંમે સલ.—અએ.

આદત હ્યે ઇસકી ગુલમતો ખલકુતમે હ્યે જડા,
ઇસ કજ અદાસે સબકો બચાએ સદા ખુદા.—અએ.

અ પી આ ત.

૧. પરી—આશુક ઇસીસે ગમમે હ્યે, માઅશુક શાદ હ્યે,
ઇસ બાતીએ ફસાદકે કયા કયા ફસાદ હ્યે ?
૨. „ સર સર અમનમે, બાગમે ગુલચી, ગુલમે ખાર,
સૈવાદ બુલબુલોમે, ખેજાં હ્યે પએ ખાહાર.
૧. „ રાહાતમે રંજ, નુરકે ઘોડિમે લુર્દે નાર,
વરલમે હીજ, દોદે હએરતમે ઇન્તેજાર.
૨. „ સખ આરેજામે મોત, દવાઓમે જહર હ્યે,
આફત હ્યે, બદબલા હ્યે, કયામત હ્યે કહર હ્યે.

[જોહરાકા તસવીરકો તકતે દાખેત હોના.]

જીલા—ગજલ.

દીલરખા મેરાબી દીન.—તર્જ.

જોહરા—

ઇસ્કમે હમદમા એક જીકા ન તુમ ધ્યાન કરો,
બાપ દીલ હોવેતો ઇસ રાહામે કુરબાન કરો.—ઇસ્કમે.
શમઆ સીફત જલતે રહેા, યાકે મરો મીસલે પતંગ,
સર કરા દો, વલે શીકવા ન તુમ એક આન કરો.—ઇસ્કમે.
જાહેદે ખુશક હુવા આપસે મુનકેર કાફર,
હજરતે ઇસ્કે જરા ઉસકો મુસલમાન કરો.—ઇસ્કમે.
યારકે મીનનેકીહી હ્યે આરગુ તુમકો જો અગર?
ઇસ્કકો દીન કરો, ઇસ્કકો ખમાન કરો.—ઇસ્કમે.
કબી ગુમરાહ નહીં હોનેકે અદલાહકે કસમ,
યારકે રખકો અગર અપના જો કુરઆન કરો.—ઇસ્કમે.

[જોહરાકા જમીન પર બએઠ કર સકતેકી
હાલતમે તસવીરકો તકતે રહેના.]

મજકુર તર્જ.

મેહરનીલઅત—

હુસ્નપર ફાત્મી તુમ ઇતનાં ન હરઆન કરો,
હમ ફકીરોપર થહે હુસ્ન જરા ધ્યાન કરો.—હુસ્ન.

બાસા એક દો તો કહું તુમાંરે હકુમે યે દોઆ,
કીચવરે હુસ્નમે તુમ સબતનત હરઆન કરો.—હુસ્ન.
કુદમેા પર ફેંકતા હું આપકે તસવીર મેરી,
અપને આશકુકી અએ જાં, કુચ્છતોબી પએછાંન કરો?—હુસ્ન.

[મિહરલીલઅતકા પસેપુસ્ત આનકર અપની
તસવીર જોહરાકે કુદમેા પર ફેંકના.]

અ બી યા ત.

જોહરા——કીસ તરાહ તસવીર આઈ દુસરી દેખો બત્તા ?
શાએદકે આયા યાંહાં વોહ શુખ બેપરવા મેરા.
યાકે કોઈ જન મેરેસે મસખી કર જાએ હએ,
ખીએકે તસવીર ઉસકી જો હું હરદમ લાએ હએ.
હુંડો તુમ હર સીમત, વર્ન લો નુશુમીકો બુલા,
વાઅરા ઉસકે આનેમે ઉસને કીયાયા આજકા.

[એક પરીકા નુશુમીકો બુલાને જાંના.]

સુ દ સ.

[ખુદસે] કુચએ જુદદે મુસસ્લીલકી દીઆઈ જો બાહાર,
બાલકી તરાહસે હએ, સુખા તન લાગેરો જાર.
દીન નહીં સુલખા મેરા હએ ! ઊલઝકે જનહાર,
કયું ન હું શોકસે હસકી બત્તાએ હરબાર,
જુલફસે બડકે હએ અબ હાલ પરેશાં મેરા,
આઈના ખાંનાં બના, દીદએ હએરાં મેરા.

[નુશુમીકા મઅ સહેલીકે આના.]

અ બી યા ત..

નુશુમી——અએ ગુલજારે શાહી કયું કીયે કીલીકો યાદ,
બાગે આલમમે રહેા ગુલકી રવેશ હર આન શાદ.

જોહરા——અએ નુશુમી આયા નહીં અતક મેરા જાને જાંહાં,
લેકે યે તસવીર ફેંકી હએ કીસી જનને યાંહાં.

તુને તો વાચ્છા કીયા થા આજ બેશક આએગા,
ગર નહીં આયા તો અએ બુડે સજા તુ પાએગા-

નુજીમી-['ખુદસે]ફક શાએદ દખનેમે મરેહી કુચ્છ આ ગયા,
ખાત વાંહાં બદલાવું તો જી આજ બચતા હએ મેરા.
[જોહરાકો.]ઉસકી પે તસવીર આઈ તો વો ગોયા આ ગયા,
પેહી હીસાબસે મએને તો અએ શહાજાદી પા ગયા.

જોહરા—

એસા હએ, અફસોસ ! નીકસો જાવો વાંહાંસે સખકે સખ,
મેરા જી બચનેકા નહીં આતા નજર દોષ સખબ.

[સખકો હંકાલ દેના, એાર તસવીરકો
તકતે રહેના.]

ભએરવી—ગજલ.

મદદ ઈસમાલ જોગીકી.—તર્જ.

જોહરા—

ન સર તકરાનાં હમને તો ભજા અએ પાર કયા કરના ?
નહીં તુ ફેરતા હએ હલકપર તજવાર કયા કરના ?—ન.
પરતેશ જો કરે હએ દીલસે અપની દએરે આલમમે,
કહેા ઉસસે તો મીલનેકા સનમ ઇનકાર કયા કરના ?—ન.
તુમારે ફજસે રોખસારોંકો હમને નહીં દએ,
તો અબ પે દખ કર હમને ગુલેયુજગાર કયા કરના ?—ન.
હમારી જાન જાતી હએ, નહીં હએ આપકો પરવા ?
ભજા એસાભી તો દીલ સખત અએ દીલદાર કયા કરના ?—ન.
નહીં તુમ મીલતે હો તો અપની લો હમ જાન દેતે હએ,
હમેશાં હીજમે જી કર કહેા અએ પાર કયા કરના ?—ન.
અજી એા મેહરતીલઅત આપકા હાઈજ ખુદા હએ અબ,
લો હમતો જાતે હએ દુનીયાંસે હો કર ખવાર કયા કરના ?—ન.

[જોહરાકા અપને સીનેમે ખન્જર મારને
ચહાના, મેહરતીલઅતકા પસેપ્રસ્ત આન
કર ઊસકો બચાનાં.]

ભચેરવી—રાજલ.

બખસે બખ યો લાભાર.—તર્જ.

મેહરતીલઅત—

લો હડાતા ખાક પે દીવાના આયા આપકા,
શમચાર મત આવો ગમ, પરવાના આયા આપકા.—લો.
મરત હો અયે સાકીએ ઊલકત શરાખે ધરકસે,
ઝુંમતા કુદમો તલક મસતાના આયા આપકા.—લો.
રહે મજનુને કહા મુઝસે, કે જખ દીધ મયેને જાન,
આશકે જોડરા જો શાદ ગમ ખાના આયા આપકા.—લો.
[દાનોકા બગલગીર હોના.]

મજકુર તર્જ.

જોડરા—

શકલ ધસ મુશતાકુટો જો આ દીખાઈ આપને,
બખશ દીધ ગોયા સનમ સારી ખુદાઈ આપને.—શકલ.
એક નજર દીખલા હમે સુરત છુપાઈ આપને,
ચેતો અયે જાને જાંઠાં કીધ બેવકાઈ આપને.—શકલ.
આપને સાહેબ કુદમ રંગ જો ફરમાયે યાંઠાં,
કીધ અજલકે પંજેસે મરી રેહાઈ આપને.—શકલ.
દો બખે શીરીકા ખોસા વુમ અયે શાદીએ વેસાલ,
આહીયે હમકો ખોલાના પે મીઠાઈ આપને.—શકલ.

[શાહકા મઅ પરસ્તારેં ઐર દરબારીઓંકે આનાં.]

અયે પીદર લો પે જુતે ઐયાર પોંદઆ આન કર,
કરના ધરસે જલ્દ મરી કદખુદાઈ આપને.—શકલ.

[શાહકા મેહરતીલઅતો જોડરાકા હાત મીલા દેના.]

ભ એ ર વી—ગ જ લ.

મદદ હસિમામ જોગીકી.—તજ્જ.

સખ મીલકે—

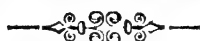
બાહાર આંહ હએ શાએ ગુનપ હો બુલ બુલકા કાશાના,
 ખોદાયા હો ન ગુનશનમે કીસી સૈયાદકા આના.—બાહાર.
 કરે આરાસ્તા શાદીકી મજલીસ તુમ શીતાનીસે,
 મીલા હએ બાદ મુદદત શમઆસે હમરૈજ પરવાના.—બાહાર.
 અએ અએ શાદી આરેશ તુ, ખુશીકા જહદ તર બરસા,
 હુવા હએ મેહેર ઔર જોહરાકા બુરને આનીમે આના.—બાહાર.
 શરામે વસ્લ પીને ઔર પીલાનેકા યે વફત આયા,
 ધડીમે આશકો માઅયુકકા હો તૌર મસતાના.—બાહાર.

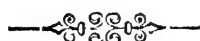
છેલબટાઉ મોહેનારાની

૩૬

નેકીકી નાવ પાર હયે.

નાટક ચાર બાબકા.

વાસ્તે ગીરોહું વીકટોરીયા નાટકકે,

તસ્નીફ કીયા

મુનશી માહમુદ મીયાં મુતબલુસ બ રૌનકને,

ઐ ૨

છાપકે ઈજ્જહાર કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે,

માલિકાને

ગીરોહું વીકટોરીયા નાટકકે હુકમસે

જેહાંગીર ખેજનજી કરાંની ઐર કાવશજી પેશતનજી શરાફને

જાબાને ઉરદુ બ હુર્ જે ગુજરાતી.

ALL RIGHTS RESERVED.

સખ દાઅવા માહફુજ કીયા હયે.

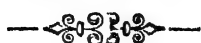
મુન્મયઈ,

અલાયન્સ પ્રીટીંગ પ્રેસ, નાં ૭ મરીન સ્ટ્રીટ,

કાવશજી પેશતનજી ને છાપા હયે.

ઈં સં ૧૮૮૩ ઈંગ્રેજી.

તખ્તએ નાટક,

સવાઈસીંગ.....બાદશાહ સુરત શેહરકા.
જએસીંગ.....બાદશાહ અમદાનગરકા.
બટાઉ.....દહેલીકા સહેલાની.
બન્જરા.....એક સૌદાગર.
ગાસાંઈ.....એક સાધુ.

સાસ.....સાસ મોહેનાકી.
મોહેનાજએસીંગકી બાનો.
રાની.....સવાઈસીંગકી.
પરી.....નેકીકી રાહબર.
દેવી.....એક બલા.

ખીદમતગાર—લકડહારે—સહેલી—વગએરા.

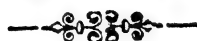
મુકાંમ.

દેહલી—અમદાનગર—સુરત.

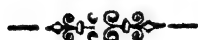
એ નાટક સને ૧૮૪૭ કે ખીસવેં કાએદેકે ઐર સને ૧૮૪૭ કે પચ્ચીસવેં કાએદેકે મુતાખીકે દાખીલેં રજીસ્ટર હુવા હએ. ઐર ઇસકે તમામ હુકુકે ગીરોહે વીકરોડીયા નાટકકે માલેકાંને અપને કબજેમેં રખએ હએ. મુસમમા દાદાબાઈ રતનજી ફુંદી, ખુરશેદજી મહેરવાનજી બાલીવાલા, ધનજીભાઈ ખુરશેદજી ઘડીયાલી, ડોસાભાઈ ફરીદુનજી મુગલ એ ઈન્જન્ટ માલેકાંને મજદૂરકે ઇસ કીસેકા કાઠબી હીરસા કીસીનેં કરકે દીખલાના નહીં, ઐર ઇસ કીતાબકા છાપ કર મુશતહર કરનેકા તમામ હુકુકે જોહાંગીર મેજનજી કરાની ઐર કાવશજી પેશતનજી શરાફનેં મલેકાંને મૌમુફસે ખરીદ લીયે હએ, ઇસ લીયે ઈન્હોકી ઈન્જન્ટકે સીવા કીસીનેં છાપના નહીં.

છેલબટાઉ મોહેનારાની.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

બારા.

[કુંભિકે ક્યારે હરતરક કીયે હુવે હએ, પાનીકા
કુંવારા ઉડ રહા હએ, મોહેના કુંભિકા
દેખ કર તારીફ કર રહી હએ.]

અમાંચ—કું મ રી.

એજી યુધ્યાં લચક લચક ચલત મોહન આવે.—તર્જ.

મોહેના—

ક્યાહી યુલ એલત એલત રંગકો જમાવે, દીલ ચહાવે,
ચમન વતન, વતન ચમન. જુલ જુલાં બનાવે.—યુલ.
ગોલાબકી કમીયાં, કેસી હએ ખીલીયાં, નાજો રંગ દીખાવે,
કેસી ચલત, આકી મહક, મનવા ખુશ હો જાવે.—યુલ.
આવીંદ મોરા, હબશીકા છોગ, મારે નજરમે આવે,
કાહુમે કીનો, આ મોહુ દીનો, દેવો પરી મીઝાવે.—યુલ.
[દેવીકા નમુંદ હોના, મોહેનાકા ચમનમે
ચમન કરનાં.]

છાલા.—કું મ રી.

મારીરે મોહે બાન, પ્રીતકી કારી હો.—તર્જ.

જ્વી—

ખ્યારીરે નાદાંન, મોહેના રાની હએ.—ખ્યારીરે.
સંસાર આકા કેસા ચલેગા, આવીંદસે બેઝાર.—મોહેના.
શમશાદો વુતી, દોનોકો બાહમ, જાદુસે ધજહાર કરને હારીરે.—ખ્યારીરે.
[દેવીકા છુપ જનાં, મોહેનેકા આના.]

કાલીંગડા.—હું મરી.

બદલ ગએ નએનારે—તર્જ.

મોહિના—

ધડક રહી છતીયારે, ધડક રહી છતીયારે, રાહત નાંહી.—ધડક.
 ગુલ ગુલાબી, ગાલ મારારે, બુલ બુલ આપર આએ,
 યાંહાંતો કંવા બએહી હએ આડે, કેસા મનકો બાએ.—ધડક.

[મોહિનાકા ફેર દુઆરા બાગકે તરફ મુખાતીય
 હોનાં, દેવીકા અક્સોસ કરનાં.]

કાફી.—હું મરી.

ઓ ગોરીયાને નેજરા બર મારારે—તર્જ.

જૂવી—

ઓ પ્યારી મારીને યે નારા કેસા મારારે.—ઓ.
 છેલ છતીલા બટાઉ એ દેહલી, આશક હોવે આકારે.—યે.
 ઉલકતમે વાકે, આકો ફસાવું, હો ઈસકો વોહી પ્યારે.—યે.

[દેવીકા મોહિનાંકી પસે પુરન આન કર જ-
 દુધ કુંક કુંક કર મોહિનાકો બેબુદ કરનાં,
 બાઅદ થોડી દેર કે મોહિનાકા હોશમે
 આન કર બટાઉકી યાદમે દમ ભરના.]

ભએરવી.—હું મરી.

મએંતો સેજરીયાંપે બુલી મોરા દે કંગના.—તર્જ.

મોહિના—

મોહિ આંખરીયાંસે, આ કાફી માર ગયોરે.—મોહિ.
 કુંસે ગાલ, અપર હીલાલ, દીન પ શમો મોરે ઊતાર ગયોરે.—મોહિ.
 એક દે વુ બોસા, મોએ ઓ સાજન, દેખ તોહિ દીનસે ફરાર ગયોરે.—મોહિ.
 બરમે મોરે આ પીતમ પ્યારે, મનવા મોરા વુઝપર નીસાર ગયોરે.—મોહિ.

આસાવરી.—મ સ ન વી.

અરે લાલ દેવ ઈસ તરફ જલ્દ આ.—તર્જ.

દેવી ————— કીયા ખુશ હમને તમાશા અજબ,
 ગીરફતારે ઈશક હો મૈદ મોહિના અખ.

ખગાઉની ખગાળમે સુરત દીખા,
કાંધે કસકે તહીં ઉસપ હમને શીરા.
પુરા અમ હુવા હમે અહાં અપના કાંમ,
રહે અફસોસમે મોહિના રાની મુલામ.

[દેવીકા અફસુન ફેંક કર મોહિનાકા હેશમે
લા કર રવાના હોના.]

(મજેરવી—રાજસ.)

અમર આં વુકે કે શીરાઉ ગદસ્ત આરદ.—તર્ક.

મોહિના—

અરે આ અર્જ કજ રફતાર, મુકે તુ મે અજા મારા.
દેખા કર ખગાળમે સુરત, ગયા હમે કાંહાં મેરા ખયારા.—અરે.
ખીયાતે ખામ હમે નાહકું, વ યા મે ખામ હમે સાદેકું,
તુજે વા દ્રોહ પર્શીખત દીખાકર શકતમે મારા.—અરે.
મગર જિસકા તસબવરતો રહિયા મુતકા સુમ્હે શાંમ,
ફીરયા હુંડવા દીત ઉસકે તનસે હોકે આવારા.—અરે.
તજસ્સુસમે મએં ઉસકે મિશુ' જસુસેકો મુલે મુલક,
મીતે વોહ પારતો અમકે હમારે ખગાળકા તારા.—અરે.

[બેફાર હો કર મોહિનાકા રવાના હોના.]

ગાળ પહેલા—પરદા હુસારા.

—ૐૐૐ—

દી ના ન ખા ના.

—ૐૐૐ—

[વારીદ હોના સવાહસીંગકા ઓર એક ખી-
દમતગારકા અંગ કર અર્જ કરનાં.]

અ ખી યા ત.

ખીદમતગાર—મે મએં અર્જ કરતા હું સુનીમે અમે માહારાજ,
સંજામત હિ આપકા તખ્ત ઓર તાજ.

છેલબરાઉ મોહિનારાની.

એ સુરતકે મુલકે જંગલમે ઈન રાજ,
ગુર એક અજએબ હુવે રાંનક અફરાજ.
કોઈ નકશ માંગે હુએ ઉલટકા ઊંસે,
કોઈ આહે તાવીજ ધજજતકા ઊંસે.

સવાઈસીંગ—બીરાદર પાહાં કીસ લીયે આપ આએ ?

એ પજૂમુરદા કીસ રંજસે મુહુ બનાએ ?

દેસ.—હું મ રી.

નાંહાનાં બેયાંના મરોરો—તર્જ.

જએસીંગ—-બીરા હાલ નાહી પુછો તંગ છનેસે હું બાહ,
બહોત મોહે મોહિનાને સતાહ.—બીરા.
આહાવત નહીં હુએરે મોહે જરાબી,
રંગ જોખનવતકા બી હુએ જમાહ.—બીરા.

અ બી યા ત.

સવાઈસીંગ—હુએ એરતકી જાત હરેલી બે લાશક,
મગર મંદસે હોગી ચમગી વો કબતક ?
નીકાલો મોહેજાત મુરબતસે પુમ કામ,
રેયાસતકો કહું છોડ હોતે હો બનામ ?

પીલુ.—હું મ રી.

સાથ ગોશયોંકે સાજન.—તર્જ.

જએસીંગ—

અબસે છાંડ દીયા મએને તખત ઔર પે તાજ,
પુમકો હો મુમારક રાજ.—અબસે.
દહેલીકી મએ જાકે સએર કરંગા,
કાંતી પેહી મનમે હુએ મારે આજ.—અબસે.

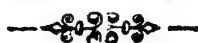
[રવાંના હોના જએસીંગકા.]

અ બી યા ત.

સવાઈસીંગ—હુએ જએસીંગ મોહિનાકા દીલસે ગોલામ,
પ હન્કાર હસે હુએ ઊસકો મુદામ.
કરેગી ન જબતક હસે મોહિના ચ્યાર,
ન દીલ હસકા પાવેગા તખતક ફાર.
વોહ ગોસાંહકો જાકે લે આવું મએ,
ઈલાજ ઉસે કુછ હસકા કરવાવું મએ.

[સવાઈસીંગકા હોના રવાંના.]

બાબ પહેલા—પરદા તીસરા.

જંગલ.

[દાખ્યેત હોના એક બનનરેકા, ગસકે પીછે
પીછે આના જાએસીંગકા.]

કાફી.—હો રી.

ફાગનકે દીન ચાર.—તર્જ.

બનનરેકા—

કા દેસ અજબ ગુલનર, હમે દેહલી,
નારીની વાંહાંકી હમે છેત છનીલી.—કપા.
દેસ હમે રીદવાં, નારી હમે હુરાં, મરદવે હમે ગીતમા સાર.—હમે.

પરજ કાલી મડા.—કા હારવા.

મારે માલે નવાબ કલકતેકી સચ્ચેરકા.—તર્જ.

જાએસીંગ—

અરે ખાના ખરાબ છાંડ દે બગાઇ હસ દેસકી તુ.—અરે.
અમદા નગરી મીરલે ગુલશન દેસ તરાહદાર,
હુરે પરીપેસેલી બહેતર વાંહાંકી નાર.—અરે.

છુલા.—લા વ ની.

મન માહન બનવે ખાંસરીરે.—તર્જ.

બનનરેકા—

અરે વાહરે જાએસીંગ રાજ, તુમે મયે જાના,
તુ નહીં હમે જાને, મયેતો તુએ પએછાંના.—અરે.

જાએસીંગ—

કેવા દેસ હમે અમદા નગરી, અજબ દીલખાંની.
ઝાર રફે ખુતાને ઝી હમે માહેના રાંની.—અરે.

જુલુ.

જ્યેસીંગ—એ લાકુ તો ચાંદાં નહીં મલે જીનહાર,

બનજારા—તુ દેખકે અખ હોતા હવે મજહાર.

જ્યેસીંગ—[દીલસ] વોહો નારકા તો મરદ મહી હું પાર.

[દાખેન હોનાં છેલ બરાઉકા.]

બનજારા—અખી આવેગા ચાંદાં બરાઉ, તો કરીયે કાર,
ઉસે માહેનાકી તારીફ મુનાના પાર.—અરે.

ચીલુ.—કા હાર વા.

સાહે તોન પેસે એર મજબી.—તર્ક.

બરાઉ—તુએ રાજ અફશા યે કહે બનજારે.—મુઝે.

કાહુ હવે ગેહ આદમ, કોપકા દસકો ગમ?

ચેલેરા કયું હવે ગજમુરદા, ભરે સદે દમ.—મુઝે.

મજહુર નર્ક.

બનજારા—છેલ ખાતેરે જ્યેસી કાહે કરત.—છેલ.

અમદા નગરી દેસમે આકા હવે કાંમ,

માહેના રાની પર હવે પે શમેદા મુરાંમ.—છેલ.

બરાઉ—જ્યેસી કયા રહેકે માહ હોંગી વોહ નાર,

ધરમે મરે ચેરીયાંતો ઉસકે હવે સાર.—છેલ.

[દેવીકા આના, બનજારેકા ભાગ બના. દેવીકા

છેલબરાઉકા બહુડી અસરસે અપુદ કરના.]

ચીલુ.—કા હાર વા.

મયે તો બયાહીથી ગયરે જવાન.—તર્ક.

દેવી—મયે તો આપા હું કરમે પે કાંમ,

માહેના પર હોતે બરાઉ રાજ.—મયે તો.

શમેદા હોતેરે છેલ બરાઉ,

હવા મરા પે કાંમ તગાંમ.—મયે.

[દેવીકા બરાઉકા બહુડું અફમુંન કુંકે કર

હોશમે લાનાં બરાઉકા ખવાખમે માહેનાકા

સુરત દેખ કરે ઉસકી તાલાશમે બના.]

કાફી.—ગજલ.

ખારે હસરત કુંવ તક.—તર્જ.

ખટાઉ—

અમતો હસ દીલદારકે દરતક ભટકતા જનવુંગા,
કોહ કંદકી તરહસે મએ સરકો પટકતા જનવુંગા.—અમતો.
લાલે લખકો યાદ કરકે તેરે અમ એ ગુનમદન,
ખુ ખજએ અશક આંખે સે છીડકતા જનવુંગા.—અમતો.
દીલ લગા હએ પુજસે, અમ આંખે અગર હરે પડી,
હેય ઉનકો જનન કર દામન ઝટકતા જનવુંગા.—અમતો.
અમદા નગરીકો ન જખતક પોહીયુંગા એ શોલે ર,
આતશે હીજરાંસે જયું શોલા ભડકતા જનવુંગા.—અમતો.

[એક તરફસે ખટાઉકા જનાં, દુસરી તરફસે
ખતજરેકા આના.]

કાલીંગડા.—કાહી રવા.

દેખો દેખો ખગીચેમે કૌન આયારે.—તર્જ.

ખતજરા—દેખા દેખા હવા કયા તમાશારે.—દેખા.
કૈસા અફસું પ્રંકા હમને, ખુબ હવા હએ કાંમ,
ચુલોં, પુલજલાંકા અમ હાવગા મુદાંમ.—દેખા.
[ખતજરેકા જનાં, જએસીંગકા આના]

જએસીંગ—હુએ શોદે દોનો પેહતો હુવે હએ આહમ,
છીન ન લેવે રાની મેરી પે હએ મુઝકો ગમ.
[જએસીંગકા તાફીદસે રવાના હોના.]

ખાખ પહેલા—પરદા ચોથા.

—જંગલ—

જંગલ.

—જંગલ—

[જંગલમે લકડહારેકાં ખુરપા કુતલાડી લે કર
લકડે કાટનેકો આનાં.]

કહયાંન.—લો વની.

કુત ખાડીમે ખડીજ કાલી નાગન હમસે લડી.—તર્જ.
સખ લકડહારે-હમ ઝડીમે રહે હમેશાં કાંમ હમારા પેહી,
લકડહારે ઝાવે, હમ હએ નાંમ હમારા પેહી.

પેશા લકડે તોરનકા સુખહો શાંમ હમારા ચેલી,
જંગલમેલી બના હમારા ધરે, અરે હાં હમારા ધરે.

[તમામ કુલહાડીકા ઝાડમે ફૂલ જનાં]

પહેલા—સે લીયા ચે કીસને ખીંચ,
દુસરા—અરે ધંચરે બાધ ધંચ,
ત્રીસરા—કોઈ જીતને પકડા ખીંચ,
ચોઠા—ભાગ ભાગ બાઈ જન ખચાકે ભાગ,
પાંચવા—પેહ બલાને તો ખુબ જમાઈ ભાગ,
છઠ્ઠા—કહીં એસા ન હોકે ગમકા દસે આ નાંગ, દસે આ નાંગ,

[દરજત ફટ કર એક પરીકા નમુંદ હોના.]

પહેલા—ભાગ ભાગ મરે બાધ,
દુસરા—મેરી જાન લખ પર આધ,
ત્રીસરા—વા ફદ્દા આગે બડાઈ,
ચોઠા—અરે પકરો મુઝે વોહ આઈ,
સપ્ત—અરે હાં આધ તો આધ.—હમ.

[સખ લકડહારોંકા ભાગ જના.]

છાલા.—હું મરી.

અપને શાહજાદે આલમકે લાયે જંગલ સાહરા ખીયાખાંન.—તર્જ.

પરી—

અપનાં નહીં હએ હમસર કોઈ, મએં સારે મુલકો દયાર ફીરી,
છસે કીની હુ જાદુકી મપટ વાસે હરગીજ નહીં મએ હાર ફીરી.
અપનાં.

ડરે હએ પે ધનસાં દેખ કીસે, યાંહાં તો કોઈબી શએતાન નહીં,
વા આપે મુકામીન ગરબે હમારે, વાકો જાનો ફોર મએં માર ફીરી.
અપનાં.

[દેવીકા એકાએક આન કર પરી પર જાદુકી
મપટ કરનાં, પરીકા ગાલેખ આનકર
ઊસે બડનાં.]

ઝીંઝોટી—ગજલ.

શરમીન્દા કુમર હયે તેરી તસવીરકે આગે.—તર્જ.

દેવી—

શાગીર્દકા કયા ન્યાર હયે ઉસ્તાદકે આગે,
તુ મોમ હયે બારેખ મયે પોલાદકે આગે.—શાગીર્દ.
કયા જાદુસે તેરે મુઝે દાહાશત હયે અયે નાંદા,
મકુતુલકો ચુરઆત કાંદાં જલ્લાદકે આગે.—શાગીર્દ.
ગર તુઝસે મયેં ડરતીતો પાંહાં કાએકા આતી?
આઘ હું અલ્લી દેખ તેરી પાદકે આગે.—શાગીર્દ.
કયા મયેંને તમાશા ક્રીયા હયે ધન દીનો નાદર,
કુમરી ગઈ હયે દેહલીએ શમશાદકે આગે.—શાગીર્દ.
કુમરી બના હયે દેહલીકા એક છેલબટાઉ,
શમશાદ બની મોહિના વોહ નાશાદકે આગે.—શાગીર્દ.

આસાવરી.—હો રી.

બાંકે મારજાને જુમ મઆઘ.—તર્જ.

પરી—

કૈસી બતીયાં પેહ તુને સુનાઈ,
છાંડ એસે ખ્યાલોકા કયું મન લગાઈ.—એસી.
ગર તોડે તાકાત હયેરી એ દેવી, જાદુ પે સહે લે હમારા,
મોહિનાસે મીતને ન દેગે બટાકિ,
પે કાંમ નહીં હમકા ખ્યારા.—છાંડ.

[પરીકા દેવી પર જાદુકી વાર અજાના, દેવીકા
અપનેકો જાદુકી બરકતસે બચાના.]

છોલા.—ફૂં મ રી.

દંધ બેચન મયેં ન જાવુંરે.—તર્જ.

દેવી—

કળી દાહાશત મયેં ન આવુંરે પરીયાં,
જલત જલત મોપે કીની વાર. કળી.
સમ્મલ સમ્મલ મોરે જાદુકી અપટ આઘ, ઇસે બયે નારી પરી,
એસેરે જાદુઇયાંસે જાવેગી તુ હાર.—કળી.

[દેવી માર પરીકા આપસમે લડનાં, આ-
મીરશ દેવીકા હાર કર ફૂલમ પીછે બરનાં.]

જીલા.—હું મરી.

દેખા ચુકી તુ કરતય સારે—તર્જ.

પરી—

દેખ લીધા તોરા કરતય સારા, હો સંકે કયા તુઝસે હમારા—દેખા.
મોહના અગાથે દોનોંકા મીલના, હરમીઝ હમકે નાહીં ગવારા—દેખા.

[પરીકા ફરાર હોના, દેવીકા બેફાર હોના.]

ધીલુ.—હું મરી.

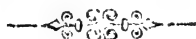
બ્યા હુઝ જીવરા—તર્જ.

દેવી—

બેકલ મલવા મએં કોલ કયા નીભાવુંરે.—બેકલ.
જીતો કરત હું, જી મે ડરત હું, મએં કેસે પએમાનકો બલવુંરે.—બેકલ.

તમામ હુઝા બાગ પહેલા.

બાગ હુસારા—પરદા પહેલા.

મ હલ.

[મોહનાકા અગાઉકો યાદમે હાલે પરેશાન આનાં.]

કાર્તીગડા—રાજલ.

કયા કમાં અબરને એક તારે.—તર્જ.

મોહના—

હીન્સે આપકે હએ હાલ હમારા કેસા,
સંગ દીલ હો ગયા હએ ખ્યારે તુમારા કેસા.—હીન્સે.
બહારે ઉલકતએ કોઈ આશના હો અપને યારીક,
તુહીં કહે જરૂરે ભગા કરનાં કોનારા કેસા?—હીન્સે.
શોકલ લાખતએ કહીં છીન લાગા દીલ મેરા,
અએરેકે માલ પ અલવા હએ જગરા કેસા.—હીન્સે.

જનો દીલ હમનેતો ખસ વુજ પ શીદ કર ડાલે,
જના અખ દુરીમે હો તેરે હમારા કેસા.—હીજ્સે.
ધજતેરાખી મુઝે સીમાખસેબી હએ ખડકે,
ઐસા ખેતાખ બજા હોવેગા પારા કેસા?—હીજ્સે.
[દાખેજ હોનાં મોહનાકી સાસકા.]

પરજ કાલીંગડા —હો રી.

પા લાગું કર જોરી.—તર્જ.

મોહના—

મુનલો સાસ હમારી, ખનું આજ મએ પનહારી.—મુનલો.
જરા યાંહાં ધબરાવત મોરા, સએરમે અખ જનું મએરી,
તાકે બદનમે તવાનાઈ આવે, ખુશ હો તખીઅત હમારી.—ખનું.
રૂપેકી મોહિ બના દે ધધરીયાં, સોનેકા ડોલ લે આરી,
નીર બરનકો જાવત હએ હમ, સંગ લે સખીયાં સારી.—ખનું.
આસાવરી.—હો રી.

સમજ મન દમહી દમકા મેબા—તર્જ.

સાસ—

સમજ મોરી ખીટીયાં તુરે હટેલી, ન તુ નીર બરન જ ર ગેલી.—સમજ.
તોરા સ્વામી આવે પ્યારો, દેવેગા ગાલી રસીલી,
ખાલેગા વોહ મેયાં, નારી કર દીની છેલ છખીલી.—સમજ.
ઝીન્ઝોટી.—કું મ રી.

નીરમજ બરને નીરરે.—તર્જ.

મોહના—

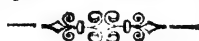
જનું કુવનકો આજરે સાસ નીર બરનકો.—જનું.
સ્વામીરી કાહે દએ વાંહાં આકે છાંડકે અપના રાજરે.—સાસ.
પીલુ.—કું મ રી.

હાય પકડ મોરા ખેંચત સાવરા—તર્જ.

સાસ—

હટહી પકડી માનત નહીં, ધસ્સે કેસી મએ સમજખનુંરે.—હટહી.
જા ખીટીયા લે ડોલો ધધરીયાં, હો જા તુ પનહારીરે,
સ્વામી તોરા જો પુછે આકે, ઉસે ખતીયાંમે ઉડાવુંરે.—હટહી.
[દોનોકા જાનાં.]

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

રા સ્તા .

[ખટાઉકા માહેનાકી તાલાશમે આના.]

ઝીન્હોટી—ગજલ.

ગઈ એક બ એક નો હવા પલટ.—તર્જ.

ખટાઉ—

જખસે શએદા વો જુલ હુવે તેરે, તખસે યુલસીતાં મીરલે ખાર હયે,
નહીં તુઝકો મેરી ખખર, તેરા મુઝકો ધ્યાંન લએલો નેહાર હયે.

જખસે.

કયું ન જુલ જુલે દીલ હો શીફતા, મેરા તુઝપે વો રશકે યુલ સદા,
યુલમે તુઝસીં પો ખાસ હયે કાંહાં, તેરા યુલસે બડહકે ઓગાર હયે.

જખસે,

લોગ કહેતે હએં યે તેરા વતન, કયું ન હોવે યે ગયેરતે અમન.
હરસુ યુલ ખીલે હએં અએ જાને મન, તેરે બાએસહી યે બાહાર હયે.

જખસે.

યા તો મુઝકો આકે તુ માર લે, યા મકાનમે અપને જએ દે,
મેરા દો જાંહાંમે ઠીકાનાં હયે, યાતો તેરા ઘર, યા મજાર હએ.

જખસે.

[ખટાઉકા જાના, જએસીંગો બનજરેકા આના.]

જુલા.—કું મરી .

કંગનવા મોરા કરસે.—તર્જ.

બનજરા——બદનવા મોરા શાદીસે કયા ફલ જએરે,
જએસીંગ——હમે હાલરે મુનાવેરે હયે બાયસ કયા બતલાવો?

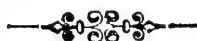
બદનવા.

બનજારા—

મળાહ ખુબ આએરે, મોહિના છેલ પાએરે, જાએસીંગકા હો સત્યાનાસ,
જાએસીંગ—[ખુદસે] તેરા બાપ મરે આહમકે,
બનજારા—[ખુદસે] હુવા ગમસે તો સીના ફકે.—બદનવા.

[દોનોકા જના.]

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

જાંગલ.

[એક ગુસાંધકા તાઅતે ઈલાહીએ મશગુલ હોનાં.]

પરજ કાલીંગડા.—કું મરી.

સુધ લાગ રહી તોરી—તર્જ.

ગાસાંધ—

તોસે ધ્યાન લગા મોરા આઠ પહર, મએ જપત હું, હમેશાં હરી હર હર,
તોસે.

કહુબી ગરજ મોહે જગસે નાહી, છાંડકે દેસ રહત હુ બધર—તોસે.

[સવાઇસીંગકા આન કર ગોસાંધસે અર્જ
કરનાં.]

અબી યા ત.

સવાઇસીંગ—ગુરુ મરી અર્જ સુનલો શીતાબ,
મેરે દેસમે ચલીયે વુમ અએ જનાબ.
ખીરાદર મએ હું રાજ જાએસીંગકા,
સુરત શહેરકા મુજકો રાજ હએ મીલા.
વુમારી મએ ખર લાવુંગા સબ મોરાદ,
વાહાં ચલકે કરુંગા મએ વુમકો શાદ.

ઝાસાંધું—હમે કયા ગરજ રાજસે હયે બધા,
 સુખારક હો તુઝકો તેરા રાજ શહ.
 યે જંગલ વ સાહારામે હયે મેરા રાજ,
 હયે તોપી પુરાની હમે મીરલે તાજ.
 અગર તેરા દીલ આહિતો આવું મયે,
 મગર ધન વ દોલત ન કુછબી હું મયે.

[દોનુકા બના.]

બાબ દુસરા—પરદા ચોઠા.

જંગલ.

[મોહિનાકા મઝ સખીયોકે હાથમે ધધર લે
 કર પાની ભરનેકો આનાં.]

પી હુ—કું મરી.

ગભરાવે મોરી જાનરે.—તર્જ.

સખીયાં—

બાહર આવે પુનમકા આનરે, હો જાવે જગ રૌચન સારા.—બાહર,
 સુખડા અંદરસા, ગુલસા ગાલ, આંખડીયાં આકી નરગીસર.
 સરવસા કામત, ફેલસા ચેહરા, હુરેંસી આનો આનરે.—બાહર,
 પ્રીતમે કાહુકે યેતો ફૂંસી હયે, વાસે હયે હામેરાનરે,
 નીર ભરનકા કરકે બહાનાં, કુંડે અપના પ્રાનરે.—બાહર.

[મોહિનાકા કુવેમેસે પાની નીકાલ કર ધડા
 ભરનાં, બટાગિકા ફરેફતા હો કર મોહિના-
 કા કુંદો કામત દેખ કર તાઅરીફ કરનાં.]

બિહાગ—રાજલ.

અચેરત ન આપ તુઝકો.—તર્જ.

બટાઉ—

ચેહી હયે મોહિના રાની મેરી, યે હામે જાનેમન,
 ખુબીકે બાગડી હયે ચેહી સર્વ ચુલબદન.—ચેહી,

નરગીસ હવે આંખ, ગુલસા હવે રૂપ, શુદ્ધ સુખ્યુલ હવે,
 હસકા સરાપા હોવે ન કણ ગમેરતે ચમન. ?—યેહી.
 અબ મરબી જાવુંગા તો ન છોડુંગા તુઝકો મએ,
 યાતો ગલે લગા મુઝે યાકે પહેના કફન.—યેહી.
 આંખે મએ હસિકી દેખ કે મદહોશ હો ગયા,
 ચીતવનમે હસકે એક નીરાલા હવે બાંકપન.—યેહી.

[મોહનાકા પાની ભર કર બટાકો દેખનાં,
 ઔર અપની ઠંડી આંખોકો બટાકો
 શકલ દેખ કર સેખના.]

કટ્યાન—રાજાલ.

તફકા ઔસાભી.—તર્જ.

મોહના—

આયાયા ખાબમે મરે તો ગુલઅંદામ યેહી,
 જન યેહી, દીન હવે યેહી, રાહતો આરામ યેહી.—આયાયા.
 છીન હરએકકા દીલ લેતે હો દીખનાકે લકા,
 કયા તુમે જન સદા રહેતા હવે બસ કાંમ યેહી ?—આયાયા.
 મુઝકો હવે રંજો અલમ આપ ઉડાતે હો મજેહ,
 રીસ્તા ઉલફતા કયા હોતા હવે દીલ આરામ યેહી.—આયાયા.
 શુક સદ શુક મુઝે તુને દીખાયા સુરત,
 કરવીયી હકસે દુઆ, મએ તો મુખ્હે શાંમ યેહી.—આયાયા.

[મોહનાકા બટાઉ પર ફરેતા હોનેકે સખખસે,
 પરીકા જાદુ કુંક કર મોહનાકો બટાઉસે
 ઝેર લેતા.]

અમાંચ—હું મ રી.

મારા સૈયાં કરે ચતરાઈરે.—તર્જ.

પરી—

માસે દેવી કરત હવે બટાઇ રે,
 વો બટાઇ, મએ ઘટાઇ, મોહના દીલકો ઉઠાઇ.—માસે.
 જાવો જાવો રે બટાઉ, છાંડો મોહનાકો મ્હાંસે,
 તોસે મન ન લગાવે, મએ યે કારન આઇ.—માસે.

[પરીકા બટાઉ ઔર મોહનાકો જાદુઇ કુંક
 કર જાના, મોહનાકા બટાઉકો સતાના.]

કાફી.—હો રી.

પનહારન નીર દીજોરી.—તર્જ.

ખટાઉ—

પનહારન પાંતી બીજારી, ખ્યાસ મોરી બુબરી.—પનહારન.
પ્રીતકા ખ્યાસા હું રે કામનીયાં, બલીયાં મુખસે સુનારી,

મોહુના—

લાજત નાહીં તુ રે ઓ પંચી, મચ્છે હું પરાધ રે નારી.—પનહારન.

ખટાઉ—

કારન તોરે સૌંસાર સગરે, છાંડકે નીકસા હું મચ્છેરી,

મોહુના—

મુખકો સમ્ભાલો, ઐસા નમ્ભાલો, હમકો નાહી પ્રીત ખ્યામી.—પનહારન.

ખટાઉ—

દીપક બહી તુ, પતંગ મચ્છે હુવા હું, નાહીં તુ મોહિ જલારી,

મોહુના—

મુખડે પ મોરે, વારે તોત, જ વર્ત દુંગી મચ્છે ગારી.—પનહારન.

[બટાગિકા ગુસ્સા કર કર ચલા જના, દેવીકા

મોહુના પર જદુ હું કના.]

કાફી.—હું મ રી.

આજ સગરી સખીયાં છોડાધ રે.—તર્જ.

દેવી—

ખટાઉ તોરે મદદો આધરે, યે સગરે બેલ કીનો પરીને,

બુધર તીધર વોકરે માસે કજ્યા, તોરે ખ્યારે મદદો આધરે.—ખટાઉ.

[દેવીકા જદુ હું કનેસે મોહુનાકા ખટાઉએ મનાના.]

પીલુ.—હું મ રી.

સાય ગોરીયોંકે સાજન.—તર્જ.

મોહુના—

આવો અચ્છે મોરે ખ્યારે, ગરવા લગો, માસે બાત કહો.—આવો.

મચ્છે તો હું ચેરી તેહારીરે સૈયાં, કાહે રો કછું મુખસે કહો.—આવો.

ખટાઉ—

કાહેરી અબ હમસે બોલત હયે તુ, નાંખી મોહુ છીયો જવો દુર રહો.
આવો.

જી લા—કું મ રી.

નન્દજીકો લાલા.—તર્જ.

મોહેના—

આવો જાંતી આવો ધારે, આવો સૈયાં આવો,
ગરવા લાગો અખતો હમારે.—આવો.

બટાઉ—

કાહે છેડત હાંમે પુરી મોહે, ગરવા મએં ના લાગુરી,

મોહેના—

માનો પીતમ, સમજો ધારે.—આવો.

પી લુ—કું મ રી.

નએન લગે સો લગે પરીયોસે.—તર્જ.

દેવી————કાહેરી જીદ તુ કરે આદમસે,
ચલરી તુ સંગ મારે લડરી હમસે.—કાહેરી.
એસે ફરેખસે હસકો લે જાવું,
મોહેના મીલે તા અપને સનમસે.—કાહેરી.

કાલીંગડા—રાજલ

ફસરે આએયે સાફી.—તર્જ.

મોહેના—

અએ ગુલે ગુલશન હયે રાજી સંગ તેરે આનેકો હમ,

બટાઉ—

ફરસે આએ હયે જાના તેરે લે જાનેકો હમ.—અએ.

મોહેના—

ખવાબજે સુરત દીખા દીવાનાં કર ગલે મુઝે,

બટાઉ—

તેરે આશક હો ગએ હયે હાએ ! દુઃખ પાનેકો હમ.—અએ.

મોહેના—

અખતો ધર જાનેકો મુઝકો યાર દે દીજીયે રજા,

બટાઉ—

કરતે હએં ઇનકાર આ બુતઘર તેરે આનેકો હમ.—અએ.

માહેના—

પહેનકે ધરકો મરે આવો ખીરાહમનકો લીખાસ,

ખટાઉ—

જીસ તરેહ ફરમાધયે તૈયાર હયે આનેદો હમ.—અય્યે.

માહેના—

જાતી હું જગ જાધયે મરે ગલે અય્યે દીલરખા,

ખટાઉ—

આયે હયે યાંહાં જાને જા, યેહી મજેહ પાનેકો હમ.—અય્યે.

[દોનોકા રવાના હોના.]

ઝીન્ઝોટી—ઈંગરેજી તર્જી.

લઈકનસે હમ જાતે જંગ પર.—તર્જી.

ખનજારા—

કૈસી મજેહ હુઘ દેખા તુને યાર ઇસ દમ, વાહ ! વાહ ! વાહ !,

માહેનાં ખટાઉ દોનોબી અબ હો ગયે હમદમ, વાહ ! વાહ ! વાહ !

કૈસી.

જાએસીંગ—

તુઝકો કયા હયે ગયેરૌકી પંઆતસે ઓ ખેહયા,

કયા યે સીતમ મયે દેખતા હું, યા રબ ઇસદમ, આહા ! આહા ! આહા !

કૈસી.

ખનજારા—

ઈસ્કકા તુઝકો રસ્તા સીખાતા હું, યે તુમી સીખ લે,

જલકર તુ હો ખાક, હમ તો હયે ખુશ ખુરરમ, વાહ ! વાહ ! વાહ !.

કૈસી.

જાએસીંગ—

શર્મ નહીં હયે તુઝકો જો તુ મસખરી ઐસી કરતા હયે?

ગયેરકી ઐરતસે ઉસે તુને કીયા બાહમ આહ ! આહ ! આહ !

કૈસી.

ખનજારા—

ઈસ્કકી મંજુઝમે નહીં કોઈ ગયેરૌકો પચેજાને હયે,

હરયે આયદ ધર ધસીટમ, ઐર હોના બાહમ, વાહ ! વાહ ! વાહ !.

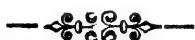
કૈસી.

તમામ હુવા ખાખ ફુસરા.

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

હી વા ન ખાં ના.

[સવાઈસીંગકા અપની બાનેકે સાત મોહ-
બબતો પ્યાર કરનાં, ગોસાંઈકા દાખેત
હોના.]

ઠાફી—હોરી.

અજી રહાં બનરેકો લાવો.—તર્જ.

ગોસાંઈ—

અરે રાજાં યે કયા કરત હો, કછુ હરસે ડરત હો?—અરે.
નારીસે અએથ કરત હો હમેથાં, ખાપસે દાંમન ભરત હો ?
ગરના મીલોગેતીરીયાંસે તુમરે, કયા હસકે ળીના તુમ મરત હો?—અરે.
હમતો બગીચેમે જાકે રહેંગે, યે કારન તુમ જો કરત હો,
નરક કુન્ડમે જાકે પડોગે, જો તીપીયાં પ દયાન ધરત હો.—અરે.

[ગુસ્સા કર કર ચલા જાના ગોસાંઈકા.]

અ બી યા ત.

સવાઈસીંગ—કહા રાસ્ત ગોસાંઈને મુઝકો બાત,
મએ ધસ કારનસે અબ હકાતા હું હાત.
સલાંમ આપ્પેરીકા યે લો લો હમારા,
હમે ધરકે અબ નહીં તુમારા હયે પ્યારા.

પી હુ.—ઠા હા ર વા.

છોડી બહમનકી.—તર્જ.

રાની—સુનો માહારાજ, સુનો માહારાજ,
ગોસાંઈકી બાતકો નહીંરે તુ માન.—સુનો,
બએરાગીકી બાતકો જનરે તુ અએબ,
કયા વાહ તીરીયાંકા ન આવે ફરેબ ?—સુનો,

બ એ ત.

સવાઇસીંગ—અએ રાંતી યે કયા નાહક બકતી હયે તુ?
ફસેંગે ન ઐરતકે ફંદે ગુર.

મજકુર તર્જ.

રાની—એક દીન છોડ દે માહે વાકે પાસ,
છુપકે તુ દેખ મએ કેસા ડાર ફાંસ.—સુનો.

બએત.

સવાઇસીંગ—અગર ઐસા હયે તો તુ જ ઉસકે પાસ,
ગુરજે જ ડાલ ઉલકતકી ફાંસ.
[દેનોકા જનાં.]

બાબ તીસરા—પરદા ફુસરા.

રાસ્તા.

[ખટાઉકા ખીરહમનકે લીખાસમે તસવીર
ફીરાતે હયે આના.]

કહયાંત—ગજ લ.

જીધર મએ દેખ ઉધર નજરમે.—તર્જ.

ખટાઉ—

તમામ આલમકે ગુલીસ્તાંમે બજ ગુલેતર તુહી તુહી હએ,
બના હું મએ તો બ મીસલે કુમરી, અએ જાં સુનોખર તુહી તુહી હએ.
તમામ.

જહાંકી મુઝકે મીલેગી શાહી, જો ખરમે માહેનાં તુ મેરે આઇ,
કુજ્જલ હએ મુઝે તેરી ગદાઇ, મેરીતો દીલખર તુહી તુહી હએ.
તમામ.

તપે જુદાઇસે દીલ સીઆહ હયે, જરાતો પરતો તુ ડાલ અપને,
હો મેહરબાં હાલ પર હમારે, કે માહે અનખર તુહી તુહી હએ.
તમામ.

[ખટાઉકા જનાં.]

બાળ તીસરા—પરદા તીસરા.

—ૐૐૐ—

દીવા ન આના.

—ૐૐૐ—

[મોહનાંકા આન કર એક સહેલીકા અર્જ કરના.]

ક ત આ.

ચેરી—અએ રાંતીજ મેરી પે ધસ્તેજ હયે,
ખીરહમન કોષ દર પર આ ખડા હયે.
અગર હો હુકમ તો લે આંવું અંદર,
ખીરહમન ક્યા હયે, વોહ એક માહાલકા હયે.

ભએરવી.—હું મરી.

ખીનતી હએ મારી.—તર્જ.

મોહના—

સુનરી આ મારી ચેરી તુ મુજસે, પહેલે વાકી સમજ તો નીકાલીયે.

સુનરી.

હમારે ઘર આવન માંગે નો વો, એક કાંચકા તખ્તારી ડાલીયે.

સુનરી.

[દોનોકા જના.]

બાળ તીસરા—પરદા ચોથા.

—ૐૐૐ—

દીવાં ન આંનાં.

—ૐૐૐ—

[જમીન પર કાંચકે તખ્તે ખીછા કર મોહનાકા
ખટાઉકા ધમ્તેહાંન લેના, ખટાઉકા કાંચકે
તખ્તેકો દેખ કર અપને દીલસે કહેના.]

ક ત આ.

ખટાઉ—ખટાઉ તુને આત ફેસી ન જાતી?

પે હએ કાંચ ઝૈર તુને જાનાં હએ પાની.

તુ અંગોઠી તેરી નાચે ડાલ દેખ,

[ખટાઉકા અંગોઠીકો ફેંકના, અંગોઠીકા શીશ
પર ગીરનેસે આવાજકા આના, ખટાઉકા
અંદર દાખલ હોના, મોહનાંકા આન કર
ખટાઉકા ગલે લગાના.]

હા ! હા ! શુંકે હએ કે ટલી હએરાંની.

જીલા—કુંભરી.

દ્રીગ લાચન મદ માતીયાં.—તર્જ.

મોહના—આ મોહવન લાગ છાતીયાં,
 તોરી મોરી પ્રીન હચ્છે તા બ હશર.—આ.
 આજ આચ્છે ન મોરી સાસ યાંહાં,
 તબતો હચ્છે આચ્છે સૈયાં બાતીયાં,
 વુ હચ્છે ચંદ્ર મુખ મચ્છે ચકોર બહી,
 મોરી તોરે પર જન જતીયાં.—તોરી.

પીલુ—કુંભરી.

કૌનસી તલેયાંમે નાહુરે.—તર્જ.

ખટાઉ—

કાહેરી રસીયા દુખ પાચ્છેરે, ગમ સધરા બુસાર દે.—કાહેરી.
 સાસ તોરી આચે, જીદ યાંઉઠાવે, મચ્છે હું તોરા દીલદારરે.—ગમ.

[ખટાઉકા મોહનાસે બગલગીર હોનાં, સાસકા
 આન કર ગુસ્સે હોનાં.]

કાલીંગડા—કુંભરી.

તેહારે મન મચ્છેલો ન હો.—તર્જ.

સાસ—

વુ મોરા સુન ફાહ્યા ન હો, લાજકો અપને સમ્માન.—વુ.
 ગચ્છેર હચ્છે મોહનાં મરદવા યે, ધરમે કેસા આચ્છે,
 સ્વાંમી જો તોરા દેખે આકે, કયાહી ગજબ હો જાચ્છે.—વુ.

મોહના—

સાસ ખીરહમન દેસકે મોરે, બહોત દીનન પીછે આચ્છે,
 મોહનાની ધનકી મચ્છેતો કરત હું, વુ ન કછુ શક લાચ્છે.—વુ.

[એક સહેલીકા ખાનેકી ખવાંન લે કર આનાં,
 મોહનાકા પા ખવાંનકો બટાળીકે નજદીક
 ધરનાં, બટાઉકા ખાનેકો મુસ્તફદ હોનાં.]

રો અર .

બટાઉ—

બોલ ખીસખીસલા બટાઉ કર તનાવીત તાઆમ વુ,
થોડે અરસેમે મીલેગા અપને દીલઆરાંમકુ.

[ખીસખીસલાકા લખજ સુન કર મોહેનાકા
સાસકા ચોકનાં]

બોટાગ—હું મ રી .

હમારી મદદીયાં કૈસે સુની.--તર્જ.

સાસ—

મોહેના રાંતી મક તેહારા જનુરી મયેં સારાં,
બોલા ખીસખીસલા થો ખીરાહમન.—મોહેના.
જાકે સ્વામીકો તોરે, મોલુગી યે હાલ મયેં,
હરીફ તોરા હોવે, તોહે ડાલેરી જનજનમે.—મોહેનાં.

[સાસકા ગુસ્સેમે ફરાર હોના.]

જીલા—હું મ રી .

વુજ ખીત સૈયાં તીકસ.—તર્જ.

મોહેના—

વુઝ ખીત જાંતી ન અયેંત જીયા પાએરે.—વુઝ.
આજ સજનવા જાવોકે મોરા સ્વામી ગજબ હો મહાં આએરે.—વુઝ.
કાલ કનૈયા, હોકે ગોસાંધયા, મોહે વુ મુખડા દીખાએરે.—વુઝ.

[ખગલગીરી કર કર બટાઉકા મોહેનાંસે જુદુ
હોના. સાસો જાએસીંગકા દાખેલ હોના.]

.ધ'ગરેજી વજાહ.

આ લુસીનીલ આ પુઆર લુસીનીલ.—તર્જ.

જાએસીંગો—સાસ—

ગજબ ! ગજબ ! ગજબ ! / યે કૈસા હપે ગજબ,
વુ ખોલી મોરી લાજ સંગરી આજ બે અદબ.—ગજબ.

જ્યેસીંગ—

બટાઉ તુને ચાર કીની હાય! હાય! હાય, !
મએં મારં વાંકો જનસે તો જીવા મુખ પાયે.—ગજબ.

મોહેના—

બોહોતાન મુઝપર રખતા હયે તુ ઐસી કયું બલા?
મએં જનવી નહીં બટાઉ કૌન હયે બલા.—ગજબ.

સાસ—

મએં દેખી આંખોસે જો તુ બનાઇ ઉસકો ચાર,
બોલા ખીસમીદલા ખીરહામનને કયું પોકાર?—ગજબ.

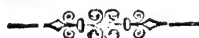
મોહેના—

કુસમ મએં ખાલુંગી વ લુંગી નાગકો ઉઠા,
કે મએંને ગએર મદકો ન આજ તક છુવા.—ગજબ.

[સબકા રવાંતાં હોના.]

તમામ હુવા બાબ તીસરા.

બાબ ઘોથા—પરદા પહેના.

મ થ .

કાલીંગડા—પદ.

જમકા અજબ તડાકા બે.—તર્જ.

ગોસાંધ—

તુઝકો નીરંજન પાચારે, તો દર પ તેરે હું આચારે.—તુઝકો.
હરી હર હયે તુ દાતા મેરા, હયે સગરે ભીકારી,
રામ નામકી માલાકો તો જપતી ધરતી સારી.—તુઝકો.

[રાનીકા આન કર નમશકાર બજા બાના,
સવાઈસીપકા એક કોનેમેં છુપ જાના,
ગોસાંધકા રોતીકો દેખ કર હોના દીવાના.]

ક ત આ ઈ યા ત .

ગોસાંઈ—કલ ઐસા બાગે આલમમે કાંહાંસે લાઇયે,
બુલબુલે દીલ કહેતા હમે ઈસપર શીદા હો જાઇયે?
ઈસ ફાતીલે તેગે અબર પરબી તો કરના નજર,
જાવું મએ વુમ પરસે સદે પાસ મેરે આઇયે?

રાની—એ બુજર્ગી આપકી, ઐર કાંમ યે શમેતાનકે?
હો જો ગમેરત આપકો, તો કુખકે મર જાઇયે.

ગોસાંઈ—જનકે મુઝકો ગુર મુમે હમે સારા આલમ હાથ,
મુમને દો હાથ ઐ બુત, પાવુંબી પરવાઇયે?

રાની—લઆનતી મલઉન હો, ઐર બેહયા શમેતાંન હો,
હમે થુરી મુહપર, જરા અદેશા દીલમે લાઇયે?

ગોસાંઈ—થુકો યાકે મારો જુતી, મુઝે કર ડાલો ફતલ,
દીલ હુવા દીવાનાં, વુમ ઈસકો જરા સમઝાઇયે?

રાની—હમે અગર ઐસા તો આંમે બાંધકે ધોડે બનો,
પીઠપર લેકે મુઝે સમેરે ચમન કરવાઇયે?

ગોસાંઈ—યા બનાવો ધોડા, યા ગધા, વ યા કુત્તા બનાવ,
હમે મુઝે મનજુર દીલસે આપ જો કરમાઇયે.

[ગોસાંઈકા અપની પુસ્તપર રાનીકો સવાર કરનાં.]

રાની—કયા મનેહ કે ધોડેપર હમ હો ગયે હમે યહાં સવાર,
અરે મેરે રાજ જરા તશરીફ યહાં તો લાઇયે?

[સવાઇસીંગકા બાહેર આનાં, ગોસાંઈકા
ધબરા કર તસનીહ ફીરાનાં, સવાઇસીંગકા
આદેસ બજાનાં.]

અ બી યા ત .

સવાઇસીંગ—ગુરુ કરે રાજ ચરન પ સીસ,
મુઝે દીલસે સાંધ દો વુમ આસીસ.
કરે નીમ ફાજ નસીહત અગર,
ફજહત વોહ હોતા હમે ખુદ બેશતર.
મુફાખીલ બડા બોલ આયા તેરે,
કહે કયું બને ગુગે સાંધ મેરે?

[ગોસાંઈકા ફજહત હો કર જનાં, રાનીએ
સવાઇસીંગકા ઉસકે પીછે હોના રવાનાં.]

બાબ ઓઠા—પરદા દુસરા.

મ ન્દીર .

[ખટાગિકા નોગીકા ભિથ લે કર તથાનીલ
ફીરાતે હુવે દાખલ હોના.]

અ ખી યા ત .

ખટાઉ—ભવુત નો ગોસાંધજીકા લગાવે,
વાહ આલમમે ધજજત વ હુરમતકો પાવે.
દીયા મએને અધા વેહ મરદુંદોકો અખ,
ફસમ આવે માહેના મરે જુડહાં યા રખ.
[માહેના સવાઈસીંગ ઔર રાનીકા આના,
માહેનાકા ગોસાંધકો છુ કર નમશકર
કરના.]

પીલુ—રાજલ.

કોન જંજલમે જા તુ ફસારે.—તર્જ.

માહેના—કૈસા રાજખ હમ પ હાએ! હુવા હયે,
આગાહ ધરસે તુધ અએ ખુદા હએ.—કૈસા.
તોહોમતો જુઠી દતી હએ મુઝકો,
ફસમ મએતો ખાતી હું દર મુઝકો કયા હએ?—કૈસા.
જએસીંગ ગોસાંધકા હાય લગા હયે,
દીગરને નાંહી મુઝકો છુઆ હયે.—કૈસા.
અગરજો છુવા તો વે નાંગ ખડા હયે,
દસે મુઝકો યા સાસકો વે દાઆ હયે.—કૈસા.

[જએસીંગકા માહેના ઔર અપની માકા
હાત પકડ કર સાંપકે નજદીકે ધરનાં,
સાંપકા માહેનાકી સાસકો આખનેકે સખખસે
ઊસી વકત ઊસકા મે જાન હોના, જએ-
સીંગકા અપની માકે મરનેકે સખખસે
પરેશાન કર માહેનાકે આગે અપની
દીબગીરી જાહેર કરના.]

ખમાચ—કુંભરી

ગુલાલ દારી આંખોએ સાવચ અટકે.—તર્જ.

જાએસીંગ—

સતી હાએ મારી રાની બેશક પુરે, જીરા તડપે, મોકિ ગમસે.—સતી.
મએ તોરા ચેરા કુંડી આ રાંતી, જીના મારા તોરા દમસે.—સતી.

જીલા—કુંભરી.

નીર દ્યેકા પ્રીત.—તર્જ.

માહેના—

મએ તો તોરી પ્રીત કરે નહીં, ઐસા સાજન જગમે ન હોગા કહીં.
મએ તો.
તુ મનકો ન આપસે હમસે લગા, મારી લાજ સગર નો ગઇસો ગઇ.
મએ તો.

[માહેનાકા જાએસીંગકો ઝીડક કર ચલી
જના, જાએસીંગકા ઉસકે પીછે હોના
રવાંનાં.]

બાલ યોઠા—પરદા તીસરા.

બા રા.

[બટાઉ યોર માહેનાકા દાખેલ હોના.]

ભાએરવી—રાજલ.

બુલ બુલ શએદને પુજા.—તર્જ.

બટાઉ—

બુલ બુલ શએદ હું મએ, ઐર તુ હાએ માહેના બુલએ જાર,
સાચ કર જનો દીલસે/કું ન મએ જનાં નીસાર.
બુલબુલ.

મોહેના—

સર્વ ફદ હએ તુ, મએ કુમરી, ગુલ હએ તુ, મએ હન્દલીય,
મુઝકો શીઘીયા જન અએ ગુલજરે ખુનીશી બાહાર.
ધુલધુલે.

[મોહેનાએ બટાઉકા હોના ઉલકતો પ્યારમે
ગીરફતાર, દેવીએ પરીકા હોનાં આશકાર.]

પરજ—કુમરી.

કયા કહં ન માનેરી.—તર્જ.

પરી—

ઓ દેવી કયા યે તુ ન માનેરી, ઓ દેવી તોહે કહં મએ ખસ્તા જગર
દુરી ખપર, જએસીંગકો જા કર, ખુન હો બેહતર.
કયા.

જએસીંગકો મએ યાંહી બોલાવું, લાગ લાગ મોહે ખુન મીલા મગર.
કયા.

[પરીકા જદુષ આસાકો હવામે ફીરાનાં,
જએસીંગકા આનાં, ઔર બટાઉકો ખન્જ-
રસે બેજન કરનાં.]

અએ ત .

જએસીંગ—તુને શર્મ આઈ ન અએ બેહવા,
કરે અએશ મેરી રાંનીસે સદા ?

[દેવીકા બટાઉકે મરનેસે ગમ ખાના, ઔર
પરીકો મનાના.]

લએરવી—કુમરી.

દેવી—

આજ ગમ મએ ખાવુંરે, ઉલકતો મોહબબતકી મુખતાર.—આજ
છેલ જખાલકી નાહી ખતારી, મુઝસે અજબત હુધ વાપે.—આજ

સોહેની—ગજલ.

કલસે તુ બેકલ હય્મે.—તર્જ.

પરી—

નેક ઉલટકી પરી હું, નામ મેરા ઈજહાર હયે,
બદકો દેતી હું મયે જીલત પેહી મેરા કાર હયે.—નેક.
તુ જો અબ તૌબાહ કરે તો હોવે જીન્દા છેલ યાહાં,
નામ ગિસકા લેકે બોલુ જો બગ ગફાર હયે.—નેક.
હોબ જીન્દા હુકમે ખાલકસે બટાઉ જુદતર,
મયે હું જીસકી ચેરી વાહ સરતાર હયે મુખતાર હયે.—નેક.

[પરીકા બટાગિકે મુંહ પર બદુર્ખ આસા
ફીરાના, ઐર ગિસકા જીન્દા હોના.]

ભચેરવી—ગજલ.

ધરસે હયાં કૌન ખુદકે લીયે લાયા.—તર્જ.

બટાઉ—

અર્પે બે મહેરને ગરદેશ પે દીખાયા મુઝકો,
દર બ દર મીસ્લે ગદા હયે? ફીરાયા મુઝકો.—અર્પે.
હો ગયા વાહાશી મયે અબ બસ્તી પે હયે દશતસી સબ,
લુકમયે સેએરે અજલ કર દે જોદાયા મુઝકો.—અર્પે.
નહીં મોહના જો બગાજમે મેરે અક્સોસ? રહી,
અબ પત્તંદ કમકા સોનાહી હયે આયા મુઝકો.—અર્પે.

આસાવરી—મસનવી.

અરે લાલ દેવ હસ તરફ જલદ આ.—તર્જ.

કેવી—બટાઉ કહું ખાતા હયે તુ દર્દે ગમ,
મદદગાર હયે તેરે હર આંન હમ.—બટાઉ.
અયે રફકે ફીરે આ હમારે તુ સાત,
તુએ દંગે મઆશુકે આલી સીકાત.—બટાઉ.

ભચ્ચેરવી—રાજાલ.

અગર આ તુરે શીરાણ.—તર્જ.

સખ—

મદદ ખાલેકકી બદેપર હુઈ ખીસીયાર ધન રાજો,
 થા હસકા બખત ખવા 'પીદા, હુવા ખેદાર ધન રાજો.—મદદ.
 ન કથું ધમકે વ ચમકે અખ સીતારા ચખ્ખંપર હસકા,
 નો ઉલટકે મવકફીલ, વોહ હયે હામીકાર ધન રાજો.—મદદ.

સ એ કુ સ સુ લે મા ન

૩૬

માઝસુમ માઝસુમા.

નાટક ત્રીન બાબકા.

વાસ્તે ઝીરોહુ વીકટોરીયા નાટકકે,

તરનીશ કીયા

મુનશી માહમુદ મીયાં મુતખલ્લુસ બ રોનકને,

ઐ ૨

દો બારા જાપકે ઈજહાર કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે,

માલિકાને

ઝીરોહુ વીકટોરીયા નાટકકે હુકમસે

જેહાંગીર નેજનજી કરાંતી ઐર કાવશજી પેશનજી શરાફને

જામાને ઉરદુ બ હુર્મે ગુનશતી.

ALL RIGHTS RESERVED.

સખ દાઝવા માહફુજ કીયા હુએ.

મુખબર્ષ,

અબાય-સ પ્રીટીંગ પ્રેસ, નાં ૭ મરીન સ્ટ્રીટ,

કાવશજી પેશનજી ને જાપા હુએ.

ઈં ૨૦ ૧૮૮૪ ઈંગ્રેજી.

તખ્તએ નાટક.

પુરાસીયર.....અમીર તારા નગર.
ગીલમાનરૂ.....ફરજંદ પુશસીયર.
સાદીકું.....એક બદ ખસલત શખ્સ.
પાગલખાંન.....સાદીકું નૌકર.
ખન્નાસ.....ઈબલીસકા નૌકર.

ફરવરા.....પુરાસીયરની ભત્રીજી ઐર
ગીલમાનરૂની મઆશુક.
ગુલરૂ.....જને પુશસીયર.
જોબેદા.....જને સાદીકું.
માઝમુમા.....ફખ્તર સાદીકું.
આસમાનપરી.....નેકીકી રાહબર.

દેવ—સીપાહી—વરાએરા.

મુકાંમ.

તારા નગર.

એ નાટક સને ૧૮૪૭ કે ખીસવેં કાએદેકે ઐર સને ૧૮૬૭ કે પચ્ચીસવેં કાએદેકે મુતાખીકું દાખીલેં રજરર હુવા હએ. ઐર ઇસકે તમામ હુકુંકું ગીરાહે વીકટોરીયા નાટકકે માલેકાંને અપને કખ્જેમં રખએ હએ. મુસમ્મા દાદાબાઈ રતનજી હુંઠી, પુરચેદજી મેહેરવાનજી બાલીવાલા, ધનજીબાઈ પુરચેદજી ઘડીયાલી, ડોસાબાઈ ફરીદનજી મુગલ બે ઈબજત માલેકાંને મજદૂરકે ઇસ ફીરસેકા કોઇબી હીરસા કીસીને કરકે ઇખલાના નહીં, ઐર ઇસ કીતાબકો જાપ કર મુશતહર કરનેકા તમામ હુકુંકું જોહાંગીર મેજનજી કરાની ઐર કાવશજી પેશતનજી શરાફને પલેકાંને મૌમુકસે ખરીદ લીયે હએ, ઇસ લીયે ઇન્હોકી ઇબજતકે સીવા કીસીને જાપના નહીં.

સ એ કું સ સુ લે મા ન

૭૬ માયસુમ માયસુમા.

આખ પહેલા—પરદા પહેલા.

જંગલમે એક ઝાપડી.

[સાદીકા તાઅરસુફ કરતે દીખલાઈ દેનાં.]

જીલા-કલ્યાન—લાવળી.—પ્રીતમ ખ્યારે સોજા.—તર્જ.

સાદીકા—

હવસકો હમને જાના હયે—ખુરાઈકા ખજાના હયે.—હવસકો.

ઈસ હવસસે સયેકડો હો ગયે જેરે ખાક,

પાક ઇનસાંકો પેહી કરતી હયે નાપાક,

હવસસે પુર જમાનાં હયે—ખુરાઈકા ખજાના હયે.—હવસકો.

હયે હવસકે હૈ તીન, હયે ઝોર સીના વાવ,

તીનોબી બિનુકત હયે, કયા ફાયેદા ઇનસે પાવ,

કયા હાસીલ ઇનસે આના હયે—ખુરાઈકા ખજાના હયે.—હવસકો.

મયેનેબી આ લાલચમે ખેલા જીવેકા ખેલ,

દોલત મેરી સખ બહા લે/ગઈ હવસકી રેલ,

માહબીસતો દીવાના હયે—ખુરાઈકા ખજાના હયે.—હવસકો.

[દાખેલ હોનાં જેમેદકા.]

પીયુ—રાજાલ.—કૌન જાનલમે જા તુ ફસારે.—તર્જ.

જોએદા—ન અખ ગુજરી બાતોંકા અફસોસ કર તુ,
કુછ આઈન્દાકી શીક પર કસ કમર તુ.—ન અખ.
હુવે ફાફેકો ધરમે દો દીન વ લેકીન;
નહીં લાતા હએ પએદા ફુરુછ કરકે જર તુ.—ન અખ.
હએ બીન દુધ કે, લખ પર હસ તીફલકે દમ,
કર હસકે તડપને પ દુધ એક નજર તુ.—ન અખ.
હુવા હાતસે અપને ખુદ ખવાર ખારે,
જુવેમે જરે માલ સખ હાર કર તુ.—ન અખ.
જો કુરુછ હોના થા બહો તો સખ હો ચુકા હએ,
જા અખ કરને મજદુરી ખારે મગર તુ.—ન અખ.

અ બી યા ત .

સાદીકુ—કયા કમ થા ગમ મેરે જીકો દુખાને?
જો આઈ હએ મુઝે તુબી સતાને?
હવાસ અખતો નહીં હએ મેરે ફાયમ,
રહા કરતા હું મએ ખેમજજ દાયમ.
જુવેમે જખસે હારી મએને દૈલત,
હુવી હએ હાએ! તખસે મુઝકો વાહશત.
કાંહાં હએ આશનાં બહો મેરે બદકાર?
જો ખાને પીનેકો હોતેથે તૈયાર.
કાંહાં હએ દોસ્ત અખ બહો સખ બદ અખતર?
જો લે જાતે થે રંડકે મુઝે ધર.
કાંહાં હએ બહો રશીક અખ મેરે સારે?
કે સુખમે ઊખ સંગ મેરે ગુજારે.
થે બહો મરદુદ કયા પૈસેકેહી ચાર?
જીન્હે અપના સમઝતા થા મએ ગમખવાર.

મુ ખ અમ સ .

જોએદા—

જો નહીં જાને કાર પૈસેકા—આદમી હએ બહો ચાર પૈસેકા,
સખ હએ નકશો નીગાર પૈસેકા—આહ પૈસેકી ખ્યાર પૈસેકા,
જીસકો દેખોસો ચાર પૈસેકા.

સાદીકું—

હાએ! કયું પૈસા મએને ખવાર કીયા—ઓ માહીબ દુશમનોકો યાર કીયા,
વાએ ! બહે કૈસા મએને કાર કીયા—કયું ન અએ પૈસે ગુઝકો ખ્યાર કીયા,
હાતસે અપને ખુદકો ખવાર કીયા.

ગજલ—તાહુતુલ લફ્તુ.

જોએદા—

હતને દીન નાદાન રહા, અબ ફાએદા હો કર આફીલ કયા ?
બાહાર ગઈ એર આઈ ખોજાં, તબ હોના યુલ પર માઇલ કયા ?
લાજમ તો યા કરની હીફાજત પહેલેલી અપને • ખીરમનકી,
ચુન ગઈ ચીડીયેં એત, અબ હો પચતાનેસે હાસીલ કયા ?
બ કુચ્છ કર કર મજદુરી લા પૈસા તાકે હોવે યુજર,
દુધ ખીન બહે મરે હએ બચ્ચા, બએઠા હોકે કાહીલ કયા ?

મુ સ ૬૬ સ •

સાદીકું—

નહીં રખખી જમાનેનેહી મેરી હાએ ! જબ પરવા,
મુઝેબી શીફ ખીખીકી ન હએ બચ્ચેકી અબ પરવા.
ગુઝે પૈસેકી પરવા હએ, નહીં હએ મેરી અબ પરવા,
યા પૈસા પાસ મરેતો મેરી રખતેથે સબ પરવા.
હું ગમસે મએંતો દીવાના, ગુઝે મજદુરી સુઝી હએ ?
માલો માફીમ દોનો અબ મુઝે માહજુરી સુઝી હએ.

જોએદા—

ગજલ કહેતા હએ ગુ, “ગુઝકો નહીં હએ મેરી અબ પરવા,”
તેરી હસ મુફલસીમેલી તો છોડી હમને કબ પરવા ?
બલા તીસપરબી ગુ મેરી ન રખ આલી નસબ પરવા,
વ લેકીન અપને બચ્ચોંકીદે રખતે આએ સબ પરવા ?
બચ્ચાને હસકે જોકેહી મુઝે મજદુરી સુઝી હએ,
તો ગુઝકો કહેતી હું મએં, ઔર ગુઝે માહજુરી સુઝી હએ.

૩ આ ઈ યા ત .

સાદીકું—

લગી મરનેકોહી કુંમરીતો કયા શમશાદસે મતલબ?
 બ વફતે નજ્મ કયા બુલબુલકો શુલકી યાદસે મતલબ?
 હરએકસે વફત રાહતકે તો મતલબ રખમે હએ ધનસાંન,
 ન જીકો અપને રાહત હો તો કયા ઝૌલાદસે મતલબ?

જોએદા—

નહીં રખખી થી ગો શીરીનને ફરહાદસે મતલબ,
 મગર તા મર્ગ રખખા ઊસને ઊસકી યાદસે મતલબ.
 પીદરકે ગમકી ગર નાંદાંન બચ્ચેકો ન હો પરવા,
 તો કયા ઊસ ગમમે જો રખતા નહીં ઝૌલાદસે મતલબ ?

સુદ સ .

સાદીકું—

પડો દોજખમે તુમ ઝૌર ડાલો બચ્ચેકો જહાનમમે,
 મએ દોવાંનાં બનાં હું હએ ! અપને આપહી ગમમે.
 સતાને કયું બના જીતે હો મુઝકો તુમ ચહે આઝમમે,
 દ બચ્ચા લા મરૌકું ઊસકી ગરદન એકહી દમમે,
 [સાદીકુંકા લડકાકો મારને જાના, ઝૌર
 જોએદાકા ઊસે બચ્ચાના.]

તુઝેબી જાનસે મારું કે ચહે મીટ જાએ સખ ઝગડા,
 મએ ખુદ મરતા હું જાલીમ કરતે હો કયું મુઝસે અબ ઝગડા?
 [બેહોશ હોકર ગીરના સાદીકુંકા.]

મુ સ દદ સ.

ખુદીકા કયા હવા હએ ગર્મ બાઝાર,
 તવંગર કપ્રમે હએ સખ ગીરફતાર.
 ન કુચ્છ બેગાને અપનેકી હએ દરકાર,
 હવાકે ઘોડે પર હએ સાદે અસવાર.
 ગોયા શીરઝૌન ખુદકો જાનતે હએ,
 ગરીબોકો નહીં પહેછાંનતે હએ.
 જમાનેસે મુરબત ઉઠ ગઇ હએ,
 દીલોસે અબ મોહબ્બત ઊઠ ગઇ હએ.

કરમ ઊઠા ધનાંયત ઉઠ ગઈ હયે,
 રહે આઈસ હયે કે ચાહત ઊઠ ગઈ હયે.
 હતા હયે કયા અજુજે આંમ પૈસા,
 હયે સખકા દીન ઐર ઇસલાંમ પૈસા.
 ઐ બીલીમ મેરા ખુદ તુ હોકે શોહર?
 ગયા પૈસા તો અફલો હોશ ઐ કર,
 રહે લખતે દીલ તેરા બચ્ચા, બદ અખતર,
 મીઝાતાથા ઇસે મીઝીકે અંદર?
 ખુદાસેબી નહીં ડરતા થા મલહુત?
 અરે કયા કાંમ તુ કરતા થા મલહુત?
 જીગરસે કીના, ઇસ કીને ૫ લખ્તાનત,
 તેરે ઇસ સંગસે સીને ૫ લખ્તાનત.
 હયે તેરે સાત અમ જીને ૫ લખ્તાનત,
 શરાબે વસ્ત્રકે પીને ૫ લખ્તાનત.
 તુ કયા પાલેગા હમકો અયે બદ અખતર?
 હયે સખકા પાલનેવાલા બહો દાવર.

[જોબેદાકા ગુસ્સેએ આંતકર માઅસુમાંકો સાથ
 લેધર છોડ જનાં, સાદીકકા હોશમે આંનાં.]

અ બી આ ત .

સાદીક—કયા રંજો ગમમે હાએ ! ગીરફતાર મયેં હુવા,
 આસુદા કયા થા ઐર કયા નાચાર મયેં હુવા.
 અયે જોબેદા મયેં ફૈસા કરેં દુર રંજો ગમ,
 [જોબેદાકો નહીં દેખનેસે સાદીકકા
 હયેરાંન હોનાં.]

અફસોસ ! કયા અલી ગઈ ? સદ હયેફ ! કયા સીતમ !

સુદસ.

લાયક હયે જનાં તેરા બેલાશક અયે જીશઆર,
 હરદમ નયા સીતમ મેરા સહેતીથી દીલશીગાર.
 બચ્ચેકા અપને ખુદ મયેં કરતા થા નાબકાર,
 કયા મુફલસીને હોશ કીયે હયેં મેરે ફાર,
 ચકી બને હયેં મેરે લીયે અર્જો આસમાં,
 ઐર મીસલે દાનાં પીસતે હયેં મુઝકો બેયુમાં.

કલ્યાન—ગજલ—કુબકર દીલમે મેરે.—તર્જ.

હાએ ! મુક્લીસ નો કોઇ વુટકે જરદાર બને,
મુક્લીસી ઉસકે લીયે કથું નહીં તલવાર બને?—હાએ !
ન બડાકે ક્રીસી દુશમનકોભી યા રખ વુ ઘટા,
બલકે નો હોવે સીપાહી બહોભી સરદાર બને.—હાએ !
જરે ગુલ બાગમે જખ દુજદે ખીજાંને લુટા,
હોકે પજમુદા બહો ધક્કાસસે સખ ખાર બને.—હાએ !
બાગબાં હોતા નહીં મેહેરબાં વુતો મુઝપર,
પુર શીજા કેસા મેરે બખતકા ગુલજાર બને.—હાએ !
સુનતા ફરીયાદ હમારીહી નહીં વુ અએ ખુદા,
એસે દુન્યાંમે કયા એક હમહી ગુનાહગાર બને.—હાએ !

સુ દ સ .

ફરીયાદ મેરી સુનતા નહીં જખકે જુલ જલાલ,
તખ ક્રીસ લીયે મએ નેકી બદીકા રખખું ખીવાલ.
ચોરી, ફરોબો ખુસે કરે જગકો પાએમાંલ,
ગએરોંકા હર તરહા કરે કુખજેમે અપને માલ,
જસકી મદદસે દહરમે મએ શાદ કાંમ હું,
શએતાનબી બહો હો તો મએ ગસકા ગુલાંમ હું.

[સીઆહ બાદલકા એકાએક ધજહાર હોનાં,
બફકી ચમકકે સાથ અએ ગલીજસે
ખનાંસકા નમુદાર હોનાં.]

ક લી યાં ન—સા રે ગ મ .

ખનાંસ—

કયા હએ ગમ. બોલ મેરેસે,
ક્રીયા હમકો યાદ કેસા, કથું હએ એસા, બેકલ જૈસા.—કયા.
મુરીદ હો મેરા, દુખ સારા, ટલે તેરા, હોબ ચેરા.—કયા.

કાફી—જુલા—સુરત તેહારી સેયાં.—તર્જ

સાદીકું—

હએ વુ બલા કયા તોહ નાહીં મએને બનાંરે.—હએ.
હએ કૌન વુ બોલ જહલીસે મોહિ,
મોરે ઘર પર તોરા હુવા કેસા આનાંરે?—હએ.

જીલા—કાફી—કોષ ધડી ન વસ્ત્રકી.—તર્જ.

ખન્નાસ—

શએતાનકો જો તુને કીયા યાદ અએ બશર,
ઉસ શાહાને સુતી તેરી ફરીયાદ અએ બશર.—શએતાનકો.
ફૈરન મુઝે મદદકે લીયે તેરી બિજા હએ,
ખન્નાસ નાંમ મેરા હએ રખ યાદ અએ બશર.—શએતાનકો
શાંમો સહર ગુલાંમી જો મેરી કરેગા તુ,
કર દુંગા એક પત્રમે તુઝે શાદ અએ બશર.—શએતાનકો.
બરહુન્સ—લાવની.—બેદરદી દગા તેરે દીલકા.—તર્જ.

સાદીકુ—અએ શાહોંકે શાહ મેરે વાલી, હું ગુલામ મએં તેરા,
સખત મુક્લસીને ધન દીનો અરે હાએ ! મુઝે ધેરા.
લગા મોડને મુંહ મુઝસે, અપનાં વ બેગાના,
બહોભી ગએર હુવા હએ હાએરે ! જીસે અપના મએં જના.
રખ સર પ મેરે તુ જલ્દી, અબ તાજે શાહાના,
તા હો જાવે મેરા દુર સારા રંજો અલમ પાના.
રહું તેરે મએં જેરે ફરમાં, ટપે દુખ અગર મેરા,
સખત મુક્લસીને ધન દીનો અરે હાએ ! મુઝે ધેરા.

અ બી યા ત .

ખન્નાસ—હું મઆવીન મએં તેરા કયું હોતા હએ તુ બેકુશર,
આજહી તુઝકો તવંગર કરતા હું મએં આશકાર.
પર હમારે હુકમ પરહી ચુસ્ત તુ રહેનાં મુદાંમ,
કરનાં ધનસાંનોકી ખવારી તાકે હો આલી મુકાંમ.
મહેલ તુઝકો રહેને હમ દેતે હએ અબ એક જરનેગાર,
દખ થોડે અસેમે બડતા હએ કયા તેરા વીકાર.

કટ્યાંત.—ઈએજી તર્જ

સાદીકુ—હર દમ તેરા દયાં, કર તુ મુઝકો અબ ફરમાંન,
કહે તુ તો દે દું જાંન, તાબએ હું મએં અબ હરઆંન.
હું મએં મુદાંમ, તેરાહી ગુલામ, કહે તુ કાંમ, નેકનાંમ,
ફરદું મએં તમાંમ—હર દમ.

મજકુર તજી.

ખન્નાસ—

કર તુ રહે પચ્ચેમાંન, માને હકકો જો ઇનસાંન,
કર તુ ઊસકો હચ્ચેમાંન, જપના નીત ફેર યા રચ્ચેમાંન,
હોગા માલદાર, તુ અચ્ચે જીવીકાર, જર ખીસીયાર, લે હરખાર,
હમસે તુ અચ્ચે યાર—કર તુ.

[દાહશતનાક આવાજકે સાત ખન્નાસકા
જના ઝૌર સાદીકકા ઊસકે પીછે
હોના રવાનાં.]

બાબ પહેલા.—પરદા દુરારા.

ખા ગા.

[ખાગકે દરવાજેકે નજદીક જોખેદાકા ખેકુરાડી
કરતે હુવે માઅસુમાકો લે કર આનાં.]

અ ખી યા ત.

જોખેદા—તડપતી હચ્ચે મેરી ખેટી કચ્ચે કયા મચ્ચે ઇંજાજ અકસોસ !
ખગચ્ચેરજ દુધકે દીન તીસરા હચ્ચે ઇંસકો આજ અકસોસ !
રહે મરતે વકતકા દેખ્ખું તડપના કૈસા મચ્ચે તેરા,
હચ્ચે કધું ખેતાખ તુ ઘગરા ગયા હચ્ચે હાચ્ચે ! દમ મેરા.
જમી હચ્ચે તેરી માં, જા પાસ ઊસકેહી તુ અચ્ચે ખ્યારી,
પીદર હચ્ચે આસમાં તેરા, કરેગા પરવરીશ વારી.
તુઝે જીસને કીયા પચ્ચેદા વોહી તેરા સદા હાશીજ,
મચ્ચે તુઝકો છોડ કર જાતી હું અચ્ચે ખેટી, ખુદા હાશીજ.

[અપને અકસોસકે સાત ખેટીકા દુખ દેખ
ન સકનેસે માઅસુમાકો દરવાજેકે
નજદીક રખના જોખેદાકા ઝૌર ગીરીયા
વજારી કરનાં.]

કાહાનડા—ગજલ —હોરીકી ભીતક મોરે.—તજી.

ઝો ખાલેક ! તુ ખાવીન્દ ! ખુદાયા ! ખુદાયા !

રખ ઇસ પર અપના તુ સાયા ખુદાયા.—ખુદાયા.

નીગાહબાંની ઇસકી તુ કીજો હમેશાં,
 નહીં સુખ યહે બચ્ચેને પાયા ખુદાયા.—૨૫.
 તુ પૈશાક નેકીકા પહેના તા ઇસકો,
 કહે નેક અપનાં જરાયા ખુદાયા.—૨૫.
 ખબરદાર દૌલતસે મુઝ બેવાકી રહે,
 તેરે જીએ યહે બચ્ચા આયા ખુદાયા.—૨૫.

[પહેછાનતકે લીયે સાદીકુંકી તસવીરકા લીકાકા
 માઅસુમાકે સરાને ૨૫ આહો
 કુચાં કર કર જેાબેદાકા જાનાં, ઐર
 સામનેસે ગીતમાનરકા આનાં.]

ઝીન્ઝાદી—લાવની—સુંદર કહેતી પીયા બીયા.—તર્જ.

ગીલમાંનરૂ—

અએ ગમ તુ જીસ જાએ નહીં, બહો જગે જોહાંમે નહીં કહીં,
 હર એક દીલમે ધર હએ તેરા, ખાલી તુઝસે નહીં જમીં.
 મુક્લીસહી નાશાદ નહીં, આહલે દૌલતભી આગદ નહીં,
 મેગમ હોગા દહરમે જો, બહો આદમકી ઓલાદ નહીં.
 મેરા પીદર સરદારે જોહાં, બહોભી કરતા હએ દીન રાત કુચાં,
 કયું હએ મુજતર ઇતનાં બહો યહે હોતા નહીં હએ બેદ અયાં.

[દાખેલ હોના ખુશસીયરકા.]

મ જા કુર તર્જ.

ખુશસીયર—

મેટા કયું હએ પરેશાં તુ, હએ શીકમે કેસી હએરાં તુ ?
 પજ્જમુરદા કયું મુંહ હએ તેરા, ગમગીં કયું હએ અએ જાં તુ ?
 દુખતર તેરી જબસે મરી, સુખ તરક ભતીજને મેરી કરી,
 ઉસકો દીલાસા દેના તુ હએ નયા નયા દારો જીગરી.

ખ મ સા.

ગીલમાંનરૂ—હુરવશકો તો દીલાસા દેતા હું સુખહો મસા,
 કયું કે વાલીદ એસી કહાં મુઝકો મીલગી દીલરૂઆ.
 પર નયા ગમસે મુઝદારે, મેરે દીલમે ગમ બસા,
 ઉસ જલે ધર પર પીદર હર રોજ તકલીફ આપ ઉઠા,
 જાતે હો ઐર કરતે હો કયું દેખ કર આહો બુકા ?

અ બી યા ત .

પુશસીયર—અચ્છે મેરે પાલે હુવે બચે ન પુછ અબ ઉસકા હાલ,
કહેનેસે દીલકો નીહાયતહી મેરે હોગા મલાલ.

ગીલમાનરૂ—કયા પીદર મચ્છે આપકા પાલા હુવાહી હું પીસર ?
જબતો મુઝકો ભેદસે વાફીફ કરેા અચ્છે નામેવર.

પુશસીયર—જુદ નો વુ કરતા હચ્છે તો મચ્છે કહે દેતા હું તેરી આત,
સુન વુ અચ્છે ગીલમાનરૂ ગુજરી નો મુઝપર વારી દાત.
નો જલા ધર દેખ કર રેતા હું મચ્છે જારે નેજર,
ખાસ થા મેરા મહેલ હો અચ્છે પીયારે જરનેગાર.
ઊસમે ગુલર નાંમ રહેતી થી મેરી મચ્છાશુક્ર એક,
થી પહેતાહી ખુશસુરત ઔર નીહાયત થી હો નેક.
એક દીન દીન હચ્છે કીસીને આગ ઉસ ધરકો લગા,
જલ ગધ હચ્છે ઊસમે મેરી હાચ્છે ! ગુલર દીલરખા.
પીટતા સર આ રહા થા મચ્છે બહોત હો બેફાર,
રાસ્તેમે એક પડા રેતા થા બચ્ચા જારે જાર,
રહમ ખા કર મચ્છે ઉઠા લાયા હું ઊસકો અપને ધર,
હો વુહી હચ્છે, હો વુહી હચ્છે, વો વુહી હચ્છે અચ્છે પીસર .

[ગીલમાનરૂ ઔર પુશસીયરકા બગલગીર
હોના, ઔર ગીલમાનરૂકી નજરકા
માઅસુમા પર પડનાં]

ગીલમાનરૂ—પીદર બચ્ચા રહે નાવારીસ પડા કૌન !
ગયા હચ્છે છોડ કર ઇસકો ભલા કૌન !

પુશસીયર—અરે અફસોસ ! સચ કીસકા પીસર હચ્છે !
હચ્છે કૈસી ઇસકી માં, કૈસા પીદર હચ્છે !
નો ઇસ માઅસુમાકો યહાં છોડ સદ હચ્છેફ !
ગચ્છે હચ્છે હાચ્છે ! કધું મુંહ મોડ સદ હચ્છેફ !

[ઉઠાના ગીલમાનરૂકા માઅસુમાકો ખ્યારસે.]

ગીલમાનરૂ—પીદર હચ્છે લડકી રહે તો મેરે બરમે,
હુવી પચ્છેદ કીસી ફીલીસકે ધરમે.

પુશસીયર—પેહી માઅસુમા હોતા હચ્છે મુઝે તૌર,
પર ઇસકો દેખ સુઝા મુઝકો ફરહ ઔર;

નીહાયત દુરવશ રહેવી હયે મુજતર,
મરી માઅસુમાં જબસે ઉસકી દુખતર.
સદા દીવાનેપનકા ઉસકો હયે જોશ,
કીઈ અકુલો હોશ ઉસને સખ ફરાંમોશ.
ચહે લડકી બેચુનાહ દે ઉસકે ખરમે,
તો કુચ્છ હોશ આયે ઉસ નુરે ખસરમે.
તેરી દુખતરકાબી માઅસુમાં યા નામ,
રખેં હમ ઇસ્મ ઇસકા વોહી ખુશ કાંમ.

ગીલમાનરૂ—સલાહ હયે ખુશ જ મયેં ધરકે અંદર,
મેરી માઅશુકો લાઉં બુલા કર.
ખુશસીયર—વ લેકીન બહો નહીં આનેરી જબતક;
ન તુ ઐસા કહેગા ઉસકો તખતક;
કે ચલ દેતે હયેં તુઝકો તેરી દુખતર;
ગીલમાનરૂ—કહુંગા ઐસાહી મયેં ઉસકો જ કર.

[જના ગીલમાનરૂકા ઐર ખુશસીયરકો
લીકાફ પાના માઅસુમાકે સરાનેસે.]

ખુશસીયર—અરે પર પે સરાંને કયા પડા હયે ?
લીકાફ હયે ચહે, કયા ઇસ પર લીખા હયે ?

[ખુશસીયરકા લીકાફ ખાંચનાં.]

તાહતુલ લફજ-ગજલ.

જો ઇસ મેરી બેટીકો લીલાહ પાલે,
હરએક ઉસકી મુશકીલકો અલાહ ટાલે.—જો.
નહીં પરવરીશ ઇસકી હમસે હુવી જબ,
સરે રાહ ઇસ ખચેકો હમને ડાલે.—જો.
ન ઇસકા દુખાનાં કમી દીલ ખુદારા,
પડે ગમકે હયેં ઇસકે સીનેમે છાલે.—જો.
ચહે જીસ રાજ ખુશ હોવે હદસે જીયાદ,
તો જીસ રાજ ખત તુ ચહે ઇસ્સે પડાલે.—જો.
લીકાફ ચહે ઉસ ખસેંમે કોઈ ખોલે,
તો સર અપને બુદી ફસમકી બલા લે.—જો.

[આના દુરવશકા ગીલમાનરૂકે સાત દીવાનેવાર,
ઐર મરહુમ બેટીકી યાદ કરનાં.]

ઝીન્ઝોટો—હું મરી—કૈસી આવેરે કહ મારે.—તર્જ.

હુરવશ—ખાક ગલેરે કયું જીગર પર,
સોવે મ્યું બેઠી મેરી કુધકે ધર પર.—ખાક.
દે દે મુઝે મેરી માઅસુમા વર્ન,
ગાલુંગી ધુલ અપને સર પર, જીગર પર.—ખાક.
તકતી હું રાહ મેરે નુરે બસરકી,
આંખે લગી મેરી દર પર, જીગર પર.—ખાક.

અબી ચાત.

ખુશસીયર—અએ હુરવશ કયું ખાતી હએ ઇતના તુ દેઈ ગમ,
લે આએ હએ રહે માઅસુમાકો તેરી જાકે હમ.

[દેના ખુશસીયરકા માઅસુમાકો હુરવશકે પાસ.]

હુરવશ—ક્યા મેરી માઅસુમા ! તેરા શુક અએ પરવરદીગાર,
દેખ બેઠી કીતમી મએ તેરે લીયે થી બેકુરાર.

[હુરવશકા માઅસુમાકો બા ઉલફતો ચ્યાર
છાતીસે લગાનાં.]

તા હે ચુર.

આખ પહેલા—પરદા તીસરા.

રા સ્તા .

[હાતમે તુમડી લીયે હુવે બાટકે લીબાસમે
દાખેન હોનાં પાગલખાંનકા.]

જીલા—મડમ સાહબ લાંગીયા બોલો.—તર્જ.

પાગલખાંન—

બાવા સાહબ તુમડી ભરો, તુમડી ભરો,
ખાએર કરો, પૈસા ધરો, તુમડી ભરો.—બાવા,
ચોરીબી કીધ, ખુનબી કીયા, કીસેબી કતર,
એક બાકી બીકયા સો તુમડી મેરી ભર —બાવા.
સોનાં દેદો, ચાંદી દેદો, દેદો ખુઅસા માલ,
ભરદો ભરદો, તુમડી ભરદો, લાલાજીકે લાલ.—બાવા.

ધા મએ નૌકર સાદીકા, અપ હો ગયા હું બાટ,
બાટકો રૂપએ દીને સાટ, બનેગા ઊસકા ઠાટ.—આવા.
ખાનકો તો ખુબ મીલા, નહીં માલી શરાબ,
સવાલ ઊસકા કરતા હું મએ દે દે કોઇ શીતાબ —આવા.

[અમીરી પોશાકમે સાદીકા ઘણેજ હોતા,
ઐર પાગલકો પહેછાંનકર ગોશમાંલી
દેનાં.]

અ ખી યા ત.

સાદીકા—

કથું છોડી નૌકરી મેરી તુને અએ નાખકાર,
કયા મેરે ઘર થા દુખ તુઝે કર જુઝસે આશકાર ?
ખાને વ કપડેસે થા હમેશા તુ શાદમાંત,
બહો છોડ કર કથું બીકકા આયા હએ તુઝકો દયાંન ?
અલ ઇત દીનો કહાતા હું આહલે સરીર મએ,
તુઝકોબી અપ બનાઈગા પાગલ અમોર મએ.

પાગલખાંત—

તુમ અમીર હો જાહપે ઐર રહેને દો મુઝકો ફકીર,
કારે શએતાંની મએ કરકે અપ નહીં બનતા શરિર.
પહેલે કીઝ જો નૌકરી મએને તુમહારી નેકનાંમ,
કયા કયા મેરે હાતસે કરવાએ સાહેબ તુમને કાંમ.
જીસ અમીરે ખુશસીયરકી ખીની પર આશક થે તુમ,
ઘર જલા કર ઊસકા તુમને નામહી કર ડાલે શુમ.
હાતસે મેરેહી જલવાયા હએ તુમને ઊસકા ઘર,
કીસ ખરાબીસે મરી હએ ઊસકી ખીની ઐર પીસર.

સાદીકા—

એસે એસે કામ કરનેસે ન તુ લરજા જીગર,
સર ચુતાંહ મએ અપને લેતા હું, તુઝે કયા હએ ખતર ?
દેખ સુમરન કરતા હું ખન્નાસકે મએ નાંમકા,
આયા પાગલખાંત વકત અપ અએશ ઐર આરાંમકા.

પાગલખાંત—

અએશ ઐર આરાંમ તુમકોહી સુખારક નેકનાંમ,
અપનેસેતો અપ નહીં હો સકતે હએ શએતાંની કાંમ.

સાદીકું—

જ્ય કરકે તુઝકો મચેતો અપને લે જાજીગા સાત,
હાતસે મેરે કાંહાં જતા હચે અપ તુ બદસીકાત.

પાગલખાંન—

બસ ન સુખા દમ દો મચેં સમઝા બડે સરદાર હો,
જ્ય કયું કરતે હો, કયા કુચ્છ તુમ મેરે મુખતાર હો ?

ખન્નાસ—

[નમુંદાર હોના ખન્નાસકા.]

ચહે નહીં મુખતાર તેરા, હચેં વલે મુખતાર હમ,
કયું હમારે રાસ્તેસે ફેગતા હચેં તુ ફદમ.
બેહુતરી ગર ચાહે હચેં તો જલ્દ જ સાદીકુંકે સાત,
વને બંદર બનકે તુ મલત રહેગા અપને હાત.

પાગલખાંન—

જતા હું રે જતા હું, તુ મત બના બંદર મુઝે,
[ખુદસે] અચે સીઆહ મુરત ખુદ ગારત કરે જલ્દી તુઝે
ખન્નાસ—

ચલ અચે સાદીકું જ અમારે ખુશસીયરકે જલ્દ ધર,
કરતી હચેં વાંહાં એક લડકી જુકે હકે શામે સદર.
ના પીદર હચેં ઊસકા, ના માદર હચેં ઊસકી જશઆર,
તુ બના પાગલકો વાલીદ ઊસકા, તા બન જાચે કાર.
હસ બહાંનેસે તુ ઊસ દુખતારમે જલ્દી લેકે આ,
ફેર કહુંગા ઊસકે હકમે જૈસા બહો હાતાં બજત.

પાગલખાંન—

ઊસકા મુંહ ઢાલા હવા, હો જાજી મચેં વાંહાંસે ફરાર,
વને ચહે કર લેગે કુતે મુઝસે બકરેકા શીકાર.

ઝીન્ઝાટી—ગજલ—અચેતુસ સનમકો છોડકે.—તર્જ.

સાદીકું—દુનીયાંચે દુકે વાસ્તે કયા કાંમ કરતે હચેં,
હસ કુફરે લીયે તરક હસલાંમ કરતે હચેં.—દુનીયાંચે.
શચેતાંનકે ગોલાંમોકી હચેં આકુબત ખરાબ,
દો રાજ પહેલે દુનીયાંમ આરાંમ કરતે હચેં.—દુનીયાંચે.
સખ હમ સમઝતે હચેં વલે કરતે નહીં હચેં કુચ્છ,
નૌથ એક શરામે હાંસિકાહી જામ કરતે હચેં.—દુનીયાંચે.
કયા હો ગયા ફરાર, બલા જાચેગા કાંહાં,
હમ હર તરાહસે જાકે જાસે રાંમ કરતે હચેં.—દુનીયાંચે.
[સાદીકુંકા જાના ઓર બાબે અબજકા
હખતેતાંમ પાનાં.]

તમામ હવા બાબ પહેલા.

બાબ દુસરા—પરદા પહેલા.

આગમે એક મહેલ.

[માઅસુમાકા સીતાઈશિ પરવરદીગાર કરતે હુવે ધજ્જહાર હોના.]

છલા-પાહાડી-ઈએછ તર્જ—યાદ કર આદમ તે દાતાર.—તર્જ.

માઅસુમા—

મેહેર કર હમ પર એ ગફાર, બદે તેરે લાઆર,
નહીં તુઝ સીતા કોઈ ગમખવાર, અપની પનાહમે રખે તુ હરબાર.-મેહેર.
સખ અબ્દ, તુ માઅબ્દ, સખ ફાંતી તુ મૌજુદ,
સખકા હમે તુ મકસુદ, હર હમ્દકા માહમુદ.-મેહેર.

[પાગલકા બરાએ ખમેરાન તુમડી બજતે આનાં.]

ભ ટા ઈ.

પાગલખાંત—

તુમડી બર દર મેરી તુમડી બર દે
અલાહકે લાલ મેરી તુમડી બર દે.-તુમડી.
અરે કોડી કોડી જોડ મેરી તુમડી બર દે,
ઐર પૈસા પૈસા છોડ મેરી તુમડી બર દે,
શીયા જાકે તોડ મેરી તુમડી બર દે.-અલાહકે.
બરદે બરદે બરદે બરદે બરદે તુમડી ઝટપટ,
નેકી કરલે જખતક જુસ્મા જાનકી હમે ગટપટ,
દોહી દીનકી ગીન અમે નાંદા આલમકી તુ બટપટ,
તુડી કલ જો કલહી તેરી હોગા પત્રમે ચટપટ.-અલાહકે.
અરે થોડી થોડી ખાત મુઝે અખ યાદ આઈ,
મુત લીજો પાગલખાંત બાટકી ભટાઈ,
જતેજકા મેલા, દુખ જતેજકા મેલા,
કોઈ કહાવે ગુરે ઈસમે કોઈ કહાવે મેલા,
લડકોંસા ઈસ બાજુ ગાહમે એલ હર એક મેલા,
પર જો જતા બાજુ હફકી હમે વોહી અલખેલા.-અલાહકે.

ઐર થોડી થોડી બાત મુઝે ફૂર યાદ આઈ,
ચખખો ચટની પાગલખાંકી ઊસમે ખરાઈ,
દુનીયાં નાટકખાંના હૈયેરે દુનીયાં નાટકખાંના,
પીટ કીસીકા મસકન ગ્યાલરીમે કીસકા જના,
બાકસ ઐર ઈસ્ટાલસસેબી દરજેકા હો પાંનાં,
લેકીન આખેર એકહી દરવાજેસે સખકો જનાં—અહ્લાહકે.

[માઅસુમાકો]—દે અહ્લાહકે નામ દે અહ્લાહકે નામ,
મુધરે તેરે કાંમ દે અહ્લાહકે નામ,
અઅેશ કર મુદાંમ દે અહ્લાહકે નામ,
જનનત હો મુકામ દે અહ્લાહકે નામ.—અહ્લાહકે.

પાહુડી ઝીન્ઝોટી.—જીસે ઈસ્કકા તીર.—તર્જ.

માઅસુમાં—લીયા તુમને કયા ખ્યારા નામે ખુદા,
મેરી જાનં હસ નામ પર હૈયે શીદા.
ચહે દીલ આહાતા હૈયે અઅે દાતા મેરે,
કે સર કાટ કર રખ દું આગે તેરે.
નહીં અખતો હાજીર હૈયે કુચ્છ મેરે પાસ,
મગર તંનકા લેલો ચહે મેરે લીબાસ.

[ખુદકી ઝોડની ઊતાર કર દેના માઅસુમાકા
પાગલખાંનકો.]

ભ ટા ઈ.

પાગલખાંન—અમન હો ખેટી તુમે અમન હો ખેટી,
શૌહર તેરા કોઈ ગુનમદન હો ખેટી,
ગુનચેસા તો ઊસકા દહન હો ખેટી,
નેક સારા ઊસકા ચલન હો ખેટી.—અહ્લાહકે.

[પાગલકા માઅસુમાકો દોઆ દેના,
માઅસુમાકા જનાં ઐર સામનેસે
સાદીકકા આનાં.]

અ બી વૈ ત .

સાદીક—અડે હો જરા ભાટજી કાં ચલે.
પાગલખાંન—[ખુદસે] બલા ચહે પડી હૈયેરે ફૂર ગલે.

સાદીકું—અય્યે મુજી નહીં આપ વુઝકો હયા?

મુઝે છોડ કર કયું ચલા વુ ગયા?

પાગલખાંન—ખુશી અપની કયા હયેં વુમહારે ગુલામ,

[ખુદસે] જરા દમસેહી રખનાં પાગલખાં કાંમ.

[નમુદ હોના ખાંનાસકા.]

ખાંનાસ—એક બાર કયા? ગુલામ હયે સૌ બાર વુ મેરા,
મુંહજોરી કીધતો કર દુગા બંદરસા મુંહ તેરા.

પાગલખાંન—[ખુદસે]સખ અચ્છે હયેં મગર ચ્છે હનુમાન હયે બુરા,
હકુંમે મેરે હસીકાહી ફરમાન હયે બુરા.

ખાંનાસ—ચલ સોંચતા હયે કયા? નો કહું મયેં બ્હો કાંમ કર,
બ્હો લડકી નો ગઈ ઊસે લે આ વુ જુદતર.

[ગાયેબ હોનાં ખાંનાસકા.]

પાગલખાંન—સાહીબ બ્હો લડકી ગયેરકી હયે, ઔર હું મયે ગયેર,
કયું કર બ્હો આવે અફતસે ઊસ દુમયેકો હયે બયેર.

સાદીકું—જૈસા કહું મયેં વૈસા બજ લા વુ જુદતર,
ઝુકા પીદર બ્હો લડકીકા જા બનકર ઊસકે ઘર,
ઔર કહેનાં હયે ચ્છે લડકી મેરી દેદા વુમ શીતાબ,
કર દુગા અપની જાત અબી વર્ન મયેં ખરાબ.

પાગલખાંન—તો કયા બ્હો લડકીકો કોઈ હોગા પીદર નહીં?
ચલ જાઓ ચ્છે ઠગાઇબી ચલ સકતી હયે કહીં?

સાદીકું—માંદર હયે ઊસકી ઔર ન પીદર સુત વુ દ્યાંનસે?

પાગલખાંન—અહ્લાહ મીયાંને ફૂંક દીધ કયા આસમાનસે?

સાદીકું—નકુશીર કર ન હતની, નો કહેતા હું કર શીતાબ,
ખાંનાસકો ખોલાઉંગા વર્ન મયેં બે હીજાબ.

પાગલખાંન—ઊસ બયેંસાસુરકો લીહ્લાહ બુજાવો ન જાતા હું,
બન કર પીદર બ્હો લડકીકો મયેં લે કર આતા હું.
પર કોઈ દો લીબાસ તો અચ્છા અયે નેકનાંમ,
તા વાલીદ ઊસકા સચ્ચા મુઝે જાને ખાસો આંમ.

સાદીકું—મેહેતર હયે મયેં લીબાસભી દેતા હું વુઝકો ચલ,

પાગલખાંન—[ખુદસે] હન મુજીયોંકીહી નહીં આતી હયે કયું અજલ?

[જાના સાદીકો પાગલખાંનકા.]

બાબ હુસરા—પરદા હુસરા.

દી વાં ન ખાં ના .

[હુરવશકા ગીલમાનરકી તાઅરીફ ગાતે
ધજહાર હોના.]

ઝીન્ઝોટી—ગજલ.—કીસીકા દર્દ દીન.—તર્જ.

હુરવશ—

જક્કા જાને નહીં મુતતકુ, જો દીનખર હો, તો ઐસા હો,
સદા જુલજુલ પ હયે માહલ, યુલેતર હો, તો ઐસા હો.—જક્કા.
હું મીજગાં દેખ્દીલ ખસ્તા, ઝૌર અખર દેખ કર મજબુહ,
અગર હો તેગ તો ઐસી, જો ખંજર હો, તો ઐસા હો.—જક્કા.
મયેં બોસે માગે જાતી હું, બેહા દેતે જાતે હયે મુઝકો,
હો શહે હુસ્ન તો ઐસા, ગદા ગર હો, તો ઐસા હો.—જક્કા.
લયે રંગીનો દંદા દેખ, ઉસકે જૈહરી બોલે,
અગર હો લાઅજ તો ઐસા, જો ગૌહર હો, તો ઐસા હો.—જક્કા.
મયેં ગીલમાનર પ હું સદકે, હયે બેહા મેરે પ નીત કુરખાં,
હો ખીખી ગર તો ઐસી હો, જો શૌહર હો, તો ઐસા હો.—જક્કા.

[દાખેલ હોના ખુશસીયરકા.]

જીલા—કાફી—ગજલ.—હું ન લાદે બોલી માંઘ મયેંનું.—તર્જ.

ખુશસીયર—

માઅસુમાં કહાં હયે મુઝે અયે હુર દીખા દે,
ગાઅેય મેરી આંખોંકા હયે કહાં નુર દીખા દે.—માઅસુમાં.
બેહા જીકે ખુદા કરતી હયે, મયેં સુનતા હું દીલસે,
હયે ઊસકા મુઝે દેખના મન્જુર દીખા દે.—માઅસુમાં.
[ખુદાએ દીલ લગાઅે હુવે માઅસુમાંકા
આનાં હાતમે તસખીહ લીયે હુવે.]

એમન કદ્યાંન.—ફલહન માંગે સવારંન.—તર્જ.

માઅસુમાં—

કહત હો કયું અયે બાંવૈઆ આપનાં, અપનાં,
એ સબ અપનાં, અપનાં, અરે સમજો સપનાં.—કહત હો.
ન સુવ જુધ જગતકી તોહુ કાંમ આવે,
બસ એક કાંમ આવેગા, હર નાંમ જપનાં.—કહત હો.

હાલા અરહુન્સ—હું મરી.—એકરે જાંતી મારા.—તર્જ.
 હુરવશ—નેકરે, એસી નહીં કોઈ દેખી.—નેકરે.
 નીસ દીન યાદે ખુદામે રહત હએ,
 હસકી રીત અજાએયરે, એસી નહીં કોઈ દેખી.—નેકરે.
 [દાખેલ હોના પાગલખાંનકા દીવાનેવાર.]
 ખીલાવલ—હું મરી.—આવો પીતમ આવો.—તર્જ.

પાગલખાંન—

બેટી હમારી, બેટી હમારી, બેટી હમારી લાવો,
 જન મએ હું ગા વર્ન તુમહારી, બેટી હમારી લાવો.—બેટી.
 પેહી હએ બેટા આંખ કલેજાં, પેહી હએ બેટા નાંક કાંત,
 પેહી હએ મરી પુતલી ખ્યારી, બેટી હમારી લાવો.—બેટી.

બ એ ત .

ખુશસીયર—સાહેબ હો કૌન આપ કરે તો બયાંત કુચ્છ,
 દીવાંને કયું બને, જરા રખીયેગા ધ્યાંન કુચ્છ.

ભ ટા ઈ .

પાગલખાંન—હસકા હું મએ બાપ, હાએ ! હસકા હું મએ બાપ,
 હોગા તુમકો પાપ, દેખો હોગા તુમકો પાપ,
 દે દો હસકો આપ, હાએ ! દે દો હસકો આપ,
 કયું હુવે ચુપ આપ, અરે કયું હુવે ચુપ આપ.

અ ખી યા ત .

ખુશસીયર—શાએદ અએ હુરવશ હએ મહે માઅસુમાકા પીદર,
 દીવાંનાં હસકી જુસ્તજુમે હો ગયા મગર.

પાગલખાંન—

[ખુદ્સે] તમલે પર જમતા હએ જૈસા તાલ, લગાયા એસા તાલ,
 વાહજ પાગલખાંન તુમસા કૌન હએ સાહેબ કમાંલ.

હુરવશ—આપ હો યા કોઈ હો, હસકો કરે કયું દુર મએ,
 અપની આંખોંકા સમજતી હું હસેતો તુર મએ.

ભ ટા ઈ .

પાગલખાંન—દે દો હસે ઝટપટ, દેખો દે દો હસે ઝટપટ,
 વર્ન હોગી ખટપટ, યાંહાં વર્ન હોગી ખટપટ,
 ફૂડુંગા સર ફટ ફટ, દેખો ફૂડુંગા સર ફટ ફટ,
 લેંજાઉંગા હટ હટ, અરે લેંજાઉંગા હટ હટ.

બાએ ત.

પુરાસીયર—છોડ ઇસકો, લડકી હએ મેરે લડકેકી, બદ ખીયાલ,
દીવાનાં હો ગયા તો કયા ગએરાંકા લેગા માલ ?

ભટ્ટાઈ.

પાગલખાંત—મેરા હએ રહે માલ, બેશક મેરા હએ રહે માલ,
ડાલ મત તુ જલ, મુઝપર ડાલ મત તુ જલ.
જુકા હુંગા કાલ, તેરે જુકા હુંગા કાલ,
દે દે મેરા લાલ મુઝકો, દે દે આ ચંડાલ.

આ બીયા ત.

પુરાસીયર—હરવશ બિનકતસે સાખીત ઇસકે હોતા હએ સહી,
બાપ માઅસુમાકા હએ લારએબ દીવાનાં પેહી.

પાગલખાંત—[પુદસે]ખીંચ કર યા ઇંચ કર આએતો આખીર દાંમમે,
કૈસે પાગલખાં હએ દેખો સુસ્ત અપને કાંમમે.

હરવશ—કયા ચયા જય હોગી માઅસુમાં મેરી મુઝસે જુદા,

પુરાસીયર—લેને આયા હએ તો પ્યારી છોડેગા બહો કબ્બ ભના?

માઅસુમાં—છોડ કર જાઉંગી તુઝકો મએ ન માદર જીનહાર,

હરવશ—કયા કરે, લાઆર હું મએ, આએ મેરે દીલકે ફરાર.

ભટ્ટાઈ.

પાગલખાંત—દેતા હું મએ જાન, અપની દેતા હું મએ જાન,
વર્ન દે શએતાંન, મેરી . પેટી દે શએતાંન.

હો ગયા હએરાંન, મએતો હો ગયા હએરાંન,

દમ ચલા તુ માન, મેરા દમ ચલા તુ માન.

[પાગલકા છુરી નીકાલ કર અપને સીનેમે
મારને આહના, પુરાસીયરકા હાત પકડ
કર રોકના, આર છુરી છીન લેતાં.]

આ બીયા ત.

પુરાસીયર—

જાને દે આએ પેટી અપના ઇસ પ હએ આબ જોર કયા?

રહે લે જાનેકે સીયા છોડેગા અપનાં શોર કયા?

હુરવશ—

દીજયે ગર થેહી મરજી આપકી જીશાન હયે,
આખેરી મુંહ દેખું બેઠીકા થેહી અરમાન હયે.

[હુરવશકા માઅસુમાંકો સીનેસે લગાકે જારે જાર રાનાં,
હુરવશકા આહે સદે ભરના, ઐર ખુશસીયરકા
માઅસુમાંકો પાગલકે લવાલે કરના.]

બ એ ત .

માઅસુમાં—લો અયે પીદર જાતી હું મયે,

ખુશસીયર—જ અયે હમારી નુરે અયેન.

માઅસુમા—માં, લે તુ મેરી બંદગી,

હુરવશ—જ અયે હમારે દીલકે અયેન.

[પાગલકા માઅસુમાંકો લે કર જાનાં, ઐર
ઊન દોનોકે પીછે ખુશસીયરકા રવાંત
હોના, સામનેસે ચીલમાનરકા આના.]

પીલુ—લાવની.—દુખી દીલે હાલ કવેસ્વર.—તર્જ.

ચીલમાનર—ખારી હમારી માઅસુમાંકો કયું દીયે તુમને જાંત,
ઊસકે પીત નહીં અયેન પાવે દીલ મેરા એક આંત.

હુરવશ—વાલીદને જબ કહા તુમારે હો ગધ મયે મજબુર,
લે ગયા દીવાંનાં ઉસે મયે રાતી રહી રન્જુર.

ચીલમાનર—બહો થા પીદરહી ઉસકા ગરતો કરતે થેહી મન્જુર,
ઊસકોબી ધર અપનેહી હમ રખ લેતે અયે હુર.
લાવું ઉસે મયે કરકે તજાશ અમ હો ન કહીં હમેરાંત,
ઉસકે પીત નહીં અયેન પાવે દીલ મેરા એક આંત.

[ચીલમાનરકા જાને ચહાનાં ઐર
હુરવશકા રાકનાં.]

રેસ—દુમરી.—આહે સૈયાં મારે ઝાલો.—તર્જ.

હુરવશ—જબતો મયેબી મારે ખારે, સંગ ચલુ તુમહારે,
સંગ ચલું તુમહારે, ખારે, જમે હયે હમારે.—જબતો.
બેસ બદલ કર સીપાહીકા જાતી,
રન્જો ગમમે હમબી હીરસા લેવેંગે તુમહારે.—જબતો.

અ ખી યા ત .

ગીલમાનરૂ—મએં તો કહેતા હું કે નાહકું રન્જો ગમ વુમ મત ઉઠાવ,
 ઐર હએ મરજુ યુંહી તો આવો બદલ કર બેસ જાવ.
 દુરવશ—તેરી દુરીસે જવાદ પ્યારે કોઈ ગમ નહીં,
 ગમ સહેંગે સખ, વલે એ ગમ સહેંગે હમ નહીં.
 [દુરવશકા પોશાક બદલને જાનાં.]

કાફી—રાજાલ.—કૃતલ કરનેકો આશકુકો.—તર્જ.

ગીલમાનરૂ—

મેરી સુરતકો દેખો ઐર, જમાલે યારકો દેખો,
 હએ ધસ સુરત પ બેહો માઈલ, ખીયાલે યારકો દેખો.—મેરી.
 બટકતે આએ આશકુ ઐર, રહે આરામમે મઆશકુ,
 બેહો કહેતા હએ મએં બટકુંગા સવાલે યારકો દેખો.—મેરી.
 યુલે નૌરાઈદ બેહો ઐર, જંગલમે બટકના હએ,
 વુમ આએ ગીલમાનરૂ સોંચો જવાલે યારકો દેખો.—મેરી.
 એ હએ મેહતર ચલો વુમ છોડ કર બસ ધરહી દીલબરકો,
 ફીરોગે લૌટકર જાવ, તખ વીસાલે યારકો દેખો.—મેરી.

[મજબુર હો કર ગીલમાનરૂકા જાના, ઐર
 સીપાહીકે લીબાસમે દુરવશકા આનાં.]
 બ એ ત .

દુરવશ—ચલો આએ પીયારે ચલો આએ સનમ,
 કયા જાતા રહા ? હાએ ! કેસા સીતમ !

જીલા—બરહુન્સ.—કોઈ ધડી ન વસ્લકી—તર્જ.

મુઝકો ન કરકે જુબહુ બેહો ફાતીલ ચલા ગયા,
 કધું મુર્ગ દીલકો છોડકે ખીસમીલ ચલા ગયા.—મુઝકો.
 જાતીમને લે ગયા નહીં મુઝકો તો અપને સાત,
 પર લેકે દીલ બેહો કર મુઝે મેદીલ ચલા ગયા.—મુઝકો.
 ઐસા કુસુર કયા હુવા જો આજ મેરેસે,
 હો કર ખકા બેહો દુર શીમાઈલ ચલા ગયા.—મુઝકો.
 ઉસ્સેકી જાકે હુંગી મએં અખ મરહમે વીસાલ,
 જો એક તીગાહસે કર મુઝે ધાઈલ ચલા ગયા.—મુઝકો.

[મેકુરારી કરતે હુવે જાના દુરવશકા]

બાબ દુસરા—પરદા તીસરા.

અણબે પર બારા.

[પાગલકા ભંગ ઘોટતે નજર આંતા.]

ચુરતવાલોંકી તર્જી.

ઐર ઘોટું ભંગ મએ મળેદાર,
જસકો પેસે ખર્ચે માર,
ઈસમે ખુશબોકી મહેકાર,
પીનેસે હો ખેડા ખુર.
ઐર દાર પીતે હએ બદકાર,
અકચુન ખાતે હએ મુરદાર,
ગાંજ પીવે જલીલો ખવાર,
ભંગ નો પીવે સો સરદાર.

અ બી યા ત.

સાદીકુ—કયા કમબખ્ત દીન સારા પીતા હએ ભંગ ?

પાગલખાંત—ન પીવે નો ભંગ બહો કરે કૈસી જંગ ?

સાદીકુ—નો પીઈતા હએ ભંગ બહો તો બદકાર હએ,

પામલખાંત—ન પીવે નો ભંગ વોહી મુરદાર હએ.

[હોના એક હએખતનાક આવાજકા, જરસે
પાગલકા ધમરાનાં ઐર માઅસુમાંકો
જખાનપર છુરી રખએ હુવે માઅદલક
ધજહાર હોના ખનાસ જલસાજકા.]

ખનાસ—નજર કુન નજર પર ધં નકુશી નીગાર,

સાદીકુ—[ખુદસે] જખાં કાટું ઈસકી હએ કયા બદ મહેકાર.

ખનાસ—બખ બા મેરા હુકમ ચલ અખ શીતાખ,

સાદીકુ—હું મએ ફરમાંજદાર આલી જનાંખ.

[સોહીખ આવાજકે સાત ખનાસકા હવા
હો જનાં.]

બાબ દુસરા—પરદા ચોથા.

૪૪ ગગલ.

[માઝસુમાંકી તજાશમે ગીલમાનરકા આના.]

બેહાગ—ગગલ.—મુઝે કોન ધરસે લાયા.—તર્જ.

ગીલમાનર—ન જાણા તુ અએ ચર્પ મુઝકો સતા,
 મુઝે દેદે તુ માઝસુમાંકા પતા.—ન જાણા.
 પાએ ખીન ઉસકે ન જાગે મએ ધરકો,
 હએ કહાં યા રખ બોલે તુ બતા.—મુઝે.
 કેસી અંગુઠી પડી હએ જમાં પર,
 નામિ હએ સુઝએમાંકા ઇસમે ખુદા.—મુઝે.

[આસમાનપરસે આનાં આસમાન પરીકા
 ગીલમાનરકી આવાજ સુન કર નાખીનાએ
 કી તરફ.]

જીલા—કલ્યાન—મસનવી.—ખીખરે એહેરે પ નો બોલ.—તર્જ.

આસમાનપરી—નામ કયું નીકજા સુઝએમાંકાં દહનસે તેરે,
 હએ બહોત મુઝકો તાઝાજીવ્ય ચહે સુખનસે તેરે.

ગીલમાનર—રહેતી હએ કયું તુ ખીયામાંમે હએ કયા કાંમ તેરા,
 કોનસી કૌમ હએ તેરી કયા હએ બજા નામ તેરા.

આસમાનપરી—હું પરીજાતી પ મસકન હએ દીનો રએન યહાં.
 એક અંગુઠીકે લીયે રહેતી હું મેચએ ન યહાં.
 ગીર ગઈ ઊંગલીસે બોલે મેરી નીકલ કર નો કહીં,
 તબસે અંધી હુવી આંખોમે મેરે નુર નહીં.

ગીલમાનર—અએ પરી દેતા હું લે તેરી અંગુઠી પુઝકો,
 ગએરકી મીદક નહીં લેતી રવા હએ મુઝકો.

[અંગુશ્ત્રી દેના ગીલમાનરકા આસમાનપરીકા,
 ઔર ઊસકા આંખોસે લગાના, ફૈરન
 ખીનાઇકા આનાં.]

આસમાનપરી—હવ તક માંતુગી અએ શખસ મએ એહસાંન તેરા,
 સદા આંખોસે બજા લાગેંગી ફરમાંન તેરા.
 તેરા ચહે દેતા હું હદીયેકી તરાફ જાન ઇસે,
 કહેતે હએ કાફ મે સખ સએકે સુઝએમાંન ઇસે.
 હો અગર ઇસસે કાસી શએકી તજબ અએ આદમ,
 પડના ઇસ તેરા પ તુ શીકે ચહે સખ અએ આદમ.

શી ફે.

યા સુલેમાં જીશઆર, ખલુરે સઅફે આપદાર,
હાજતે મન તુ ખરઆર, અઅ નખીઅે કીરદેગાર.

[જનાં આસમાનપરીકો શીલમાનરૂકા દેકે
સઅફે સુલેમાન આર ઉસકા ખબ
લાના શુકે યજ્ઞદાન.]

કહ્યાં—ઈંએજી તર્જ.

શીલમાનરૂ—કમાલ મેહર તુને સુખહાંન,
કમાલ મેહર તુને રાહમાંન.
મેરે પ કીધ હઅે અઅે યજ્ઞદાન,
માનું ન કયુ તેરા અેહસાન.
મુદાંમ નેકે ગહો હઅે મનમાન,
તેરાહી જ્ઞે રખાે હઅે ધ્યાંન.
મેહર તુ યું કર હર આંન,
ખંદોપ તુ નીત અઅે ગુફરાંન.

[શુક અદા કર હર જના શીલમાનરૂકા.]

બાબ દુસરા—યરદા પાંચવાં.

જંગલ.

[હોજાનુ હોકર મુનાજત કરના માઅમુમાં
જીશાનકા, આર તુરાનીકો પાંધા હુવા રસ્સા
પકડ કર સો જાંના પાગલખાંનકા.]

જલા—હુંમરી—નીરદઅેકી ખીત કરે ન કોધ—તર્જ.

માઅમુમા—

અંદરો પાહીર તુહી તુહી હઅે, પાતીનો જહીર તુહી તુહી હઅે.—અંદરો.

કયા તાપ કોઈ કીસીકો પાસે, જેહાંકા પરવર તુહી તુહી હોએ.—અંદરો.
ખોટેરે ખોટે રાની સખ જગકે, ખરા તવંગર તુહી તુહી હોએ.—અંદરો.
રાજીક હોએ તુ, ખાલીક હોએ તુ, માલેકે અકખર તુહી તુહી હોએ.—અંદરો.
યજ્ઞદાન હોએ તુ, સુખદાન હોએ તુ, દાદરો દાવર તુહી તુહી હોએ.—અંદરો.

[સાદીકકા આંના આર ગોશમાલી દેકર પાગલકે જગાનાં.]

ઈન્નેટી—ઈત્રેજી રાહ—સુતાં સુતાં પાહેરે કાન—તર્ફ.

પાગલખાન—ચહે કયા કીયા હોએ તુમને કાર, કયું ખોયા હોએ મેરા ફાર,
નીશાં થા મુઝકે ખે શુમાર, થી ગોયા ખુલ્લકી ખાહર
કહીં થી હુર સુલએગાર, કીસી જ પરીયોંકી કટાર,
હૃંસીનો ખુખ સખી, કયા ઐસી વૈસી સઝેર થી?—ચહે.

મ જ કુ ર ત ર્ફ.

સાદીક—ચહે સ્વાંગ છોડ નાખકાર, વર્ન ખાવેગા તુ માર,
ખનાસને જો હમકો કાર, કહા હોએ ઝો કહેંગે પાર.
ખાતે ખાતે અફચું તુ, ખના હોએ ઉલ્લુ હું ખ હું,
ખનાસ છુલાવું અરે, જો મસ્તી સુસ્તી તુ કરે.—ચહે.

ઈન્નેટી—જગત જીવના—તર્ફ.

મામરુમા—

ફનાં જેહાં ફનાં, મકી મકાં ફનાં, હોએ ખાફી તેરી જાત, જૂમોં જૂમાં ફનાં.
રાજર હજર ફના, મેહર ફૂમર ફના, ફના મલાએકે જીન, હોએ ફુલ ખશર ફના.
ખુદાસે દીલ લગા, હોએ હાસમેહી ભાજા, ફના તુ એક રોજ હોગા ખરમલા.
હોએ દુન્યાં ખેવફા, ન ઈસપ હો શીદા, હુવી હોએ કીસકી ચહે, ખીયાલ કર જરા.
ખુદા, ખુદા, ખુદા, ચહે વીદી રખ સદા, ચહાં વહાં તુએ હોએ ઉસકા આસરા.

અ બી ચા ત.

સાદીક—ચુપ અએ લડકી નામ કયુ લેતી હોએ તુ સુખદાનકા?
કયા નહીં ચહે જાતી, ખાદીમ હું મએ સઝેતાનકા?
કાટ લુંગા મએ જૂખાં, ગર ફેરસે લેગી નામ ચહે,
યા અમ્મજીલ! યા અમ્મજીલ! જપ તુ સહરો શાંમ ચહે.

મુ સ દદ સ .

માયસુમાં—હોહું જુકે હું નહીં, ખન જાએ ગઈ જાન પર,
કયા હએ દટ જાએ જાપાંતો, દીલ હએ ઉસકે ધ્યાન પર.
જાનો દીલએ સદકે હું મએ પાલીકે જાશાન પર,
ઐર લખાનત કરતી હું હરદમ તેરે શએતાંન પર,
નાંમ અગ્ગજલ ઉસકા હએ, બો હુશમને ધનસાન હએ,
હોહ કર કયું દોસ્ત હુશમન પર શીદા નાદાન હએ?

સાદીક—દોસ્ત ઉસકો કહેતે હએ, મુશકીલમે જા આતા હએ કાંમ,
દેખા મએને દોસ્ત સખ આસુદગીકે હએ તમાંમ.
પાસ માલો જર હો તો, કરતે હએ જુક કર સખ સલાંમ,
હો ગએ મુક્લીસ તો લેતા કૌન હએ ફેર અપનાં નાંમ?
દોસ્તી એસાંકીતો મજલુમમે અપને હએ હરાંમ,
ખેડેતર હએ ધસિ દોસ્તીસે હોના શએતાંકે ગુલાંમ,

માયસુમાં—હો ગએ નમરૂદ ઐર શદદાદ શએતાંકે ગુલાંમ,
હો ગયાથા ગોકે ઉનકે કુખ્જમે આલમ તમામ;
લેકીન ઉનકા જુક જખ આતા હએ તો સખ પાસો આમ,
પહેલે તો કરતે હએ લખાનત, લેતે હએ ફેર ઉનકા નામ,
ચુંડી જાં શએતાં પરસ્તીશમે જા તેરી જાએગી,
પાંડક પારીશ તુઝપે લખાનતકી સદા પરસાએગી.
અદલાહ, અદલાહ, અદલાહ, અદલાહ, કર અરેહર આન તુ,

[ગજખનાક હોકર આનાં ખન્નાસકા.]

ખન્નાસ—કયું અએ સાદીક નહીં ખજ લાતા મેશ ફરમાંન તુ?
[હુશીયાર કરના સાદીકકા પાગલકો અફયુનકે નીરોસે.]

સાદીક—કયા રહે અફયુનહીમે મર જાએગા પાગલપાંન તુ?
[ઘખરાંના પાગલકા ખન્નાસકો દેખ કર.]

પાગલપાંન—કયા અએ ભએ સાસુર હવા હએ ચાંહાંભી હાજીર આંન તુ?

ખન્નાસ—ચલ જાપાં કો કતઆ ઇસકી જલદ કર, મત કર તુ દેર,

[સાદીકકા જખરન વ કાહરન માયસુમાંકો
જમીનપર પટકના.]

સાદીકું—

ચલ અચ્ચે પાગલપાન ખંજર તુ શીતાખ અખ ઇસપ ફેર.

[ડરતે ડરતે પાગલકા ખંજર ફેરને જના, ઐર
મદાનાં લીખાસ પહેને હુવે જોખેદાકા
ખ હુલે તપાહ દૌરતી હુવી આન કર
માચ્ચુમાકો ખગચેર પહેછાંનકે ખચાના.]

અબીયાત.

જોખેદા——એસા કયા એક ખેગુનાહ અચ્ચે પ કરતે હો સીતમ !

ખન્નાસ——જલદી કર જલદી અચ્ચે સાદીકું પહેલે સર ઇસકા કુલમ.

[સાદીકુંકા જોખેદાકો ખન્જરસે ખેજન કરના]

જોખેદા——લખાનત હચ્ચે શચ્ચેતાં પ, હું મચ્ચેતો શીદાચ્ચે કીરદેગાર,

ખન્નાસ——લાશા ઇસકા ફેકદે દરીયામે સાદીકું નામદાર.

પાગલપાન——એકતો હાતીકા પાઠાં, ઐર હુસરા ભચ્ચેસેકી હુમ,
દોનો ગહ્ચેમે હો છોટે કુત્તે પાગલપાન તુમ.

.જીન્જોટી——આજકા ચહે દીન—તર્જ.

ખન્નાસ——સાદીકું તુ ગુલામ અખ મેરા ખેશક હચ્ચે વફાદાર,
કર હેતા હું ચલ તુઝકો તીલસમ એક મચ્ચેતૈયાર.—સાદીકું.

જે નેક હચ્ચે ઇનસાંન ઉન્હે ઊસમે તુ લા કર,

હર ફૂનસે હરએક હીલેસે ખરખાદ કીયા કર.—સાદીકું.

ઇમ લડકીકોબી લેજલ ઉસીમે મેરે ખંદે,

ઐરેંકે લીચેબી તુ લગા હર જગે ફૂંદે.—સાદીકું.

કાપ્રી—ગત.

સાદીકું——દીલસે તાખ્ચેદારી તેરી કરતે આચ્ચે હુમ હરદમ,

ફરમાન તેરા હુમપેઃ જો હુવા, લાંવેંગે ખજલ જો હુમ,

નેકોકો હુખ દેનેમે કયા હચ્ચે ગમ—દીલસે.

[ખન્નાસકા જના.]

બ એ ત .

પાગલપાન—હાતા હું મએ લાશા, લડકીકો તુ લેકે ચલ પાગલ,
પહોત અચ્છા, પહોત અચ્છા, કરો કાંમ એસેહી હર પલ.
[સાદીકુંકા જોખેદાકી લાશકો ઓર પાગલકા મામ્મસુમાકો
ખીચકર લેજાનાં, ઓર દુસરે પાપકા ઇખતેતામ પાનાં.]

બાબ તીસરા—પરદા પહેલા.

તીલસ્માતી ફીલ્મ્યા.

[ખુન્નાસકે તીલસ્માતકે મજ્દીક એક દેવકા
પાસપાની કરનાં, શીલમાનરૂકા આંનકર
તીલસ્મ નાણદ કરનેકે લીયે આગે કુદમ
ભરના, દેવકા અટકાનાં.]

અબીયાત.

દેવ————ઓ મચ્છર ખખરદાર ખગ મત કુદમ,
તુએ વર્ન ખા જાએંગે ફૈરન હમ.

શીલમાનરૂ—હએ વાલી મેરે સરપ ંહો જુલ જલાલ,
મેરા કૌન કર સકતા હએ પાંકા ખાલ.

દેવ————તુ કચું જાનસે અપની ખેઆસ હએ,
અરે રહે તીલસ્માતે ખુન્નાસ હએ.

શીલમાનરૂ—ન ખુન્નાસકા ડર, ન શએતાંકા ડર,
મએ હું ખંદએ ખાલેકે ખહુશે ખર.

દેવ————તુએ કચ્યા ખા જાવું ઓ નાખકાર,
શીલમાનરૂ—મદદસે ખુદાકી તુએ ડાહુ માર.

[હુલા કરના શીલમાનરૂ પર દેવ ખજ્જતકા, ઓર શીલ-
માનરૂકા શમશેરકા વાર કરનેસે જાહાંનમવાસીલ હોના
દેવ જસ્ત સીફકા, જસ્તે ફીલ્મ્યાકા નાણદ હો જાનાં
ઓર ફીલ્મ્યાકે અંદર મામ્મસુમાકો ખાંધ કર સાદીકુંકા
મારને ચલાના, શીલમાનરૂકા સાદીકુંકો અટકાનાં,
પાગલકા ખુશ હો જાનાં.]

ખખરદાર ઝો મુજી ન કર તુ સીતમ,

[ખન્નાસકા નમુંદ હોના ઝૈર ગીલમાનરૂકો પકડ કર
ખાહીમે ફેક દેના.]

ખન્નાસ—રખખા મૌતકી રાહામે કથું ફદમ?

[ગીલમાનરૂકા ખાહીમેસે પોકારનાં.]

ગીલમાનરૂ—ખુદાયા ચહે કયા હુએ અખખખે શદીદ,

ખન્નાસ—તુ અખ ખનકે નીકલેગા રીચ અએ ખાખીસ.

[સાદીકુંકો] ચલ ધસ લડકીકો લેકે ચલ અખ રીતાખ.

પાગલખાન—ખહોત ખુખ અએ મેરે ગદધે જનાખ.

[ખન્નાસકા ગાએખ હો જનાં ઝૈર સાદીકુંકે ધશારેકે
ખ મુજીખ પાગલકા માઅચમાકો લેકર રવાનાં હોનાં
સાદીકુંકે હમરાહ, ઝૈર હુરવશકા મરદીના લીખાસમે
ગીલમાનરૂકી તાલારામે આંનાં.]

ભએરવી—ગજલ.—તેરે માનીન્દ અગર—તર્જ.

હુરવશ—

અહમકો છોડકર હસ્તી તલક કરતે કુગાં આએ,
તલાશે ચારમે દેખો કહાંસે હમ કહાં આએ.—અહમકો.

નહીં પાયા પતા તેરા કહાં જી કર છુપા હુએ તુ,
મકાંકો છોડ તુઝકો ધુંડતે તા લા મકાં આએ.—અહમકો.

મુઝે મીજગાનો અખરૂસે ધશારા કરતા હુએ ફાતીલ,
નીશાંના તુઝકો કરને લેકે હમ તીરો કમાં આએ.—અહમકો.

મખા ખહરે ખુદા મેરા સુનાના હાલ જી કર તુ,
પસંદ ઉસ ગઅરતે શુલકો જી મેરી દાસ્તાં આએ.—અહમકો.

તુમહારી હુરવશ મરતી હુએ ઝો ગીલમાનરૂ પ્યારે,
નહીં અએ કારા તુમ લેને ખખર તકલી યહાં આએ.—અહમકો.

[ગીલમાનરૂકા રીચકી શકલમે આંનાં ઝૈર હુરવશકે
નજદીક જાંને ચહાંના, હુરવશકા ઘખરાનાં.]

બરવા—હું મરી—ડર પવન લાગે મોઢે કારી રે.—તર્જ.

દુર ડરન લાગા મોરા છારે,
મોરા છતીયાં અપ્પ યહાં ફડકે ધડકે,
નીકસ કાઢે મોઢે લીપટે, અરે ઝો રીચ, સમઝ સમઝ.—દુર.
કહા કરે, કોઇ મોઢે ખચાવો, કોઇ દીસેતા કહું,
મનવા મોરા લરજે, મઝે નારી ડરપોક થર થર ધુજ રહી,
ના ધીર ધરત હઝે છયા, અપ્પ સુન તુ યા રખ અરજ અરજ.—દુર.

[આસમાનપરીકા નમુંદ હોના ઝૈર રીચકા ચલા જાનાં.]

પીલુ—હું મરી.—મોરે પાંકે સાવરીયા—તર્જ.

આસમાનપરી—ચહેતો તોરા સજન હઝે, અરી દીવાંની,
કાંપને તોરા કથું લગા મન હઝે.—ચહેતો.
પાનાસકે જાહુસે રીચ ચહે ખન કર,
સહેતા રંતે મોહન હઝે, અરી દીવાંની.—ચહેતો.
ગીલમાનરૂ અરલી શકલમે આકર,
મીલતા અઝે સીમતાંન હઝે, અરી દીવાંની—ચહેતો.
દેખ કરાંમતસે મેરી ચહે જંગલ,
અજી હોતા ચમન હઝે, અરી દીવાંની—ચહેતો.

[આસમાનપરીકા અફસુંન કુંકના, જંગલકા નાથદ
હો કર પાણકા નકશા દીખલાઇ દેના, ગીલમાનરૂકા
અરલી શકલમે આનકર હરવશસે મીલનાં.]

અઝેત.

ગીલમાનરૂ—ઓ પ્યારી હરવશ, ઝો મેરી દીલખર શુલકોગર!

હરવશ—ઓ મેરે ગીલમાનરૂ! ઝો મેરે જાતી! મેરે યાર.

આસાવરી—મસનવી—રાજ હું મઝે કૌમકા—તર્જ.

આસમાનપરી—

ફજસે ખુદા જુમ દોનો પર રહે અરે હર આન,
પાફી ન ફુનીયાંમે કોઇ જુમસે રહે અરમાન—ફજસે.

સુનયે અરે ગીલમાનર કહેતી હું મએ ને પાત,
 મામ્મસુમા પર જુલમ એક કરતા હએ પદગાત—ફજલે.
 મએને તુઝકો ખપ્પશી હએ બસ દીન ને શમશેર,
 આસમાની તેરા હએ ંહો ખેશક અએ દીવેર.—ફજલે.
 હસકો લેકર તુ ખયા મામ્મસુમાકી જન,
 કરતી રહુંગી મએ તેરા ખુદબી મદદ હર આન—ફજલે.
 [હરવરો ગીલમાનરકા દોગ્ગાનુ હાકર પરીકા એહેસાંન માનનાં.]

જાબ તીસરા—પરદા દુસરા.

જંગલમે એપડી.

[શમે તારીકમે પાગલકા દોખેલ હોનાં.]

લાવની—કાલીંગડા—હું તો ગામરેની ગોરી—તર્ફ.

પાગલપાંન—

હું મએતો પાગલપાં દાંનારે, હું મએતો પાગલપાં દાનાં,
 આફીલ હું, સખ દીવાને મુઝે કહેતે હએ દીવાનાં.—હું.

અએ ખહુદુર પાગલ સાદીકને ફરમાયા,
 તુને ગીલમાનરકા કાટકે સર ને લાયા,
 ફેરતો લાખોંકા માલો જર મેરેસે પાયા.

કાંમ હએ ઇતનાં ખબ લાનારે, કાંમ હએ ઇતના ખબ લાનાં,
 આફીલ હું, સખ દીવાને મુઝે કહેતે હએ દીવાનાં.—હું.

[પાગલકો ચોર સમઝ ફર એપડીમેસે શુલરકા હાતમે શમશીર
 લીધે હુવે પાહર આનાં ચોર પાગલકો શમશીર દેખાંનાં.]

ગુજર—પપરદાર ચો ચોર! [પાગલકા હક્કા ખક્કા હો જનાં.]

બી-ઓટી-દાદરા-છંત્રિજી રાહ-દર આલે હાલે દીલમાં નોધી લેવ—તર્જ.

પાગલખાન—કૌન હુએ ચહે યા રખ મુઝકો ખયા,
ચહે બહો ચૌરત દીયા મએ ને જસકો જલા.
હુતની હોકે ખડી હુએ આંન, લેગી ખેશક મેરી જાન,
જનેકાતો નહીં અરમાન, મુઝકો અપતો મેરે ખુદા.

[મારે ડરકે કાંપ કર પાગલકા આંખે ખંધ કર જમીન પર
લેટ જાના, ચૌર ચૌરકે પદલ પાગલકો પહેલાંન કર
શુલરૂકા ધખરાંના.]

મજકુર તર્જ.

ગુલર—હાએ! મુઝસે કયા ચહે 'કાંમ હુવા,
નોકર સાદીકકા હુએ ચહે મુવા.
ધસને જલાયા ઘર મેરા, મોતકા ફેરખી હુવા ફેરા,
આસરા હુએ ખસ તેરા, મુઝકો અપતો મેરે ખુદા
[શુલરૂકા ઓપડીમે છુપ જાનાં ચૌર હુરવશો શીલમાનરૂકા.
સામનેસે દાખેલ હોના.]

મજકુર તર્જ.

શીલમાનરૂ—મએ ને ચૌરાંકા રુના શોરો ગુલ,
હુરવશ—હુવી આવાજ ખંદ બહો અપ ખીલકુલ.
,, —હુએ કાંહાં સએફે સુલેમાનો,
,, —ચી કમરસે તેરે બહો જાની,
,, —હુલા કાંહાં હુએ હુએરાંની, મુઝકો અપતો મેરે ખુદા.

શીલમાનરૂ—જાંહાં હુએ બહો વાંહાંસે લે આલું,

હુરવશ—મએ જા બહો અડીમે છુપ જાવું.

શીલમાનરૂ—ખેલેતર હુએ અએ મેરી જાન,

હુરવશ—જાવો સીધારો મએ કુરખાન,

[દોરોકા જાના ચૌર પાગલકા ઊઠનાં.]

પાગલખાન—ખયા હુ મુઝ પર કર અહેસાંન, મુઝકો અપતો મેરે ખુદા.

[નમુંદ હોના પાનાસકા.]

અબીયાત.

પાન્નાસ—અગે પાગલ હો હુશીયાર, સુન મેરી ખાત,
હુપી હગે જો ઝૈરત વહાં ખદસ્તીકાત,
લે આ ખીંચતા ઊસકો સાદીકુંકે પાસ,
તા દીલકી તેરે આવે ખર સારી આસ.

પાગલપાંત—ખાલેત ખુમ જતા હું ચાલી વીકાર,
ખુદકી પડે ભગેંસાદર તુઝપ માર.

[પાન્નાસકા હવા હો જનાં ઝૈર પાગલકા અડીમે જ કર
હુરવશકો ખીંચ લાનાં.]

દેસ—હુચરી—કાંઈ ખોલો માહરાજ—તર્જ.

હુરવશ—છાંડ મોઢે ખદકાર, કાઢે પકડત હગે મોરી બેયાં,
તોપે ખુદકી માર—છાંડ.

નારી પરાઈ હું મએં ઝોજીલીમ, હાત તુનાંહી મોઢે લગા.
પાપકો કાજ ન કર ઝો પાપી, દેખત હગે કીરતાર.—છાંડ.
[પાગલકા હુરવશકો ઘસીટ લે જનાં.]

બાબ તીસરા—પરદા તોસરા.

મહેલ.

[દાખેલ હોના સાદીકુંકા પેસેકે લીધે જુક કરતે.]

દેસ—રાજલ—મએં હું સાફી—તર્જ.

સાદીકું—

ધંધર પેસા, હંધર પેસા, ચાંદાં પેસા, વાંદાં પેસા,
કહો હમકો કે કામ આતા નહીં સાહેબ કાહાં પેસા?—ધંધર.
કહીં ટકસાલ ઝડતી હગે, પાગલના હગે કહીં પર દફન,
કોસી જો હગે ચાયાં પેસા, કહીં પર હગે નેહાં પેસા—ધંધર.

હું મએને અપને દીલસે પુછા, કયા શએ સખસે હએ ખેહિતર?
લગા વહો મુઝસે કહેનકો, મીયાં પૈસા, મીયાં પૈસા—ધધર.
હએ પૈસેવાસોંકે સખ ચાર, મુફલીસ હએ હમેશાં ખવાર,
વાંહાં મરતે હએ સખ, દીખલાઈ દેતા હએ જહાં પૈસા—ધધર.

[દાખેલ હોના પાગલકા હરવશકો લેકર.]

પીલુ—લાવની—કાંન ઉઠાવો ખોસોજી આંખેં—તર્જ.

પાગલખાંન—

કૈસા પકડ કર, મએને જકડ કર, લાયા સાહેબ દેખો શીકાર,
પાગલખાંન ખલાહુરકો દો ઇનઆમ અખ અએ આલીવીફાર—કૈસા.

સાદીક.—કર તુ ખયાં અએ નાજની હએ શૌહર કૌન તેરા જુશાન?

હરવશ—શૌહર હએ શીલસાનર મેરા, ઉસપર હુવી હું મએં કુરખાંન.

સાદીક.—તુઝતી પરીકે તો ઠહો લડકા લાયકુ કખ હએ અએ નાંદાંન?

પાગલખાંન—સચ હએ સાહેબ, ઉસસેતો હએ ખહેતર પાગલ ખાંકા જવાન.

સાદીક.—ચલ નીકલ જ અંદર પક પક ખીચમે મત કર એ મુરદાર,

પાગલખાંન—પાગલખાંન ખલાહુરકો દો ઇનઆમ અખ અએ આલીવીફાર.
કૈસા.

[સાદીકકા પાગલકો ધકકા માર કર અંદર ભેજનાં]

બીલાવલ—ગજલ—અદાએં તેરી રહે જહુભરી હએરે—તર્જ.

સાદીક—

હએં રખ અરછે, હએ આંખ અરછી, દહન અરછા,
સરાખા તેજ હએ અએ, ચુલખદન અરછા.—હએ.

દીસો જાંસે ન કયું હું તુઝપે મએં માઇલ,
હએ કંદ અરછા, હએ લખ અરછે, પદન અરછા.—હએ.

તેરી રફતાર અરછી, અરછી હએ ચુફતાર,
હએ નાજ અરછા, અદા અરછી, ચલન અરછા.—હએ.

મેરે પર મેહુરખાં અખ હોકે કર જનાં,
તુ ખાત અરછી, કલાંમ અરછા, સુખન અરછા.—હએ.

ભચ્ચેરવી—ગજલ—જલજલે શચ્ચેકાને પુછા—તર્જ.

ફરવશ—

ગો મચ્ચેં યુસુફ હું મગર મેરા ખરીદાર ચૌર હચ્ચે,
 દેખનેવાલા મેરા ખુખીકા ખાખર ચૌર હચ્ચે.—ગો.
 હમકો ચલતો સમઝા હચ્ચે ચચ્ચે જાગ, પર ચહેં ચાહ રખ,
 ચલશને દીલકા હમારે જલજલે જાર ચૌર હચ્ચે.—ગો.
 છોડ કર શીલમાનરકો તુઝપ માઈલ ફેસી હું ?
 તુ ચચ્ચે ખદકાર ચૌર હચ્ચે, ચૌર ઠો મેરા ચાર ચૌર હચ્ચે.—ગો.
 જીત તો હું મચ્ચેં, પર પુન્નરી તુ નહીં મેરા પલીદ,
 ચલ નીકલ હો દુર ચરે મેરા પરસ્તાર ચૌર હચ્ચે.—ગો.

ગીન્નોટી—હું મરી—પરદેસન જીગની—તર્જ.

સાદીક—

નહીં મુઝસે કરે તુ જો ચારી, હોગી તેરી ખોલતહી ખવાચી,
 મુઝે ચો જીત જાન પુન્નરી—ફર ચરે ચો ફર—નહીં.
 તુ હચ્ચે શમ્માતો મચ્ચેં પરવાનાં, તુ હચ્ચે પરી તો મચ્ચેં હું દીવાનાં,
 તુઝે કપતક જાં સમઝાનારે.—નહીં.

ફરવશ.—

ન મચ્ચેં શમ્મા ન તુ પરવાનાં, મચ્ચેં પરી ન હચ્ચે તુ દીવાનાં,
 દમ દેકે ન દાંમમે લાનારે, ઠો કરેગા તેરી ખવાચી,
 મચ્ચેં જસકી હું રે પ્યારી, મેરા શીલમાનર હચ્ચે પુન્નરી.
 દુર ચરે હો દુર—ઠો.

સાદીક—

મેરા દરજ બસસે હચ્ચે ખોલતર, જો કહાતા હચ્ચે તેરા દીલખર,
 હચ્ચેં ઉસકેસે મેરે ગોકરરે—નહીં.

ફરવશ—

ઠો હચ્ચે હાતી તુ હચ્ચે મચ્છર, તુ ગદા હચ્ચે ઠો હચ્ચે તવંગર,
 તુ ગુલાંમ હચ્ચે ઠો ચકસરરે—ઠો.

સાદીક—

દીલસે મુઝકો હએ તેરી ઉલફત, કર તુઝપે સદકે દૌલત,
તેરી ખડ જાએગી હશમતરે—નહીં.

હુરવશ—

સખ જગકી હો દૌલતો હશમત, ઉસપે કરતી હું મએં લઆનત,
રખે દાંમન ખુદા જો સલામતરે—ઠહો.

અબીયાત.

સાદીક—માનતી ગર તુ નહીં તો હુંગા તેરી જાંન મએં,
ઐર જો માને મેરા તો ખીજમત કરું હરઆન મએં.

હુરવશ—જાંન આસાનીસે હુંગી તુઝકો અપની જાંન મએં,
પર નહીં દાંમન ખીગડને હુંગી અએ જાએતાંન મએં.

સાદીક—હું ? હું ? હએ ઐસી પાત, અએ પાગલ કીધર ગયા?

[દાપેલ હોના પાગલકા]

પાગલખાન—અફચું ન ખા રહાયા નીશાં સખ ઊતર ગયા.

સાદીક—લે જાકે ઇસકો દરીયા કીનારે તુ જીંદસે માર,

પાગલખાન—સાહેબ ચહે કાંમ મુઝસે નહીં હોગા જીનહાર.

સાદીક—ફરમાંન મેરા તોડતા હએ કયું ઐ નાસખા?

પાગલખાન—મર કર ચહે હો ચુડેલતો લેવેગી જી મેરા.

સાદીક—મર કરખી કોઈ દુન્યામે આતા હએ પદસીફત ?

પાગલખાન—જો આગમે જલી ંહો ઐરત હએ કયું હયાત ?

સાદીક—કયા ? ંહો હયાત તુઝકો કહીં આઈ હએ નજર ?

પાગલખાન—આએગી કયા નજર, મએં તો દેખ આયા ઉસકા ધર.

સાદીક—ઇસકો તો ફએદ કર ઐર મુઝે ઉસકા ધર ખતા,

પાગલખાન—ચલીયેગા ખેકારાએકે ધરમે અએ માહલકા.

[સાદીકકા જાનાં ઐર હુરવશકો પાગલકા

ખીચકર લે જાનાં]

બાબ તોસરા—પરદા ચૈથા.

દીવાનખાનાં

[ગીલમાનર વ હુરવશકે શીરાકમે ખુશસીયરકા
ખેકરારી કરતે હુવે દાખેલ હોના.]

બેહાગ—હુમરી—જાં-દગી ખરખાદ હએ—તર્જ.

ખુશસીયર—

જખસે જુદા મેરેસે જાં ઠો નુરે અએન હએ,
તખસે ન એક પલખી મેરે દીલકો અએન હએ.—જખસે
હએ મુએ નીત ઉનકા ધ્યાન, મુએ મીસેંગે ઠો કખ આન,
જહદ મીલા તુ અએ સુખહાન, ઘડે અર્જ દીન ઐર રએન હએ.—નુરે.
મરતા હું મએ મેરે પીસર, હુરવશ લેતી નહીં ખખર,
તુમહારે ખીન શાંમો સહર ગમકાહી શોશે અએન હએ.—નુરે.

[ગીલમાનરકા દાખેલ હો કર ખુશસીયરસે
ખરાલગીર હોનાં]

જલા—હુમરી.—કયા જરીસી ખાતમે—તર્જ.

ગીલમાનર—હું કદમ ખોસીકો હાજર ઇન્તેજારી મત કરો,
અએ મેરે ફીખલા જ્યાદા ખેકરારી મત કરો.—હું.
તુમસે મીલ કર ખુશ હુવા તો હુરવશસે દુર હું,
ખસ સુકુનત મેરી વાલીદ તુમ પીયારી મત કરો.—હું.
હુર ઐર માઅસમાકો લે આલુંગા કરકે તલાશ,
ખાઅદ મેરે આપ સાહેબ આહો જારી મત કરો.—હું—

ગજલ—તાહતુલ લફ્જ.

ખુશસીયર—ઉસેહી સોંપા તુએકો હએ વોહી તેરા સદા હાશીજ,
તેરા ખાહીશે ભૂતર હએ વોહી સુખ્ખો મસા હાશીજ.
સવારોંકો મએ દુસકી જુસ્તજુમે બેજતા હું અખ,
રવાનાં તુંભી હો જા અએ મેરે પ્યારે ખુદા હાશીજ.

[ખરાલગીર કરકર જાનાં ખુશસીયરકા.]

ખાંચ—હું મરી—દરસન ખીન અંખીયાં—તર્ફ.

શીલમાનર—

હાએ! મીલતી મોઢે તુ એ હુર નહીં.—હાએ!

દરસ સરસકો તરસ ગયા હું, પરસ પરસ નએ ન તું નહીં.—હાએ!

[ચલરૂકા દુખાલા કીચે હુવે સાદીકા દોડ
આનાં.]

સીધડા—ધંચેજી—રંગ ખુશ રંગ—તર્ફ.

ચુલર—પચા મુએ પચા, ચહે મર્દ પુર જક્ષ હએ,

સાદીક—ચહે છોડ અપના મર્દ આધ પેવક્ષ,

ચુલર—નહીં, નહીં, કોધરે મર્દતો મેરા હએ,

શીલમાનર—અએ સાદીક હસકો છોડ ગચે ચાહે તુ ભલા.—પચા.

સાદીક—લે જાનેહે ઇસે અએ મેરે ચાર તુ,

શીલમાનર—નહીં, નહીં, નહીં, ચહે હોગા જીનહાર,

સાદીક—કયું હસકે મર્દસે છુથકે કરતા ખવાર તુ,

શીલમાનર—હી ખુશસીયરકે ઘરમે પનાહ હએ હસને ચાર.—પચા.

[અપને ખાવીન્દ ખુશસીયરકા નામ સુન કર ચલરૂકા ચોકના]

અ બી યા ત.

ચુલર—કીસકા હએ ચહે ઘર! લીયા તુને અબી ચહે કીસકા નામ!

કોન હએ ઠહો ખુશસીયર કહેહે મુએ આલી મુકાંમ.

શીલમાનર—તારા નગરકે પાદશાહકા ખુશસીયર હએ એક અમીર,

ઉસકાહી ઘર હએ ચહે, ઠહો હએ સખ અમીરોમે કખીર.

[તાઅજજીબ હોનેસે સાંસકા ચડ આનાં.]

ચુલર—ઓ ખુશસીયર! આહા! ખુશસીયર! ખાવીન્દ મેરે તુ હએ હયાત!

હએ કીધર શોહર મેરા જલદી ખતા અએ નેક ભત?

સાદીક—કયું? સુનાં શીલમાનર તુને ચહે દીવાનીકી પાત,

ખુશસીયરકો કહેતી હએ શોહર ચહે અપના ખદ સીક્ષત,

શીલમાનર—હા, હફીકતમે ચહે દીવાની હએ, લેજા હસકો જુદ,

વોહી કર તુ ઇસકે હફમે, જુસ્સે ઇસકો હોવે સુદ.

સાદીક—ચલ ઓ પાગલ જલદતર,

[દાખેલ હોના પાગલકા.]

પાગલખાન—હાજર હું મઝેં આલી મુકાંમ,

સાદીક—લેબ ધસકો જલદ ધર,

પાગલખાન—કરતે રહો એસેહી કાંમ

[પાગલો શુલરૂકા જના ઝૈર ગીલમાનરૂક
કુચ્છ શીકમે સર બ ગીરેખાંન હોનાં.]

સાદીક—[પુદસે] હુકમ મઝેં ખન્નાસકાબી લાતા હું ફૈરન બબ,
હઝેં એકેલા લડકા કર હું તનસે સર ધસકા જુદા.

[સાદીકકા ખંજરસે મારને ચાહના ગીલમાનરૂ
કો, શીલફૈર આસમાન પરીકા નમુંદ હોના
ઝૈર સાદીકકો જહુધી છડીકે અસરસે
જનીનપર પટક દેના, સાદીકકા ભાગ જનાં.]

આસમાનપરી—અઝે ગીલમાનરૂ તુને ચહે કયા કીયા?

વહો ઝૈરત કયું મકકારકો દે દીયા?

હઝે માઅમ્મમાં ઝૈર હુર ઊસકેહી ધર,

સીતમ ઊસ પ કરતાહઝે વહો બદ ગૌહર.

લે ચહે નામાં, દે ખુશસીયરકો શીતાબ,

તેરી હુર પર હો રહા હઝે અમ્મખ.

[આસમાનપરીકા નામાં દેકર જનાં ઝૈર ખુશસીયરકા
આનાં.]

ખુશસીયર—સીપાહી હઝેં તૈયાર ગીલમાનરૂ,

મેરી હુરવશકી કરો જુસ્તજુ.

[ગીલમાનરૂકા નામાં દેનાં ઝૈર વહો પડ કર ખુશસીયરકા
તાઅમ્મજુબ હોનાં.]

ચહે કયા દેખતા હું! હઝે શુલરૂ કાંહાં?

કોઈ ઝૈરત આધથી ખેટા ચાંહાં?

ગીલમાનરૂ—હાં, એક દુખીયા આધતો થી અઝે પીદર,

તુમે અપનાં કાંતીથી શૌહર મગર.

ખુશસીયર—મઝેં શૌહર હું ઊસકાહી અઝે નુરેઅમ્મન,

વહો શુલરૂથી ખેરાક મેરે દીલકી અઝેંન.

ગીલમાનરૂ—મઝેં લે આતા હું ઉનકો કરકે રેહા,

ન ગમ આપ્યો આપ બહેરે ખુદા.
ખુશાસીયર—તુ જ તરે પીછે અએ જને જહાં,
મએ આતા હું લેકર સીપાહી વહાં.
[દોનોકા જનાં.]

બાબ તીસરા—પરદા યાંચવાં

નદીકા કીનારા.

[ખીચ નદીકે એક જહાંરા, કીનારે પર એક છોટી નાવ,
કીનારેકે નજદીક છોટા ખંદીપાંનાં, ડુરવરાકા ગીરીયાએ
જારી કરનાં, પાગલકા શલરૂકે બાંધા હુવા રસ્સાં પકડ
કર ખંદીપાંનેકી સીડીપર બએઠ કરે હુકકા પીનાં.]

કાર્લોગડા—કાહરવા.—જોરી અમનકી—તર્જ.

પાગલખાંન-તુમને રોના નહીંરી, તુમને રોનાં નહીં,
શોર કર કર નીન્દ મેરી જોના નહીં.—તુમને.
હુકકા કહેતા શુડ શુડ શુડ શુડ, ચીલમમે નહીં ચતરાઈ,
તંખાકુ તો સડી મીલી ઝોર અફચુંનખી નહીં બાઈ.—તુમને.
દીન નીકલેહી મએ તુમહારે ફુશમનકી હું જાંન,
સચ્ચા મુઝકે તખહી સમઝના તુમને પાગલખાંન.—તુમને.
[શલરૂકે બાંધા હુવા રસ્સા પકડ કર સો જનાં પાગ-
લખાંનકા, ગીલમાનરૂકા તાલાશકે લીચે જહાંરેકે નજદીક
આના, ઝોર શલરૂકે પુકારના.]

અબીયાત.

ગીલમાનરૂ—ઓ શલરૂ કાંહાં હએ મુઝે દે જવાખ,
મએ આયા તેરા દુર કરને અમખ.
ગુલરૂ—યાંહાં મએ ગીરફતાર હું અએ જવાં,
સીતમગરકે હાતોંસે જતું કાંહાં?
[ગીલમાનરૂકા દાખેલ હોના ઝોર શલરૂકે ખંદસે રેહા કરના.]
મુઝે સુમને દે મીયાં તેરા હાત,
[જલા હુવા હાત દેખ કર.]
તુ કીસકા પીસર હએ અએ આલી સીફત!

ગીલમાનરૂ—નહીં. મુઝકો મચ્ચાલુમ હું કીસકા પીસર,
ઉઠા લાયા જંગલમેસે ખુશસીયર.

ગુલરૂ—અએ મેરી જાં હએં તુ મેરા નુરે અએં ન,
મએં હી તેરી માંદર હું અએ દીલકેં અએં ન.

ગીલમાનરૂ—તુ માંદર મેરી? શુક અએ દાદગર,
મેરા ખાપહી જખતો હએ ખુશસીયર.

[હાતસે રસ્સા છોડ કર ખગલગીર હોના ગુલરૂસે ગીલમાનરૂકા.]

ગીલમાનરૂ—ખડી હો યાંહાં માંદરે દીલ ખરાશ,
કરેં હુરો માચ્ચામુમાંકી મએં તલાશ.

[ગીલમાનરૂકા ખંદીખાનેમે હુરવશકી રેહાઈ કેલીયે જન-
'નાં, સાદીકૂકા દાખેલ હો કર પાગલકો ગોશમાલી દેકર
ઉઠાંના.]

સાદીકૂ—અરે બઠ ખહોત સોચા ઝો નાખકાર,

પાગલખાન—ફકત સોચા એક માસા ભર નામદાર.

સાદીકૂ—અબી ગુલરૂકી લેની જાં, હએ શીતાખ,

[સાદીકૂકા ખંદીખાનેકે તરફ જનાં.]

પાગલખાન—તેરાહી મએં કરતાં હું ખાના ખરાખ.

[સાદીકૂકા ગુલરૂકો ખંદસે રેહા દેખ કર ઘખરાંના.]

સાદીકૂ—અરે ચહેતો ખડી ખાહર કીયા કીસને રેહા ધસકો?

પાગલખાન—નીશમે અફયુંકે થા પુછતેહો કહીયેતો કીસકો?

સાદીકૂ—ભલા ખએર! અખબી મેરે હાતસે કખ ખચતી હએ ધસઆંન,

[સાદીકૂકા ગુલરૂકો જમીનપર પટકનાં.]

ગુલરૂ—અરે ગીલમાનરૂ મુઝકો ખચા વનાં ચહે લેખા જન.

[ગીલમાનરૂકા અંદરસે દોડતે આનાં.]

ગીલમાનરૂ—અએ સાદીકૂ છોડ દે ધસકો વગર ન મારા જાએગા.

[સાદીકૂકા જલ્દીકો છોડ ગીલમાનરૂકો મારને ચલાનાં.]

સાદીકૂ—અએ લડકે હાતસે ગરે તુ કયા અખ જ ખચાએગા.

[ગીલમાનરૂકા સાદીકૂકો રામશર દીખલાનાં.]

પ્રી કે.

શીલમાનર—યા સ્વેભાં જી રમ્યાર, ખહરે સચ્ચે આપદાર,
મી થવદ નાપાક પવાર, અચ્ચે નખીએ કીરદીગાર.
[શમશીર દેખ કર સાદીકા પીછે હટ જના, ખુશસીયરકે
હમરાહ સીપાહીયોંકાં આનાં ઝોર શીલમાનરકે ધ-
શારેસે સીપાહીયોંકા સાદીકા ગીરફતાર કરના, ચલરકા
ખુશસીયરસે ખગલગીર હોના.]

અ બી યા ત.

ખુલર—ઓ શૌહર ખુશસીયરજીન્દા હુવી હું આજ મર કર મએં,
ન થી ઉમ્મીદકે દેખુગી તુઝકો ખારે દીગર મએં.

ખુશસીયર—ખુદાને ફજલસે અપને ધડી દીખલાયા હએં ઝૈતી,
મગર ચહેતો ખયાં કર તુ ખચી ઉસ આગસે ફતી?

ખુલર—કહું કયા અએ મીયાં જખ હર તરફસે ધર લગા જલને,
લગી રોજ સને ખાહીર આ, કફે અફસોસ મએં મલને.
ચહે સમઝી કે મેરા કુખ્યા હુવા હએં જલકે સારા પાક,
કરં હુન્ધાંમે રહેના તનહા કયા મએં અખ ગવાર પાક?
ખુદાકો સોંપ જતે ખચ્યા ગદાથી રાસ્તેમે ડાલ,
જોસે પાઈ હું જીન્દા આજ, મેરા હએં વોહી પહે લાલ.

[ચલરકા ગીરમાનરસે ખગલગીર હોનાં.]

ખુશસીયર—હએં જખતો મેરાહી ફરજંદ ચહે પ્યારા હફીકતમે,
તેરા હએં શુક હફ કર દીધ ખુશી તુને મુસીબતમે.

[ખુશસીયરકા શીલમાનરસે ખગલગીર હોનાં.]

મુકપપા—પ્રીક.

શીલમાનર—[સાદીકા]

ચહે મએંફકા અએ પુર ગુરર, હએં હુકમ અખ તુઝકો ઘુરર
મામ્મલમાં પ્યારી ઝોર હુર, હએં કાં દીખા અએ બેરાઝોર.

સાદીક—જો હએં પડે જીન્દાનમે,

પાગલખાન—લાતા હું મએં એક આનમે.

શીલમાનર—મત દેર કર માનમે,

પાગલખાન—ચહે ખાત પાગલખાનમે?

[પાગલકા જાકર હુરો મામ્મલમાંકો સે આના ઝોર અપ-
સમે સભોંકા ખગલગીર હોનાં.]

પાગલખાન—લો આયા કરકે કાર મએ, લાયા ઊનહે સરદાર મએ,
ધનઆમ પર દો ચાર મએ, હું મોતીયોકે હાર મએ.

હરવશ—મેરે ચચા આ ખુશસીયર! [ખગલગીરી.]

ખુશસીયર—બેટી મેરી નુરે ખસર! [ખગલગીરી.]

માઅસુમા—ઓહો મેરે પ્યારે પીદર! [ખગલગીરી.]

શીલમાનર—ઓ હરવશ રસકે કુમર! [ખગલગીરી.]

હરવશ—ચહે કોન હએ દીજે ખતા, [ખુશસીયરકો]

ખુશસીયર—ચલર હએ મેરી દીલરખા,

હરવશ—મેરી ચચી! શુકે ખુદા! [ખગલગીરી.]

શીલમાનર—માં હએ મેરી અએ માહલકા. [ખગલગીરી.]

[ચલરકા માઅસુમાકે લીયે હરવશકો પુછનાં.]

ચલર—કરતો ખયાં મુઝસે અએ હર, ચહે હએ તેરી આંખોકા નુર?

હરવશ—નહી બેટી હએ મો હરવશકે, હએ બેટીસે અફઘનું જુર.

[હરવશકા માઅસુમાકો છાતીસે લગાના.]

ચલર—કોન હસકે હએ માદર પીદર,

ખુશસીયર—અખતક નહીં કીસકો ખખર.

શીલમાનર—એક દીન કીસીને રાલ કર,

ખુશસીયર—દર પર ગયા અપને મગર.

માઅસુમા—વાલીદ લીકાશ હએ કાંહાં, જતે દે ગામ હએ મેરી માં,

ખુશહલી આજ હએ ખેશુમાં, દીજે મુઝે પડને ચહાં.

[ખુશસીયરકા માઅસુમાકો કાગળ દેના પાગલકા

મોકા દેખ કર સાદીકો ખનાના.]

સુદસ.

પાગલખાન—સાહેબ અખ હરવશકા ખરીદાર આ ગયા

માઅસુમાકે લીયેબી મદદગાર આ ગયા.

ચલર ગરીબકામી તો રામખવાર આ ગયા,

હો કર જહાજ દરીયામે તૈયાર આ ગયા,

અખ ગર્ક કરને કહીયે કીસે લોકે જાએંગે?

ચલીયે ચેવજમે સખકે તુમહેલી હુખાએંગે.

[લીકાશ ખોલ કર માઅસુમાકા પડના.]

અબીયાત.

મામસુમા—પીદરકી તેરેતા ચહે તસવીર હુએ,
અએ ખેટી. ચહે માં તેરી દીલગીર હુએ.

[મામસુમાકા કબ પાર સાદીકુંકો દેખકર
તસવીર દેખના]

પીદર હુએ તર્યાજબીપકી ચહે ચુકત્ય,
ચહે તસવીર સાદીકુંસી હુએ છુ પ છુ.

[સખકા સાથ મીલકર દેખનાં તસવીરકો]

સાદીક—અએ શીલમાનર મુઝકોબીતો ખતા,
શીલમાનર—પસે કરદો તુમ અએ સીપાહી રેહા.

[દેના શીલમાનરકા સાદીકુંકો તસવીર ઝોર
દેખ કર ખાલ નોચકર સર પીટનાં
સાદીકુંકા.]

સાદીક—હાએરે! ખસ મર ગયા મએ નાખકાર,
વાએરે! ચહે કયા કીયા હુએ મએને કાર.
દોલતે હુનીયાંકે ખાતીર હાએ! કયા!
દારે ફાનીકે લીયે અએ વાએ! કયા!
અપને લખતે દીલપે કરતાયા અગ્ગાખ,
મુઝસા મુજ કોન હુએ ખાના ખરાખ.

મામસુમા—જખતો સરયા હુએ ચેહી મેરા પીદર,
ખસ કરો અફસોસ તુમ અએ નામેવર.

[ખરાલગીર હોના સાદીકુંસે મામસુમાકા.]

જોર ફીસમતપર કબી ચલતા નહીં,
ખખતકા લીખ્યા કબી ટલતા નહીં.
હોના ઘા સો હો ગયા, મત રોધયે,
અખસે તુખમે નેકી દીલમે ખોધયે.

સાદીક—ન મુઝસે લીપટ અએ ફીરશ્તા ખીસાલ,
મએ છુ એહરેમન દોજખી પુર મલાલ.
તુ મામસુમાં હો હુર હુન મેરી ખાત,
નજસકે ફરીખ આતે નહીં પાક જાત.

માઆમુઆ—ગો આગે જમાનેકે તુમ પાક હો,
મગર મેરે આગે તો અફલાક હો.
પીદરકા અગર નેક થા પદ હો નામ,
હુએ ઝોલાદકો તો ગુલામીસે કાંમ.

સાદીક—ન કહે અપ જુયાદા અએ તુરે પસર,
તેરી ખાતાંસે હું મએ ખસ્તા જગર.

[મુંહપર થપડ ચારના સાદીકકા.]

ખુદાયા હીયા મએને કીસ પર સીતમ,
જમરખંડ પર? તુ હવા હો અએ દમ.

[ધજ્જહાર હોના ખનાસકા]

ખનાસ—તેરી મદદકો અએ હએ, સાદીક તુ ખા ન ગમ,
ખરખાદ દેખ કરતે હએ એક પલમે સખકો હમ.

સાદીક—તેરી મદદ નહો મુએ દરકાર હએ તુ બ,
મેરી મદદકો અપ તો ંહો રાફકાર હએ તુ બ.
લગ્માનત તેરે પ અપ મેરી હરખાર હએ તુ બ,
મુઝકો છરાઈસે અરે ઇનકાર હએ તુ બ.

ખનાસ—જુલત પદીકે છોડનેસે હોવેગી ફુઝલ.
માંગેગા બીક પનકે તુ મુફલીસ, કયું હએ કુજલ?

સાદીક—ખરખાદ હું, બીકારી હું, મએ ખવાર હું, પલીક,
પર અપ ગુલામીસે તેરી બેજાર હું પલીક.

ખનાસ—પછતાએગા ખહોત તુ, મેરા વર્ન સુન કલાંમ,
હુંગા હીયા હુવા મેરા મએ માલો જર તમામ?

સાદીક—તુઝકોબી હએ તલાક, તેરે માલકો તલાક,
દુન્યાંકોબી તલાક, સપ અફગ્યાલકો તલાક.

ખુશાસીચર—તુ કોન હએ જા કરતા હએ પદ નેકકો ખખીસ.
અહલાહ ખમાવે તુઝસે તો હરએકકો ખખીસ.

સાદીક—ઈસે ખનાસ કહીતે હએ પડે ઇસ નામ પર લગ્માનત,

ખુશાસીચર—અરે ઝો લગ્માનતી મલકીન, તેરે કામ પર લગ્માનત.

માઆમુઆ—તીકલ મરદુદ શએતાં, હએ રહે મેરા આપ નેકોમે,
પીદર મીલ જાઈએગા આગસે ખસ આપ નેકોમે.

ગુલર—તેરે અકમાલ પર લગ્યાનત, તેરે અકવાલ પર લગ્યાનત,
અરે ઓ હોજખી હરદમ તેરે હર હાલ પર લગ્યાનત.

હુરવશ—નીકાલો ઇસ સીઆહ સુરતકો કૈસા લગ્યાનતી હુએ રહે,
ન હોગા એસા જગમે કોઇ જૈસા લગ્યાનતી હુએ રહે.

પાગલખાન—મલો અએ લએ સાસુર કાલા હુવા મુંહ બાધયે શીલહાલ,
વગર ન મારે પએજારોંકે બીડ બએંગે સરકે ખાલ.

[પાગલકા જુતી નીકાલ કર ખુનાસકો દીખલાના.]

ખુનાસ—અદખ કર ખકતા હુએ કયા તુ હમારી શાનમે ખંદર,
ખના દેતા હું મએ સખકો અબી એક આંનમે ખંદર.

ગીલમાનર—રહે માહશીલ નેકોંકી હુએ, હો યહાંસે તુ પરે મરદુદ,
[શમશેર નીકાલકર ગીલમાનરકા ખુનાસકો દીખાનાં]

નહીં કયા જાનતા સએકુસ સુએમાંકો અરે મરદુદ?

[ગીલમાનરકા શમશેરકા વાર કરનેસે ખુનાસકા વાસીલુ-

નાર હોનાં એાર નદીમેસે એક હન્સ પર સવાર હો
કર આસમાનપરીકા આના.]

આસમાનપરી—પદીકી રાખ હુવી નાહુદ અયાં પુરશીદે નેકી હુએ,
અએ નેકો શાદ હો તુમ આજ ખેશક દહે નેકી હુએ.

અએ સાદીકુ આજસે તુ યાદે ખાલીકુ કરતા રહે હર હાલ,
સખખકે તુને પદકારીસે આલમકો કીયા પામાલ.

તુમહારા આજસે ખલ્લાકે આલમ હાશીજ હો માદાંમ,
વ લેકીન ખુપ રખખો યાદ હુએ નેકીકા નેક અંજામ.

સાદીકુ—અર્જ મેરીખીતા સુનલે અએ પરીએ નેકનાંમ,
મેરી ખીખી હુએ કાંહાં બીસકા ખતા મુઝકો મુકામ.

આસમાનપરી—દેખ કયા કયા હોતા હુએ તુઝકો પદીસે ગમ નસીખ,
ઠહો તેરેહી હાતસે મારી ગઇ અએ કમનસીખ.

કર રહાથા એક દીન માયસુમાં પર તુ જખ સીતમ,
આયા થા જો મર્દ વાંહાં ઇસકો ખયાને એક દમ,

મારા ખંજર તુને વાંહાં બીસકો નહીં પહેજાનકે,
રાસ્તેમે મર ગઇ ઠહો નેક તો સુખહાનકે,

[ગીરેખાં ચાક કરના સાદીકુકા]

સાદીક—હઝે સાદીક જીન્દગી પર તેરી ફીટકાર,
 નહીં હઝે દહરમે તુઝસા ચુનાહગાર.
 ન કચું તુ પઝેદા હોતેહી મુવા હઝે,
 તેરેસે ખવાર આલમ સખ હુવા હઝે.
 જીએઝા કેસા તુ શરમીન્દગીસે,
 ખસ અખ તુ હાત ધોલે જીન્દગીસે.
 [સાદીકકા અપને હાતસે અપના જ ખૂજર
 માર કર ખોના ચીર આહલે માહશીલકા
 હઝેરાંન હોના.]

કહયાંન—હંઝેજી રાહ.

સબ—

કરો કરો સદા નેકહી કાંમ—અલો અલો રાહે હફૂપ તમામ,
 રહો રહો દુર ખદસે મુદામ—હઝે અપનાં યેહી કલાંમ—કરો.
 રહા રહા નેકીસેકાએમ જસકા નામ-ખેશક હઝે ંહો દુન્યામે જીન્દા મુદાંમ,
 નહીં નહીં માત ઊસે તાખ ફીયાંમ—હઝે અપના યેહી કલાંમ.—કરો.
 હુવા હુવા સચ્ચેકે હુલએમાં તમામ-કીજે કીજે તસદી મોઆફ પારો આમ,
 રખો રખો મેહરખાંની હમ પ મુદાંમ—હઝે અપના યેહી કલાંમ.—કરો.

તમામ શુદ.

કરેબે ફીતના

ઉર્ફ

ચાહતે જર.

નાટક દો બાબકા.

વાસ્તે ગીરોહું વીકટોરીયા નાટકકે,

તસ્નીફ કીયા

મુનશી માહમુદમીયાં મુતખલ્લુસ બ રૌનકને

ઝોર

છાપકે ઈબ્રહાર કીયા વાસ્તે ખાસો આંમકે,

માલિકાંને

ગીરોહું વીકટોરીયા નાટકકે હુકમસે

નેહાંગીર ખેનનજી કરાંની ઐર કાવશજી પેસનનજી થરાફને.

જાંબાને ઉર્ફુ બ હુર્ફે ગુજરાતી.

ALL RIGHTS RESERVED.

સબ દાઅવા માહકુજ કીયા હુએ.

મુઅમઇ,

અબાલ-સ પ્રીટીંગ પ્રેસ, નંબર ૭ મરીન સ્ટ્રીટ,

કાવશજી પેસનનજીને છાપા હુએ.

ઈં સં ૧૮૮૪ ઈસ્રેજી.

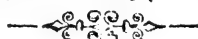
તખ્તએ નાટક.

મુખતાર.....મીસિકા કમ અકુલ અમીર.
 પુદ્ગલસન્દ.....મુખતારકા બેટા.
 બાચ્ચલી.....પુદ્ગલસન્દકા રશીક-ઈફતેરા પરદાજી
 ગુરદદીન.....મીસિકા કાજી.
 નેકબીન.....પુદ્ગલસન્દકા દોરન, પસન્દદીદાકા
 ભાઈ.

ફજલુ.....યુનાનકા લુહાર.
 હાજીકું.....યુનાનકા હાજીમ.

અચ્ચરખવાહ.....મુખતારકી મરહુમ જાંબકી
 બેટી, પુદ્ગલસન્દકી બહેન,
 બચ્ચાદ નેકબીનકી મચ્ચાશુક.
 પસન્દદીદા.....નેકબીનકી બહેન, બચ્ચાદ
 પુદ્ગલસન્દકી મચ્ચાશુક.
 ફીરના.....પુદ્ગલસન્દકી જાને મનસુખ,
 બચ્ચાદ મુખતારકી બાનો.

કાસદ—સહેલી—નોકર—વરાએરાં.

મુકાં મ

મીસ—યુનાં.

મુ'બ, તા. ૧૫ મી સપ્ટેમ્બર ૧૮૮૩.

એ નાટક સને ૧૮૪૭ કે ખીસવં કાએદેકે ઔર સને ૧૮૬૭ કે
 પચ્ચીસવં કાએદેકે મુતાબીકે દાખીલે રજીસ્ટર હુવા હ્યે ઔર
 હસિકે તમામ હુકુકે ગીરાહે વીકેટોરીયા નાટકકે માલિકાને અપને
 કબજેમે રખાયે હ્યે. મુસમમા દાદાભાઈ રતનજી હુંડી, પુરુષેદજી
 મેહેરવાનજી બાલીવાલા, ધનજીભાઈ પુરુષેદજી ઘડયાલી, ડોસાભાઈ
 ફરીદુનજી મુગલ. એ ઈબજત માલિકાને મજકુરકે હસ કોરસેકા
 કોઇલી હીરસા કીસીને કરકે હીખલાના નહીં, ઔર હસ કીતાબકો
 છાપકર મુશવહર કરનેકા તમામ હુકુકે જહાંગીર બેજનજી કરાતી
 ઔર કાગિયજી પેશનજી શરાફને માલિકાને મૌસુફસે ખરીદ લીયે
 હ્યે, હસ લીયે ઈન્હોકી ઈબજતકે સીવા કીસીને છાપના નહીં.

ફરેબે ફીત્ના

૩૬

ચાહતે જર.

બાબ પહેલા—પરદા પહેલા.

મહલ.

[પ્રદીપસન્દ ઔર જામ્મલીકા ચાસર ખેલતે હુવે દીખલાઈ દેના.]

જીલા—હુંમરી.—કંગનવા મોરા કરસે સરક ગયોર.—તર્જ.

પ્રદીપસન્દ } બેયા ચલો મીલકે કોઈ બાજી ખેલેર.
જામ્મલી }

પ્રદીપસન્દ—સો સૌજી હો બાજી,

જામ્મલી—ગમત હોવે તાજી.—બેયા.

[પાસા ફેંકના.]

પ્રદીપસન્દ—મેરે હયે પૌબારાર,

જામ્મલી—મેરે હયે અઠારાર,

પ્રદીપસન્દ—છકેસે લી નર્દકો માર,

જામ્મલી—પડા મુઝકો ફુવા,

પ્રદીપસન્દ—મુવા રે વુ મુવા,

જામ્મલી—બાજી જીવી આપને મહે રપયે બેલેર.—બેયા.

[જામ્મલીકા પ્રદીપસન્દકો રપયેકી ઠપ્પેલી દેના.]

જીલા—ઝીન્ઝોટી—રાજલ.—શાહા સરફરાજ આવ.—હર્જ.

પુદપસન્દ—આવો ખેલે બાજી દુસરી હજારકી,

જામ્મલી—મરજી તોડી કોનસે હોન હમને યારકી?—આવો.

[પાસા ફેંકના.]

પુદપસન્દ—સોલા મુઝકો આએ નર્દને ફરાર કી,

જામ્મલી—નર્દ મએને બહો આઠારાસે શીકારકી.—આવો.

પુદપસન્દ—ત્રીન કાને મુઝકો આએ મએને હારકી,

જામ્મલી—છકડી મુઝકો આઠ દેખીયે શુમારકી.—આવો.

પુદપસન્દ—ગુમને બાજી જીતી લો રકમ હજારકી,

જામ્મલી—બાજી એક ખેલે ત્રીસરી બહારકી.—આવો.

[પુદપસન્દકા જામ્મલીકો રૂપએકી
કમેલી દેના.]

બ એ ત .

પુદપસન્દ—આમદ અબતો હોગી મરી યુનહજારકી,

જામ્મલી—જબતો હએ સલામ ગુમકો જા નીસારકી.

[જામ્મલીકા જાના, પુદપસન્દકા અપની
માહબુબકો સામનેસે આતી હવી
દેખ કર ખુશ હોના.]

કલ્યાન—કુમરી.—ચુન ચુન કલીયાં.—તર્જ.

પુદપસન્દ—

કેસી મમક, જીં ખર્ક ચમક, માહબુબા હમારી આએ હએ.

ક્રીમમે ફડક હએ, દીલમે ધડક હએ, મરે લીયે બબરાએ હએ.—કેસી.

ચાટ અદાકા, નાજ બનાકા, અંગીયાંબી મસકાએ હએ,

સોલા બરસકી, પૂરી હવસકી, જબતો મુઝે પે બાએ હએ.—કેસી.

[શીતાકા આનાં, ઔર પુદપસન્દકો
છાવીસે બગાનાં.]

કાલીંગડા—કાહુરવા.—તેરા વાર સુમેદાર—તર્જ.

ફીલના—તોહે રાખું લગાએ મેઝી છતીયાં રે, દીનો રતીયાંરે.—તોહે.
કીસ સંગ બેઝુ, કોન તોહે દે,
લીખ લીખ રાખી ને પતીયાં રે, દીનો રતીયાંરે.—તોહે.
જીલા—ઝીન્ઝાલી.—એ બાહરે આલમમે.—તર્જ.

પુરુષસન્દ—

* સીતમલી કરના, જફાઈ કરના, નીચાહે ગિજફત કમી ન કરના,
ગુમ્હે કસમ હએ હમારે સરકી, હમારે હકમે કમી ન કરના.
સીતમલી.

નહીં હએ કુમ્હ કુલ મેરા આસાં, ખુરી બજાકા મએ સખત બંદુ,
કુજકો પહેલે શરીફ કરના, એ કાંમ અપની ખુશી ન કરના.
સીતમલી.

હીલાક અન્દાજે વસ્ત્રસે કરે, પરદા રહે જાએ કુમ્હ હમારા,
શમે જુદાઈમે ખાક કરે, કહીં અદુકા ખુશી ન કરના.
સીતમલી.

મ જ કુર તર્જ.

ફીલના—

કરે નસીહત કયા ગુમકો સાહેબ, યાં બદ્રસે જી હીલાલકી હએ.
હો જશફિર આપ, ખુદ સમઝ લો, એ જાએ કેસે ખીયાલકી હએ?—કરે.
બહી ૫ બાંધે કમર ને ધનસાં, તો કેસા હો ગિસપે ફજલે રાહમા?
જુવામે જર ખોતે હો, કયા દાહશત નહીં ગુમ્હે જુલજલાલકી હએ?—કરે.
હવસ ને ગુટે તો પરત હોવે, બડે તો ધનસાંત મરત હોવે,
જુવેસે બાજ આવો માનો ખ્યારે, ધસીમે જીનત ખીસાલકી હએ.—કરે.
કહયાંત—રાજલ.—જીધર મએ દેખું બધર નજરમે.—તર્જ.

પુરુષસન્દ.—

અએ મેઝી ખ્યારી તેરી નસીહત તો વાકેફ એ ખીયાલકી હએ,
સીવા તેરે આરજુ મુઝે તો ન જરકી હએ, ઝ્યાર ન માલકી હએ.—અએ.
ચહદ ટપકતા હએ કયા સુખનસે, મીઝાને દે લાખ મુઝે દહનસે,
ને બોસા એક ગુ કરે ધનાયત, તો ગોયા મુઝકો નેહાલ કી હએ.—અએ.

* જનાબ મોઅહમ્મદ અબ્દુલ મીરજા નવાબ દારો રાંમપુરી.

મુ ખ મ સ .

ક્રીતા—આજુદા તુમસે હમતો બહોત યુવકોનાર હએ,
દુશમન હો જરકે આપતો, કયા હોશીયાર હએ ?
સાહેબ તમામ જરકે લીધે હોતે ખવાર હએ,
પૈસોંકી હએ માહુબતે, પૈસોંકે ધ્યાર હએ,
પૈસે ન હો તો આદમી પૈસેકે ચાર હએ.

[સાફ દીલીસે શીતાકા ખુદપસંદકો નસીહત
કરતે ચાહના, બિસકો બિલટા સમજ
કર ખુદપસંદકા જુરા માનના, ઔર
શીતાકો તલાફ દેના.]

ખુદપસંદ—બસ હાલ તેરા સખ મુઝે મોઆહુમ હો ચુકા,
આશક હએ પૈસેકી તુ મ્હે મરફુમ હો ચુકા,
દીલ મેરા તેરી બાંતોસે મગમુમ હો ચુકા,
ઔર બિરસે મરફુક સખ તેરા માઆહુમ હો ચુકા,
તેરા તલાફ નામા જા મરફુમ હો ચુકા.

[શીતાકા દંગ હો જાના ખુદપસંદકે ઇન્કારસે.]

કલ્યાન—રાજાલ—ખુમ કર ગૌર કધું.—તર્જ.

ક્રીતા—દુર કરતા હએ અબસ અપનેસે નાદાન મુઝે,
યાદ ફેર કરના ત તુ હોકે પઞ્ચાન મુઝે.—દુર.
મએ બની નારહુ તેરી, તેરી બલાઈકે લીધે,
ઔર દુશમન તુ સમજતા હએ મેરી જાન મુઝે.—દુર.

ખુદપસંદ—

મતલબી હએ તુ તેરી, હો ગમ પહેજાન મુઝે.
ઈસ નસીહતસે તેરી આ ગયા મ્હે ધ્યાન મુઝે.—મતલબી.
ચાહા પૈસેકી તુઝે હએ, નહીં મેરી બિલકત,
તુઝસે મીલના નહીં મન્જુર હએ નાદાન મુઝે —મતલબી.
ચાહા ગર તેરી કર તો મુઝે હુસુદકી કસમ,
જાનું ગર તુઝકો જુદએબા, મીલે જુદાન મુઝે.—મતલબી.

[ખુદપસંદકે મુંહસે કસમ વ તલાફ સુન
કર શીતાકાં માહુસ હોના.]

પાહાડી-ઝીન્ઝોડી-ગજલ-પ્રુશીસે કાટ લે દીલદાર.—તર્જ.

ફીત્ના—કુંડી કરનીથી તુઝકો બેવફાઈ,
તો કી કીસ વાસ્તે ફેર આશનાઈ.—કુંડી.
સનમ કયા એક હયે તુ દયેરે જહાંમે ?
પ્રુદપસન્દ કુચ્છ નહીં ખાલી ખુદાઈ.—કુંડી.

[કમ અકલ મુખતારકા આંના, ઔર
દોનોકો ખીગડે હુવે દેખ કર હાલ
દરીયાફત કરના.]

અ બી યા ત .

મુખતાર—કયું પજ્જમુરદા હયે મેરે દીલકે કુશર.
તુઝે બેસમમ કૈસા હયે ઇન્તેશાર?
પ્રુદપસન્દ—રખખુગા અપને દીલમે જરા ધ્યાર મયે નહીં,
અયે ફીખલા હું રહે કુંદેયાકા અબ યાર મયે નહીં.

જીલા-બરહુન્સ—ગજલ.—બહોત સહી તોરી.—તર્જ.

ફીત્ના—મુઝે પુછો સાહેબ કે કયું રહે ખાફા હયે,
જરા ગૌરસે મુન્પે કે માઅને કયા હયે.—મુઝે.
જુવા બેલનેંસે ઇન્હે મયેને રોકા,
તો મુઝ પર ગજબનાક રહે બેવફા હયે.—મુઝે.
કહા મયેને પૈસા ઉડાવો સમઝ કર,
હુવે મુઝસે બેજાર રહે માહલકા હયે.—મુઝે.

ક ત આ ઇ યા ત .

મુખતાર—સમઝા હયે જહેર હાયે ! તુ આબે હયાતરી,
શાપે જક્રમ જાત ન શાપે નખાતકો.
દાનાઈ ઇસ્સે સીખ અયે પાવન્દે જહેલ તુ,
કયું ખો રહા હયે હાથસે અપની નખાતકો?
પ્રુદપસન્દ—કહેતા હું આકે મયે તુમહે ઇમાનકી કસમ,
ઈસકો અગર દું દીલ તો મુઝે જાતકી કસમ.
વાલીદકી હયે કસમ, જો ઇસે દું મયે અપના હાથ,
ઈરસે ન ખ્યાહું માદરે જશાનકી કસમ.

ભએરવી—ગજલ—નહીં બાતે અપ મુઝકો.—તર્જ.

મુખતાર—તુ કયું ઇસ્સે મીલનેની આયા ફસમ,

અએ બદકાર હએ તુ બડા પુર સીતમ—તુ.

ન ગર ઇસ્સે બ્યાહેગા નાદાન તુ,

તો તેરે એવજ ઇસ્સે બ્યાહેગે હમ.—તુ.

પુદ્ગલસન્દ—ન બુલેસેભી મએતો હું ઇસકા નામ,

તુમ્હી શદી કરકે હો બસ શાદ કામ.—ન.

ઈસે તુમ મુખારક હો ઐર રહે તુમ્હે,

મએ જાતા હું બસ આપેરી લો સનામ.—ન.

“ [પુદ્ગલસન્દકા બાપની કમઅકુલપર શીટ-

કાર કર કર ચલે જાના, મુખતારકા

અપની બહુપર ફરેફતા હોતા.]

ભએરવી—ગજલ—બુલ બુલે શએદાને પુછા.—તર્જ.

મુખતાર—

કેસી આંખે, કેસે લખ, કયા જુલુદ્ તેરી પેચદાર,

કેસે હએ રૂખસાર, બુલભી હએ જુલુદોસે શર્મસાર.—કેસી.

કયા સુરાહીદાર ગરદન, કયા તેરી પતલી કમર,

હએ બદન બહો સાફ ઈએરે નહીં નજરકા જીસ પ તાર.—કેસી.

કયા હએ તુમ ગુનઆદહતસે જાગ ગર નફરત કરે,

મએ હું બુલબુલ તેરા, દીલસે આ ન રામ અએ બુલકુજાર.—કેસી.

[હાત પકડ કર લે જાને ચાહના મુખતાર

બદશઆરકા, ઐર મુખતારકો માલો

મીલકતકા સાહેબ સમઝ કર જાન

શીતા નાબકારકા.]

બાબ પહેલા.—પરદા દુસરા.

મહુલ.

[ખચેરખવાસ આનાં શાદીકી તલમમે સોંચતે હુવે.]

કટ્યાંત—ગજલ.—રસ્તેમે ફકકે જો.—તર્જ.

ખચેરખવા—

† બુલબુલ હું સાહેને બાગસે દુર ઐર શીકરતા પર,
પરવાના હું ચીરાંગસે દુર ઐર શીકરતા પર.—બુલબુલ.
કયા કુંડે દસ્તે યુમ શુદ્ધીમે મુઝે કે. હએ,
અન્કા મેરે મુગઝસે દુર ઐર શીકરતા પર.—બુલબુલ.
મુઝ મુઝે તાતવાં પ હએ હસગત કે રહે ગયા,
મુઝાંને કોહો બાગસે દુર ઐર શીકરતા પર.—બુલબુલ.
આફી બતે શરાબ હએ તુઝ ખીત પડી હુવી,
બુમસે અલગ અવાગસે દુર ઐર શીકરતા પર.—બુલબુલ.
અએ “જૈફ” મેરે તાએરે દીતકો કહાં ફરાગ ?
કોસાં હએ મહે ફરાગસે દુર ઐર શીકરતા પર.—બુલબુલ.

[દાખેલ હોના ખુદપસન્દકા ઐર
ખચેરખવાસે ધર છાડનેકી ઇત્તજાત
ચલાના.]

હીન્ઝાદી—હુંમરી.—મારી આંખોને નીન્દબી ખાહી—તર્જ.

ખુદપસન્દ—દે રગ મુઝકો હમશીર ખ્યાગી,
રખસત અબ હએ યહાંસે હમારી.—દે.
હરગીઝ ન શીતાસે શાદી કરે મએ,
ન ખુદકી કરે મએ તો ખવારી.—રખસત.
નસીહત મુઝે કરતી હએ જો મહે ફહેલા,
કયા અફઝ ગઈ મેરી મારી ?—રખસત.

[આંના શીતાકો ફાજીઓ નેકમીનકો લેકર મુખતારકા.]

† એ નીશાંતકી ગજલે હજરત મહમદ ખાલીમ સહેબ “જૈફ”
ગુલીએ હાન્દુરાંતકી બાતનાં.

સીંધડા—ઈંઝેજી વજહ.—ફદમ ઊઘાવ ફદમ.—તર્જ.

મુખતાર—અયે ખુદપસન્દ અખબી ઈસકો તુ કુબુલ કરે,
 ફીતના—[ચુક મુઠ] અયે જાનેજાં મુઝે ન કર તુ દીલ મહુલ,
 ખુદપસન્દ—હો દુર મેરસે ન આતે યું કુબુલ કરે,
 ખમિરખવા—અયે બાઈ જાન માન શાદિકે ચમતમેં ફુલ.
 ખુદપસન્દ—તહીં બહન નહીં, મનાનેકી તુ ભુત કરે,
 મુખતાર—તો ખુદ નીકાહકા હજ્ય કરંગા મયે હુસુલ,
 ખમિરખવા—ન આત અયે પીદર તુ ઐસી મે ઊસુલ કરે,
 ખુદપસન્દ—ફસમ હયે તુઝકો આપ કર મહે કામમે ન ભુલ.

[કમ અકુલ મુખતારકા ગુરસે હો જાના,
 ઐર ખુદપસન્દકો ચીરાનેકો વંહી શાદી
 કર દેનેકો ફાજીકો ફરમાના.]

બ અ યે ત.

મુખતાર—અયે ફાજી નીકાહ તુ મ મેરા કીજયે,

ફાજી—ગીના દરત નામે ખુદા લીજયે.

[ફાજીકા મુખતારે શીતાકા હાત મીલા દેના,
 આહલે માહશીતકા હમિરતસે ઊંઘીયાં
 મુહમે લેના.]

બુ ત હૈ યુ ર.

આખ પહેલા—પરદા તીસરા

દી વાં ન આં ના.

[દાખેજ હોના માહકુમાકા અપની ખાતુન
 પસન્દદોદકે હમરાહ, ઐર શીકાવત
 કરના જાઅલીકી બદ આલ કે લીયે.]

ઝીન્ઝોટી—ફુંમરી —નીરમત બરનેકો નીરરે.—તર્જ.

માહકુમા—દેખો ખુવા જોરા જોરીરે, મોરી બેયાં મરોરીરે.-દેખો.
 જાલી માસે કરત હયે લગતીયાં,
 નારી હું મયેતો મોરીરે, મોરી બેયાં મરોરીરે.-દેખો.

મજકુર તજી.

પસંદદીદા—કુચ્છતો તેરાબી સાજ હએ,
જો રહે રાજો નીયાજ હએ.—કુચ્છતો.
મનમે તો ભાવે, મુંડા હીલાવે,
પુત્રમે અજુગ રહે નાજ હએ.—જો રહે.
સમઝી હએ તુને ઊસકો મસીહા,
કુચ્છતો હુવા એનજ હએ.—જો રહે.

અ ખી યા ત.

માહકુમા—ન ખાતે કરે તુમ જુવા ઈસ તરાહ,
મસીહા હુવા બેહ સુવા કીસ તરાહ ?
લગે જાઅલીકા કીસ તરાહ મુઝકો હાય ?
મેરી શાદી ઈએરી હએ હાજુકે સાથ.

[દાએજ હોના જાઅલીકા દૈર હુપમે.]

જીલા-ખીલાવલ.—ઈએજ વજાહ.—ઓ માઈ માઈ.—તજી.

જાઅલી—કહો કહો કાં સાહેબ નેકમીન હએ,
હમને નએ ઘોડે પર કસે જીત હએ.
કરને શીકાર, હવે હએ તૈયાર,
તુમ મુઝે દેખ કયુ સહમમીન હએ ?—કહો.

અ ખી યા ત.

માહકુમા—મએ સાહેબકો જાકે જુવા લાતી હું,
પસંદદીદા—ઈએર તુ મએ ખુદહી વહાં જાતી હું.
માહકુમા—તહીં રહેનેકી મએતો તન્હા યહાં,
પસંદદીદા—તુઝે ખાનેકો કોઈ આયા કહાં ?

[જાના પસંદદીદાકા ઓર જાઅલીકા
માહકુમાકો તન્હા દેખ કર ફેર ફાર,
અપના ઈશુ જાહેર કરનાં, માહકુમાકા
જાઅલીકા ખાતોમે ખનાનાં.]

બોપાલી—રાજસ.—મેરી દીલરખા.—તજી.

જાઅલી—અએ દીલદારે મન,
માહકુમા—કહો પારે મન;

જાગ્યતી—તુ શો પારે મન.

માહકુમા—જરા સચ કહો;

જાગ્યતી—હું તુઝ પર નીસાર,

માહકુમા—નહીં શક અય્યે પાર;

જાગ્યતી—શો ગમખવારે મન,

માહકુમા—જરા સચ કહો.—અય્યે.

જાગ્યતી—મિરા સુન કહો.

માહકુમા—કહો દીલરયા;

જાગ્યતી—દે એક ખોસા આ,

માહકુમા—કહાંકા ભાત ?

જાગ્યતી—દે રખસારકા.

[જાગ્યતીકા ખોસા લેને જનાં, માહકુમાકા
જ્યુતી નીકાલ કર મુંદપર લગાંવાં.]

માહકુમા—લો પયેજારકા;

જાગ્યતી—કુન ન ઇન્કારે મન.

માહકુમા—જરા સચ કહો.—અય્યે.

[માહકુમાપર જાગ્યતીકા જામ કરના,
ઊસકા ચીખના, ઐર પસન્દદીદાકા
આન કર જાગ્યતીપર લઆનત કરના.]

ખેહાગ—ગાજલ.—મુઝે હાએ ! તકદીર લાઇ કાહાં—તર્જ.

પસન્દદીદા—ચહે કયા મરતી તુઝકા અય્યે મરતાન હય્યે,

અય્યે ખેઆપરે કુચ્છ તુઝે દયાંન હય્યે ?—ચહે.

કયું અસમત ખીગાડે હય્યે હસ નેકકી,

તુ મરદદ યા કોઇ શયેતાન હય્યે.—ચહે.

[જાગ્યતીકા શરમાના, માહકુમાંકા જાંતા,
ખુદપસન્દકો લે કર નેકગીનકા આંના.]

જીલા—ઝીન્ઝોટી—હુમરી.—લાદે લાદે સાવરયા પાર હો.—તર્જ.

નેકબીન—તોડ હમસે ન તુ આશતાઇ રે,

છોડ મત મુલક જ મેરે બાઇ.—તોડ.

બર તુ પીતાકે રહેતા નહીં હય્યે,

કયા ખાત દીલમે સમાંદરે.—છોડ.

શીતાસેમી ખુબ મરતી હયે તુઝપર,
કીસેમી કર લે સગાધર.

જીલા-કીન્ઝોટી.—લખ ઊસ ગુલે રાઝનાકા.—તર્જ.

ખુદપસન્દ-મુઝકો હયે અખતો યાર ન અગીયારકી તલખ,
ગુલસે નહીં હયે કામતો કયા ખારકી તલખ?—મુઝકો.
જો દુશમને પીસર હો પીરકા બેઠો દોરત હો,
કયા રખીપે યહે જમાનયે શદ્દારકી તલખ.—મુઝકો.
સરકી ફસમ તેરે ન રહું મયે યહે મુદ્દમે,
બાઈ મનાનેકી તુને બેકારકી તલખ.—મુઝકો.
[આંના માહકુમાકા.]

અખી યા ત.

માહકુમા—[નેકબીનકો] તુમ્હે દરપે સાહેબ કાધુ પુછતા હયે,
નેકબીન—તુ અગેક અગે પીરાદર મયે દેખ અગે કયા હયે.
જાઅલી—[ખુસે] કહાં જતી દેખુ મેરી દીલરયા હયે,
[જાઅલીકા આહેરતગીસે માહકુમાઝ પીછે જાતા.]

પસન્દદીદા—[ખુદપસન્દકો] યહે કુરસી પ અગેકો મેરી હલેતેજ હયે,
કયા શીતાને તુમ પર જુરા નાજ રખ્યા ?
જુરા બલનેસે તુમ્હે નાજ રખ્યા ?

બજેરવી—રાજલ.—તેરે માનીન્દ અગર માહે મુતબર.—તર્જ.

ખુદપસન્દ—† ન ઉસકા બેદ યાગીસે ન એયારીસે હાય આયા,
ખુદ આગાહા હયે દીલકો ખામરદારીસે હાય આયા.—ન.
ન હો જનકે દીધને હે શ. બંસા મન્જુલો કયા પહેચે?
કે રસના હાય આયા જસકે, હમીયારીસે હાય આયા.—ન.
ન કરતી બેઠો દીલ આગાહી, જો દીલ મન્જુર થા લેતા,
કીસીકા દીલ જો હાય આયા, તો દીલદારીસે હાય આયા.—ન.
અગયે માલે દુન્યા હાયબી આયા હમીયોકે,
તો દેખા હમને કીસ કીસ જલતો ખવારીસે હાય આયા.—ન.

[પસન્દદીદાકા દીલાસેકી તાર પર અપના
ધરકે જતાંતા.]

† યહે ગજલે હજરત બહાદુરશાહ સાહેબ વાલી ન હાન્દુસ્તાન
બાદશાહે દેહલી મરહુમકી જાનનાં.

કંદયાન—રાજાલ.—મુર્ગ દીલ મત રાં વહાં—તર્જ.

પસન્દદીદા—

ઉસકો વોહી જાનતા હયે જીસકી જીસકો ચાહા હો,
તીસરા કયા પાવે રાહ જબ દો દીલામેં રાહા હો.—ઉસકો.
દેખ કર જાહીર કીસીકો નેકો બદ કયું હમ કહેં,
બ્હે કરે બ્હે ક્યેસજા બાતીનસે જો આગાહા હો.—ઉસકો.
હોગી શીતા બેવફા, પર બેવફા આલમ નહીં,
કોન તેરા ચાહાનેવાલા ન રસ્કે માહા હો.—ઉસકો.
જીસકો ચાહો, ઉરસે બ્યાહો, કહે દો ભાઈસે મેરે,
આદમી કયા દુરબી તુમ પર શીદ વફાહા ! હો.—ઉસકો.

[પસન્દદીદાકો અપને પર માર્ગલ દેખ કર
ખુદપસન્દદાબી રચ્ચે ઇશારેમે અપની
માહબબત જીતાનાં.]

માંડ—રાજાલ.—આંખાને તેરે માહેની કી.—તર્જ.

ખુદપસન્દ—

† જુઁ જુએ ગુલ ચમતમે, નસીમેં ચમત હયેં હમ,
અયે હમદમા વતનમેં ગર્ગિયુલ વતન હયેં હમ.—જુ.
દીવાનેં ફેર હુવે કીસી ગુલ પયેરહતકે હયેં,
સદ ચાક રખતે ગુલકી રવીશ પયેરહત હયેં હમ.—જુ.
હયેં ગર્ચે મીસ્ત્રે શમ્સા સરાપા જ્યાંતો કયા ?
કહે સકતે પર જ્યાંસે નહીં એક સુખત હયેં હમ.—જુ.
દીવાનગીકા શોર હયે, મનનુકી અયે “જૂફર,”
દીખજાતે જબ તલક નહીં દીવાનાપન હયેં હમ.—જુ.

[દાખેલ હોના મુખતારકે ખીમજતગારકા
ઐર આદાબ બજા લાંના.]

અ ખી ચા ત .

ખોજમતગાર—સાહેબજાદે જહદ તુમ અપને પીદરકી લો ખબર,
હયેજેકી ખીમારાસે બ્હે હો ગયે ખસ્તા જીગર.
આપકી માદર કમર બસતા હયે ખીજમતમે મુદામ,
મોકા બ્હે જુદકા નહીં, ચલાંયે તીતાબ અયે નેકનામ.

જીલા—ઝારા—રાજલ.—એજી ખીરીયાં લે અહ.—તર્જ.

પુદપસન્દ—

કીસકી માદર હમે બહો કહેયા, તુ જ્યાંકો થામ લે,
ફરસે આગે મેરે ઉસકા તુ કબી ન નામે લે.—કીસકી,
આપ મરતા હમે અગર તો હમ ખયાએ કીસ તરહે?
કોઈ બુતવાએ હકીમ ઉરસે દવાકા કામ લે.—કીસકી.

હદયાન—રાજલ.—દુલહન માંગે સંવારન સારી.—તર્જ.

પસન્દદીદા—તુમહે એસે મોકે પ હમે જાના લાજમ,
નહીં જુદ અખસ એસી દીખતાના લાજમ.—તુમહે.
જરર જુકા ઉનકે હો શાહદ તો જુમ્મે,
તુમહારે હો ખદનામીકા આના લાજમ.—તુમહે.

મજ દુર તર્જ.

પુદપસન્દ—નહીં જામ કરતા દીલે મુખેલા જર,
મગર જતા હું મએ તુમહારે રજા પર.—તર્જ.
રખો મેરે પર મેહેરબાની હમેશા,
હું રખસત, તુમહે સોંપતા હું ખુદા પર.—તર્જ.

[ખીદમતગારકે હમરાહ પુદપસન્દકા જાના,
ઊસકે પીછે પસન્દદીદકા હોના રવાના.]

બાબ પહેલા—પરદા ચોથા.

ખવા બ ગા હુ .

[મુખતારકા પલંગ પર લેટે હુવે કાજમે
માહજર લીખવાનાં, ખમેરખવાહો
શીતાંકા ખીજમત બન લાના, મુખતાર
કા મય નૌકરકે દાખેલ હોના, નજદીક
મિજ પર કંઈ દવાકે શીશે નજર આના.]

પરજ—રાજલ.—ચહેતો મજનુંહી હોગા દીવાના.—તર્જ.

મુખતાર—કાજ સાહેબ લીખો એસા માહજર,
શીતાંકે કુખજે સારા રહે જર.
પુદપસન્દ અચરશી સૌકી તનખવા,
હરે મહીનેકા પાવે ખરાખર.

અએરખવાભી હએ નો મેરી દુખતર,
તનખવા પેહી લે જો નેક અખતર.
શાદીકે વફત પર ખર્ચ હોવે,
દો હજાર અશગી દોનુકે સર.
શીતના શાદી કોસીસે કરે ગર,
અએરખવાકા હો સખ માલ એર જર;
ન રહે ખસકા ફેર કુચ્છભી દાઅવા,
પેહી ફલમે લીએ વુમ બરાબર.

કુતા ધયાત.

ખુદપસન્દ—નહીં હમકો માહજર રહે હગીજ કુબુલ,
હો દોલત રહે સખ શીતનાકોહી હુમુલ.
ખુદા હમકો દેગા તો ખાએંગે હમ,
કયું દોલત રહે કરતે હો બાએ કુબુલ ?

કાજી—તેરા ખુદપસન્દ નહીં હએ બેકાર હક,
રહે માહજર હુવા સખ હએ તૈયાર હક,
વુમહારે અગર હકમે હોના ખતલ,
હમે કયા હએ હમ કરતે ચુકતાર હક.

બરહસ—ગાજલ.—ન કર લાલ દેવ ખસ તરહકે.—તર્જ.

ખુદપસન્દ—ખુશામદસે નાહકકો ગર હક કરો,
તો કાજી વુમ બેસકોભી બરહક કરો.
ખુદાકો અગર મુંહ દીખાના નહીં,
તો એક હકકો સાહેબ દીગર હક કરો.

કાફી—હોશી—હોશીકી બીનક મોરે.—તર્જ.

શીતના—કયા મતલબ બેસે માલો જરસે હએ સાહેબ,
ગરજ જીસકો સરકે છતરસે હએ સાહેબ.—કયા.
પડી હએ મુઝે આપકે જીકી, ધનકો,
ચરજ બસ હવસકી નજરસે હએ સાહેબ.—કયા.
સલામત રહો આપ અએ મેરે બની,
દાઆ પેહી મેરે જીગરસે હએ સાહેબ.—કયા.

અ ખી યા ત.

પુદ્ગલસન્દ—કયા કહેના નેક એસીકી જીશાન આપ હો,
મેરે પીદર પ દીલસેહી કુરખાન આપ હો.
[પુદ્ગલસન્દકા ગુસ્સે હો જાના.]

અએ ભૂકી દુન્યા અખ વુઝે સૌખાર હએ તલાક,
ધસ મુદકમં હએ બન્દેકા બસ અખતો રહેના શક.

[પુદ્ગલસન્દકા ગજબનાક હો કર જાના,
ખએરખવાકા ધમરાંના.]

ઝીન્ઝોટી—હું મરી.—રાખજી મોહે કાહે સતાવો બના.—તર્જ.

ખએરખવા—અરે ઉસકો છેડે હો કયું જાનકે,
ઠહો આપા થા માનકે — ઉસકો.
અખ કૌન ઉસકો મનાએગા ખાલો,
કયા કાર્કશ નહીં ઉસકી વુમ આનકે,
ઠહો આપા થા માનકે? — ઉસકી.

પીલુ—હું મરી.—કયું રે ખડા હીન્દુસ્તાની.—તર્જ.

મુખતાર—જા બેટી ઉસકો ખુલા લા, પાસ મેરે મનાલા.—જા.
મુઝે મેરે જીનેંકા નહીં હએ ભરોસા,
મુઝે ઉસકી સુગત દીખાલા, પાસ મેરે મનાલા.—જા.
[ખએરખવાકા મુંહપર નકાબ ડાલ કર
પુદ્ગલસન્દકે દુખ્યાલે જાંના, સખકા
હએરાન હોના.]

ભાગ પહેલા—પરદા પાંચવાં.

દી વાં ન ખાં ના.

[પસન્દદીનાકા પુદ્ગલસન્દકે શીરાકુએ બેકુરાંર હો કર આંના.]

જીલા—ખરહુન્સ.—સરસમે સરસ ચીજ.—તર્જ.

પુદ્ગલસન્દ—૧૥ દહન પર થે બન્દે ગુમાં કૈસે કૈસે!
કલામ આતે થે દરમાયાં કૈસે કૈસે!—દહન.

૧૥ રહે ગજલ જનાખ મોઅદના અલકાખ હજરત આવીશ
સાહેબકો હએ.

ન મુડકરભી બેઠઈ કાલીલનેં દેખા,
તડપતે રહે નીમજાં કૈસે કૈસે !—દહન.
હવસ દીલને એક બનકે બાસેકી કી તો,
ઠહો હમસે હુવે બદ્યુમાં કૈસે કૈસે !—દહન.
તેરે હીજ્જમેં અએ વફાદાર દીલબર,
મએં સહેલી હું ગમ નાતવાં કૈસે કૈસે !—દહન.

[આના ખએરખવાકા ખુદપસન્દકી તાલાશમે.]

મજ કુર તર્જ.

ખએરખવા—દીખાદો બહેન હએ કહાં મેરા બાબ !
ગયા છોડ કર ફેર મકાં મેરા બાબ.—દીખાદો.
વીદરકા મેરે દમ લખોંપર હએ આયા,
નહીં છોડતા હએ ગુમાં મેરા બાબ.—દીખાદો.
મએં લે જાઉં સમજા મનાકે બસે ધર,
અગર આયા હોવે યહાં મેરા બાબ.—દીખાદો.

જીલા—ઝીઝોટી.—મારીરે મોહે બાન.—તર્જ.

પસન્દદીદા—કાહે યાંહાં બહેના જાન, આવન હારે ઠહો—કાહે.
નાહીં ખબર હએ જાજસે તોરે ધર,
ઘડસે સીધારે ઠહો, આવન હારે ઠહો.—કાહે.
[દાખેલ હોના નેકખીનકા ધબરાતે હુવે.]

તાહતુલ લફ્જ—રાશ્વત.

નેકખીન—ખુદપસન્દકો દેખા મએંને રેલ પર જાતા હુવા,
હસ લીયે આયા મએં કહેનેં તુમકો ધબરાતા હુવા.
ખએરખવા—જદ સાથી આપ મેરે હોં તો રોકે હમ બસે
દીલ મેરા રકતા નહીં હએ હાએ ! થરરાતા હુવા.
પસન્દદીદા—હાં ખીરાદર ચલીયે તા બનકો મનાકર લાએં હમ,
વકત ફેર હાથ આએગા કબ અપનેં મહે જાતા હુવા !

નેકખીન—

[ધડી દેખ કર] છુટ ગઇ હએ ગાડી મ-જુલસેકે વકત આમ હો ચુકા,
રાહામેં દેખેંગે ઉસકો રેલ પર આતા હુવા
[ઝડપમે જાના સખકા.]

બાળ પહેલા—પરદા છૂટા.

રેલ કા રા સ્તા .

[બાળલીલા બરાએ સમરેકો આના, ઓર દુરસે રેલકો તકતે રહેના.]

છાલા—ઝીન્ઝોટી—ઈએ છ વજહુ.—તૈસા કરના.—તર્જ

બાળલી—આથો આતશ, દોનું સરફશકે રહે જંગમેં નીકલા ખેલ,
બપ બપ કરતે જાએ ગાડી, કહેતે હમેં મખ છસકો રેલ.
પલમેં મશરીકવાલા મગરીબવાલેસે લે ખાત કામેલ,
ઉમરાએકે હકુમેં જન્નત, મીસકીનાંકે હકુમેં જોલ.
તક તક તક તક તક તક, લો રેલ છુટી સો,
બક બક બક બક બક બક, વહે બાપ કુટી લો.
છક છક છક છક છક છક, વહે આકે કુટી સો,
[દુરસે ઘટકી આવાજકા આના.]

વો ધનટી કુટી લો, ટનન ટનન, ટનટલ.—આથો.

[આના નેકખીનકે હમરાહ ખચેરખવાહો
પસન્દહીદાકા, ઓર બાળલીકો દેખ કર
હાલ દરીયાકત કરના.]

કટ્યાન—ઈએ છ વજહુ.—હરદમ તેરા ધ્યાન.—તર્જ.

નેકખીન—મેદ અએ બાળલી મુઝસે બાલ ?

ખચેરખવા—રેલ ગઈ હમેં યહાંસે બાલ ?

બાળલી—પુદપસન્દબી કરકે નાલ,

,, —બૈંઠ ગાડીમેં ! બાહુલ.

નેકખીન—જહી નેક કાર,

ખચેરખવા—કર દે રહે ઇજહાર.

પસન્દહીદા—ગાડી પાર,

નેકખીન—હો ગઈ પાર.

બાળલી—નહીં છ હમેં તૈયાર.—મેદ.

[રેલકા આના, પુદપસન્દકો ગાડીમેં બચેકા
હવા દેખ કર સખકા પુકારના, ગાડીકા હવા
હો જાના, મુખતારકે ખીજમતગારકા રાતે
હવે આના.]

અ એ ત .

ખીજમતગાર—રોતે હાથે લાશ પર સગીરો કખીર.

હાથે રાહી હવે જ્યાંસે અમીર.

[અચેરખવાકા ખિખુદ હો જાના, નેકનીનો
પસન્દદીદાકા ઊસકો સહેજાના.]

તા હૈયુ ર.

તમામ હુવા આખ પહેલા.

આખ દુસરા—પરદા પહેલા.

દીવાં ન ખાંના.

[માહકુમાકા અપની યાદીકી તશવીશ કરતે
હુવે દાખેલ હોના.]

ઝીન્ઝોટી—રાજલ.—કયા કયા મજેસે આતા હાથે.—તર્જ.

માહકુમા—

રોશન હાથે શમ્મે હુસ્ન પર પરવાનેકા નશાં નહીં,
 યુલ હાથે રખ શુચકતા હો જુલજુલ કરે કુચાં નહીં.—રોશન.
 ખેપરવા હો ગવા બંહો અખ હસકો હુવી મરી તલખ,
 મુઝ પર હુવા પહે કયા ગજબ, કયુ 'હુ' મયે નીમજાં નહીં?—રોશન.
 નીસખત હરીમસે હુવી, ઉસને દવા મરી ન કી,
 કોઠ મરીજે વસ્લ હુ', મુઝસા હો નાતવાં નહીં.—રોશન.
 ભેજ ન ઉસને કોઈ ખત, ઉત્તકત હાથે વાહા કીસ નમત,
 ઊસકી માલે ખાખર ફકત, તો મયે 'કર' કુચાં નહીં.—રોશન.
 [આંતા જાચવીકા ફાસીદકે પાસસે માહકુમાકા
 ખત લે કર.]

ઝીન્ઝોટી—હુમરી.—તકો જાગરે મગારી.—તર્જ.

જાચલી—

હમને લાથે હાથે કયા જાતી કરો ધ્યાન ધ્યાન ધ્યાન.—હમને.
 દુમતો હસે લેગે, હમતો નહીં દેગે,
 વર્ના બાંધો હમસે દીન અથે ખીનીજન જન જન.—હમને.

તાહતુલ લકૂજી રાજલ.

માહકુમા—નામાબર દે તુ યારકા કાગજ,
સર્વ કદ યુલહારકા કાગજ.
દુકદુકી બંધ ગઈ હયે આંખો,
આયા હયે ઇન્તેઝારકા કાગજ.
દારો ગિલફતસે જીસકી બાગ હયે દીલ,
હયે એ ગિસ નૌબહારકા કાગજ.
ગઈ રાહ તેરી મરી આંખો પર,
દે તુ ઇસ ખાકસારકા કાગજ.

[જાગૃતીકા દીકે કરકે માહકુમાશે ખત
દેના. માહકુમાકા ખાવાંદે મનસુખકા
ખત બાબુશી જરફ મિલ કર પડનાં,
જાગૃતીકા પસે પુસ્ત આન કર સખ
સુનનાં.]

અ બો યા ત.

માહકુમા—હયે નામા બનામે ખુદાયે અલીમ,
હકીકત યું લીખતા હયે હાજકે હકીમ.
કે હું મુન્તજર તેરા દીલદારે મન,
શીતાબ આ વતનમેં તુ અયે યારે મન.
પીદર તેરા શાદીદો તૈયાર હયે,
તુ આ જાગે તો બેઝાહી પાર હયે.
તુ સાહેબસે અબ તેરે લે કર રગત,
શીતાબી કર આનેકી અયે દીલરબા.
જીવાદા લીખું કયા બસ હયે શૈફ વસ્ત,
મયરસર હો બસ જરફ અબ બૌંકે વસ્ત.

[જાગૃતીકા ખત સુન કર માહકુમાસે મીનતો
આજજ કરના.]

જીલા-બરહુન્સ—રાજલ.—ખબર લેરે મસીહા.—તર્જ.

જાગૃતી—તેરે પર હમ હુવે કુરબાન જાનાં,
તુએ ઔરોંકા કહું હયે દયાંન જાનાં?—તેરે પર.
રહું માહરમ મઝેં ઔર ગમેર વાસીલ,
સુઝી પર કયા નહીં એહસાન જાનાં?—તેરે પર.

તેરા દામન ન મળે છોડુંગા જીનહાર,
તુ પુરા કર મેરા અરમાન જાનાં.—તેરે પર.

[જામ્બલીકા માહકુમાંકે પચ્ચેરપર અપને
સંકો ધરના, નેકળીનકા આના, એર
જામ્બલીકા દમ દેના.]

કલ્યા.

નેકળીન—રહે કયા કામ તેરે હમે અમે બદ નજર,
તુ કે કયા નહીં મેરા ખે કો ખતર !
લે હમે ખાદેમાકી તુ ધજજત મેરે ?
ન આના અબી તુ કબી મેરે ધર.

[જામ્બલીકા દમે પાંચે શર્મસાર હો કર જાનાં
માહકુમાંકા નેકળીનકો ખત દીખાનાં]

અબી યા ત.

માહકુમા—રહે નામા મુઝે નામાયર દે ગયા,
મેરા સમ મુતલકહી હમે લે ગયા.
વતનમે મેરી હમેરી શાદી જનાય,
મુઝે દીજે રૂપસત અમે સાહુય શીતાય.
મએ કરકે નીકાહ ફેર ચલી આઉંગી,
યહાં મેરે શાહરેકાબી લાગેંગી.

નેકળીન—અમે માહકુમા મેશક હમે રહે કારે ખચેર,
નહીં હમકો જીનહાર ધનકારે ખચેર.
રવાના હમે એક આગમોટ અબ યહાં,
તુ કે છોડ આતા હું ચલ મએ યહાં.
[જાનાં માહકુમાકા મઅ નેકળીનકે.]

બાબ દુસરા—પરદા દુસરા.

મહલ.

[આના શીતાકા નએ.યારકી તતખમે શીક કરતે.]

કાફી—ગજલ.—એલા ફરેય હમને.—તર્જ.

ફીરના—સદ શુકકે ગઘ હમે ખીજાં સાહને આગસે.
અબ મરત ધનહીય હો યુનકે આગસે.—સદ.

મુખતારકે તો જરૂરે મુઝે કુબ્જા હો ગયા,
રૈશન મએ દીન કરે કોઈ એર અમ ચીરાગસે.—સદ.
જી ચાહતા હએ બ્યાહું મએ હાજુકે હધીમસે,
માહીર અમ હોના ચાહીયે ઉસકે સુરાગસે.—સદ.

[દાખેત હોના જાઅલીકા]

પીલુ—રાજા.—હમે દેખ લે તુ અએ.—તર્જ.

જાઅલી—અએ શીતા હવી મરી દીનદાર રખસત,
દીનદાર રખસત બહો રામખવાર રખસત.—અએ.
જહાજ ઉસકા જાતા હએ જાતા હું મએમી,
ન હું મુઝસે હોને મએ જીતદાર રખસત.—અએ.
મએ માહરમ હું એર બહો હાજુકે બ્યાહે,
ન કયું તનસે હો જાને ખીમાર રખસત?—અએ.

અ ખી યા ત.

ફીતના—તુઝે દીખજાતી હું મએ ચો તદનીર.
સુન જરા દીનસે હસકો અએ દીનગીર.
દે મહે હાજુકે તુ મેગ પએગામ,
કે અએ દીનદાર ખેવકા ખુઃ કામ,
તેરી શીતા જો પહેલે થી દીનખવાહ,
છોડ દી ઉસકી હાએ! તુને ચાહા?
ઉસને જાવાર હોકે શાદી કો,
ઉસકે શેહરને ગહ અદમકા લી.
અપબી દમ તેગહી બેહ જરતી હએ,
જાને જર તુઝપે સદકે કરતી હએ.
તુઝે મગુપ હો જો ઉસકા વીસલ,
માલો જરસેમી હોવેગા તુ નેહાલ.
મહે જો પએગામ ઉસકો દે તુ વાર,
ખેશક હો જાએગા બેહ મુઝપે નીસાર.
ફેર તુ માહુકાસે હો હમ આગેશ,
બાદએ વરતકા કોયા કર નાશ.

[મહે તદનીર સુન કર જાઅલીકા ખુશ હો જાના.]

ખરહુન્સ—હું મરી.—અએ દાદગર હએ.—તર્જ.

જાઅલી—

અજબ શીના ગર હએ તુ અએ શીતા ખ્યારી,
વાહા શીતા ખ્યારી, તેરી હોશીયારી.—અજબ.
જાતા હું હાજુકે પએગામ દેને,
ખર આવે ઉમીદ સારી હો, તુ અએ શીતા ખ્યારી.—અજબ.

[જાને હોનુકા.]

બાળ દુસરા—પરદા ત્રીસરા.

દરીયા કી નારા.

[પુદ્ગલસંદેશ પ્રગ્લેષવાપર આગ્રી પાત
લીખ કર ડાકમે ડાલના, ઐર ખાન્નર
માર કર મરને ચલાના.]

બરહુસે—ગજલ.—ચમને કુચમે જાનાંસે.—તર્જ.

પુદ્ગલસંદે—

રહમ દીલ મુઝકે મીઝા ઘેઘ ન દીલવર અફસોસ !
તો મીઝાતો ંઝે મીઝા મુઝકે સીતમગર અફસોસ !—રહમ દીલ
મરકેલી નીકલી ન દામનસે લીપટનેકી હવસ,
ખાકલી મેરી ઉડાતી નહીં સરસર અફસોસ !—રહમ દીલ.
નામાવર તુ મેરા ખાત કયા બહાં પહોંચાએગા ?
બલ સકે જીન્દા જહાં પર ન કચુતર અફસોસ !—રહમ દીલ.

[ફજલુ લુહારકા માહકુમારે લીયે અરમનસે
આવા હુવી આગખોટકી રાહ દેખનેકે
લીયે આંના, ઐર પુદ્ગલસંદેશ રોતા હુવા
દેખ કર પસે પુસ્ત ખડે રહેના.]

બેઠા જ્યાંસે કરે કયા યાદ મુઝે દીલસેઝી,
નામ બઝેઠા હુવા હમે મેરા મીઝા કર અફસોસ !—રહમ દીલ.
મુઝસે ફાતલ તો મેરા હોતા બગલગીર નહીં,
લગતા હમે તુભી ગલેસે નહીં ખાન્નર અફસોસ !—રહમ દીલ.
[પુદ્ગલસંદેશ ખાન્નર મારને ચલાના,
ફજલુ લુહારકા અટકાના.]

આશાવરી—હોરી.—તુઝે લાજમ યા પેહી.—તર્જ.

ફજલુ——રાહમ અપની જવાની પ આ તુ,
જી દે અપના ન બાહરે ખુદા તુ.—રાહમ.
હમે શુકુતા અભી અમે મુલે નૌ,
દેખ મુજશનમેં તુ બુજાબુલે નૌ,
ફરનકી દેખ અપને શીખ તુ.—જી દે.

ખુદપસન્દ—મએં મહે નાપાક દુન્યાસે હારા,
નહીં જીનેકા મુઝકો સહારા,
રોકતા હએ કયું મુઝકો બતાવુ?—જ દે.

ફજલુ—કીસ લીયે દહરસે તંગ આયા,
કૌનસે ગમને તુઝકો સતાયા,
કર બયાંબી તો ઊસકા જરા તુ?—જ દે.

ખુદપસન્દ—બએકા હું ખવેશો આગીવાર છોડે,
તીસ પ મએં અપના ધરબાર છોડે.
હો ગુજર મેરા કેસા બતાવુ?—જ દે.

અ બી યા ત .

ફજલુ—મુજતર હએ કીસ લીયે તુ હએ રાજી રસાં કરીમ.
મેહેનત તુ કર, દે રીઝકુ તુઝે ખેયુમાં કરીમ.

ખુદપસન્દ—આદી નહાં હતા હું મએં મહેનતકા આજ તક,
સામાં હુસુત થા મુઝે અશરતકા આજ તક.

ફજલુ—અફસોસ ! ગુજરે વફતકા કરતા નહીં રવા.
બંહા વફત ફેલી આએના આ ગમ ન ખેનવા.
ધર અબતો મેઝે ચલકે તુ રહેના કુશ્વત કર,
કોઈ અચ્છી નોકરી યહાં ફેર દીત-ખલુત કર.
હએ આનેવાલી માસેસે લડકો હમારી આજ,
આએગી આગપોટમ મેરી પીવારી આજ.
[દુરસે આગપોટકી આવાજકા આના.]

ખુદપસન્દ—લો આગપોટ માસેનડી આ રહી હએ બંહો,
લગ્ગર યહીં કોગી કે ચીલતા રહી હએ બંહો.
[આગપોટકા આના, માહકુમાકા આગપોટ
પરસે નીચુ ઉતરતા, બગચીકા માહકુમાકો
પકડતા.]

માહકુમા—જાતીમ ન છેડ મુઝકો મએં ખેજાર હો ગમ,

બગચી—નાકરત મેરસે એની કયા દીતદાર હો ગમ ?
[બગચીકા માહકુમાકી દામનકો પકર કર
અટકાનાં, માહકુમાકા છોડાને ચહાનાં,
ફજલુકા આના, ઓર બગચીકા
જૂમીનપર પટક કર દામન છુડાનાં.]

ફજલુ—મબલ હએ તુઝે કયા આરે ખેહવા ?
જો એક નાજની પર કરે તુ જહા ?

જાન્યલી—માઆક હો બુઝેવાવા મેરા કુસુર,

પુદપસન્દ—હયે કમ અકુલ બખશા હસે અયે હુશુર

[પુદપસન્દકા જાન્યલીકો છોડાના, સબકા
જાના, જાન્યલીકા સર પટકના, ઔર
સાંમનેસે હાજુક હકીમકા માહકુમાકો
ધસ્તેકુમાલ આનાં.]

સારંગ-રાજલ—તુમ અપની ચરમ મસ્તકા—તર્જ.

હાજુક—કહે દે મુસાશીર આવા હયે હસ જા કહાંસે તુ ?

આગાહા કર મુઝે જરા અપને બયાંસે તુ?—કહે દે.

આઈ જો આમબોટ યાંહાં આજ મીસકી,

આગાહા કુચ્છ હયે ઊસકેભી રાજે નેહાંસે તુ?—કહે દે.

માહકુમા નામી નાજની એક ઊસમે આઈ હયે,

માહીર અગર હયે ઊસે તો કહે દે જાયાંસે તુ?—કહે દે.

[જાન્યલીકા હાજુક હકીમકો પહેછાંન કર
તક્સીલ કરના.]

જીલા-બરહુન્સ-લાવની—ગુલ ચમનમે ખીરછુ છુપા.—તર્જ.

જાન્યલી—કયા હાલ સુનાવે જાન્યલી તુરહે બેબસકા,

કીયા હાજુક હાલ મહે દુશમનને બેકસકા.—કયા.

સાય માહકુમાકે મીસસે હું મયે આવા,

ઊસે અમના અમાંસે મયેને યહાં પર લાવા.

પુદપસન્દને દીલકો ઊસકે આકે લુભાવા,

તેરી માઅશુકાકો અબતો ઊસને ઊડાવા.

રન્ડીબાજીકા બડા ઊસકો લગા હયે ચસકા.—કીયા.

મજકુર તર્જ.

હાજુક—ઊસે માહકુમાને યાર બનાઈ અફસોસ !

મેરી મુજજત બુઝમે હાયે ! મીલાઈ અફસોસ !—ઊસે.

પુદપસન્દકી માદર પહેલેસે આશક હયે મુઝ પર,

દામન ઊસકા અબતો ખીગાડુંગા મયે ખીગડ કર.

કીયા ઊસને નીકાહ મુખતારસે બાહરે જરા ગર,

બાજી ઊસકો બગાકર મયેતો કહાજી બેહતાર.

કરે દાબપે ઊસકે સારી પુદાઈ અફસોસ !—મેરી.

અ પી થા ત .

અમ્મણી—તેર પર રહે શીતાકા પમેશામ હમે,
અમે કાણકે વુ બેશુબ્હા ખુદ કામ હમે.
નહીં મમે તમખગારે મુખતાર પી,
ફકત ઊસકે જરકી ખરીદાર પી.
હો જર આ ચુકા દરતે ગમનાકમે,
મીલા હમે હો મુખતારબી ખાકમે.
જુવાણ વુએ જનસે આહુંગી,
વુ આ જાએ તો વુએ મમે બ્યાહુંગી.
હમે વાલીબી અપ મેરી દોલતકા વુ,
ભરે દમ નો મેરી માહુખતકા વુ.

જીજ્ઞા—કહયાંન—મસનવી.—પીપરે ચહેરે પ.—તર્જ.

કાણકે—આજકા દીન નો રહે વુ તો તેરે સૌથ ચલું,
કરને અપ ઉસ મેરી દોલતદારકો મમે હાય ચલું.
પહેલે માહુકમાકો લીખ બેજતા હું વાર તલાકે,
કે વુએ દી હમે લે અપ મમેને અમે મુરદાર તલાકે.
ખુદપસન્દ આપા પસન્દ, મેરેસે ઇન્કાર કીયા,
હો મુખારક વુએ નો વુને નયા વાર કીયા.
[રવાંના હોના દોનોકા.]

જાળ દુસરા—પરદા યોથા.

દીવાં ન ખાં ના .

[દાખેલ હોનાં ખુદપસન્દકે હમરાહ માહુકમાકા.]

બીલાવલ—રાજલ.—અદાએ તેરી રહે જાદુ ભરી.—તર્જ.

માહુકમા—મમે લોંડી વુમ મેરે સરકાર હમે સાહેબ,
મેરે માલીકકે જાની વાર હમે સાહેબ.—મમે.
અમે સાહેબ નેકખીંકી ખાદમા મમે હું,
હો આકા હમે મેરે સરદાર હમે સાહેબ.—મમે.
કીયા હમે હાલ કયા રહે ખુદપસન્દ વુમને,
જરે મુખતારકે મુખતાર હમે સાહેબ.—મમે.

ૐ છલા—કુંભરી.—ક્યા જમીસી બાનમે.—તર્જ.

પુદપસન્દ—

મર મએ પર ગોશએ અમનો અમાં મીલતા નહીં,
અએન જેરે ખાકલી અએ આસમાં મીલતા નહીં.—મર મએ.
હાએ ! ક્યા કીજે જીડે જાતે હએ ઐયામે બહાર,
તાએરે રંગે અમનકો આશીયાં મીલતા નહીં.—મર મએ.
ફરિયે યુજ આહ હએ જોબન પર હએ યુજ હાએ અમન,
ઈન્દલીયાંસે દીમારો બાગ્યાં મીલતા નહીં.—મર મએ.
સય હએ મહે દુન્યા હએ જીન્દાં આદમીકે વાસ્તે,
અએન અએ “રંગી” કીસી સુરત યહાં મીલતા નહીં —મર મએ.
[દાખેલ હોના ફજલુ લુહારકા.]

પીલુ—કુંભરી.—આત્ અએ મેરે પ્યારે.—તર્જ.

ફજલુ—આએ વાલી હમારે, ખેટો યહાં, સાક કર વુ મકાં.—આએ.
આએ કીસી કામકો નેકની હએ,
મેહમાની બીનકી કરો મેરી જાં.— આએ.
[આનાં નેકનીનકા, ઐર પુદપસન્દસે બગલગીર હોના.]

ફરિયાંત—ગાજલ.—વુ મ સલામત રહો.—તર્જ.

નેકબીન—હાલ ક્યા વુને ખીગદર મહે બનાયા અપના,
છોડકે બએકા હએ કયું અપના પરાયા અપના ?—હાલ.
મીસકે મુદકમે ક્યા વુબકો કમી થી બાઈ ?
જો વતન છોડકે ધસ મુદકમે આયા અપના.—હાલ.
છોડા હમશીરને હએ જબસે તેરી ખતામે ખુશીશ,
વુને જીસ ટાજસે મુંહ હાએ! છુપાયા અપના.—હાલ.
ધરમે શીતાકે ન જા, ધર મેરા તેરા ધર હએ,
મએને હમદમ અએ ખીગદર વુએ પાયા અપના.—હાલ.

મજકુર તર્જ.

પુદપસન્દ—વાસ્તે મેરે યહાં તક વુ અએ હમદમ પહોંચ્યા,
દરજએ દોસ્તામે વુઝસા કોઇ કમ પહોંચ્યા.—વાસ્તે.
મેરી બલકતને બુલાયા હએ ખીગદર દીલસે,
ફાહેશા શીતાસે જીતનાકે મુએ ગમ પહોંચ્યા.—વાસ્તે.
અલાતા હું મીસકો પર ધરમે રહુંગા મએ તેરે,
હીન્દે હમશીરમે લખ પર હએ મેરે દમ પહોંચ્યા.—વાસ્તે.

ૐ મહે ગજલ શાએરે ખુશ તકરીર રંગીને લખનવીકો હએ.

અ બી યા ત.

ફૂંસીદ—[ખાહીરસે] ખત આયા ડાકસે હયે મહે ફજલુ લોહારકા,
ફજલુ—શાહદ કે નામા આયા કોમ મેરે યારકા.

[જા કર લાના ફજલુ લુહારકા નામા, એર
લીકાફા ખોલ કર પડનાં.]

ફજલુ—અયે માહકુમા બદકાર યો ફાહેશા.
કીયા દુસરા યાર યો ફાહેશાં ?
હી મયેને તુમે આત્મસે બસ તલાફ,
તલાફ એક કયા તુઝકો હયે દસ તલાફ.
પસન્દ આ ગયા હયે તુમે ખુદપસન્દ,
મરા હમ દીગર દીલરૂબા શુદ પસન્દ.
ગયા મયે તો યુનાનકો છોડ કરે,
રહું મીસ્રમે જાકે અયે બદગોહર.

[સખકો] મહે હાજુકો કયા આ ગયા દયાન હાએ!

ગઈ મેરી મુજબત ગઈ શાન હાએ!

[માહકુમાકા હાજુકી ખામર સુત કર પરેશાન હોના.]

ઝીન્ઝોટી—રાજલ.—હાતમ તેરે બાઈકે સજાવાર.—તર્જ.

માહકુમા—હમને સહી જહાંમે ખત્તા કૌનસી નહીં ?

આઈ મુસીબત હમપે બલા કૌનસી નહીં ?—હમને.

અયે ચર્ખ તુઝસે આફતે લામોં ગીરી મગર;

હી હમનેં અપને સરપે ગિઠા કૌનસી નહીં ?—હમને.

કી સાધ એસે ગમમે તો બીસકે એવજ મુમે,

રાહત આતા કરેગા ખુદા કૌનસી નહીં ?—હમને.

કાફી—રાજલ.—ખારે હસરત કુમતક.—તર્જ.

નેકબીન—

પહેલે હરએક બાતકે અન્દેશા કરના ચાહીયે,

ખાંધના ધર પોછે, પહેલે પાયા ભરના ચાહીયે.—પહેલે.

નંગગા અપને કપડોમે તુ હોકે અયે ઈતસાન ફેર,

મયે હું બેઅઅેય, હસ તરાહ કયું દાઅત્તા કરના ચાહીયે ?—પહેલે.

મીસ્રમે તુમ સાથ મેરે આપો તા હો ફૂએસલા,

અય મુજર હસ મુદકમે હરગાજ ન કરના ચાહીયે.—પહેલે.

[સખકા રવાના હોના.]

ભાળ દુસરા—પરદા પાંચવા.

મ હુ લ .

[દાખેલ હોના શીતાકા હાજરકે લીધે શીકાયલ કરતે.]

જીલા—રાજલ.—કીસી મસ્તકે આંનેકી આરજી.—તર્જ.

શીતા—† હરએકસે હએ કોલ આશનાઈકા બુઠા,
 બોહા કાફીર હએ સારી ખુદાઈકા બુઠા.—હરએકસે.
 મુઝે ન્યામતે ખુદાસેભી હએ બેહેતર,
 તેરે દરપે વુકડા ગદાઈકા બુઠા.—હરએકસે.
 રસાઈ હુવી જબકે દામન તક ઉસકે,
 હુવા હાથ અપની રસાઈકા બુઠા.—હરએકસે.
 ખુદા જાને હએ “જૌકે” બુઠા કે સરયા,
 મગર બોહા નહીં આશનાઈકા બુઠા.—હરએકસે.

[દાખેલ હોના હાજરકા મઅ જાઅલીકે.]

ઝીન્ઝોઠી—રાજલ.—દારે કુનાસે દીનકો ઊઠાએગા.—તર્જ.

હાજર—

હાજર હુવા હું અએ પરી દીવાનેવાર મએ,
 આસેમે હીજ્સે યા બહોત બેફાર મએ.—હાજર.
 સદ થુક તેરે દીનમે મેરા હો ગયા ગુજર,
 વર્ના બસાતા જાકે અએ દીનબર મજાર મએ.—હાજર.
 કયું ખારે ગમ કરે મેરે દીનમે બલા ખલીશ,
 અએ ગુલ તેરે ગલેકા હુવા અવતો હાર મએ.—હાજર.

કાલીંગડા—કાહુરવા.—બએઠરે જાની બએઠરે.—તર્જ.

જાઅલી—[હાજરકો]

ગુમ હાર બનો યા ખાર રે, હુવે સખખ મેરે જરદાર રે.—ગુમ.
 શીતાકી દોલત, હએ તેરી મીલકત,
 મેડા હુવા તેરા ખારરે.—હુવે.
 વાદ હમે રખ, શાદ હમે રખ,
 હમને કીયા રહે કારરે.—હુવે.

સારંગ—રાજલ—હયે પાસ અબ્બ બહોતછી.—તર્જ.

ક્રીતના—દોલત તેરી હયે, માલ તેરા ઝોર હમ તેરે,
અશફાક હમપે આહીપે બસ અયે સનમ તેરે.—દોલત.
તેવારી શાદીખી કરે જહદી અયે દીલરખા,
કરમા તુ તેરે વસ્તકે મુઝ પર કરમ તેરે.—દોલત.
મુખતારકે નવીસ્તેમ લીખખા હયે છતના જરે,
વીસેમે આ ચુકા હયે બહો સબ એકદમ તેરે.—દોલત.
અ બી વા ત.

હાજીકુ—નીકાહનામા ફાજીસે કર બાતા હું,
તેરે હીજરમે મએબી ખયરાતા હું.

[જાના શીતનાસે બગલગીર હો કર હાજીકુ ઔર બઅલીકા.]

ક્રીતના—[ખુદસે] લીખા ઐસા માહજરમે મુખતારને,
કે જર લેના સબ શીતના જરદારને.
વલે બાઝદ મેરે નો શાહર કરે,
તો ફેર ખએરખવા કુખજા જર પર કરે.
નીકાહ હોગા હાજીકુસે મેરા અગર,
તો લે લગી સબ ખએરખવા માલો જર!
બસ અબ્બ જાકે મારે ઊસે જહેરસે,
તો બચ જાઈ ઇફલાસકે કહેરસે.

[જાના શીતના બદશઆરકા.]

બાબ દુસરા—પરદા છટ્ટા.

મ હુલ.

[આના ખએરખવાકા શીરાકે બીરાદરમે બેફારી કરતે હુવે.]

છલા—રાજલ—દીલરખા મેરાબી દીલ—તર્જ.

ખએરખવા—નીત નયે ર-નો અતમ હમપે હયે આતે જાતે,
હમી હયે નો મહે સીતમ સરપે ઊઠાતે જાતે.—નીત.
મુર્ખદ હશ્તમેતો પેશ ખુદા હોવેગે,
અશ્મસે ફુયામે ગર ખુ હયે બહોતે જાતે.—નીત.

અપની મરજીસે ન અચ્ચે બાધ જીદા હમ હોતે,
બાખેં શમશીરકે ગર વારબી ખાતે જાતે.—નીત.
અખ ખુદા જાને મુલાકાત હો કબ દોનુંકી,
આખેયી મીલના, માલા તુને ન જાતે જાતે.—નીત.

[આંના પસન્દદીદાકા ખુદપસન્દકા યુનાનસે આપા
હુવા ખત લે કર ઐર ખચ્ચેરખવાકો દેતાં.]

બચ્ચેરવી—કુંમરી—અખ ન બજાચો શામ.—તર્જ.

પસન્દદીદા—આખ તેહારી જાન—હો મચ્ચે વારી આખ તેહારી જાન,
પરખીયારે આખ તેહારી જાન.— આખ.

સાહેબકો નામા, દીના મોહે ફાસીદ,
લે રાખ તોરે પરાન—પરખીયારે.— આખ.

[ખચ્ચેરખવાકા ખત ખોલ કર પડના.]

અ બી યા ત .

ખચ્ચેરવા—અચ્ચે બહેન ચો હમારી માજાખ,
હુવા તુઝસે જીદા તેરા બાખ.
યાદ તેરી મુદામ આવી હચ્ચે,
ચરમ મેરી જહુ બહાવી હચ્ચે.
પર નહીં તુઝસે અખ મચ્ચે માલ સકતા,
નહીં યુલે મુદદઆ હચ્ચે ખીલ સકતા.
હચ્ચે મુલાકાત અખ ફીયામતમેં,

[ખચ્ચેરકર] હાચ્ચે! કયા લીખા હચ્ચે કીનાખતમેં!

[પસન્દદીદાકા ખચ્ચેરખવાકે પાસસે ખતલે કર આગે પડનાં.]

પસન્દદીદા—આખેયી નામા રહે હમારા સમઝ,
ચેક હચ્ચે મેરી ઐર દીતઆરા સમઝ.
ઊસકોબી મેરી આખેયી હચ્ચે સલામ,
રહે ગઘ દીતશી ચાહા દીતમેં તમામ.

ખચ્ચેરખવા—[રે કર] હાચ્ચે! બસ મર ગયા ગેરા બાખ !

[પસન્દદીદાકા મારે ગમઢે નીચે ફીસલ પડના]

પસન્દદીદા—કેસી ચારે અજલ તુઝે આખ !

કીન્ઝોટી—લાવની—ચલ સાથ મેરે મેરી જાન.—તર્જ.

દેખા તુઝે કીસ બદખીને તુ કેસા નજરાયા,
કેસા નજરાયા ચો યુલ તુ કેસા મુરઆયા.—દેખા.
યુલશને રખ પર સખજાબી તેરે ઉગા ન યા અચ્ચે વાર,
નખલે જવાની પર તેરે અખતક આપા કહાં યા ખારી

કયા છકે મળા પાયા, મળા વુને છકે કયા પાયા.-દેખા.
કયુ ખાળને માતને છેડા વુઝકો યુલે યુલળર,
બાગે જહાં હુવા નજરમે તેરી બુલબુલોકે ખાર,
કેસા મરના વુઝે બાયારે, કયું ધ્યારે મરના વુઝે બાયા.-દેખા.

[આંના શીતાકા ઐર ખેરખવાકો
ગમગીન દેખ કર ધબરાંનાં.]

અ બી યા ત.

કીતના—અએ બેટી કીસ લીયે હએ વુ ધું મુજતર,
ખએરખવા—[હીચકીયાં લે કર] જરા પાની પીલા મુઝકો અએ માદર.
[શીતાકા પાની લેને જાના, પસન્દદીદાકા
ખએરખવાકો સહેલાના, શીતાકા આના.]

કીતના—[ખુદસે] મીલા ઇસ પાનીમે હએ જહેરે કાલીલ,

ખએરખવા—ઓ બાઇ મુઝસે આકે દુક જરા મીલ.

[ખએરખવાકો શીતાંકા પાની પીલાંના,
ઐર નેકલીનકો લેકર ખુદપસન્દકા
મયમ માહકુમાં ઐર ફજલુ લુહારકે
આંના, ખએરખવાકા ખુદપસન્દકો દેખ
કર ખુશ હોના.]

ખએરખવા—હા! આયા આયા મેરા બાઈ આયા.

[દોડકે બગલગીરી કરનાં.]

ખુદપસન્દ—બહેન સદ શુક મએને વુઝકો પાયા.

કીતના—જરા મુઝ પર નજર મગરર કર વુ,

ખુદપસન્દ—એ કાલી શકલ તેરી દુર કર વુ.

[શીતાકા ખુદપસન્દકો ગલે લગાને જાંના,
ખુદપસન્દકા હિસકો ધકકા માર કર નીચે
ગીરા દેના, હિસકા ઉઠ કર ચુપ ચુપ ચલા
જાના, ખએરખવાકે પેટમે જહેરકે
સખખસે દર્દકા જાગી હોના.]

ખએરખવા—મુઝે દર્દે શીકમ હએ હએ! કેસા,

કાલેજ કાટતા હએ કોઇ જૈસા.

ખુદપસન્દ—કોઇ શએ શીતાંને લા કર ખીલાઇ,

પસન્દદીદા—નહીં સાહેબ, ફકત પાની પીલાઈ.

ખુદપસન્દ—[નેકલીનકો] કોઇ જાકર હકીમ અએ બાઇ લા અબ.
સમઝતા હું મએ જા શીતાકા મતલબ.

[દોડતે જાંના નેકલીનકા હકીમકો પોલાને.]

બાબ દુસરા—પરદા સાતવાં.

મહલ.

[શીતાંકા ખચ્ચેરખાકો દીવા હુવા જહેરકા શીશા હાતમે લે ખુશીકે સાત દાખેલ હોના.]

કાફી—હોરી.—મોરી છતપન પડક રહી.—તર્જ.

ફીતના—

ખચ્ચેરખા જાનસે મર ગઈ—મર ગઈ, કુચ અખ કર ગઈ.—ખચ્ચેર.
જહેર પીલાઈ રહે શીશકા મચ્ચેને, ઉમ્મદ મેરી બર ગઈ.—મર ગઈ.

[ખુદપસન્દના આંના ઔર શીતાકે હાતમે જહેરકા શીશા દેખ કર ગુસ્સે હો જાંના, શીતાકા મારે શર્મકે ચુંદ છુપાનાં.]

મજકુર તર્જ.

ખુદપસન્દ—

ખહેનકા મેરી જી લે લીયા,—બેહયા, તુને રહે કયા કીયા.—ખહેનકા.
ચુનાહ ખચ્ચેરખાકા યા કયા મુજી શીતા ?

ઊસે જહેર કચ્ચેરી દીયા ? બેહયા, તુને રહે કયા કીયા.—ખહેનકા.

[આંના નેકબીનકા ખુદપસન્દકો ખુશ ખબરી સુનાનેકે લાધે.]

અબી યા ત.

નેકબીન—ખીરાદર હચ્ચે તેરી હમશીર અચ્છી,

હકીમ હાજીકુને કી તદબીર અચ્છી.

[ખુસ ખબરી સુન કર ખુદપસન્દકે ગુસ્સેકા સમાં જાના.]

ખુદપસન્દ—લે અચ્ચે નાપાક તુઝસે કયા મુઝે કામ,

ખુદા દેગા સજા તુઝકો અચ્ચે બદનામ.

[જાના નેકબીનકે હમરાહ ખુદપસન્દ જીશઆરકા, ઔર અપને કાધે હુવે કાંમસે પંચતાના શીતા નાખકારકા.]

ફીતના—મજા કયા અખ રહા જીનેકા મુઝકો,

અવજ સખ મીલ ગયા કીનેકા મુઝકો.

અબી હચ્ચે ખચ્ચેરખા કયા કીને જીકે,

મજે સખ ઊઠ ગચ્ચે હચ્ચે દીલ લગીકે.

તુઝે અખ કામમે અચ્ચે જહેર લાગે,

અચ્ચે જાલીમ જાન તુઝ પર ફહેર લાગે.

હું અપની ખુદપસન્દકો સારી દોલત.

કરે કંદમાં પં જાકે ઊસકે રહેલત.

[જાના શીતાકા પરચાંન હો કર.]

બાબ દુસરા—પરદા આઠવાં.

આ રા સ્તા બા રા.

[દાખેન હોના નેકબીનો પસન્દીદાર.]

કહયાંન—રાજલ.—અએ અજમે અમત.—તર્જ.

નેકબીન—અહેન તુઝસે હએ મેરી રહે હદેતેબ,

બડા ખુદપસન્દ અપના હએ બાવફા.—અહેન.

તો મરજી તુમ્હારી અએ હમશીર હો,

તો શૌહર તુમ્હારા બહે દીલગીર હો.—અહેન.

મજકુર તર્જ.

પસન્દીદા—તેરી બાઈ મએ ફરમાંબરદાર હું,

રજા પર તેરી રાજી હરબાર હું—તેરી.

બહે યુસુફ હએ ઐર મએ જુલેખા સીફત,

ન કયું ખુદપસન્દકી ખરીદાર હું?—તેરી.

[દાખેન હોના ખાએરખવાકો લે કરખુદપસન્દકા.]

બરહુસ—રાજલ—મસનવી—ગીઝા સાફીયા.—તર્જ.

ખુદપસન્દ—અહેનકો મેરી હએ તુ બાઈ કુબુત?

ખાએરખવા—[નેકકો] શીદા તુઝપે પહેલેસે યી દીલ મલુલ.

નેકબીન—તો દો હાય અપના મેરે હાયમે,

ખાએરખવા—હુવા શુક્રે હકે મેરા મતલબ હુસુલ.

[ખાએરખવાકા અપને દસ્તકો નેકબીનકે દસ્તસે મીલાના.]

નેકબીન—ખીરાદર અહેનકા પકડ મેરી હાય,

ખુદપસન્દ—અહાતા યા બસ પેહી તો દીલ મલુલ.

[ખુદપસન્દકા પસન્દીદાસે હાત મીલાના,

કજરુકા હાજરુકે હમરાહ બાઅસી

ઐર માહકુમાકો લે કર આંના.]

બરહુસ—રાજલ.—આજકા રહે દીન હએ મુબારક—તર્જ.

ફજલુ—સાહેબ રહે અર્જ સુનીયે જરા મુઝ ગરીબકી,

દીલગી દાદ બાહરે ખુદા મુઝ ગરીબકી.—સાહેબ.

હાજરુકે રહે મેરી લડકીસે મનસુખ હો ચુકા,

અબ કહેના હએ ન બ્યાહું ખતા મુઝ ગરીબકી?—સાહેબ.

અસમત પ મેરી બેટીકે રહે કુત ગલે હએ,

ફજલુ રહેગી કેસી બબા મુઝ ગરીબકી!—સાહેબ.

અબીયાત.

નેકપીન—હાજુ કયું માહકુમાસે નહીં ખ્યાલતા હયે તુ ?

હાજુ—સાહેબ લી ખુદપસન્દને હયે ઇસકી આબર.

ખુદપસન્દ—હેતા હું માહકુમાકો મયે હમશીરકા ખીતાબ,

[હમશીરકા નાંખ ખુદપસન્દે મુહસે સુનકર

હાજુકા તઆજાગુમ હોતા.]

હાજુ—કયું જોલતા નહીં હયે તુ અયે જાઅલી નાસવાબ?

[જાઅલીકા શરમાના, નેકપીનકા હિસકે મુંહપર ધુકના.]

નેકપીન—અયે જેઇમાન હયે તેરે મુંહ પર યુડમયુડા,

ફજલુ—અજાહાસે તુ કુચ્છતો જરા ડર યુડમયુડા.

અઅરખવા—જાજીમ હયે તુઝસે બદ પ હો અકસર યુડમયુડા,

ખુદપસન્દ—ઇસ બેહવાઇસે અરે તુ મર યુડમયુડા.

પસન્દવીદા—માહકુમાસે હજીમ મીલા લે તુ અપના હાય.

હાજુ—અયે જાતી બખ્શકે ચુતાહ મેરા હો મેરે સાય.

[આના શીતાકા માહજર લે કર, ઝ્યેર

દોગનું હો કર ખુદપસન્દકે આગે સર બુકના.]

પીયુ—રાજલ—તેરે સા જહાંમે વફાદાર દીલબર—તર્જ.

શીતા—ખતાવાર તેરી અયે સરદાર હું મયે,

બદ અતવાર બદ ખુ યુનાહગાર હું મયે—ખતાવાર.

લે માહજર તેરા, ધર તેરા, તેરી દેલત,

નહીં જીનેકે અબ સજાવાર હું મયે.—ખતાવાર.

[જહેરકી અસરસે શીતાકો નજઅકા દમ ચલના.]

પીયા જહેર મયેને નહીં જીનેકી અબ,

દોઆ કર, ન માહજરમે શીનાર હું મયે.—ખતાવાર.

[શીતાકા એકા એક મર જાના, સખકા ગમ ખાંનત.]

બએરયો—તીલાંના—અયે ગમ હો તુ કમ.—તર્જ.

સખ—અયે ખુદા. ચહે દોઆ, હયે સદા, ખરમજા,

હોસેજા, નેકોકા હમે કર તુ અના.—અયે.

નાસગ, બેહવા, પુર જકા, બેવકા,

હમે કર ન જરા, હયે પેહી દિલેજ.—અયે.

અયે કરીમ, ઓ રહીમ, ઓ અલીમ,

અજીમ, હમે દોવે હીદાયત નેકહી સદા.—અયે.

આસગ, હયે તેરા, ખાલીકે દોસગ,

દીલ નેકી બરા, હો હમરા ખરા.—અયે.

તમામ શુદ.

